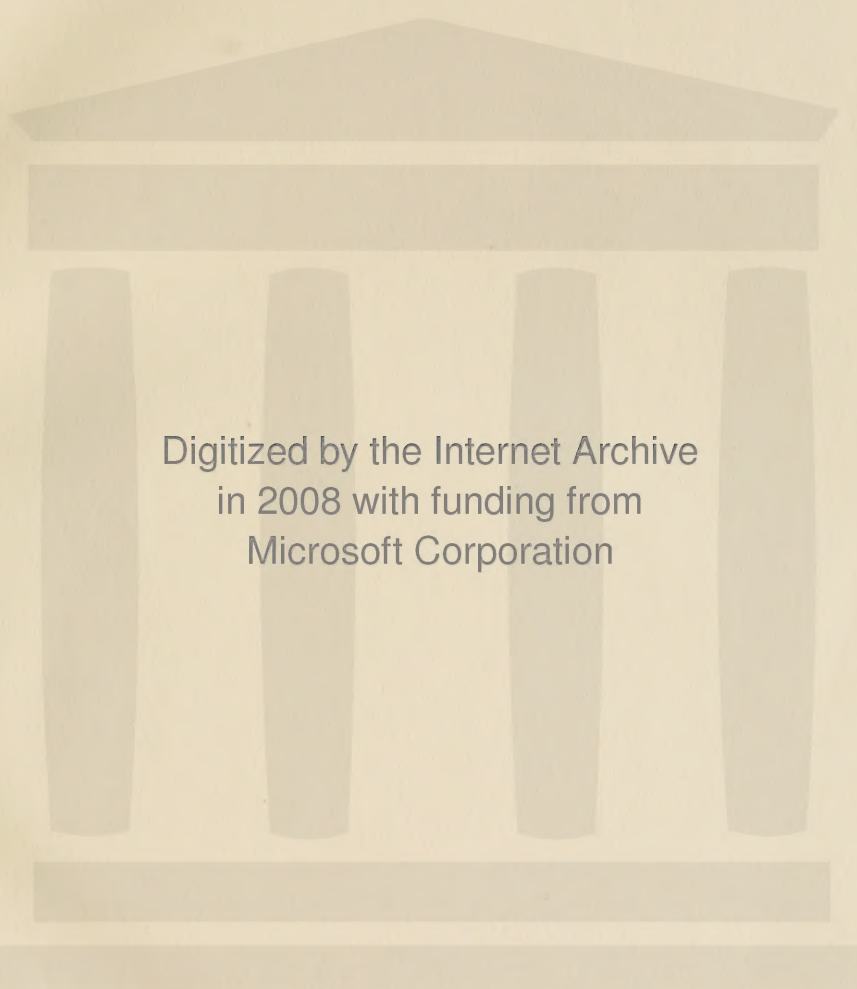

UNIV. OF
TORONTO
LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

The Books of Samuel

BUDDE

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

By eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE, MD.

PART 8

The Books of Samuel

BY

K · BUDDE

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

DEPARTMENTAL LIBRARY.

The DEPARTMENTAL LIBRARY.

Books of Samuel

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS

EXHIBITING THE COMPOSITE STRUCTURE OF THE BOOK

WITH NOTES

BY

K. BUDDE, D. D.

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF STRASSBURG, ELS.

English translation of the Notes

BY

REV. B. W. BACON, M. A., D. D.

OSWEGO, N. Y.

42063
1078/98

Leipzig

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

PRINTING BY W. DRUGULIN

POLYCHROMY BY J. G. FRITZSCHE

PAPER FROM FERD. FLINSCH

Leipzig

[All rights reserved]

Parallel Texts to the Books of Samuel

8, 31	=	1 Chron. 10, 1-12.
2, 3, 2-5	=	1 Chron. 3, 1-4 ²² .
2, 5, 1-3	=	1 Chron. 11, 1-3.
2, 5, 6-10	=	1 Chron. 11, 4-9.
2, 5, 11-25	=	1 Chron. 14, 1-16.
2, 6, 1-11	=	1 Chron. 13, 5-14.
2, 6, 14 ^b -16	=	1 Chron. 15, 27 ^b -29.
2, 6, 17-20 ^a	=	1 Chron. 16, 1-3. 43.
2, cc. 7-10	=	1 Chron. 17-19.
2, 21, 18-22	=	1 Chron. 20, 4-8.
2, c. 22	=	ψ 18.
2, 23, 8-39	=	1 Chron. 11, 10-41 ^a .
2, c. 24	=	1 Chron. 21, 1-27.

Concordance
TO THE
Arrangement of the Text in the Second Book

The Second Book is printed in the following order:

1, 1—3, 1; 3, 6^b—4, 3; 4, 5—5, 3; 5, 17 ff.; 21, 15 ff.; 23, 8—12, 17^b—39, 13—17^a;
6, 1; 5, 6—12; 6, 2—8, 14; 3, 2—5; 5, 13—16; 5, 4 f.; 8, 15—18; c. 24; 21, 1—14; 9, 1—3;
4, 4^b; 9, 4—20, 26; c. 22; 23, 1—7.

Passages relegated to the foot of the page are not included.

Index Table to the Passages transposed

The Transposed Passages will be found:

- 8, 28, 4—25 after 30, 31.
- 2, 3, 2—5 after 8, 14.
- 2, 4, 4^b after 9, 3.
- 2, 5, 4. 5 in c. 8 after 5, 16.
- 2, 5, 6—12 after 6, 1.
- 2, 5, 13—16 in c. 8 after 3, 2—5.
- 2, 6, 1 in its place after the insertion of 21, 15 ff.; 23, 8 ff.
- 2, 6, 2—8, 14 in its place after the insertion of 5, 6—12.
- 2, 8, 15—18 in its place after the insertion of 3, 2—5; 5, 13—16; 5, 4 f.
- 2, 21, 1—14 after 5, 25.
- 2, 23, 8 ff. after 21, 15 ff. between 5, 25 and 6, 1.
- 2, 23, 8—12 after 21, 15 ff.
- 2, 23, 13—17^a after 23, 39.
- 2, 23, 17^b—39 after 23, 8—12.
- 2, 24 after c. 8.

Transpositions within the space of a few lines are not included.

- 22 תתפל א; ψ תתפל, mutilated.
- (28) וְעִינֶיהָ עַל־רַמִּים א; with KL. for ψ וְעִינֶיהָ רְמוֹת. ψ is also possible.
- (29) נִירֵי יְהוָה א; ψ תֵּאִיר נִירֵי.
- (30) אֶרֶץ גְּדוֹר ψ, אֶרֶץ גְּדוֹר א; with LAG. (*Proph. Chald.* p. xlvi.);
- (31) הָאֵל א; with KL.; א; both here and ψ הָאֵל. 5
After ררכו א; and ψ + יהוה צְרוּפָה, stricken out with KL. Ultimately the line is derived from ψ 12,7, but may have been supplied here from Prov. 30,5.
- (33) קָעוּי א; ψ הַמְאֻרְגִי.
וַיִּתֵּן א; ψ וַיִּתֵּן.
דָּרְכוּ א; ψ; וַיִּתֵּן Q^{erê} and ψ. 10
- (34) רָגְלוֹ א; ψ; וַיִּתֵּן Q^{erê} and ψ.
בְּמֹת, following ט רָגְלוֹ וַיִּתֵּן א; and ψ בְּמֹת. The origin of י before 'ע is easily explained.
- (35) וַיִּנְחֵת, conjectural emendation for א; וַיִּנְחֵת, ψ.
- (36) וַיִּנְחֵתָהּ תְּרַבְּנֵי א; וַיִּנְחֵתָהּ תְּרַבְּנֵי (ψ וַיִּנְחֵתָהּ), which is impossible in the midst of this warlike passage. 15
- (38) וַאֲשֵׁימִים א; ψ (with ו); וַאֲשֵׁימִים.
- (39) At the beginning, א; וַאֲכַלִּם; stricken out in accordance with ψ.
- (40) וַיִּקְוִי א; ψ וַיִּקְוִי קוֹם. 20
- (41) וַיִּתְּנֵהּ א; ψ וַיִּתְּנֵהּ.
וַאֲצִמִּיתֵם, necessary; א; וַאֲצִמִּיתֵם.
- (42) וַיִּשְׁעוּ א; ψ וַיִּשְׁעוּ.
- (43) וַאֲשַׁחֲקֵם א; וַאֲשַׁחֲקֵם of א; and ψ.
At the end א; וַאֲרַקֵּם; stricken out in accordance with ψ. Dittogram of אַרְקָם, 25 which is itself correct as against אַרְיָקָם of ψ.
- (44) עָמִי א; ψ עָמִי.
- (45) תִּשְׁמְרֵנִי א; ψ תִּשְׁמְרֵנִי.
לִשְׁמֹעַ א; ψ לִשְׁמֹעַ.
וַיִּשְׁמְעוּ of א; and ψ. 30
- (46) יָבֹלוּ א; ψ וַיִּבְלוּ with KL.; א; and ψ וַיִּבְלוּ לִי.
וַיִּחְרְרוּ א; ψ וַיִּחְרְרוּ.
- (47) Before א; וַיִּשְׁעֵי צוֹר, stricken out with ψ.
- (48) וַיִּמְרָר, following ψ 144,2; א; וַיִּמְרָרֵד.
- (50) אֶזְמַר א; ψ אֶזְמַרָה. 35
- (51) מַגְדוּל א; ψ מַגְדוּל K^{ethib} and ψ (*defective*); Q^{erê} מַגְדוּל.
- 23 (1-7) Have suffered grievously, the restoration can only be undertaken tentatively, much good work has been done in particular by KL.
- (3) וַיִּרְאֵת א; with KL.; א; וַיִּרְאֵת. 40
- (4) מִנְבֵּב, proposed as alternative by KL.; א; unintelligibly מִנְבֵּבָה.
- (5) חֲפָץ כִּי־לֹא, WE. for חֲפָץ הָלֹא.
- (6) כְּקוֹץ כִּנְדָר בְּלֵהֶם א; כְּקוֹץ מִדְּבַר בְּלֵהֶם (cf. Jud. 8,7,18), KL. alternatively; א; וַיִּקְחוּ KL.; א; וַיִּקְחוּ.
- (7) וַאֲשֵׁי [אֱלֹהִים] א; the former with KL. for א; וַאֲשֵׁי; the latter added, appropriately to the 45 sense, as a positive explanation of בִּיר, לֹא בִיר, and much to be desired for the rhythm. After the false reading of the וַאֲשֵׁי it could not but be dropped.
לֹא יִמְלֹט, for א; וַיִּמְלֹט, perhaps bold, but also an effective remedy, which has not hitherto been offered.
At the end א; וַיִּבְשַׁת, recognized by WE. as having crept in from the line below 50 (ישב בשבת).

21 (I-14) See before c. 9.

(15ff.) See after 5,25.

- 22 The **Al** readings of the parallel text in ψ 18 (indicated by ψ) are sometimes noted as are also noteworthy emendations even when not adopted. 5
- (3) אָלֵי, following Θ ὁ θεός μου; **Al** אָלֵי ψ ; אָלֵי. מחמם תשעני. 5
- (5) מות; KL. following Θ ל. מים. מחמם תשעני.
- (7) אָשׁוּעַ, following Θ Σ Σ Σ , which all reproduce two different verbs, and ψ ; **Al** אָקָרָא. ושוועתי לפניו תבא באוניו ψ תבא, This is no doubt expanded, but תבא, 10 which in **Al** is wanting, is demanded by the rhythm, and its omission is easily explicable.
- (8) וַתִּתְנַעַשׂ K^ethib; Q^erê וַתִּתְנַעַשׂ. מוֹס' הַשָּׁמַיִם **Al**; ומוסדות הרים following ψ ; **Al** ומוסדות הרים.
- (11) וַיָּרָא **Al**; וַיָּרָא. 15
- (12) ψ ; **Al**. Necessary to both sense and rhythm; two fine members take the place of a single one of too great length. סָבוֹת **Al**; ψ סָבוֹת. סָבוֹת **Al**; ψ סָבוֹת. הַשָּׁרֵת **Al**; ψ הַשָּׁרֵת.
- (13) ψ בערו. Instead of בערו ψ has by misunderstanding עברו. 20 **Al** only ג' אש. **Al** is beyond question mutilated, since there remains of the verse only a single member disproportionately long and unrhythmical. Both cases of omission are easy to account for by skipping of the eye. In ψ בערו has been perverted into עברו, which was more appropriate to clouds, likewise ברק ברר. What hail has to do with sparks of fire is incom- 25 prehensible, whereas in v. 14 before the thunder, the lightning is indispensable, to the first sudden appearance of which the expression is excellently adapted. No premature anticipation of the continuous discharge in v. 15 is thus occasioned.
- (14) יִרְעַם **Al**; ψ וַיִּרְעַם. 30
- (15) וברקים רב ψ and **Al** בָּרָק, inferred from **Al** בָּרָק and ψ וברקים רב. ψ would also be possible if with Ew. רב were interpreted as *launched*. וַיִּרְעַם K^ethib and ψ ; Q^erê וַיִּרְעַם.
- (16) בְּנִעְרַת **Al**; ψ בְּנִעְרַת. אָפָּךְ **Al**; ψ אָפָּךְ. 35
- (18) מַאֲבִי עוֹ ψ and **Al** in Sam. and ψ in Sam. and ψ מַאֲבִי כִי עוֹם. Not the sense alone, but the rhythmic accentuation, commends the change, and the loss of the letters in the series מאיביעוֹמֶשנאי is very easy to account for.
- (19) לִּמְשַׁעוֹ **Al**; ψ לִּמְשַׁעוֹ.
- (20) וַיִּצְאֵנִי **Al**; ψ וַיִּצְאֵנִי. 40 After למרחב **Al** + **Al** למרחב; stricken out following ψ .
- (23) מִשְׁפָּטוֹ Q^erê and ψ ; K^ethib מִשְׁפָּטוֹ. אָסוֹר מִמְּנָה **Al**; ψ אָסוֹר מִנִּי.
- (25) קָבַר וַיְרִי **Al**; ψ קָבַר וַיְרִי. The rhythm requires two words. The omission is readily explicable. 45
- (26) Before תמים **Al** + **Al** גְּבוּר, which (with KL.) is employed in v. 27. These four lines of vv. 26.27 in particular tolerate not a single superfluous word, which even גְּבוּר of ψ or גְּבוּר would be. KL. rightly recognizes in the + of Θ L at the beginning of v. 27 καὶ μετὰ ἀθῶσου ἀθῶσου ἔσει the original reading corresponding to that here restored. 50
- (27) גְּבוּר תִּתְנַבֵּר, with KL. for נָבַר תִּתְנַבֵּר of **Al**, גְּבוּר תִּתְנַבֵּר of ψ . It is much more probable that v. 27 expresses the antithesis in both members, than that in the first it is still describing God's favor.

- 20 והוא לַמָּצָא, following Θ καὶ αὐτὴ ἐξῆλθεν; \mathbb{M} והוא לַמָּצָא. KL's alteration והוא לַמָּצָא expresses somewhat obtrusively what may be surmised from the reading we have restored.
- (12) The conclusion from כִּאֲשֶׁר on was a marginal explanation of וַיִּרְאֵהוּ הָאִישׁ וְגו' or even of 11^a; even וַיִּהְיֶה prefixed and placed before this clause (KL.) it is superfluous. 5
- (13) וַיְהִי, following Θ καὶ ἐγένετο; \mathbb{M} .
הַטָּה, easiest emendation for the impossible הִנֵּה of \mathbb{M} .
- (14-16) The text is here very corrupt, chiefly through the skipping of words and the attempt to connect those that were left, and can only be approximately restored 10 by freehand conjecture. The present attempt differs from KL's, which it follows in all essentials, by greater simplicity.
- (14) For והוא העביר קול ויעבר we should prefer והוא עָבַר. KL. needlessly והוא העביר קול ויעבר והוא עָבַר, indispensable; taken from the beginning of the second half-verse in the K^ethib. It would seem to have slipped into the following line by error, and 15 to have become blended with the very similar words there.
א' ובית \mathbb{M} ; א' ובית \mathbb{M} .
הַבָּרִים KL., following Θ ἐν Χερραι; \mathbb{M} הַבָּרִים.
וַיִּקְלְהוּ Q^erê and Θ ; the K^ethib ויקלהו has been made use of above.
Before אחריו \mathbb{M} + אָף; stricken out with Θ SS. 20
Instead of these slight changes, KL. goes from שבטי ישראל ב(כל) immediately to וַיִּבְאוּ אַחֲרָיו אֶךְ אָתִי (1) וַיִּקְלְהוּ וַיִּקְלְהוּ וַיִּקְלְהוּ and continues, בית מעכה, and then v. 15.
- (15) והוא עָבַר, with KL., transferred hither from v. 16 (supplying וַתֵּצֵא). The clause is absolutely necessary before והתעמר. It dropped out on account of the 25 identity of the ending העיר, was then re-introduced on the margin and thoughtlessly inserted in v. 16 without the verb, which there was impracticable. WE's suggestion to introduce והתעמר בחל from v. 15 after העיר in v. 16 is inadequate; if סללה were the subject it would have to read והוא עָבַר בְּחַל.
מִשְׁחִיתִים, with WE. (?) KL. DR., following Θ ἐνοοῦσαν; \mathbb{M} מִשְׁחִיתִים. 30
- (16) After וַתֵּצֵא הַקָּמָה מִן־הָעִיר, ותקרא \mathbb{M} + וַתֵּצֵא הַקָּמָה מִן־הָעִיר. The clause is employed with KL. in v. 15, but there is just as good reason, in addition to completing v. 15 in that way, to restore here in place thereof, following Θ γυνὴ σφῆρ ἐκ τοῦ τεύχους καὶ εἶπεν, הא' הח' מִן־הַחַל וַתֵּצֵא. The article was then apparently stricken out after the loss 35 of the corresponding words in v. 15, and in \mathbb{M} further corrections made in accordance with the clause re-introduced on the margin.
- (18) דָּבַר, following Θ λόγον, better than \mathbb{M} דָּבַר.
- (18.19) וַיִּבְרַן הַתְּמוֹ אֲשֶׁר שָׁמוּ, restored, following Θ καὶ ἐν Δαν εἰ ἐξέλιπον ἂ ἔθεντο, by EW. WE. DR. KI. (practically KL. also); \mathbb{M} וַיִּבְרַן הַתְּמוֹ אֲשֶׁר שָׁמוּ.
לְשִׁחִיתָ, with NESTLE, in accordance with the sense and with Joab's answer in 40 v. 20. As to the form cf. לְעִבִיר 19, 19; \mathbb{M} לְעִבִיר.
- (22) אֶל־הָעִיר וַתִּדְבַר, restored by KL. following Θ , in whose καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν the text has been confused 45 by rash correction after \mathbb{M} . \mathbb{M} .
- (23) עַל, following 8, 16; \mathbb{M} אֶל. 45
After והצבא \mathbb{M} , \mathbb{M} + וַיִּשְׁרָאֵל. Stricken out in accordance with 8, 16; the alternative possibility is to read צָבָא instead of 'צ.
הַקָּרִי occurs also in 2 K. 11, 4. 19; and is on that account retained; Q^erê הַקָּרִי, which in reality is used everywhere else in conjunction with הפלתי.
- (24) וַיִּדְבְּרוּ, following Θ καὶ Ἀδωνειραμ; \mathbb{M} וַיִּדְבְּרוּ. 50
מִן־בֵּיר, following Θ without article, likewise 8, 16; \mathbb{M} incorrectly הַמ'.
- (25) וַיִּשְׁאָא, see on 8, 17; K^ethib וַיִּשְׁאָא, Q^erê וַיִּשְׁאָא.
- (26) הַיִּזְרִי, following 23, 38; \mathbb{S} and Θ ὁ λεθερ, \mathbb{M} הַיִּזְרִי.

- 20 π. αὐτοῦ, by which the suffix is confirmed, while for the same reason γυναικας τὰς comes under suspicion of being a subsequent expansion from אֵל. Probably נָשִׁים is a euphemistic marginal note which subsequently crept into the text, and in אֵל affected even the form of the genuine word. Cf. the expression יב, 21 f. אֶלְמָנוֹת הַיּוֹת, with WE., following the interpretation of Ἐ χήραι ζῶσαι; אֵל artificially 5 אֶלְמָנוֹת הַיּוֹת. The colloquial confusion of ideas in the *widows while yet alive* is perfectly intelligible.
- (4) The verse is wrongly divided; שלשת ימים belongs to what follows. There is no need of a ו before it (WE.).
- (5) וַיֵּחָר; אֵל; וַיֵּחָר, Q^erê וַיֵּחָר. Since both appear to be intended only to express the 10 impf. Qal of אָחַר and presuppose the clerical error of the omission of א, we may supply the latter, and at the same time introduce the Pi'el, which is universally employed except in Gen. 32, 5.
וַיֵּחָר, following ἘΛ; אֵל; the omission is easily accounted for.
- (6) The inclination of nearly all critics from TH. on to replace Abishai here and 15 in v. 7 by Joab, on the basis of S, is mistaken. The further narrative gave very little ground for altering the text by the insertion of Abishai, while the name is readily intelligible without this assumption. As the new commander-in-chief, Amasa, left him in the lurch, David was obliged to make use of Joab's services; but his dignity as king would not permit the acknowledgement of this by an 20 immediate re-instatement. By charging Abishai, his brother, with the commission he makes sure that Joab will not remain behind, and the latter willingly joins the expedition as a 'volunteer,' in order to put the king under new obligation to himself. The fact that he then takes the leadership into his own hands is so much a matter of course, that it does not need to be mentioned. 25
וַיַּרְע, following Ἐ κακοποίησαι, easier with personal subject, although אֵל וַיַּרְע is not impossible (cf. 19, 8).
וַיִּמְצָא, with DR. for אֵל מִצָּא.
- וַיִּמְצָא עֵינָיו; אֵל; וַיִּמְצָא עֵינָיו. Since EW. the usual interpretation, and the best of all that have been suggested, is, *and shade our eyes*; so Ἐ καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς 30 ἡμῶν. In that case the vowel-letter would have to be stricken out, and the reading הִצֵּל adopted. The assumption is that this was a well-known expression for *make trouble*. But the above reading *and so secure his safety before our very eyes* is so appropriate to the sense in connection with the walled cities, and is so easy as far as form is concerned, that it seems to deserve the preference. ἘΛ 35 καὶ σκεπασθη expresses a passive, the same sense appears in I et effugiat nos.
- (7) אֶחָרָיו אֲנִשֵׁי אֵל; אֶחָרָיו אֲבָשֵׁי, emended thus in accordance with the first note on v. 6 from אֵל אֶחָרָיו אֲנִשֵׁי. Joab as a subordinate to any one seemed so preposterous, that the reading *the 40 men of (Joab)* was made out of *Abishai*, and Abishai himself brought in in the suffix. Ἐ, from which it is customary to supply אבשי before אנשי, has arisen 40 from the text here restored simply by additions from אֵל (the suffix, אנשי, and of necessity a ו before it) and has become unintelligible in the process. S has the same as אֵל, its יואב in v. 6 being readily explicable, since the name had disappeared in אֵל and was indispensable to what followed.
- (8) וְהָם, following Ἐ; אֵל. 45
It was remarked in connection with א, 6, 14f. that האבן הגדולה is probably a euphemism for המַצֵּבָה.
וַיִּזְאָב רֵץ לְקִרְאוֹתוֹ, is here supplied because the impetuous meeting demands explanation and must have been purposely brought about by Joab. If this or a similar clause be supposed, the skip from the first to the second ויואב is readily 50 explicable.
וַיִּזְאָב רֵץ לְקִרְאוֹתוֹ, supplied by KL. and adopted by DR. and KI.; אֵל וַיִּזְאָב רֵץ לְקִרְאוֹתוֹ. Further וַיִּזְאָב Q^erê; K^ethib ועלו, וועלו, following Ἐ περιεζωσμένους, אֵל וַיִּזְאָב רֵץ לְקִרְאוֹתוֹ.

- 19 (5) לָאֵט (from לוט), WE.; אֵט אֵט.
 (2) וַיִּתְחַבֵּל, following ⓄS; אֵט וַיִּתְחַבֵּל, which would have to be understood as applying to Joab himself. Manifestly the verse should not come until after v. 5. It could also be dispensed with and regarded as a marginal gloss.
 (7) לָא K^ethib; Q^erê לוּ, see on 18, 12. 5
 (9) The last sentence from וַיִּשְׂרָאֵל on belongs to what follows.
 (10) וַיִּמְמַלְכֵהוּ, following Ⓞ και ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ; אֵט.
 (11) לְמַלְכֶּךָ, following ⓄL εἰς βασιλέα; אֵט.
 מַחֲרִישִׁים, a better reading would be מַחֲשִׁים, following Jud. 18,9; 1 K. 22,3; 2 K. 7,9. 10
 (12) The second half-verse belongs according to Ⓞ before the first. The little clause was overlooked because it ended in the same way as v. 11, then restored in the margin and inserted in the wrong place. On the same occasion, it would seem, the וַאֲלֵבִיתוֹ which אֵט adds at the end must have crept in. Undoubtedly it was derived from the end of a; scarcely, however, by accident, but rather 15 as a catch-word, to ensure the connection of v. 12^a with v. 13 as in his original.
 (18) WE. rightly connects the first words of this verse as far as מְבַנִּימִין with v. 17 and begins the new sentence with וַצִּיבָא; in accordance with this he reads צִלְחוֹ instead of אֵט וַצִּלְחוֹ; the ו might be a dittogram from אֵטוֹ.
 (19) וַיַּעֲבְרוּ הָעֶבְרָה, following Ⓞ και ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν; אֵט וַיַּעֲבְרוּ הָעֶבְרָה, in 20 which וַיַּעֲבְרוּ is apparently intended to mean *ferry*. וַלְעִשׂוֹת proves, however, that Ziba with his men is still the subject, and the threefold *across the crossing to bring across* is verbose and suspicious. וַיַּעֲבְרוּ is supported also by S.
 בְּעֵינָיו Q^erê; K^ethib בעֵינָיו.
 (23) וַיִּדְעָהֶם, following ⓄL οἶδατε, better than אֵט וַיִּדְעָהֶם. 25
 (25) וְלֹא עָשָׂה יָרִיו, following ⓄL οὐδὲ ὠνυχίσαστο τὰς χεῖρας αὐτοῦ; אֵט.
 (26) מִיְרוּשָׁלַם, with TH., necessary instead of אֵט יְרִי.
 (27) אָמַר לוֹ עֲבֹדְךָ הַקָּשָׂה, following ⓄV εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ ἐπίσασον (ⓄL εἶπεν αὐτῷ); אֵט אָמַר עֲבֹדְךָ הַקָּשָׂה.
 (30) תִּרְבָּה, following ⓄL πληθύνεις; אֵט תִּרְבָּר. 30
 (32) After הַמְלָכָה, אֵט + הַיְרֵרָן by wrong construction of וַיַּעֲבֹר, which here means *proceed, journey, advance*. The Jordan and the crossing of it in fact were looked for everywhere in this connection, cf. the end of this verse and v. 37.
 אֵט אֶת־הַיְרֵרָן Q^erê אֶת־הַיְרֵרָן אֵט; אֵט אֶת־הַיְרֵרָן אֵט; אֵט אֶת־הַיְרֵרָן אֵט. KL. אֶת־בְּכוֹרוֹ, at once acutely and boldly, but the reading is only possible in conjunction with the name, which in vv. 38f. 35 41 appears without this addition, though the corruption is thus, of course, much harder to explain. However, it is impossible to see how a previous mention of Chimham can be dispensed with.
 (33) בְּשִׁבְתוֹ, following Ⓞ ἐν τῷ οἰκέειν αὐτόν; אֵט בְּשִׁבְתוֹ.
 (34) אֵט שִׁבְתָּךְ, following Ⓞ τὸ γῆρας σου; אֵט אֵט. 40
 (37) After עֲבֹדְךָ אֵט עֲבֹדְךָ אֵט, stricken out by WE. The case is the same as in v. 32.
 (40) עָמַר, following ⓄL εἰσθήκει; אֵט עָבַר. Precisely the same case as 15,23.
 (41) עָבְרִים, following Ⓞ διαβαίνοντες; אֵט וַיַּעֲבִירוּ, Q^erê הָעֶבְרִים. If the part. in Ⓞ did not give unimpeachable evidence, the וַיַּעֲבִירוּ of the K^ethib would be amply sufficient.
 (43) On נִשְׂאָת cf. DR. The question is one of grammatical form, for in no case would 45 it be admissible to find the part. here (as OLSH., pp. 364. 598). Whether we should insert נִשְׂאָת with DR., or assume a vacillation between this and שְׂאָת, or admit the form as an inf. abs., may be left undetermined.
 (44) בְּכוֹר, following Ⓞ πρωτότοκος; אֵט בְּרוֹר; the translation of this reading also has obtained a place after the other in Ⓞ. 50
- 20 (3) פְּלִנְשִׁי, with KL. instead of אֵט פְּלִנְשִׁים (in which the lack of determination is striking), following ⓄL τὰς δέκα παλλακάς αὐτοῦ, ⓄV τὰς δέκα γυναικάς τὰς

- 17 (28,29) הַבִּיאוּ עֲרֹשֶׁת, following Θ ἤνεγκαν δέκα; the latter (=עֲרֹשֶׁת), restored by KL.; \wedge M. The verb is here indispensable; it is placed between subject and object in order to sharply separate from one another the long series of nouns of which they each consist. On the other hand, in v. 29 we should not read הַנְּיִשׁוּ, following Θ , instead of הַנְּיִשׁוּ, whereby we should only be again transforming beds and vessels into provisions; but a pause should be made after יוֹצֵר, and the new sentence begun with הַחֲמִים. 5
- (28) וּמַרְבְּדִים (cf. Prov. 7, 16; 31, 22), following Θ καὶ ἀμφοτάπους, Σ: ὑποστρώματα. At the end M adds another קָלִי, stricken out in accordance with Θ . 10
- 18 (2) וַיִּשְׁלַח, following Θ καὶ ἐπίστευσε; M וַיִּשְׁלַח.
- (3) אָתָּה, following Θ ΣΣ; M עָתָּה.
- (6), M אֶפְרַיִם, unquestionably wrong; Θ Μααθαν=מַחְנִים would be good, but is perhaps a guess. We could very well do without the word, but it is hard to 15 account for its origin out of nothing.
- (7) After וְהָיָה M + שָׁם; stricken out after Θ .
שָׁם at the end, following Θ ἀνδρῶν; \wedge M.
- (8) נִפְצוֹת Q^erê; K^ethîb נִפְצוֹת.
- (9) וַיִּתֵּן, following Θ καὶ ἐκρεμάσθη; M וַיִּתֵּן. 20
- (12) וְלֹא; Q^erê וְלֹא, needlessly (cf. לוֹא, א, 14, 30).
שָׁקֵל, with WE. KI. in accordance with the signification *pay*, which is here the natural one; M שָׁקֵל, for which we should need to bring out the root-meaning *weigh*.
לִי, following Θ μοι in closer connection with v. 5; M מִי. 25
- (13) הַנְּפִשׁוּ K^ethîb; Q^erê הַנְּפִשׁוּ incorrectly.
- (14) אֶנְכִי אֶחְלָה; M only אֶחְלָה, wrongly vocalized, for the reason that after the loss of אֶנְכִי the אֶ-כֵּן was connected directly with it, instead of being construed as a clause by itself. Θ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. Θ V has combined this older form (without διὰ) with that of M by inserting οὐχ οὕτως 30 μὲνῶ before ἐνώπιον; the interpolation is wanting in Θ A. ΣΣ also share in this construction; the first two reproduce the ἐγὼ of Θ , but all support the אֶ-כֵּן of M. We should, therefore, probably insert אֶנְכִי the loss of which is easy to account for. KL. לִכֵּן אֶנְכִי אֶלְכָּה.
- שָׁבְתִים, following Θ βέλη; M שָׁבְתִים. 35
- (17) לְאֶהְלִי Q^erê, in accordance with the usual expression (cf. 19, 9); K^ethîb לְאֶהְלוּ.
- (18) בַּחַיִּו Q^erê; K^ethîb בַּחַיִּו.
- הַמַּצְבֵּת, following Θ τὴν στήλην with KL. DR., necessary in place of M מִצְבֵּת.
- (20) קָרִי וְלֹא כְתִיב, בֵּן.
- (21) כּוֹשִׁי, WE. following vv. 22. 31 f.; M כּוֹשִׁי. 40
- (22) מִצְאָתָּה (from יִצָּא); M מִצְאָתָּה.
- (23) וַיֹּאמֶר, following Θ καὶ εἶπεν; \wedge M.
- (26) הַשְּׂעִיר, following Θ [πρός] τῆ πύλη; M הַשְּׂעִיר.
- אֶחָר, following Θ ἕτερος; \wedge M.
- (28) וַיִּקְרָא, with WE., confirmed by Θ καὶ προσῆλθεν; M וַיִּקְרָא. 45
- (29) כְּשֶׁלַח, or כְּשֶׁלַח, seems necessary in place of M לְשֶׁלַח, which is probably influenced by the preceding ל.
- After לְשֶׁלַח, M + וְ, אֶת־עֵבֶר הַמֶּלֶךְ; after יוֹאֵב, M + וְ. Stricken out by WE., who regards the former as a politer substitute for אֶת־עֵבֶר, which crept into the text at the wrong place, and by means of וְ was finally made to apply to the moor 50 himself.
- 19 (1) בְּלִבָּתוֹ, with KL., following Θ ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν; M בְּלִבָּתוֹ.

- 15 **15** **וַיֵּשֶׁב בְּמִקְוֹמוֹ**, following **Ἐ** καὶ καθίστατω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, supplied by **KL.**, *cf.* v. 29.
 (27) **רָאָה אֶתְּךָ וְאָבְיָתָר שָׁבוּ**. The **אביתר** is supplied, and **שבו** inserted instead of **שָׁבָה**, according to the note on v. 24f. Instead of **רָאָה** **א** has **הָרָאָה**, for which **KEIL** reads **הָרָאָה**, **WE.** **ΚΙ.** **הָרָאָה** as a late interpolation; **Ἐ** ἴδετε=**רָאָה** (as in v. 28), instead of which, after **אַל-צְדוּקָה** (*cf.* v. 3), we should read **רָאָה**. 5
- (28) **בְּעִבְרוֹת** **K^ethib** rightly; **Q^re** **בְּעִבְרוֹת**.
 (29) **וַיֵּשֶׁב**, following **Ἐ** καὶ ἐκάθισεν; **א** **וַיֵּשְׁבוּ**.
 (31) **וַיִּלְוֶה הַגִּיד**, following **Ἐ^v** καὶ ἀνηγγέλη Δαυεῖδ, **Ἐ^L** καὶ τῷ Δαυιδ ἀπήγγειλαν; **א** **וַיִּרְוֶה הַגִּיד**.
 (32) **רָעָה דָוִד**, following **Ἐ** ὁ ἀρχιτέταρος Δ.; **א**. At the first mention positively indis- 10
 pensable.
 (34) **וְאֵי**; **א** **וְאֵי**. The **י** would seem to have crept in from the **וְאֵי** three words further on; to strike out both **Waws** (**KL.**) is unwarranted.
- 16 (2) **וְהִלָּחֵם** **Q^re** and **Ἐ**; **א** **וְהִלָּחֵם**, a clerical error. 15
 (3) **מִמְלִכְוֹת**, the better form, with **WE.** following 15,28, for **א** **מִמְלִכּוֹת**.
 (5) **וַיָּבֵא**; **א** **וַיָּבֵא**, which grammatically is hardly admissible.
 (8) **תַּחְתּוֹ** **Q^re**; **K^ethib** **תַּחְתּוֹ**.
 (10) **כִּי** and **וְכִי** **K^ethib**; **Q^re** **כִּי** and **וְכִי**.
 (12) **בְּעֵינַי**, following **Ἐ** ἐν τῇ ταπεινώσει μου, also **Σ³**; **א** **בְּעֵינַי**, **Q^re** **בְּעֵינַי**, in accor- 20
 dance with which **Ἐ** paraphrases.
 (14) It is more probable that the name of a place has fallen out before **עֵיפִים** than that this word itself designated one. For a conjecture see **KL.** **Ἐ^L** after **עֵיפִים** **παρὰ τὸν Ἰορδάνην**, probably a mere guess.
 (15) After **א** **וְכִי** **א** **וְכִי**; **Ἐ** omits; it has probably crept in from v. 14. 25
 (18) **לֹא** **Q^re**; **K^ethib** **לֹא**.
 (23) After **יִשְׂאֵל**, **Q^re** superfluously adds an **אִישׁ**.
- 17 (1) **לִי**, following **Ἐ** ἐμαυτῷ; **א**.
 (3) From **הַפְּלָה** to **אֶתְּךָ**, following **Ἐ** ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· πλὴν ψυχὴν ἑνὸς 30
 ἀνδρός; **א** is mutilated, **הַכֹּל הָאִישׁ אֲשֶׁר-**.
 (5) **קָרָא**, following **Ἐ** καλέσατε; **א** **קָרָא**.
 (9) **בְּנִפְלֵ בָהֶם**; **א** only **בְּנִפְלֵ בָהֶם**. Both need to be expressed, the probability of attack as well as the anticipated discomfiture, moreover **בָהֶם** could not refer to Absalom's men but only to David's. The proposed supplement gives all 35
 that is required, and easily explains the omission.
 (10) **וְהָיָה**, following **Ἐ^L**; **א** **וְהָיָה**.
 (11) **בְּקָרְבָם**, following **Ἐ** ἐν μέσῳ αὐτῶν, similarly **Ἐ**; **א** **בְּקָרְבָם**.
נֹתָר. We should read thus, or else understand **א** **נֹתָר** in this sense.
 (12) **בְּאֶתְּךָ** **Q^re**; **K^ethib** **בְּאֶתְּךָ**; *cf.* v. 9 where also certain editions read **בְּאֶתְּךָ**. See **BAER** 40
ad loc.
 (13) **וַיִּשְׂמוּ**, with **KI.** for lack of better, instead of **וַיִּשְׂמוּ** of **א**, which could only be translated *all Israel shall be made to bring ropes unto the city*, by which the vigorous figure would be reduced to the ridiculous. **וַיִּשְׂמוּ** (**WE.**) is not in use. **KL.**'s suggestion is singular. 45
אֶתְּךָ, following **Ἐ** αὐτῆς; necessary instead of **אֶתְּךָ** of **א**.
 (20); **א** **מִיִּכָּל**, hitherto untranslatable. Perhaps a mere repetition from **הַמִּים**, which must be interpreted in accord with v. 21. Otherwise **WE.**'s suggestion **וַיִּרְךָ** is to be commended.
 (25) **הַיִּשְׂרָאֵלִי**, following 1 Chr. 2,17; **א** **הַיִּשְׂרָאֵלִי**. 50
וַיִּשֵׁי, following 1 Chr. 2,16 and **Ἐ^L** **λεσσαί**; **א** **וַיִּשֵׁי**. The emendation agrees with the facts, but perhaps **בַּת נָחַשׁ** has crept in from **בַּת נָחַשׁ** in v. 27 and should be stricken out (**WE.**).

- 14 (21) עָשִׂיתָ K^ethib correctly; Q^erê עָשִׂיתָ.
- (22) עֲבַדְךָ K^ethib; Q^erê עֲבַדְךָ just as possible.
- (25-27) All considerations prove these verses an interpolation. WE. removed v. 26 because it prepares the way for a misinterpretation of 18,9 and moreover betrays its postexilic origin in the *king's shekel* (the king being the great king, the Persian monarch). Their false position — v. 25 might stand perhaps before 15,1 — compels us to exclude together with it vv. 25 and 27 also (so KL.); beside this, v. 27 puts itself in contradiction with 18,18, and the mention of the sons without their names is of itself striking. The question of the relation of the daughter's name to 1 K. 15,2 need not be discussed here. For conjectures see KL. 10
- (30) הוֹצִייתִיהָ Q^erê; K^ethib הוֹצִייתִיהָ.
- (33) After לוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֱלֹהִים.
- 15 (7) אַרְבַּע אֲרָבַע אֲרָבַע אֲרָבַע אֲרָבַע. Of course we must then read שָׁנִים also instead of שָׁנָה.
- (8) הָשָׁב, following the Versions (3 does not give it); K^ethib יָשׁוּב, Q^erê יָשׁוּב. יָשׁוּב would also be possible. 15
- בְּהַבְרִיזֶנּוּ at the end supplied with KL. from אֲרָבַע; after v. 7 indispensable.
- (12) וַיִּקְרָא אֶת־הָאֱלֹהִים, following אὐτὸς καὶ ἐκάλεσε τὸν Α.
- (17) עֲבַדְכֶם, following אὐτοὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ; אֱלֹהִים הָעֵם.
- (18) הָעֵם, following אֱלֹהִים in its genuine second half, cf. WE.; אֱלֹהִים עֲבַדְכֶם. 20
- (19) מִמְקוֹמָהּ, following ἡ ἐκ τοῦ τόπου σου; אֵל מִמְקוֹמָהּ.
- (20) אָנֹכִי Q^erê; K^ethib אָנֹכִי.
- וַיִּהְיֶה יָשׁוּב עִמָּךְ, following אὐτὸς καὶ Κύριος ποιήσει μετὰ σου; אֱלֹהִים. There has evidently been a skip from the first עִמָּךְ to the second. 25
- (21) כִּי אִם בְּמִקּוֹם Q^erê; K^ethib כִּי אִם בְּמִקּוֹם.
- (23) עָמַד, with WE. for אֱלֹהִים עָמַד.
- עַל־פְּנֵי דָרָךְ אֶת־הַיָּם, essentially as restored by WE. from ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ; אֱלֹהִים is mutilated עַל־פְּנֵי דָרָךְ אֶת־הַיָּם. Still easier in view of אֱלֹהִים, and possibly of אֱלֹהִים, וַיִּתֵּן הַמַּרְבֵּר. It is unnecessary to strike out the first כִּלְהֵעַם (WE.); כִּלְהֵעַם אֵל מִמְקוֹמָהּ all *present without exception*, is purposely distinguished from the כִּלְהֵעַם who are passing by. 30
- (24-27) WE. has perceived that a post-exilic editor has taken pains to remove Abiathar from beside Zadok in this section, and at the same time to introduce late conceptions and turns of phrase. Here the attempt is made to restore the original text. 35
- (24) After צְרוּק אֱלֹהִים צְרוּק אֱלֹהִים. An interpolation under the influence of the Pentateuchal source P, proving by its position that the order in the original text was the same as in 8,17 (see *ad loc.*): צְרוּק וְאַבְיָתָר. The second name is restored in its place. 40
- בְּרִית is an interpolation here as in 8,4,3-5.
- וַיִּצְקוּ. Unless we should read instead וַיִּצְנְנוּ, to be taken in the same sense.
- After the second הָאֱלֹהִים אֱלֹהִים אֶבְיָתָר. This is here impracticable, but of value as betraying, in connection with vv. 27f. 29, the erasure. As usual the zeal for such attempts does not extend far. Instead of these words אֱלֹהִים has after the first הָאֱלֹהִים an ἀπὸ Βαυθαῖ, in which we may recognize with KL. מַעַל אֶבְיָתָר, but which it is hardly likely that any one will consider the original reading, as he does. Inasmuch as the words cannot be altogether devoid of purpose, we may either expand them into a sentence relating the return of *both* before v. 29 to Jerusalem, or assume that in the form וְאֶבְיָתָר they came in from the line immediately below. 50
- (25) הָשָׁב וְאֶבְיָתָר supplied, see the preceding note. To this corresponds הָשָׁבוּ for אֱלֹהִים הָשָׁבוּ, cf. the plurals in vv. 27.28.

- 13 ושב ושממה, **¶** omits the first word. The ו becomes explicable only by supplying the inf. abs., and the sense is at the same time improved. The loss of the word before 'וש' is easily understood.
- (21) The addition at the end, from עלב on, following **¶** καὶ οὐκ ἐλύπησεν τὸ πνεῦμα Ἀγγων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν, with EW. TH. In addition BÖTTCHER (*Neue Ährenlese*, i, 174) inverts the order of vv. 21 and 22, by which the sense certainly gains. 5
- (23) עפרון, for **¶** אפרים with BÖTTCHER and TH., supported by **¶** Γοφραιμ; cf. with this Jos. 15,9 and 2 Chr. 13,19, where we have the Q^{re} עפרין. See DR.
- (25,27) ונפצרו, for **¶** ונפרצו, see above on 8,28,23. 10
- (28) The addition at the beginning as far as תקלה, following **¶** καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλωμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως.
- (31) הנצבים עליו קרעו בגדיהם, following **¶** οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν; **¶** mutilates to קרעו בגדים.
- (32) שימה K^{ethib}; Q^{re} שומה. By the adoption of the K^{ethib} the passive part. of שים is 15 not intended, but a noun only used here which, with EW., after the Arabic might be rendered *mischief*. See DR.
- (33) כיאם K^{ethib}; Q^{re} needlessly removes אם.
- (34) ונתר אחיו שלום, one of KL's cleverest emendations, very easily derived from **¶** ונתר אבשלום, which in this form WE. KI. rightly strike out as a gloss. 20
עיניו Q^{re}; K^{ethib} without י.
From מררך הרנים to מררך הרנים, following **¶** ἐν τῇ ὁδῷ ὅπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ἄνδρας ἐώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὠρωνην. Of all this **¶** has only the last two words in the form מררך אחיו. How the eye of a scribe skipped from 'ח בר' to 'ח מר' is easy to understand. The מ of הרנים then fell out before מצר, and the remainder הרני was filled out and changed into אחריו. The same corruption appears in **¶** at the beginning in ὅπισθεν αὐτοῦ. WE. has restored הרנים from it, and also with good reason rejected ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους from the text. See his discussion. 30
- (37,38) The order 36.37^b.37^a.38^b.39 and the elision of 38^a is derived from BÖTTCHER (*Neue Ährenlese*, 177f.). From the addition of **¶** after גשור, which appears in many forms (εἰς τὴν Μαχαδ, γῆν Μαχαδ, εἰς γῆν Χαλααμα &c.) BÖTTCHER obtains ארצה אמו מעקה. 35
- (37^b) תקלה, following **¶** ὁ βασιλεύς and **¶** ὁ β. Δαυειδ; **¶** omits.
- (37^a) עמיהוד Q^{re}, **¶** Εμμιουδ; K^{ethib} עמיהוד.
- (39) ותכל רוח המלך, following **¶** καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως [Δαυειδ], previously inferred by WE.; **¶** ותכל רוח המ' **¶**.
לראת אל-אבשלום, the easiest emendation for **¶** לצאת: *the king's heart yearned for the sight of Absalom*. KI. לשאת. 40
- 14 (4) ותבוא, following **¶** καὶ εἰσηλθεν, **¶**, also MSS; **¶** ותאמר.
The second הושיעה at the end, following **¶** σώσον; **¶**.
- (6) ונת האחר את-אחיו, with WE., following **¶** καὶ ἐπαισεν ὁ εἰς τὸν [ἔνα] ἀδελφὸν αὐτοῦ; **¶** ונת הא' את-אחוק **¶**. 45
- (10) והבאתו, with WE., the correct form instead of the masculine והבאתו of **¶**.
- (11) מהרבות, with WE. DR. as the correct form instead of מהרבית of the K^{ethib}, מהרבת of the Q^{re}.
- (13) היה. If we do not wish, with WE., to supply this word, the loss of which after הוה is easily explained, המלך must be transposed after הוה. 50
- (14) חושב, suggested by EW. for **¶** וחשב; cf. WE. DR.
- (16) המבקש, following **¶** τοῦ ζητοῦντος; **¶**.
- (19) יש=אש.

- cc. 13ff.; not until it has been stricken out can the summary disposition of the matter in v. 13f. be understood. It is a mistake for KL. instead of this to strike out these two verses, all the more surprising from the fact that he recognizes in 7^b from כהדאמר to 9^a בעינו an interpolation completely corresponding to vv. 10-12, only looking in the opposite direction. If these two edifying amplifications are younger than the parable, it is perhaps necessary to regard the latter also as an interpolation in the narrative and with SCHWALLY (ZAT. xii, 153ff.) connect 11, 27 immediately with 12, 15^b.
- (9) בעינו Q^erê; K^ethib בעינו.
- (11) לרעה; the י of רעך can indeed be explained from the stem רעה, but would seem here a mere clerical error occasioned by the similar forms continually repeated in the verse. For the rest a comparison with 24, 13 (see *ad loc.*) suggests the question whether we should not read לרעה, which would be more suitable for the son than the indifferent רע.
- (14) נאץ as inf., cf. GESENIUS²⁵, § 52, 2, rem. 3.
- (20) שמתיו Q^erê; K^ethib without י.
- (21) בעור, with WE.; אב, which would give a possible though complicated sentence, but is refuted by v. 22.
- (24) ותהר, following Ὁ καὶ συνέλαβεν; א.
- (25) ותקרא K^ethib; there is no reason to adopt the Q^erê ותקרא. WE. offers as an alternative to וישלחו (TH.), וישלם in the sense of the dialects *give over*, and makes the same conjecture for 18, 2. There we must now certainly read וישלם with ὉL, but, on the other hand, השלים is certainly to be restored in 2 K. 6, 11: מי משלמנו אל-מלך ישראל instead of מי משלמנו. But on account of the otherwise disturbing change of subject and of the absence of the suffix the passive is to be preferred.
- (26) המינה, with WE., as required by v. 27; א.
- (29) To point מלכם, following Ὁ Μελλοῦ (ὉA and ὉL τοῦ βασιλέως αὐτῶν, which has intruded into ὉV as a doublet), instead of the מלכם of א (WE. KL. DR. KI.) is not advisable, since David, although he might dedicate the crown of a foreign divinity to his God, could not have worn it himself; to make ותהי על-ראש רור relate only to the precious stone (KL.) is inadmissible. The suffix *their* (king) refers without difficulty to the people of Ammon understood.
- (30) ואבן, following Chr. (א, 20, 2), 303; א.
- (31) To read with Chr. וישר instead of וישם would be the reverse of an improvement, since *sawing* cannot in any case be suitable to the axes.
- במלכן Q^erê; K^ethib במלכן.
- והעביר, with Geo. HOFFMANN (ZAT. '82), also DR. KI. For the reasons see DR.
- 13 (9) ותקרא את-המשרת ותצק א, with KL. KI. for א ותקרא את-המשרת ותצק א. The loss of an א from ותקרא before את gave rise to the miscorrection ותקא, and then the rest followed.
- (14) אתה א, אתה א, cf. GEIGER, *Urschrift*, p. 407 below, and DRIVER on Lev. 15, 18.
- (16) אל אחי כי גדולה הרעה, following ὉL μὴ ἀδελφέ· ὅτι μεγάλη ἡ κακία, similarly 2; אל-ארות הרעה הגדולה א. To read further with ὉL ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, הגדולה האחרת מהראשנה is possible, but not necessary.
- (18) מעלים, with WE. for מעלים א; מעלים א. V. 18^a betrays itself as a gloss (WE.), though a valuable one, by its incorrect position (before 18^b), and by the אשר עליה in v. 19. To regard the gloss as beginning only with כי (KI.) will not do.
- (20) אמנון can only be retained as a diminutive form after the Arabic pattern; but since a reason can scarcely be discovered for this we should perhaps simply emend אמנון. KL.'s האמנים has no place here.

- II (21) רָבַעַל, following Jud. 6,32; 7,1 &c.; אִל רָבַשֶׁת, the same distortion as with Ishbaal, מַרְיָבֶעַל, מַפְיָבֶעַל, see on 2,8; 21,7.8.
- (21-24) The confusion which has been created here should be compared with that described above on 24, 11-13. After v. 22 G brings in a long section beginning πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου, closing with ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος. The retroversion into Hebrew of the first clause will be found here at the close of v. 22, but the great body of it is inserted between 24^a and ^b. The addition is beyond question original, but the mere adoption of it from G after v. 22 (so TH, WE, KL, DR, KI.) is not sufficient. For according to the text thus reconstructed the messenger, upon the wrathful outbreak of the king, begins by repeating most superfluously and inappropriately, and against his lord's command, the whole story of the fight, which according to 22^b he has already rehearsed, and only at the end thereof utters the few words he had been charged with: *moreover thy servant Uriah, the Hittite, is fallen*. On the contrary, of the + of G only the first clause, אֶת כְּלִדְבָרֵי הַמֶּלֶחֶמָה, belongs at the end of v. 22, and in exchange we should apparently with KL, following G^L, strike out אֶת כְּלִי-אֶשֶׁר וְיֹאבָב שָׁלְחוּ וְיֹאבָב — probably an alteration in the interest of greater clearness after the text had suffered mutilation. Thereafter follow the details of the story of the fight with a הַמֶּלֶאךָן אֶל-דָּוִד = *for so spake the messenger unto David*. This narrative extends to the end of v. 24^a; then comes the predicted outbreak of wrath on David's part extending through the rest of the + in G, from וַיִּחַר לְדָוִד לְקִוְמָה לְנַפְשָׁם אֶל-הַחֹמָה. Preceded by a new introductory clause which has now of necessity been dropped from both A and G, at the least a וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶאךָן, which I have inserted above, there followed the brief, magical word which Joab had committed to the messenger. David's outburst of wrath first exchanged its place for one after v. 22, for the reason that the הַמֶּלֶאךָן אֶל-דָּוִד at the beginning of v. 23 was mistakenly regarded as the beginning of a second speech of the messenger, which could be nothing else than a reply to words of David; then, in consequence of this the introductory clause at the beginning of 24^b had to be dropped and a ו inserted before גַּם. This is the shape of the text of G. But now the effect of the scene had become so much weakened and the actual outburst of wrath brought so near to the prediction of it in Joab's instructions v. 20, that it was stricken out altogether, and in its stead the end of v. 22 was made to refer more distinctly to Joab's charge. But the omitted matter was not suffered thus simply to disappear. On the contrary, the whole long sentence v. 21^a, here relegated to the foot of the page, is nothing but a verbal repetition taken from the + of G. It was only supplied from this passage after it had been stricken out after v. 22, and later still crept into G also. This process of padding may be traced still farther in G^L, where after this addition the whole speech of the messenger, vv. 23. 24^a, is also inserted in Joab's instructions. Not until we have perceived 21^a to be an addition, can the omission of the + of G be understood. The scribe was conscious of having included every thing, and thought himself to be avoiding mere useless repetition.
- (24^a) וַיִּרְאוּ הַמּוֹרִים Q^rê; K^ethib incorrectly read is וַיִּרְאוּ הַמּוֹרִים. After כַּשְׁמָנָה וְעֶשְׂרֵה אִישׁ = ὡσεὶ ἄνδρες δέκα ὀκτώ, adopted by KL, 50 and KI.; but still suspicious in view of v. 17.
- 12 (1) הַנְּבִיא, following G; A. At his first appearance it seems indispensable.
- (2) לְעֶשֶׂיר, necessary, instead of אִל לְעֶשֶׂיר.
- (4) לְאִישׁ; A; לְאִישׁ.
- (6) שְׁבַעֲתַיִם, following G ἑπταπλασίονα; A; אַרְבַּעַתַּיִם, an alteration to conform to the legal requirement Ex. 21,37.
- (7-12) Verses 10-12 WE. has recognized as interpolated, an improvement taken from

- 9 not even learn the name of Jonathan's son; it only casually comes out in v. 6. The clause also betrays itself as borrowed from c. 9 by the introductory words 4,4^a, which are almost verbally identical with the last words of 9,3. It may be that in c. 4 it is meant to prove, in preparation for 5,1, that after the murder of Ishbaal there remained no son of Saul capable of governing (so WE. in defense of its authenticity in c. 4); but none but a glossator could have attempted this so awkwardly; for (1) 'one case out of eight would not prove this (cf. 21,8); (2) the form of the verse is altogether positive, so that it introduces a new pretender to the throne instead of removing all; (3) Ishbaal is not dead at all, and the clause crowds itself into the midst of the narrative in the most awkward way. 10
מְרִיבְעֵל, for מַפְיבֵשֶׁת אֱל; see above on 21,7. So throughout.
- (4) לוֹ דָּבָר. Instead of this in 17,27 written לֹא דָּבָר, Josh. 13,26 לְדָבָר, taken for *Debir* with ל.
- (11) שְׁלַחְנוּ דָּוִד; following ט, the sentence is thus made possible as an expression of the narrator. אֱל שְׁלַחְנִי אֱל. 15
- 10 (1) After וימלך אֱל (ט also) has the name of the new king הַנֶּחֱנָן; this, on the other hand, is lacking in Chr. (א,19,1) and instead that of the old king נָחָשׁ stands after וַיָּמָת. WE.'s inference is correct that neither is original.
- (6) After מַעֲכָה אֱל adds אֶלֶף אִישׁ. Stricken out with WE., for the reason that Chr. 20 calculates the two other numbers alone at 32,000 men, and moreover leaves out entirely אִישׁ טוֹב. The troops of Maachah are probably reckoned together with those of Ishtob; a later scribe discovered the gap, and inserted the empty formula as in א,13,1; ב,2,10.
- (7) כָּל-צָבָא הַנְּבָרִים, following 1 Chr. 19,8; אֱל כָּל-הַצָּבָא הַנִּי' which so far as the sense is concerned would be understood in the same way, namely, *the whole army* (that is to say) *the Gibborim*. But inasmuch as כָּל-הַצָּבָא designates the levy of Israel (cf. 8,16 with v. 18, and further v. 17 below), this would be at least ambiguous. The pointing נָבָא in the passage in Chr. strives to accommodate its reading to that of Sam. 30
- (9) בַּחֹרֵי יֵשׁ' Q^{er}e, בַּחֹרֵי בֵישׁ' אֱל; following Chr. (v. 10);
- (10) אַבְשִׁי, with KL. following v. 14 &c.; אַבְשִׁי אֱל. The defective spelling ought to make no difference in the pronunciation.
- (12) אַרְוֹן, an emendation of KL.'s for אֱרִי אֱל.
- (16) הַרְרָעוּר. This reading (cf. 8,3 אֱל) is confirmed by monumental evidence as correct 35 as against הַרְרָעוּר which appears here twice and in v. 19. Cf. DR. on 8,3. BAER uses ר without any remark, although the manuscript evidence here preponderates in favor of ר.
- תְּלָאָם, for חֵילָם אֱל, following v. 17, where the Q^{er}e incorrectly would cancel the א. It is the name of a place. 40
- (18) אִישׁ, following Chr. אִישׁ רָגְלִי; פָּרָשִׁים אֱל. אֱל understands by רָכָב horses, whereas it means members of the chariot corps. In consequence of this error it takes the next number for the horsemen, of whom it thus obtains an enormous number, while the infantry are wholly lacking; Chr. explains correctly but needlessly. 45
- 11 (1) הַמְּלָכִים Q^{er}e and Chr. (20,1); K^ethib הַמְּלָכִים, which would seem to be mere incorrect spelling.
- (3) עֲמִיאל of ט by עֲמִיאל of 1 Chr. 3,5.
- (11) חֵי יִהְיֶה, with WE. DR. KI. for חֵי יִהְיֶה אֱל, which alongside of חֵי נַפְשָׁךְ וְחֵי נַפְשָׁךְ would be mere repetition (cf. א,20,3; 25,26; 2 K. 2,4.6 &c., also 2 S. 15,21). 50
- (12.13) וּמִמָּחֶרֶת וַי' with WE., following טLS; אֱל incorrectly attaches מִמָּחֶרֶת to v. 12.
- (17) מַעֲבָרֵי דָוִד, may very well be epexegetis (so KL.).

- 24 varies very much. The K^ethib in v. 18 is ארניה, in v. 22 ארונה, Chr. has everywhere ארנן, the Q^erê in Sam. throughout ארונה, which may pass.
- (20) אלו, following Ὁ ἐπ' αὐτόν; אלו is misleading, cf. Ὁ παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. WE. tacitly adopts אלו as the correct text.
After אלו we supply אלו with WE. from Chr. 5
- (22) בעינו Q^erê; K^ethib בעינו.
עבר ארוני, with WE. for ארונה, on account of the following המלך. After עבר dropped out ארוני became ארונה.
- (23) ירנך expresses in conclusion the appropriate wish that the king may attain his purpose by building the altar. It seems preferable, therefore, to ירנך proposed 10 by WE., which introduces a different line of thought.
- 21 (1) על-שאוּל וְעַל-בֵּיתָהּ דְּמִים, following Ὁ ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ; אלו אלו-ש' אלו-בית דְּמִים, and אלו-בית דְּמִים is inserted here as in other cases merely for the sake of clearness; in the text of Sam. they are used for the most part indiscrimi- 15 nately.
- (2) At the close אלו adds ויהודה, stricken out with WE. (cf. 8, 15, 4^b).
- (4) לי; Q^erê לני.
- (5) להשמדנו, following Ὁ ἐξολοθρευσαι ἡμᾶς; אלו נשמדנו.
- (6) יפן; Q^erê יפן needlessly. 20
בגבעון בְּהַר יְהוָה, restored by WE. (DR. KI. also), making use of Ὁ Γαβαὺν, for אלו בגבעת שאול בְּהַר יְהוָה.
- (7) An interpolation, occasioned by the transposition of the passage. It is clearly apparent from c. 9, 1 ff., that David knew nothing of Meribaal's existence until after the death of the seven sons of Saul. 25
מריב־בעל, here and uniformly, following 1 Chr. 9,40; in 1 Chr. 8,34 מריב־בעל; אלו מריב־שׂת אלו.
- (8) מפכעל; אלו מפכשת אלו. The name of Saul's son by Rizpah is the same in אלו (save for the defective spelling) as that of the son of Jonathan. For the second part we should doubtless insert בעל after the example of אשבעל and מריב־בעל; whether 30 the first part also was identical, or perhaps gave the pattern for the distortion of the other name, we do not know.
- (9) מריב, following ὉLS, also some Heb. MSS, for אלו מיכל, a mere clerical error (cf. 8, 18, 19).
- (9) שבעתים Q^erê; K^ethib שבעתים. 35
הם K^ethib; Q^erê והם needlessly.
הראשנים, KL. DR. for אלו בְּרִי.
- (9.10) At the close of v. 9 אלו adds תְּהִלַּת קְצִיר שְׁעָרִים (Q^erê 'בת'). From the fact that in v. 10 in place of אלו מְתִלַּת קְצִיר שְׁעָרִים, Ὁ reads מֵת' קְצִיר שְׁעָרִים (in accordance with which the text is here emended) WE. rightly infers that the clause at the end of v. 9 40 is an addition, probably at first a marginal explanation of 'בְּמִי קְצִיר הָאֵשׁ'. The omission of the preposition, which the Q^erê supplies, is also thus accounted for.
- (12) וישלח at the beginning instead of אלו וילך can scarcely be avoided (cf. e. g. 9, 5).
שם הפלשתים Q^erê; K^ethib שם הפלשתים.
- (14) ואת־עצמות המונקעים, following Ὁ καὶ τὰ τῶν ἡλιασθέντων; אלו. 45
ויהי אחרי־כן. The ויהי supplied by KL. for the sake of immediate connection with 9, 1. As soon as this position is recognized as the true one, it will be advisable to insert the word, although it is not strictly indispensable. Apart from this אחרי־כן comes very awkwardly at the end; if it belonged to this passage we should expect ויעתר א' לא' 50
- 9 (3) The clause 4,4^b above rejected from the context belongs beyond question after this verse as the conclusion of Ziba's address. As the text now reads, we do

- 24 HITZ. (*Gesch. Isr.* p. 29), the latter by TH.; \mathcal{G} L now affords the desired confirmation $\chi\epsilon\tau\tau\iota\omega\mu\ \text{Καδης}$. Instead of קרשה, קרשה is also possible. וּמִדָּן וְיִבְנֶה, with WE. for וְיִבְנֶה וְיִבְנֶה of \mathcal{H} . KL. וְיִבְנֶה וְיִבְנֶה. After צִדְוֹן \mathcal{G} A and \mathcal{G} L add τὴν μεγάλην, perhaps to be adopted with KL., following Jos. 11, 8; 19, 28, as רָבָה; the loss of the word would be comprehensible before ויבאו.
- (9) The numbers are, of course, of no authority; Chronicles (8, 21, 5) actually gives us 1,100,000 and 470,000. There is a remote possibility, by striking out there אלה אלפים ו ארבע מאות ו, of restoring the original and approximately credible 100,000 and 70,000. 10
- (10) אַחֲרֵיכֵן כִּי כָפַר, following \mathcal{G} L μετὰ ταῦτα ὅτι. \mathcal{G} V μετὰ τὸ ἀριθμησαί seems to indicate אחרי כפר, which is possible, but not so good, and probably is based on emendation. \mathcal{H} כִּי.
- (11-13) Nothing but the transposition here effected: 10. 11^b. 12. 13^b. 11^a. 13^a. 13^c. 14, gives an intelligible sense and saves unnecessary changes. The derangement arose 15 from the desire to have the words of JHVH's message come directly to David rather than to the prophet.
- (12) נוטל Chr. (v. 10); \mathcal{H} נוטל.
- (13) שָׁבַע שָׁנִים, following \mathcal{G} and Chr.; \mathcal{H} שָׁבַע. וחרב איביך, צריך \mathcal{H} צריך. Chr. has after צריך, 20 whence WE. derives וחרב רופך, KI. simply וחרב רופך. But Chr. is based upon an emendation of the perceived difficulty. In reality *thine adversary*, for the moment indefinite, whoever it shall be, is none other than Absalom, just as the three years of famine follow immediately in 21, 1. Perhaps the offer of a choice among alternatives marks a later stage of the history; but at any rate those 25 grievous visitations of David's reign are here included in the allusion. When this is recognized, the transposition of this passage before 21, 1-14 and of the two together before cc. 9-20, for which there are many reasons, becomes an absolute necessity.
- (14) רחמו Q^crê; K^ethib רחמו. 30
- (15) וַיִּחַר to בעם, following \mathcal{G} και ἐξελέεατο ἑαυτῷ Δαυειδ τὸν θάνατον· και ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν [an interpolation follows, 15^a in \mathcal{H}] και ἤρξατο ἡ θραύσις ἐν τῷ λαῷ; \mathcal{H} and Chr. וַיִּחַר בְּיַשְׂרָאֵל, then in \mathcal{H} further וַיִּחַר בְּיַשְׂרָאֵל מוֹעֵד. Although this clause can indeed be connected with the reading restored from \mathcal{G} , it is on the twofold testimony of \mathcal{G} and Chr. to be stricken out, especially as 35 מוֹעֵד in the present context admits of no certain explanation. The question whether the clause in some other form may have belonged to the original text, remains open; KL's מוֹעֵד עַת מוֹעֵד is unsatisfactory.
- (15-17) The verses are mutilated, and confused by transposition in the same way as vv. 11—13. The first fact WE. perceived. The way in which המלאך halts after 40 וַיִּשְׁלַח יָדוֹ in \mathcal{H} (beginning of v. 16) proves that the word was added later, hence it is here stricken out; \mathcal{H} וַיִּחַר בְּיַשְׂרָאֵל in v. 15 is strange; וַיִּחַר with a subject would be more probable. This is here supplied from v. 17, because the reading thus obtained וַיִּחַר בְּיַשְׂרָאֵל comes the nearest possible to \mathcal{H} וַיִּחַר מִן הָעָם. Of course, we have no sort of assurance that the original text has thus been re- 45 produced; but there is no ground for Ew.'s conjecture, approved by We., that that here and in v. 1 Satan was the original subject of the verbs. — Furthermore JHVH's repentance has no meaning until after David's humbling of himself, and equally David's prayer must come before JHVH's repentance, moreover v. 18 requires direct connection with v. 16. Therefore v. 17 certainly belongs 50 after לשחתה in v. 16.
- (16) אַרְוֵנָה; Q^crê הָאֲרֻנָּה, K^eth. האורנה. The article is impossible with the proper name; אַרְוֵנָה would be admissible (cf. GES. § 90, 2, c.). The form of the name

- 3 (2) וַיִּגְדְּלוּ Q^er^e; K^ethib וילדו.
- (3) כלאב, so א; but the text is doubtful because the last three letters of the name are the same as the first three of the word following. Chron. (8,3,1) reads דניאל, Δαλωια.
- לאביגל Q^er^e; K^ethib לאביגל. 5
- (4) . . . אשת א; אשת דוד א, a superfluous addition, even if the reference were to Michal, David's first wife (TH. KL.). Unless we are willing to cancel both words, the name of a former husband must have stood in place of דוד as in v. 3^a (so WE. DR.).
- 5 (13) פילגשים ונשים; Chr. (8,14,3) has only נשים, Ἡ γυναῖκας καὶ παλλακὰς. WE.'s conjecture that originally only פילגשים stood here has much in its favor; but in that case probably ושלמה in v. 14 ought also to be stricken out.
- בירושלם, following Chr.; א מיר.
- (16) ובעלדוע, following Chr. (8,14,7); א ואלדע. See on 2,8. 15
- 8 (17) בראחטוב ואחמלך בראביתר א; בראחמלך בראחמלך בראחמלך; S gives at least בראחמלך אביתר. There is no reason for placing וצדוק at the end with WE.; the list can hardly be so old that the place of honor would not already have been given to Zadok. See this order in 20,25 also. 20
- ושישא, following 1 K. 4,3 supported by Chr. (8,18,16) ושושא, and 2 S. 20,25 ושרה א; ושרה.
- (18) עלהברתי, following Chr.; א והכ'.
- 24 (1) The first half-verse unquestionably connects with 21, 14, and affords sufficient proof 25 that 21, 15-23, 39 are interpolated in their present position. It is, however, not older than this connection (21,14; 24,1), and if on independent grounds it appears (cf. BUDDÉ, *Richt. u. Sam.* pp. 256ff. 264f.) that c. 24 originally stood before 21, 1-14, this clause must have been added at the time of the transposition [or itself have been transposed(?) — BACON]. On this occasion the second half 30 of the verse also must have suffered injury; a witness to the fact has been preserved in the בהם, the only possible translation of which *and provoked David against them* (*viz.* בישראל) is unsatisfactory, and KL.'s suggestion ברברים equally so. I have treated it as a contraction of בַּיָּמִים הָהֵם, and supplied after יוסת the subject יהוה, which in א has been drawn into the first half of the verse. It will 35 be difficult to discover an easier emendation, though we must admit the possibility that the alteration has been more radical. If the reasons for transposing the two passages be not admitted, only בהם will require emendation. The reading of Chr. (8,21,1) ויעמר שטן על-ישראל יוסת את-דוד: must be regarded as a dog- 40 matic development. The fact that in Chr. no trace remains of the first half-verse might be attributed to the omission of c. 21, 1-14. It must be noticed, however, that the Chronicler found cc. 21-24, with the exception of the songs, in the present order (*Richt. u. Sam.* p. 267), and hence, since 21, 1-14 did not immediately precede, its omission need not have involved any consequences for c. 24. So in the absence of v. 1^a there may be a confirmation of the hypothesis proposed. 45
- (2) ואל-שרי, following Chr., cf. v. 4; א שר only.
- שטן, in conformity with לכו וספרו of Chr. and ופקרו of א; א שוט א.
- (3) ויסק; the סק of Chr. would seem to be merely a facilitation.
- (4) אל יואב, following Chr.; א אל.
- לפני, following ὉΛΣΣ; א לפני. 50
- (5) ויחלו מע' ומן, with WE., subsequently confirmed by ὉΛ καὶ ἤρξαντο ἀπὸ Αρονη καὶ ἀπὸ; א ומן א; ויחלו מע' ומן.
- (6) תחתיים קדשי א; תחתיים קדשי א. The former word was emended by

- 7 דְּבָרָהּ וּבְלָבָהּ. According to the context עֲבָרָה alone would seem to be preferable, the next place would belong to אֱלֹהִים. דְּבָרָהּ אַתְּ עֲבָרָה after עֲשִׂית, suggestion of REIFMANN (in DR.); אֱלֹהִים at the end of the verse.
- (22) יהוה ארני יהוה, following Θ Κύριε κύριέ μου, which strictly corresponds to ארני יהוה, 5 it is probable, however, that the prevailing divine name of the passage stood here also, as well as in v. 25, where Θ gives only κύριέ μου. אֱלֹהִים in both these places יהוה אלהים, which in Chr. is inserted throughout in place of the original name.
- (23) In this verse and indeed for the most part also in Θ and Chr. all the relations have been distorted through a misconceived religious scrupulousness. The present text has been essentially reconstructed by GEIGER and WE.: ישראל instead of אֱלֹהִים כִּי is found in Θ and Chr.; אָחִיר for אָחִיר only in Θ ἄλλο; the singular הָלַךְ instead of אֱלֹהִים הִלְכוּ in Chr. (Θ הִלְכוּ); אֱלֹהִים is a convincing emendation of KL.'s for אֱלֹהִים אלהים, Chr. האֱלֹהִים; לָכֵן for אֱלֹהִים לָכֵן is inferred from the context; גְּלוּת is given by Chr. (with wrong pointing) for אֱלֹהִים הִגְדִּילָהּ; the important לָנֶרֶשׁ by Chr. 15 and in the form לְגִרְשָׁן (τοῦ ἐκβαλεῖν σε) by Θ instead of אֱלֹהִים לְגִרְשָׁהּ; עָמוּ instead of עָמָה and גִּוִּי instead of אֱלֹהִים גִּוִּים are again inferred from the context. אֲשֶׁר פָּרִיתָ אֱלֹהִים מִמְּצָרִים לָהּ before גִּוִּי, is a gloss not introduced until after the corruption of the text. A very instructive case.
- (25) See on v. 22. 20
- 8 (1) מִתַּגַּן הָאִמָּה אֱלֹהִים. The rendering *the bridle of the mother-city* appears suspicious for the reason that this could scarcely mean anything else than that David took now into his own hands the hegemony previously exercised by this or that Philistine city over its sister-cities. The fact that this is historically im- 25 probable is of less consequence than that we should expect (1) instead of the second פִּלְשְׁתִּים the name of a city; and (2) the transferal of the hegemony to the city of Jerusalem. אֱלֹהִים is, therefore, hardly to be accepted in spite of WE.'s positive defence. 1 Chr. 18, 1 reads אֶת־גִּבְיַת וּבְנֵיהָ; it can scarcely be granted to WE. that the mention of the tangible and permanent results of the humbling of the 30 Philistines — for this, and not 'something wholly exceptional,' is what it would be — is not to be expected here. KL. tries to obtain from the two texts אֶת־גִּבְיַת וּבְנֵיהָ וְאֶת־גְּבוּלָהּ יָמָה.
- (3) לְהַשִּׁיב אֱלֹהִים, following Chr. and Θ ἐπιστῆσαι against אֱלֹהִים לְהַשִּׁיב.
- (4) בְּנֵהָ K^ethib is sufficient as against the explanatory פָּרַת בְּנֵהָ of Q^er^e, Θ, Chr. 35
- (6) The second half-verse is premature, borrowed from 14^b.
- (7) עַל, following Chr.; אֱלֹהִים אֵל.
- (8) וּמִטְבַּח, following Chr. and Θ καὶ ἐκ τῆς Μασβακ, where the ב appears immediately before ה, (cf. Gen. 22, 24). אֱלֹהִים וּמִטְבַּח.
- (9) תָּעִי, here and in v. 10 and 11 for תָּעִי of אֱלֹהִים, following Θ Θεου and Chr. 40
- (10) יִרְחָם, following Chr. and Θ ἰεδδουραν instead of אֱלֹהִים יִרְחָם.
- (11.12) See on v. 13.
- (12) מִאֲרָם, following Chr. and Θ; אֱלֹהִים מִאֲרָם.
- (13) אֱלֹהִים יוּעַשׂ דָּוִד שָׁמַיִם inspires no great confidence; the expression seems too brief. The original phraseology seems to have been mutilated by the interpolation of 45 verses 11.12. KL.'s emendation אֱלֹהִים יוּעַשׂ דָּוִד שָׁלֵם has much to recommend it, but seems to require the assumption that some words have fallen out.
- וּבִשְׁבוּ, following Θ; אֱלֹהִים וּבִשְׁבוּ.
- הִקָּה אֶת־אֲדָמָה, following Chr. (where in turn, the preceding אֲרָם . . . וּבִשְׁבוּ is replaced by 50 (וּבִשְׁבוּ בֶן צְרוּיָה) and Θ καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτει αὐτὸν ἐπάταξεν τῆν Ἰδουμαίαν (where only אֲרָם אֶת אֲדָמָה is wanting). But precisely these words make it easy to understand the skipping of the one clause in אֱלֹהִים, the other in Θ and Chr. The וּבִשְׁבוּ of Θ became in Chr. וּבִשְׁבוּ, and this received the supplement הִקָּה אֶת־אֲדָמָה.

- 6 (3.4) At the end of v. 3 **M** has further **חֲרֹשָׁה**, then at the beginning of v. 4 the words **וַיִּשְׁאָהוּ** as far as **בַּנְּבֵקָה** from 3^a. It is clearly only a case of erroneous repetition. The words are wanting in **G**.
וְעָנָא הַלֵּךְ, supplied by DE W. and TH., wanting in **M** and Versions.
- (5) **עָצִי בְרוּשִׁים**, following Chr. and **G**; **M** **עָצִי בְרוּשִׁים**. 5
- (6) **בִּירוֹן**, following Chr.; **M** **בִּירוֹן**, **G** **Nwδαβ**. Although the reading of Chr. may be uncertain, it is at least more probable than that of **M**.
וְיָדוּ, following Chr. and **G** **τῶν χεῖρα αὐτοῦ**; **M**.
- (7) **עַל-הַשֵּׁל**, probably mutilated from the former, omitted by **GV**. 10
לִפְנֵי אֱלֹהִים, following **I** Chr. 13, 10 and **G** **ἐνώπιον τοῦ θεοῦ**, beside which **G** exhibits also the text of **M**, **עִם אֲרֹן הָאֱלֹהִים**.
- (8) **וַיִּצֵר**, following DR.'s suggestion on **8, 15, 11**, where the case is precisely similar. WE. proposes **וַיִּמַר** but recognizes that **M**'s **וַיִּחַר** is not wholly untenable.
- (16) The **וְהִיא** at the beginning is at least peculiar. 15
- (21) **אֲרָקָר**, following **G** **ὀργήσομαι**; **M**.
- 7 (6) **מֵאֵהֶל** to **אֶל-מִשְׁכַּן** with KL., following **I** Chr. 17, 5 and supplying **אֶל-מִשְׁכַּן**, which has there dropped out. Thus only does the necessary sense of *shelter under strange roofs* find proper expression, whereas **M** **בְּאֵהֶל וּבְמִשְׁכַּן** expresses a wandering about 20 in and with a shelter *belonging to it*, corresponding to the later fiction of the **אֵהֶל מוֹעֵד** in P. Perhaps the present text in Sam. contains an intentional adaptation to this conception.
- (7) **שִׁבְטֵי**, following Chr.; **M** **שִׁבְטֵי**.
- (9) After **שָׁם**, **M** + **גְּדוּל**, stricken out with **G** and Chr. 25
- (11) **לְמַתְּהִיּוֹם**, following **G**; **M** and Chr. **וְלִ**.
וְלִ, with EW. WE. *et al.*; **M** **וְלִ** and **אֶבְיָהוּ**.
וְהִגִּיד לָהּ יְהוָה, which will not serve. **יְהוָה** is wanting in the text of Chr. **וְהִגִּיד לָהּ** **יְהוָה**; but we have here to do not with a previous promise, but with one which is now given him contrary to his own purpose. **וְהִגִּיד לָהּ** arose by accident 30 from the text above restored, from which both **M** and Chr. have been derived.
- (12) **וְהִיא**, following **G** and Chr.; **M**.
- (13) The verse is a gloss, for the reason that it perverts the true antithesis *not thou for me, but I for thee* into the false one *not thou, but thy son*. The resumption of the thread of 12^b in 13^b also gives evidence of the same thing. So WE. (BLEEK⁴, 35 p. 223), whereas in his *Text der Bücher Sam.* he allowed himself to be stopped half-way by the later passage **I** K. 5, 19^b, which is only derived from this gloss.
- (15) **יָסוּר**, **G**, Chr., more characteristic than **M** **יָסוּר**.
מֵעַם שְׂאוֹל אֲשֶׁר הִסִּירָתִי מִלְּפָנֶיךָ, following Chr.; **M** **מֵעַם שְׂאוֹל אֲשֶׁר הִסִּירָתִי מִלְּפָנֶיךָ**. 40
- (16) **לִפְנֵי**, following **G** **ἐνώπιον ἐμοῦ**; **M** **לִפְנֵי**.
- (18) KL. is probably right in proposing to point from here to the end of the chapter **אֲרֹנִי יְהוָה** instead of **אֲרֹנִי יְהוָה**.
- (19) **וַתִּרְאֵנִי דוֹרַת הָאָדָם**, emendation of WE.'s after a hint of EW. and BERTH. on the basis of the text of Chr.: (**8, 17, 17**) **וַתִּרְאֵנִי דוֹרַת הָאָדָם** and of **M** **וַתִּרְאֵנִי דוֹרַת הָאָדָם**. Some- 45 what bold, but easier from the point of view of textual criticism and in better accord with the context would be **וַתִּרְאֵנִי דוֹרַת אֲדָם** and *will cause me to see &c.* (*viz.* in my descendants).
The word lost from **M** after **הָאָדָם**, which in Chr. is perverted to **הַמַּעֲלָה** is indispensable; it has been adopted by WE. in the form **לְמַעֲלָה**, but is better read 50 according to the expression in v. 16: **לְעֵלָם**.
- (21) **בְּעֵינֶיךָ**, following **G** **διὰ τὸν δοῦλόν σου πεποιήκας**, for WE. rightly recognizes in the continuation in **G** an interpolation based on Chr. **בְּעֵינֶיךָ** and **וּבְלִבְךָ**. **בְּעֵי** **M**

- cerned, since these according to 13^b were precisely not in Bethlehem, but encamped between David and that city, in the plain of Rephaim. Cf. moreover the חית of the genuine text with מצב of the gloss.
- (15.16) מִבְּאֵר K^ethib; Q^erê מִבְּר. (17^a) מִיְהוּה, following 1 Chr. 11, 19 מֵאֵלֵהי and Ἐκ παρὰ Κυρίου; אֱלֹהִים omits מ. 5
הוא דם, emendation of KL. for אֱלֹהִים הָרֵם, which would require the insertion of an אֲשֶׁתָּה after האנשים from Chr., whose text, however, has been expanded.
- 6 (1) וַיִּצְאֵם דָּוִד; וַיִּסַּף עוֹד דָּוִד אֱלֹהִים. To suit וַיִּסַּף, Ἐκ καὶ συνήγαγεν, the עוֹד is stricken out with WE.; it was either drawn from the misread verb (cf. 5, 22) or arose by ditto- 10
graphy of דָּוִד.
- 5 (6) וַיִּסַּף, with WE. for אֱלֹהִים הָרֵם; it is not sufficient to point הַסִּירָךְ (TH, DR.).
At the close אֱלֹהִים and Versions + לֹא יָבֹאוּ דָּוִד הָנֶה, certainly to be stricken out with WE., either as a gloss, or as an accidental dittogram from ^{b^a} which was 15
afterwards adjusted.
- (7) The second half-verse הִיא עִיר דָּוִד is a palpable gloss.
- (8) וַיִּבְצְרוּ אֹהֶל; בְּצִנּוֹר וְאֵת אֱלֹהִים. A new attempt to make sense of the impossible text. It is quite certain from the preceding clause כְּלִימֵכָה יְבוּסִי, that the slaying of the Jebusites—according to 7^a, naturally, after capture of the city—is not 20
regarded as a matter of course nor as commanded, but as forbidden. For in point of fact the Jebusites, as is well known, were not destroyed but spared (c. 24); the population of the capital was not created anew but merely added to, and this was one of the wisest of David's acts as a ruler. But such an unusual prohibition can only be ensured by threat of severe punishment, for 25
which the preceding clause also gives evidence, and this must be expressed by the group of letters וַיִּנְעִבְצִנּוֹר. The suggested emendation has at least the merit of being extremely easy. That the phrase does not elsewhere occur, and moreover the neck is not elsewhere used as the place of mortal wound, is no objection, inasmuch as execution by beheading is quite common (cf. only 30
2 K. 6, 32; 10, 6ff.). For וַיִּנְעִבְצִנּוֹר see Gen. 26, 11; 1 S. 6, 9; Job 2, 5 &c.; for the ו of the apodosis cf. especially A. MÜLLER, § 521^c. 398. The suffix is to be derived from the וְאֵת, whose ו is incorrect, since the clause must give the reason for the foregoing prohibition.
- וְלֹא שָׁנְאָה; לֹא שָׁנְאָה אֱלֹהִים, שָׁנְאוּ אֱלֹהִים. Both are impossible. The clause must give an 35
ironical reason for David's magnanimity, derived from the arrogant taunt of the Jebusites, and this it can scarcely do otherwise than in the form לֹא שָׁנְאָה, with נַפֵּשׁ as its subject. *With the lame and blind David wages no war, they are no adversaries worthy of him*—this is the sense. The fact that a later age had no comprehension of this and made out of it the opposite, is easily understood. 40
The second half-verse has been perceived by TH. (also by WE. *et al.*) to be a gloss occasioned by misunderstanding.
- (9) וַיִּבְנֶה, following Ἐκ καὶ ψυχοδόμησεν αὐτὴν [πόλις]; אֱלֹהִים וַיִּבְנֶה. (13-16) See in c. 8.
- 6 (2) מִבְּעֵלֵי יְהוּדָה; מִבְּעֵלֵי יְהוּדָה אֱלֹהִים. The canceling of the מ is based on 1 Chr. 13, 6 בְּעֵלֵהָ, which 45
is then explained by אֱלֹהִים יְעָרִים אֲשֶׁר לַיהוּדָה. As the original text WE. then restores בְּעֵלֵי־יהוּדָה from Jos. 15, 9. But since there and in vv. 10, 11 we have on the contrary בְּעֵלָה, and in 15, 60; 18, 14 בְּעַל קְרִית is rather to be regarded as=בְּעֵלָה, בְּעֵלָה seems to deserve the preference.
- The second half-verse is stricken out in accordance with Ἐκ. For the rest, the whole re- 50
ative clause may come from a later time.
- (3) וַיִּצְאֵם might easily be read וַיִּצְאֵם (WE.) or וַיִּצְאֵם (Ἐκ), but a proper name is more probable in conjunction with עוֹדָה.

- 23 (23) The first half-verse seems to be a gloss in imitation of v. 19; the second connects far better with v. 22.
- (24) מִבֵּית לַהֵם, following 1 Chr. 11,26; אֱל has no מ.
- (27) מִבְּנֵי, following 1 Chr. 11,29 and 27,11; אֱל מִבְּנֵי.
- (28) For עֲלָמוֹן Chr. *ibidem* has עֲלִי, עלון, עלמן. It is difficult to decide. 5
- (29) הַלְבִּי, following 1 Chr. 27,15; Chr. 11,30 הַלְדִּי; אֱל here עֲלָמוֹן.
- (30) הַפְּרַעְתָּנִי, following Chr. (11,31; 27,14); אֱל without article.
הַנְּרִי, following Chr. (11,32); אֱל הַנְּרִי.
- (31) אֲבִי-עֵלְבֹן בֵּית-הָעֵרְבָתִי; אֲבִי-עֵלְבֹן הֵעִי אֱל. The Abi-baal is derived from 1 Chr. 11,32, אֲבִי-עֵלְבֹן, compared with אֱל. In the remaining בֵּית of אֱל KL. has acutely perceived 10 the בֵּית of Beth-'Arabah Jos. 15,6; 18,22.
הַבְּרָחְמִי, with DR., following הַבְּחֵרוֹמִי of 1 Chr. 11,33; אֱל הַבְּרָחְמִי.
- (32) יֵשֶׁן הַגְּנוּנִי אֱל and Chr. have before it בני, beyond question by dittography of the three letters preceding, and to be stricken out with על. הַגְּנוּנִי, inferred from the הַגְּנוּנִי of Chr. by KL., following Num. 26,48 (so also DR.). 15
- (32.33) The last word of v. 32 with a בֵּן following should be joined to v. 33, as Chr. and על prove.
- (33) The second הַתְּרִי following Chr.; אֱל הַתְּרִי.
- (34) הַמִּי, KL. DR. for בְּרַחְמִי אֱל (cf. 20,14ff.).
- (35) הַחֵרוֹ, K^ethib and Chr. (11,37), against הַחֵרִי Q^rê. 20
- (37) נִשָּׂא, Q^rê and Chr. (11,39), against נִשְׂאֵי of K^ethib.
- (38) הַתְּרִי, twice for אֱל הַתְּרִי with TH. KL. DR. (cf. 8,30,27; Jos. 15,48; 21,14).
- (39) The number 37 should include, as it seems, all those who have been mentioned; the three of vv. 8-12, the two of vv. 18-23 and the following list. We obtain then, including Elikah v. 25, whom על and 1 Chr. 11,25 do not mention, 36; 25 without him, 35 men. WE. would reckon in also the three unnamed heroes of v. 13ff. and then subtract from 35 + 3 = 38 the last, Uriah. The total, however, is probably older than the displacement of v. 13ff. Where the error lies, cannot be certainly told, though parallel cases are not lacking in the OT. Cf. WE. and DR. — The place assigned to the whole passage is corroborated by the fact 30 that by means of this list we now know in advance about many a hero of the following narratives.
- (13-17^a) That vv. 13-17^a are foreign to the connection in which they stand, and that 17^b must join immediately to v. 12 has been observed by WE. It is easy to see why 13-17^a was intruded here. The שלשת הגִּבּוֹרִים of v. 16 appeared to be the same as 35 *the Three* whose exploits are related in vv. 8-12 (cf. vv. 8,9), to which 17^b forms the close. In reality, however, the article in שלשת הגִּבּוֹרִים v. 16 only refers to the שלשה מהשְׁלִשִׁים v. 13, so that the heroes of 13-17^a are not *the Three* of 8-12 but three nameless members of the Thirty. The story of their deeds would stand appropriately only after the catalogue of the Thirty, and this, rather than 40 after v. 23, is probably the original position of the passage. Its character is quite the same as that of the rest of the chapter.
- (13) שְׁלִשָּׁה Q^rê, 1 Chr. 11,15, על; K^ethib שלשים.
After אֱל מהשְׁלִשִׁים and Chr. have in addition ראש, here stricken out in accord with על. ש also does not reproduce it but renders instead of הַרִי מִהַשְׁרִי only a 45 מִן הַגְּבּוֹרִים. The ראש appears to have been interpolated by way of explanation from v. 18 (misunderstood), when this premature reference was made to *the Thirty*.
עַל-הַחֵרוֹ, following Chr. and על εις την πέτραν instead of אֱל אֶלְקִצִּיר.
- מִצְרָת, for אֱל מִצְרָת, see on 8,22,1. Here this emendation is directly confirmed 50 by v. 14.
- (14) Beyond question a later explanation, and in fact partly superfluous, so far as David is concerned (13^a), partly incorrect, so far as the Philistines are con-

- 21 ל is either evidence that the word was anciently taken as a proper name, or became the occasion of it.
 שָׁמְעָא Q^{er}ê, corresponding better with שמעה of 13,3 than the K^{ethib} שמעי, which should doubtless be read שמעי. See as to such variations of proper names, WE. *De gent. et fam. Jud. &c.* 1870, p. 37sq. Here we have besides the variant שמה, 8,16,9. 5
 (22) יָלַד, the easiest emendation for אֵל. Chr. גולרו, but before it only אֵל.
- 23 (8) The section 23,8ff. is tentatively introduced at this point.
 יֵשֶׁב בְּשֶׁבֶת אֵל, instead of the impossible form of the text in אֵל בְּשֶׁבֶת אֵל, is obtained by contribution from three sources. ℣, with λεβουθε ὁ Χανα- 10
 vaίος, proves that ישבבשבת = ישבשת = ישבעל (אשבעל); to which ישבעם in 1 Chr. 11,11 and 27,2 gives additional evidence. ℣ also attests the presence of the article (to which the ת of אֵל gives its support), and thus that חכמני was taken as a gentile noun. Its omission in 1 Chr. 11,11 is readily explicable from the בן preceding (בן־חכמני), but since חכמני cannot well be a proper name, and the article moreover has 15
 adequate support, this בן requires us to supply the name of the father, which we find in 1 Chr. 27,2: ישבעם בן־זבדיאל. Complete certainty here, as in the case of many names of the list, cannot, of course, be attained.
 השלשים, with WE., necessary from the context. אֵל השלשי, 1 Chr. 11,11 השלושים. 20
 עָרִינוּ הַעֲצָנוּ (הַעֲצָנִי Q^{er}ê), with Chr., cf. here v. 18. אֵל unintelligible (Q^{er}ê הַעֲצָנִי עָרִינוּ וְהָיָה עָרִינוּ הַעֲצָנוּ, correctly instead of שלש of Chr., since the 300 in v. 18 are attributed to the less valorous Abishai.
 אָהַת Q^{er}ê; K^{ethib} אהר.
 וְאָהָרוּ Q^{er}ê; K^{ethib} ואחרו.
 (9) K^{ethib} and 1 Chr. 27,4, against לָרָז Q^{er}ê and 1 Chr. 11,12. 25
 הָאָהָחִי, both passages in Chronicles, against אָהָחִי בן אָהָחִי, a mere clerical error.
 הַגְּבִרִים, Q^{er}ê and 1 Chr. 11,12; אֵל without article.
 הָיָה, supplied from 1 Chr. 11,13 (also ℣L); אֵל.
 בְּפִסְדָּמִים, with Chr.; אֵל בְּהַרְפָּם בַּפִּסְדָּמִים. The ו is also attested by ℣L.
 לַפְּנֵיהֶם, with KL, following ℣L πρὸ προσώπου αὐτῶν; אֵל. 30
 וְהָוָה, with KL, following ℣L; אֵל omits ו.
 (10) וְאָהָרוּ Q^{er}ê; K^{ethib} ואחרו.
 (11) הַהָרִי, following v. 33; 1 Chr. 11,34; אֵל הָרִי. On אָהָחִי cf. WE. on v. 24ff.
 לַחֲיָה, so with BOCHART and KENNICOTT most moderns, cf. Jud. 15,9; אֵל לַחֲיָה.
 (18.19) הַשְּׁלֹשִׁים, with WE. following ℣; אֵל השלשי, Q^{er}ê and 1 Chr. 11,20 השלשה. In like 35
 manner בשלשים at the end of the verse and השלשים at the beginning of the verse following, for בשלשה and השלשה.
 הָנוּ, emended in accordance with the similar passage 1 Chr. 11,25; אֵל הָנִי.
 (19) אִישׁ חֵיל, following ℣; אֵל and 1 Chr. 11,22 בְּרֵאִישׁ חֵיל.
 (20) חֵיל Q^{er}ê; K^{ethib} חי. 40
 אָרְאֵל מוֹאֵב אֵל. So with KL. The בני is supplied from ℣ and is demanded by the contrast with הארי. It is clear from the following clause of the verse that we have here to do, not with a proof of valor against enemies, but against wild beasts; the former does not follow until v. 21. The opposite supposition has perhaps contributed to the disorder of the unintelligible text, 45
 from which KL. has with great probability restored the original.
 הָאָרִי Q^{er}ê; to be preferred to the K^{ethib} האריה on account of the similar form above restored.
 הַבּוֹר, Q^{er}ê and Chr. (הבור) against הבור of the K^{ethib}.
 (21) אִישׁ מְרָה. The first word Q^{er}ê (also ℣, Chr.) for the K^{ethib} אשר; the second with 50
 1 Chr. 11,23 instead of אֵל מְרָהָה. Chr. adds thereafter בממה.
 (22) כְּשֹׁלֶשֶׁת should probably be read instead of the בשלשה of all witnesses to the text, unless we prefer to read with ℣ בשלשים.

- 4 (1) אִישְׁבֶּעַל, following ⑥; אֱל.
בְּרִנֵּי, following ⑥; אֱל.
- (2) לְאִישְׁבֶּעַל, following ⑥; אֱל, which here makes nonsense. Here and in v. 1 the name must have been stricken out after the interpolation of v. 4, in order to remove at least *before* this verse the contradiction between Ishbosheth and Mephibosheth. 5
- (4) See after 9,3, whence the verse was taken; in fact 4^a is a repetition of the last words of 9,3 on account of which this clause is omitted in both places.
- (6) The first half-verse as far as וַתִּשָּׁן, following ⑥ και ἰδοὺ ἡ θυσιασθὲς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρεν πυροῦς καὶ ἐνύσταξεν καὶ ἐκάθευδεν; אֱל הַמִּים לְקַחַי הַבַּיִת הַבְּנוּי עַד-יְהוָה הַזֶּה הָיָה אֶל-הַחֲמִשׁ וַיִּבְהוּ אֶל-הַחֲמִשׁ. Cf. WE. and DR.
- (10) Before לתתי אֱל + אשר, with great injury to the sense. It should be simply stricken out with WE.
- 5 (2) הייתה מ' והמבי Q^erê; K^ethib והמבי והמביא. 15
- (21) אֶלְהֵיהֶם, following 1 Chr. 14,12 and ⑥; אֱל עֲצֵבֵיהֶם.
- (23) לְקִרְאָתָם, following ⑥ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, 1 Chr. 14,14 אַחֲרֵיהֶם; אֱל.
כֹּב, with DR., restoration of the correct form for אֱל הַכֹּב, which arose by repetition of ה from תעלה after לקראתם had dropped out.
- הַבְּכֹאִים, following Chr.; אֱל without article. 20
- (24) הַנְּעֵרָה, following 1 Chr. 14,15; אֱל without article.
- (25) מִנְּבָעוֹן, following 1-Chr. 14,16 and ⑥ ἀπὸ Γαβαων; אֱל מִנְּבָעוֹן.
- 21 (15) וַיִּשְׁבוּ בְּנֵי, appears in אֱל as בְּנֵי [Q^erê וַיִּשְׁבֵי] at the beginning of the following verse and is intended there to represent a Philistine name. WE. has reconstructed the true reading from ותהי עוד המלחמה בְּנֵי in vv. 18 and 19, and found its original place. 25
- (15.16), אֱל has at the end of v. 15 the words וַיִּעַף דָּוִד. WE. rightly concludes that there are concealed here the name of the Philistine of whom v. 16 speaks, and perhaps a verb like ויקם, then arose N. N. who was of the race of the giants. When later the misplaced וישבו בְּנֵי assumed this function, the two words of the received reading were developed out of the above, to afford the desired explanation why David should require aid. So DR. also. KI. who by appeal to Δαδου υἱός of ⑥L seeks in דָּוִד, read as דָּוִד, the original form of the name, prefers to place וישבו בְּנֵי directly before דָּוִד ויקם, which is possible. KL. proffers a totally different solution which is even more lacking in internal than in external probability. 30
- (16) הַרְפָּא, according to the orthography of 1 Chr. 20,4-8 (in v. 4 מִלִּידֵי הַרְפָּאִים), throughout instead of הַרְפָּה of אֱל.
קִיבָעוּ, with KL. following א, 17,5.38, for אֱל קִינֹו. If we should seek to interpret the latter as *spear*, it cannot have been of brass. The name of the weapon is doubtless to be looked for in תְּרִשָּׁה, which is here replaced by dots, since *new armor* is bold and has little meaning. ⑥ has instead κορύνη *club*.
שָׁקַל, following ⑥ σίκαλα; אֱל מִשָּׁקַל, a scribal error occasioned by ומשקל.
- (17) Before לאמר אֱל + לו, which is not rendered by ⑥. נִשְׁבָּעוּ לוֹ gives a false sense, לו probably comes by dittography from לאמר. 45
- (19) יַעִיר, Q^erê in 1 Chr. 20,5 (K^eth. יַעִיר); אֱל here אַרְנִים. Of this the אַרְנִים crept in from the end of the verse, and יַעִיר was subsequently adapted to it. ⑥L also has only ἰαδδειν. On the other divergences of the text of Chr., which endeavors to harmonize this with the story of David and Goliath, (the latter having been made up of the material of our passage and contradicting it) see especially 50 DR.
- (20) מָרָה, following 1 Chr. 20,6, for אֱל מָרִין (Q^erê מָרִין, so also ⑥).
- (21) לְהַרְפָּא, following Chr., see on v. 16. The retention of the ה of the article after

- 2 (23) באחרי החנית with KL. KI. for אחרנית. תחתו Q^{er}; K^{ethib} תחתו.
 KL. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14.
- (24) על-פני הרך מרבר ג' WE. KI.; א' פ' ניה רך מרבר ג'. Whether 6 with its Γαι ὀδόν read 'הר' (WE.) is very doubtful. However, נ' after פני is easily explicable, and the ה from the article. Of course, the emendation cannot be regarded as certain. 5
- (25) נבעת אמה, KI. in accord with v. 24, following a suggestion of WE.'s; א' נבעת אמה. The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- how is somewhat suspicious, must be left undecided. 10
- (31) ובאנשי, following 6; א' ובאנשי.
 At the end of the verse א' adds מהו. The most probable explanation of it is WE.'s, that it was a marginal explanation of ויפקרו in v. 30. KL.'s פתים is not according to usage. 15
- 3 (2-5) See after 8, 14.
- (6^a) The half-verse is obviously an editorial connecting-link, meant to bring us back again to v. 1 after the interpolation; it is, therefore, removed to the foot of the page. 20
- (7) ויקחה אבנר, an addition, from 6L και ἔλαβεν αὐτήν Αβεννηρ. Whether we have thus obtained the original reading is very doubtful; but something of the kind must have stood here, and what is needed is given in these words, perhaps by conjecture only, in the shortest conceivable form. 25
- (8) אעשה, with KL. for א' אעשה.
 אעשה, following 6 ἀδικίας γυναικός; א' אעשה.
- (12) תחתו [תחתיו] לאמר למי ארץ לאמר, with 6L εις Χεβρων λέγω; א' לאמר למי ארץ לאמר. The adoption of the former text proceeds from the assumption that למי ארץ is only a clerical error for לאמר so that this word in fact would occur three times (WE.). תחתו would then be a mere corruption of הברונה, since it cannot well be translated *to his home*. KL. develops from 6V and א', though by very bold methods, the fine reading: תחתיו לתתם למי ארצה [לאמר כל-בית ישראל], in which at least the למי ארץ is put to excellent use. 30
- (13) כי אם הביאת, following 6 εἰν μὴ ἀγάρη; א' כי אם לפני הביאת. If this emendation be not adopted, כי אם must be stricken out. לפני הביאת would also be possible. 35
- (15) מעם איש, following 6; א' מעם איש.
 לוש Q^{er}; K^{ethib} לוש.
- (18) הושיע, following 6 σώσω; א' הושיע.
- (19) נם both times without the מקף of א' because it is not to be connected with the subject following, but with the predicate preceding. 40
- (20) לאנשים, correctly DR.; א' לאנשים.
- (22) באים, following 6 παρεγένοντο; א' בא. The omission of the מ is easily explicable before מהגדור. 45
- (25) הלא, following 6 ἢ οὐ; א' הלא. The omission is readily explicable after הלך. 6 translates בשלום instead of הלך, probably conformation to vv. 22.23. So DR.
- (27) אל-ירך השער, following 6 ἐκ πλαγίων (cf. Lev. 1, 11; Num. 3, 29.35); א' תוך. אל-החמש; א' א' אל, which can scarcely be dispensed with (WE.). אהיו יואב, following 6; א' אהיו.
- (30) Perceived by WE. to be a gloss. 50
- (33) הכמות, with WE.; א' הכמות.
- (39) ומשית מלך א' ומשית מלך. Emended according to WE.'s suggestion, except that for מפלך (WE.) the infinitive is used. Nothing better has thus far appeared.

- I since there the maidens are to mourn the loss of the spoil spoken of in 22^{a,b}. On this account the true position of these two lines can only be between v. 23 and 24.
- (23) The first half-verse is wrongly divided by the accents at **בַּהִיָּה**; the first member ends with **וְהַנְעִמִים**. The second half-verse constitutes only a single member; it must be separated from v. 23, and, unless a parallel member has been lost, is to be connected with 22^{a,b} to form a three-membered verse such as appear also in 21^{a,b} and 24.
- (24,25^a) After the appeal to the women of Israel to mourn for Saul, follow the words of a dirge constructed in the elegiac measure (with longer first member) in 25^a. In 25^b it is the poet himself who speaks again, as is shown by 26^b.
- (25^b) **עַל־בְּמוֹתָךְ** is unintelligible, KL's **בְּמוֹתָךְ** quite self-evident. **Ἔλεις θάνατον**, indeed, only evidences the same difficulty and the same attempt to make sense; moreover, it is hazardous to follow **Ἔλ** or any other Versions here, because the difficulty of the text gave occasion to great liberties. The corruption is manifestly very old. There is the less justification for emending **אָנִי הָלִיתִי** from **Ἔλ ἐτραυματίσθης ἔμοι**, since the verbal form is impossible (**הָלִיתִי**, or **הָלִיתִי**, would have to be the form, though there is no example of it; **הָלִה** is not to be thought of). A simpler change would be **לָבִי בְּמוֹתָךְ הָלִל**. Of **לָבִי** then the letters **בִּי** would have been passed over before **בְּמִ**, and the **ל** filled out as **על**. The line then forms with 26^a one verse.
- (26) The difficult **נִפְלְאוֹתָהּ** is superfluous and even disturbing to the sense of the second half-verse, and destroys the balance of the members. KI. is, therefore, right in connecting it with the preceding member. Only this should not begin with **יְהוֹנָתָן**, but, in agreement with the accents, with **נַעֲמָת**. Moreover we should probably not pronounce **נִפְלְאוֹתָהּ**, but, so long as nothing better offers, read **נִפְלְאוֹת**, as a re-inforcement of **מֵאֵד**.
- 2 (4) Before **אֲשֶׁר + מִן קָבְרוּ**. Here it is stricken out with WE. in order to get a possible sentence, without professing to have restored the original reading or to account for the origin of the error. Of other conjectures **עַל־אֲרוֹת** for **לֵאמֹר** (KL.) is better than the transposition of **אֲשֶׁר** after **לֵאמֹר** with appeal to **Ἔ λέγοντες ὅτι** (DR. KI.).
- (6) **הַזֹּאת** with WE. DR. KI. instead of **מִן**.
- (8) **אֵי־שִׁבְעָה**, cf. I Chr. 8, 33; 9, 39, here and hereafter instead of **מִן** **אֵי־שִׁבְעָה**. See for further justification WE. and DR.
- (9) **הַגְּשׁוּרִי**, with KÖHLER, KAMPH. KL. KI. following **Ἐ**, for **מִן הַגְּשׁוּרִי**; TH. EW. WE. with **Ἐ**, **הַגְּשׁוּרִי**.
- (10-12) WE. has perceived, that 10^a and 11 are glosses, which destroy the direct connection of 10^b with vv. 9 and 12. They were doubtless inserted simultaneously in order to make prominent the change of rulers after the pattern of the framework of the Books of Kings, in like manner with the empty formula in the case of Saul, 8, 13, 1. The material for v. 11 was furnished by 5, 5^a; whether the certainly erroneous data of 10^a have a source, we do not know; but 40 may be explained as a round number, and **וַשְׁתִּים** as a duplication of **שָׁנִים**, filling the place in the formula originally left blank as in 8, 13, 1. So WE.
- (13) **מִהַקְּרֹון**, following **Ἐ**; **מִן**. After **וַתִּקְרֹון מִן גְּבוּעֹן**. It cannot be harmonized with the suffix of **וַיִּפְגְּשׁוּם** and is here stricken out as a parallel to the suffix. Possibly another word may have stood in its place; WE. suggests as an alternative **הַחֲרֹשָׁה**, KL. reads **הַנִּים**.
- (15) **לְאֵי־שִׁבְעָה**, following **Ἐ**; **מִן** **אֵי־שִׁבְעָה**; see on v. 8.
- (16) **וַיֹּד**, following **Ἐ τῆ χειρὶ**; **מִן**. **הַצְּרִים**, following **Ἐ τῶν ἐπιβούλων**; **מִן** **הַצְּרִים**.

- I (8) ויאמר Q^crê; K^cthib ויאמר.
- (10) ותצטעה, with WE. after Is. 3,20; the easiest emendation of ותצטעה. According to Num. 31,50 ותצטעה would also be possible.
- (11) בבנדרו Q^crê; K^cthib בבנדרו.
- (12) א has after יהוה the + וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, stricken out with WE. The alternative possibility, viz. to read with וְעַל־בֵּית יהוה instead of יהוה, is preferred by KL.; it is, however, more probable, in view of the differing words עם and בית, that the error יהוה induced the interpolation.
- (16) דְּמִיךְ K^cthib the blood shed by thee; there is no need of the Q^crê דְּמִיךְ thine (own) blood.
- (18.19) The received reading presents very great difficulties. WE.'s suggestion (approved by DR. and KI.) that the quite unintelligible קַשַׁת in 18^a and בעלי in v. 6 originated and were introduced at the same time, is very acute but rests upon an extremely slender basis. A greater objection is that the reading obtained ויאמר בְּנֵי־יְהוּדָה לְלַמֵּד לְבָנֵי־יְהוּדָה can neither be convincingly rendered (KI. and he commanded to teach it the children of Judah) nor well understood. Since other expedients are equally inadequate (cf. especially TH.), and the difficulty, as it were, begins right over in v. 19, KL.'s ingenious emendation is here adopted. The substance of 18^a is set before v. 19 as בְּנֵי יְהוּדָה קַשַׁת without any change of text, the quite inexplicable הנבי read as הנעבי, the parallel line closed with ישראל, and בְּמִתְרֵךְ pointed with the feminine suffix. The form and sense of the lines thus reconstructed are excellent, at least (cf. for קשה in the sense sorrowful, painful, as applied to a message 1 K. 14,6; for the fem. plur. Gen. 42,7; for נעצב א,20,3.34; ב,19,3), the sole alteration is very easy. Nearly everything would be explained by the displacement of the three words; קשת was then taken in the same sense as in v. 22. But ללמד cannot be retained with KL. following ש 60,1, since, even if we could assume that technical use of the word at so early a time, it would have to stand directly before the text; on the contrary, it was interpolated in order to give some sort of sense to the words קִי בְּנֵי יְהוּדָה.—[Prof. HAUPT has called my attention to the fact that the Ethiopic Codex Abdiānus No. xxxv renders קשת by ሰዲባ: ḥēṭba=נעצב, evidently deriving קשת from קשה. DILLMANN remarks ad loc.: קשת a קשה repetiisse videtur. The Codex contains the so-called Versio Hebraica-Aethiopica which has been corrected after the Hebrew text.] GEO. A. SMITH (*The Historical Geography of Palestine*, 1894) proposes to read קנת instead of קשת.
- (21) The first half-verse admits of no caesura according to the formal law elsewhere observed; on the contrary, since אל-טל cannot well be divided off, there would remain a perfectly normal line enclosed between the pairs of words הרי ושרי בנלבע and ושרי תרומות. For this reason it would seem a ורד should with KL. be inserted before טל, following ὁ καταβῆναι (ὁ πέλσσει) and *veniant*. The parallel line has been thrown into confusion in א by the intrusion of ו before שרי; KL. by the removal of it has correctly restored the parallel to בנלבע, though only indeed to sacrifice the latter (he reads בנלבע תרבי). For א שרי תרומות, instead of KL.'s שרות רמיה (or, רמיות), it would be easier, following the ancient passage Jud. 9,31, to read שרי תרומות (or, תרמיה). See other attempts especially in TH. and DR. GEO. A. SMITH (*Hist. Geogr.*) suggests מהומות instead of תרומות. The reason for this curse, and with it a close, is given in the third line as far as נבורים. The fourth has been wrongly severed from its parallel and complement 22^a as far as נבורים. It is better with WE. to read משהת קשוח.
- (22) The parallel verse 21^b.22^a presents still another picture of death: not anointed with oil, but with the blood and fat of slain warriors, lies now the shield of Saul upon the battlefield. To this v. 23^a attaches, whereas 22^a.b glances back upon scenes of stirring life. To this v. 23^b is the transition, and v. 24 the continuation,

- 28 with KL. obtain the reading צורך, if the Versions did not afford a better. \mathfrak{C} seems to paraphrase עם צורך.
- (17) לך, following \mathfrak{C} σοι; \mathfrak{M} לו.
- (19) עמך נפלים, following \mathfrak{C} μετὰ σοῦ πεσόντων; \mathfrak{M} עמי which would be a strikingly laconic expression for the thought *ye shall be with me (in Sheol)*, quite apart from the question whether it corresponds with ancient Israelitish ideas. 5
- (20) ויבהל, following v. 21 נבהל; \mathfrak{M} וימהר. This emendation is supported by the fact that \mathfrak{C} renders both there and here ἔσπευσεν, that is, it has accommodated v. 21 to the corruption in v. 20 (WE.). Nor is a corresponding signification for נמהר (KL.) proved by Is. 35,4. 10
- (21) כי ירא, with KL. for ויירא of \mathfrak{M} and the Versions; even \mathfrak{I} *conturbatus enim erat* seems to translate only according to instinctive perception of the sense required. The alteration is easy, the improvement considerable.
- (23) ויפצרו; ויפצעו; \mathfrak{M} ויפצעו. As פצר and פרץ hardly mean the same thing, and the former is attested not only by Gen. 19,3,9; 33,11; Jud. 19,7, but also occurs in 2 K. 2,17; 15 5,16 (beside פרץ in 5,23), it should be inserted in place of פרץ both in 2 K. 5,23, here, and in ב,13,25,27.
- 31 (1) נלקחמו, following 1 Chr. 10,1, also \mathfrak{C} in the present passage; \mathfrak{M} נלקחמים.
- (3) המ' אנשים בקש, following 1 Chr. 10,3; \mathfrak{M} המ' אנשים בק' \mathfrak{M} . DR. would retain אנשים 20 המ' בק'.
- \mathfrak{M} ויחל מאד \mathfrak{M} . Among the attempts at reconstruction the best seems to be that of GAUPP, following \mathfrak{C} και ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποχώοντα, but even this is not entirely convincing.
- (4) After וירקני + \mathfrak{M} האלה; stricken out in accordance with 1 Chr. 10,4. It is a dit- 25 togram of the same word preceding.
- (6) After כל אנשיו + \mathfrak{M} כליו; stricken out in accordance with \mathfrak{C} . Chr. has a different addition.
- (7) בערי, twice with KL. in place of \mathfrak{M} בעבר. It is impossible to understand why the inhabitants of the region *beyond* the great plain and *beyond* the Jordan should 30 flee and those of the immediately adjacent country remain. Moreover there is explicit reference to these *cities* in the next clause.
- ערים, with 1 Chr. 10,7 for \mathfrak{M} הערים is not a necessity, but an improvement, hence adopted with KL. On the origin of the text of Chronicles, in its present shape superior in point of fact, see KL. 35
- (9) וישלחו, preferable to \mathfrak{M} וישלחו, since the object is not Saul's head and armor, but messengers. So TH.
- את-עצביהם, following Chr. and \mathfrak{C} ; \mathfrak{M} ביתי' \mathfrak{M} .
- (10) בית עשתרת, following \mathfrak{C} εἰς τὸ Ἀσταρτεῖον; \mathfrak{M} עשקרות.
- הקעו, LAG. (*Griech. Übers. d. Prov.* p. v), following ב,21,6 (*cf.* 12) in lieu of תקעו 40 of \mathfrak{M} and Chr. As to the further dissimilarities of the latter see WE.
- (12) ויסקרו להם, with KL.; \mathfrak{M} וישרפו אתם; incompatible with the established custom of Israel. It is probably for this reason that Chr. omits the words. The corruption may have taken its origin simply from unusual orthography, וישפרו 45

Book 2.

- I (1) העמלקי; this or עמלק must be read with WE. instead of \mathfrak{M} העמלק.
- (3) אני נמלתי, following \mathfrak{C} ὡς διασείσωμαι and 8,4,16 (*cf.* WE.). 50
- (6) והקרים; ובקלי הפ' \mathfrak{M} ; which is quite unexampled. WE. strikes out בעלי, and, even if his explanation be not accepted, no other course remains, unless indeed we were to emend והפרשים בעלי הרכב והפרשים. True, 'ב' הר' is nowhere else to be found either.

- 30 (2) וְאֵת כָּל, following \mathcal{G} καὶ πάντα; \mathcal{M} omits. The words are necessary.
- (5) The whole verse is a gloss on v. 2 or v. 3; it gives here a mistaken reason for David's state of mind.
- (6) בניו Q^crê; K^ethib בניו.
- (8) הַאֲרֵרָה, following \mathcal{G} εἰ καταδιώξω; \mathcal{M} omits ה. It can hardly be spared, cf. especially 23, 11 f., according to which also ה is to be preferred to KL's אִם.
- (9) הוּא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ, following \mathcal{G} καὶ οἱ τετρακόσιοι (\mathcal{G}^L ἑξακόσιοι) κ. τ. λ.; \mathcal{M} אִישׁ without the article. Whether the article should be supplied, or with KL. אֲשֶׁר be stricken out, depends upon the way we interpret, and also on the judgment we pass upon the second half-verse. The latter, however, הוֹנֹתָרִים עִמּוֹ, must 10 be stricken out, first, because after the complete sack of Ziklag there would have been no object in leaving a part of the force behind there, and, second, because the only meaning עִמּוֹ can have is *ceased from pursuit*. *Remained behind in Ziklag* would require יֹשֵׁב (cf. 25, 13). After all, therefore, the original text here does not attribute to David more than the 600 men of c. 25 15 (against KL).
- (10) The two halves of the verse should be transposed (WE.); the place left vacant by the first (now 10^b) has in fact been filled by the gloss 9^b.
- (14) וְאִנְחֵנו, following \mathcal{G} καὶ ἡμεῖς (\mathcal{G}^V ἡμεῖς δέ) with KL.; \mathcal{M} אִנְחֵנו.
- (15) עַל-נֹנֵב הַכְּרֵתִי, following \mathcal{G} ἐπὶ νότον κ. τ. λ. and the twice ensuing על; \mathcal{M} omits על. 20
- (17) וַיִּבֹא אֲלֵיהֶם דָּוִד וַיִּבְכּוּ, following \mathcal{G} καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπάταξεν αὐτούς; \mathcal{M} only דָּוִד וַיִּבְכּוּ.
- לְמַחְרָתָם, excellent emendation of WE.'s instead of \mathcal{M} לְמַחְרָתָם.
- (18) The second half-verse is a gloss originating like v. 5 from a special interest in the person of David. To derive with KL. a הֵצִיג לְבָר from the ἐξεῖλεν of \mathcal{G} is use- 25 less and inadmissible, cf. ἐξαιρέομαι for הֵצִיל Gen. 32, 12 (\mathcal{G} v. 11); 37, 20 f.; 1, 14, 6. \mathcal{G} only omits דָּוִד, perhaps in accordance with the, original negligent phrasing of the gloss.
- (19) וְעַד-בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשְׁלָל, following \mathcal{G} ; \mathcal{M} after it.
- (20) נָהֲגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֵה הַהוּא \mathcal{M} , וַיִּנְהֲגוּ לִפְנֵי, וַיִּנְקַח דָּוִד \mathcal{M} , וַיִּנְחֹו. With the reading of \mathcal{M} the 30 verse should be divided at הַנְּעָן, and not at וַהֲבִקֵר, as the accents divide, though without a satisfactory sense. The way was indicated for WE.'s emendation, which has been followed here, by the absence of דָּוִד and the variant after לִפְנֵי in \mathcal{G} , and by the plurals נָהֲגוּ and וַיִּאֲמְרוּ.
- (21) וַיִּשְׁאַל, following \mathcal{G} καὶ ἠρώτησαν; \mathcal{M} וַיִּשְׁאַל. 35
- (23) בֶּן אֶחָי אֵת, following \mathcal{G} οὕτως μετά; \mathcal{M} בֶּן אֶחָי אֵת.
- (24) הַיָּרֵד Q^crê; K^ethib הוֹרֵד.
- (27) בְּבֵהוּל, following Jos. 19, 4 and בְּתוֹאֵל 1 Chr. 4, 30, in order clearly to distinguish the Judean city; \mathcal{M} בְּבֵית-אֵל.
- רְמוֹת-יַנְנִב, following \mathcal{G} Ραμα νότου and Jos. 19, 8; \mathcal{M} רְמוֹת. 40
- (28) בְּעֶרְעָה, following Jos. 15, 22 \mathcal{M} compared with \mathcal{G} and the modern form of the name; \mathcal{M} בְּעֶרְעָר.
- (29) בְּכַרְמֶל, following \mathcal{G} ἐν Καρμύλῳ, a necessary emendation; \mathcal{M} בְּרַקֶּל.
- (30) בְּכוֹר-עֶשֶׂן, genuine reading of \mathcal{M} , confirmed by \mathcal{G} ; the Received Text: בְּכוֹר-עֶשֶׂן. See 45 as to the names of places in vv. 27-30 WE. and DR.
- 28 (3) Sufficiently betrays itself as a gloss by its wrong position, since its object is to explain v. 7 ff. The announcement of Samuel's death has already been made in almost identical words in 25, 1^a.
- וּבְעִירוֹ, following \mathcal{G} ; \mathcal{M} וּבְעִירוֹ. 50
- (9) הַיְדֻעֵינִים, following \mathcal{G} τοὺς γινώστας; \mathcal{M} הַיְדֻעֵנִי, the מ having dropped out before בֶּן.
- (16) עִם רַעְיָה, following \mathcal{G} (μετὰ τοῦ πλησίον σου) S³; \mathcal{M} only רַעְיָה, whence one might

- 26 (1) עֲנֵנִי, following μεθ' ἡμῶν of **U**; **M** omits.
 (5.7) מְרֹאֲשֵׁתָיו Q^ré; K^ethib סביבתו, similarly v. 7 סביבתו and מראשתיו.
 (8) אֵיבִיךָ Q^ré and **U** τὸν ἐχθρόν σου; K^ethib איביך.
 (11) מְרֹאֲשֵׁתָיו Q^ré; K^ethib מראשתו.
 (12) מְרֹאֲשֵׁתִי שְׂאוּל, following **U** ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; **M** מְרֹאֲשֵׁתִי שְׂאוּל 5
 (16) וְאִי, following **U** וְאִי, **I** *et ubi sit*; **M** וְאִת.
 (16) מְרֹאֲשֵׁתָיו Q^ré; K^ethib מראשתו.
 (20) נִפְשִׁי, following **U** ψυχῆν μου; **M** פְּרַעַשׁ אָהָר crept in from 24, 15.
 (22) הַנִּיחַ Q^ré; K^ethib ההניח.
 (23) לְאִישׁ as distributive is quite comprehensible, cf. **U** ἐκάστῳ; אִשֶּׁר then stands 10
 in a peculiar use, introducing an example, almost equivalent to כֹּאשֶׁר (cf. SIEGFR.-STADE אִשֶּׁר iii, 4; the case is similar in 24, 19, see note *ad loc.*). The emendations of KL. (לְרֹאשִׁי, further צְדִיקִי and אֲמֹנֵתִי) and KRENKEL (ZAT. '82, p. 310: לְרֹאשִׁי = יִשְׂרָאֵל) are clever but needless. The indefinite expression is a sign 15
 of modesty in the speaker.
 בְּיָדִי, following **U** εἰς χεῖράς μου; **M** בְּיָד. The loss of the י before וְלֹא is easily explained.
- 27 (1) כִּי אִם, following **U** ἐὰν μὴ (cf. 26, 10); **M** omits אִם which before הַמַּלְטָה is easily 20
 explicable, still more easily before אֲמַלְטָה, if, with **U**, we strike out הַמַּלְטָה.
 (3) אִם is wanting in **U** and may be an addition.
 (4) הַבְּרָמְלִית, following 30, 5; ב, 2, 2 and **U** τοῦ Καρμηλίου; **M** הַבְּרָמְלִית.
 (4) יוֹסֵף Q^ré; K^ethib יוסף.
 (8) הַנְּגִנְרִי, following **U** τὸν Γεσείρι; **M** הַנְּגִנְרִי וְהַנְּגִרִי (Q^ré הַנְּגִנְרִי), cf. WE.
 מַטְלֵם, TH. following **U** ἀπὸ Γελαμ[ψουρ]; 12 codd. confirm his conjecture that 25
 this is a scribal error for Τελαμ. See further on the whole difficult passage WE. and DR.
 (10) אֶל־פְּשַׁמְתָּם אֵן, following **U** S; this is the readiest restoration for **M** אֶל־פְּשַׁמְתָּם **U** πρὸς 30
 Δαυεῖδ ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε and **I** *in quem* appear to be explanatory amplifications of **M**.
 וְעַל נִי הַקִּינוּ, to agree with the foregoing; **M** אֶל־, which in itself after אֵן would be very good.
 (11) After עֲלִינוּ **M** inserts a second very confusing לְאִמֵּר, which transforms the second half-verse from a concluding word of the narrator (so correctly KL.) into the tale told by some survivor, or else compels us to divide it into two sentences. 35
 KL. would derive from לְאִמֵּר אֶל־אִשֶּׁר; more probably it was inserted in order to suggest the former incorrect interpretation. **I** renders only the first לְאִמֵּר.
- 28 (2) עָתָה, following **U** νῦν, **I** *nunc*; better than **M** אָתָּה. 40
- 29 (3) שְׁנַיִם, the easiest alteration for the improbable שְׁנַיִם of **M**, supported by τοῦτο 45
 δεῦτερον ἔτος of **U**.
 אֶלִּי, following **U** πρὸς με; **M** omits. עֲלִי is also possible.
 (5) בְּרִבְבֵיתִי Q^ré; K^ethib both without י.
 (8) מֵהַיּוֹם; thus we should doubtless read instead of מִיּוֹם of **M**, unless it be preferred 45
 to strike out אִשֶּׁר and point יְהִי־תִי.
 (9) וְדַעַת, against יְדַעַתִּי of **M** and the Versions, an almost indispensable alteration. The ending was probably affected by the following כִּי or else mistakenly supplied.
 (10) The whole sentence from וְהִלַּכְתֶּם לִפְנֵי is retranslated from **U**; probably over- 50
 looked in **M** through the similarity of the following word וְהִשְׁכַּמְתֶּם. The latter now resumes the בְּקִרְבְּךָ after the digression in a much more satisfactory way.

- 24 (5^a) אִיבִיךָ Q^erê; K^ethîb אִיבִיךָ.
 (8) וַיִּמְנַע, alternative conjecture of WEIR (in DR.); אַל וַיִּשְׁפַּע אַל, which is impossible, even if we are prepared because of בְּרַבִּים to expect a trope (so WE.). It is indeed more probable that this word was supplied in order to make וַיִּשְׁפַּע tolerable. וַיִּמְנַע is the best substitute, not only because, considering the antiquity of the corruption (the Versions have only guesswork), we must take account of this word is employed by the same source in a similar instance 25, 26, 34. 5
- (6) הַמַּעֲיֵל, following Ὁ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῦδος, likewise S3; אַל omits הַמַּעֲיֵל.
 (11) וַאֲמָאן, following Ὁ καὶ οὐκ ἠβουλήθη; אַל וַאֲמָאן. 10
 (14) וְתָהָם, following Ὁ καὶ ἐφείσαμέν; אַל וְתָהָם.
 (14) The repetition of the catch-word 14^b=13^b proves that the proverb is an interpolation, and both accordingly should be stricken out. WE. rightly refers the gloss to v. 12 (cf. Matth. 7, 16 ff.).
 (19) וְאָתָּה Q^erê; K^ethîb וְאָתָּה; the ה dropped out before the following ה. 15
 וְהַגְּדִלְתָּ, KL. instead of the difficult הַגְּדִלְתָּ (cf. WE.). Perhaps a trace of the lost ל is preserved in the μολ of Ὁ.
 מְטוֹבָה אִשָּׁר. The אָת of אַל between the two words is to be stricken out with KI., as is recommended also by Ὁ ὡς, I *quomodo*. The sense is thus decidedly improved, since it is only thus that David's earlier services are clearly distinguished 20 from the magnanimity now shown.
- 25 (1) מָעוֹן, following Ὁ Maav; אַל מָעוֹן.
 (3) קָלְבִי, Q^erê; K^ethîb בְּלִבִּי, probably meant as קָלְבִי, which is both awkward and superfluous. 25
 (6) לְאֶתִי, with WE., following I *fratribus meis*; אַל לְאֶתִי.
 (8) בָּאֲנִי, אַל בָּנִי; a mere correction of inexact orthography.
 (11) מִיָּמִי, following Ὁ τὸν οἶνόν μου; אַל מִיָּמִי.
 (14) מְהַנְעִרִים, emendation of KL.'s מְהַנְעִרִים of אַל; much preferable to canceling נַעַר on the basis of the merely simplifying translation of Ὁ and I (TH. WE. KI.). 30
 וַיִּבְעַט (cf. 2, 29), WE. in accordance with an earlier suggestion; אַל וַיִּבְעַט.
 (18) אַבְיָנִיל Q^erê; K^ethîb אַבְיָנִיל.
 (20) וְהִיא אַל וְהִיא הִיא אַל. The וְהִיא is just as remarkable as in 1, 12; 10, 9; 17, 48. Here it is more natural to read instead of וְהִיא (KL.) a simple הִיא and to regard הִיא as a dittogram of הִיא. The וְהִיא before רֹדֵר is entirely sufficient without an introductory וְהִיא. 35
 (22) לְאִיבֵי רֹדֵר, following Ὁ τῷ Δαυεῖδ; אַל לְאִיבֵי רֹדֵר.
 (23) לְאִפְיָ ר' עַל-פְּנֵיהָ, an almost inevitable emendation of WE.'s for עַל-פְּנֵיהָ (also GAUPP, KL. KI.).
 (23, 24) וְהִשָּׁא א' אַל וְהִשָּׁא אַל, following Ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ; אַל וְהִשָּׁא א' אַל 40
 וְהִשָּׁא אַל.
 (27) הִבִּיא, אַל, probably only by clerical error, הִבִּיא.
 (29) וְקָם, required by the sense instead of וְקָם of אַל. וְקָם would also be tolerable.
 (31) וְלִשְׁפָךְ, following Ὁ ἐκχέαι; אַל וְלִשְׁפָךְ.
 (31) יָד אֲדִנִּי, following Ὁ χεῖρα κυρίου μου; אַל omits יָד. 45
 (34) וְתִבְאֵי, necessary correction for וְתִבְאֵי; the Q^erê וְתִבְאֵי offers an impossible form. See NESTLE in ZAT '94, p. 319; [cf. also BARTH, ZA '87 208; HAUPT, BA i, 9].
 (38) הַיָּמִים, following Ὁ ὡς δέκα ἡμέρας with WE.; אַל הַיָּמִים. The case is similar to that of 9, 20; for a defense of אַל cf. DR.
 (42) נַעֲרֹתֶיהָ הַלְכוֹת, נַעֲרֹתֶיהָ הַלְכוֹת אַל. Necessary, since הַלְכוֹת is certainly to be construed as 50 predicate, not the whole group as a new subject to וְתִמְהָרָה. So Ὁ S3 against Ὁ, which maintains the article.

- 22 his son and David, the Ziphites are men of a different sort. It is to be noted that Θ in both passages employs the same word $\pi\omicron\nu\acute{\epsilon}\omega$, which is perhaps a more natural rendering of הלה (*cf.* 1 K. 15,23), but may also represent המל in the sense — here quite suitable — *feel pity, sympathy*, as in Ez. 16,5 $\pi\alpha\theta\epsilon\iota\nu$ is used for המלה.
- 5 לֵאנֹב, likewise v. 13. DR. (following WEIR) and KI. read with Θ $\acute{\epsilon}\chi\theta\rho\acute{o}\nu$, לֵאנֹב, KI. also regards this as more probable. The fact that הַקִּיּוֹם would agree better with איב (WEIR) is not conclusive, for its meaning *incite* is here independent of the result. A stronger argument in its favor would be that אֲרֹב as noun occurs always in a collective sense. But since this also would agree with the re- 10 port which reaches Saul of David's doings described in v. 1f., we should probably retain אֲרֹב with $\text{A}\text{U}\text{S}\text{S}\Sigma$ as the more characteristic word.
- (13) אלו Q^erê; K^ethib אלו.
- (14) וְשָׂרָה קָלִי, with KL., following Θ $\acute{\alpha}\rho\chi\omega\nu$ παντός; AU וְסָרָה אֶל־. Θ שָׂרָה עַל־=רַב עַל, which DR. and KI. accept, but which may be merely an explanation of אל אֶל; Σ seems to be 15 based on שָׂמַר, which would argue in favor of שָׂרָה; אֶל, עַל, כֹּל it does not render.
- (15) ובכל־, following Θ $\kappa\alpha\iota$ ἐφ' ὅλον; AU בכל.
- (17) אונו Q^erê; K^ethib אונו.
- (22) חַבְתִּי (*cf.* Dan. 1, 10), following Θ $\acute{\epsilon}\gamma\omega$ εἶμυ αἴτιος, similarly ΣI ; AU סַבְתִּי.
- (23) אֲשֶׁר יִבְקַשׁ אֶת־נַפְשִׁי יִבְקַשׁ אֶת־נַפְשִׁי, so WE. correctly against AU and all Versions in which 20 the suffixes are transposed, נַפְשִׁי the first time, נַפְשֶׁךְ the second.
- 23 (5) ואנשו Q^erê; K^ethib ואנשיו.
- (6) The verse is a marginal gloss to explain v. 9, afterwards incorporated into the text at the wrong place. 25
- (7) סָנַר; so we must read, in view of נִסְנַר a few words further on, instead of נָבַר of AU which gives no tolerable sense. In the absence of נִסְנַר we might emend סָנַר, following Is. 19, 4, but probably this was the intermediate stage between סָנַר and the מָנַר of Θ $\pi\acute{\epsilon}\pi\rho\alpha\kappa\epsilon\nu$, whence came later נִבַר. In favor of סָנַר are also I 30 *tradidit*, Θ מִסָּר, Σ אֶמְסֶנֶה.
- (11) At the beginning AU has the clause relegated to the foot of the page. Θ offers of this only הַיִּסְנַרְנִי = εἰ ἀποκλεισθήσεται, but even this is, as WE. has seen, a mere interpolation, made necessary by the fact that Θ passes directly from 11^a to 12^b at the second וַיֹּאמֶר יְהוָה. The clause is, therefore, wanting in Θ and is beyond question a premature reduplication from 12^a. 35
- ועָתָה, following $\kappa\alpha\iota$ ὕν of Θ ; in AU excluded by the gloss. Unquestionably genuine; *cf.* before the question ב, 19, 11.
- (15) וַיִּרְא, EW. (*cf.* further WE. and DR.) for AU וַיִּרְא.
- בְּחַרְשָׁה, AU בְּחַרְי' אֵשׁ, construed as a common noun, *forest*, which leaves the locative ending unexplained. Construction as a proper name is preferable, the pointing 40 under the circumstances of no authority. So also in vv. 18. 19.
- (22) רָגְלוֹ הִמָּהֲרָה, following Θ ἐν τάχει (so TH.); AU מִי רָאָהוּ.
- (23) The whole sentence from מַלְאָכָיו אֶל־נִבְנוֹן is wanting in Θ ; it should doubtless be stricken out with WE. as a gloss on וַיִּרְאוּ וַיִּרְעוּ. This command of Saul's requires nothing to be supplied, since it merely resumes the וַיִּרְעוּ וַיִּרְאוּ of v. 22 in a com- 45 prehensive way. אֶל־נִבְנוֹן seems to be derived from 26, 4.
- (25) וַיִּגְדּוּ, following Θ $\zeta\eta\tau\epsilon\iota\nu$ αὐτόν; in לְבַקֵּשׁ of AU the ו has fallen out before וַיִּגְדּוּ.
- אֲשֶׁר בְּמִי, following Θ [τῆν πέτραν] τῆν ἐν κ. τ. λ.; AU וַיִּשָּׁב בְּמִי, a clerical error after the pattern of passages like v. 14.
- (26) וַיִּגְדּוּ, following Θ $\kappa\alpha\iota$ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ; AU omits, probably by oversight after שְׂאוֹל 50
- 24 (5-8) GAUPP and CORNILL have recognized independently of one another, that vv. 7. 8^a belong after 5^a (*cf.* Richt. und Sam. pp. 229. 210, note).

- 20 (42) וַאֲשֶׁר, following \mathcal{G} καὶ ὡς; \mathcal{M} omits the ν .
יהוה יהוה; \mathcal{M} and Versions add between the two לאמר, which with WE. should be stricken out, to obtain a sentence. The idea of the interpolation was that the form of the oath began with the second יהוה.
- 21 (3) הַיּוֹם, following \mathcal{G} σήμερον; \mathcal{M} omits; the loss of the word before וַיֹּאמֶר is readily explicable.
וַיִּזְעָתִי, in closest possible approximation to \mathcal{M} וַיִּזְעָתִי, following \mathcal{G} διαμεμαρτύρημαι. וַיִּזְעָתִי would also be possible, following Jer. 47,7, and also הוֹעֲרָתִי, following Jer. 49,19.
- (4) אֵם, following \mathcal{G} Ἐὶ εἰ and \mathcal{G} ν καὶ νῦν εἰσὶν . . . ; \mathcal{M} מִהַיֵּשׁ.
- (5) הַל תַּחַת יָדִי, following \mathcal{G} βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου; \mathcal{M} after חל + אל, probably a dittogram of חל (KL. DR. KI.).
- (6) וַיִּקְרְשׁוּ, emendation of EW., for which appeal may be made to \mathcal{S} , but not with DR. KI. to \mathcal{G} , since ἀγιασθήσεται is construed more easily with ἡ ὁδός than with τὰ παυδάρια. The וַיִּקְרְשׁוּ of \mathcal{M} is difficult, but in the present context certainly intentional. But since it is here of no consequence whether the errand on which they are engaged is of sacred or secular character, but only whether the men who are to eat the holy bread are clean; since in general it is hard to see what is the purpose here of this distinction; since finally the intermediate clause והוא חל חל רָרָךְ seems completely to prevent a connected sense, we should probably eliminate it as a gloss. WE. is inclined to do so; KL. strikes out the whole sentence to the end of the verse, after having changed הַיּוֹם to הַיּוֹם.
- (8) הַרְעִים, emendation of GRAETZ (accepted by DR. KI.); \mathcal{M} הַרְעִים. \mathcal{G} gives no assistance.
- (9) רָאָה הַיֵּשׁ פֹּה, following \mathcal{G} ἶδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα; \mathcal{M} וַיִּזְעָתִי.
- (12) בְּרִבְבֹתָיו, בְּאַלְפֵיָיו Q^crê; K^cthîb both without ν .
- (14) וַיִּשְׁנָה, following \mathcal{G} καὶ ἠλλοίωσεν; \mathcal{M} וַיִּשְׁנָה by pointing with חולם makes the best of the error.
וַיִּתְּנוּ, following \mathcal{G} ἐτυμπάνιζεν (ψ 68,26; Nah. 2,8); \mathcal{M} וַיִּתְּנוּ.
- 22 (1) מַצְרֵת, emendation of WE.'s here and in ב, 23,13 for מַצְרֵת of \mathcal{M} . In both cases the word המצודה follows immediately upon the latter (*cf.* here v. 4, and ב, 23,14) in such a way that it either designates the מ' עולם alone, or else, as a generic term, includes it. The meaning *mountain fastness* is made quite certain for it by א, 24,23 and ב, 5,7 (מצרת ציון) besides other passages. At an early period a *cave* of Adullam seems to have been known, which it was thought necessary to put in place of the stronghold.
- (3) יָשָׁב, following \mathcal{I} maneat and \mathcal{S} ἔλα, \mathcal{G} 's γινέσθωσαν also can be thus accounted for; \mathcal{M} יָצָא יָשָׁבוּ (DR.) is unnecessary.
- (4) וַיִּנְחָם, following \mathcal{C} \mathcal{S} \mathcal{I} ; \mathcal{M} וַיִּנְחָם.
בְּמַצְרֹתָהּ is not to be understood of the single stronghold of Adullam, but of David's life in strongholds in general. There is scarcely need of the alteration במצודות for this sense.
- (5) בְּמַצְפָּה, KL. beyond question correctly instead of בְּמַצְרֹתָהּ of \mathcal{M} . The verse is 45 certainly a gloss; but with במצפה at least explicable. Its author erroneously inferred that David also had at first intended to remain in Moab.
- (6) וְהָאֲנָשִׁים, following \mathcal{G} καὶ οἱ ἄνδρες, as an alternative וְהָאֲנָשִׁים would be possible; \mathcal{M} וְהָאֲנָשִׁים can only be an error.
- (7) וְכִלְכַּם, following \mathcal{G} καὶ πάντα ὑμᾶς; \mathcal{M} לְכַלְכַּם.
- (8) חָמַל, \mathcal{M} חָמַל inappropriate. Emended by GRAETZ, KL. DR. KI., after 23,21, a passage making direct reference to the present. Saul's own immediate followers do not care enough for him to inform him in regard to the intrigues between

- 20 (14-16) Misread by א and in consequence somewhat corrupted. The restoration substantially with WE. after ש. In particulars there is room for difference of opinion (*cf.* DR.); but WE.'s solution seems on the whole the best.
- (14) Twice ולא, instead of ולא of א.
- (14.15) הקטר יהוה ולא אמות: א; following ש και ἐάν θανάτω ἀποθάνω; א: אמות: א 5
 The omission of אמות א before אמות is readily explicable. Then the third ולא appears to be a mere addition resulting from incorrect division and construction, and is not to be adopted with WE. as ולא. It should be added that the א which occurs twice in v. 14 is not found in ש, and is not indispensable in the optative clause. 10
- (15) ולא, following ש εὶ μή; א ולא, which may be defended as a continuation of ולא תכריח.
- (16) והזנתן עם, following ש εὐρεθῆναι (ש^A ἐξαρθῆναι) τὸ ὄνομα τοῦ ἰωθαν ἄπὸ; א; והזנתן עם א.
- (17) להשביע את־דוד, following ש δόσαι τῷ Δαυειδ; א להשביע את־דוד 15
- (19) תפקד, following ש ἐπισκέψη=תפקד, *cf.* v. 18 και ἐπισκεπήση for ונפקד, ש^S correspondingly; א תרר.
- האָבן האָל, following ש τὸ εργαθ ἐκείνο; א האָבן האָל.
- (20) השלש בהצים צרה אורה, following ש τρισσεύσω ταῖς σχίζοις ἀκοντίζω and א שלשת שלשת אורה. The צרה is not very convincing; perhaps following ש we should 20 simply strike it out, accounting for it as a differentiated dittogram of צים.
- (21) ההצי, sing. following ש, and, for the form, following ש^b 37, instead of the second צים ההצי of א in this verse and the same word in v. 22. On the other hand, in conformity to the sense (*cf.* v. 20 at the beginning) ההצי should be retained the first time in v. 21 with ש^L and likewise in ש^a 38 with ש^V also. 25
- קחנו בָּאָה, following ש λάβε αὐτὴν παραγίνου; א ובָּאָה. The ו would certainly have been rendered by ש, in א it is repeated from קחנו, not unacceptable for the reason that the word was erroneously supposed to be still addressed to the boy. At the beginning of the apodosis, as it really is, ו with imp. is objectionable, *cf.* לך in v. 22, ש πορεύου; to this in our verse corresponds באה, not ובָּאָה (DR. KI.). 30
- (22) ההצי, see on v. 21.
- (25) ונקם, following ש προέφθασεν; א ונקם.
- (26) כִּי־לֹא טָהָר, following ש ὅτι οὐ κεκαθάρισται, avoiding the repetition which is involved in טָהָר of א.
- (27) ביום השני, following ש τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, *cf.* ביום ההוא in the preceding verse; 35 א א omits ביום.
- (29) והוא צִנְה־לִי אָחִי, following ש και ἐνετείλαντο πρὸς μέ οἱ ἀδελφοί μου; א והוא צִנְה־לִי אָחִי.
- (30) For proof that נְעוּת הַמְּרֵוּת should remain in the text and not yield to נְעֻת הַמְּרֵוּת, following ש κορασιών αὐτομολούντων, see LAGARDE, *Mittheil.* i, p. 236f.; *cf.* now DR. also. 40
- בָּחַר, following ש μέτοχος; א בָּחַר.
- (33) ויטל, see on 18, 11; here also ש ἐπῆρην.
- כְּלָהָה, following ש συντελέσται; א כְּלָהָה היא. Against the adoption of ἡ κακία αὐτή=היא[הרעה] see WE.
- (38) ההצי, Q^{re} and ש; K^{ethib} ההצי. See on v. 21. 45
- ויבא, following ש^L and ש^A ἦνεγκε, in ש^V the word is wanting but has been supplied by second and third hand; א ויבא.
- (41) הַצִּיב, following ש τοῦ ἀργαβ; א הַצִּיב.
- עִרְהַגְדִּיל א; עִרְהַגְדִּיל א; following ש ἐως συντελείας μεγάλης; since nothing corresponding to רור or resembling it can be derived from this, WE. is 50 doubtless right in the opinion that συντελείας and μεγάλης represent the same word הגדר, the former original, the latter a correction in the interest of literal fidelity. רור is a subsequent addition to obtain the sense *but David (wept) most.*

- 18 (27) מָאֵת (better than מָאָה, DR. KI.), following \mathcal{G} ἑκατόν; \mathcal{A} מֵאָתַיִם.
 וְיִמְלֹאֵם, following \mathcal{G} ἑπληροῖ; \mathcal{A} וַיִּמְלֵאֵם; in \mathcal{V} the word is wanting.
- (28) וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל א' \mathcal{A} ; following \mathcal{G} καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἠγάπα αὐτόν; \mathcal{A} וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל א' \mathcal{A} ; restored by CORNILL, except that he writes וְהָבֵי, but cf. e. g. 17, 21. GES.-K.²⁵ 122, 3^a, rem.
- (29) לִירָא \mathcal{A} ; לִרָא; correction of a clerical error. 5
- 19 (2) וַיְנַחֲמֵהָ וַיִּשְׁכַּת בַּסֶּתֶר \mathcal{G} ; \mathcal{A} transposes, וַיְנַחֲמֵהָ וַיִּשְׁכַּת בַּסֶּתֶר.
 (9) רוּחַ יְהוָה, following \mathcal{G} πνεῦμα θεοῦ; \mathcal{A} רוּחַ יְהוָה.
 כִּי־וָדָע, following \mathcal{G} ταῖς χερσίν αὐτοῦ; \mathcal{A} כִּי־וָדָע. The change to מִנְּגִיד (suggested in 10 BUDDE, *Richter und Sam.* p. 220) is less probable and is not required by the analysis of the book.
- (10.11) וַיִּמְלֹט בְּלִי הוּא; וַיִּמְלֹט; וַיְהִי בְּלִילָה הַהוּא וַי' \mathcal{G} ; \mathcal{A} וַיִּמְלֹט בְּלִי הוּא; וַי' \mathcal{A} .
- (11) וְלֵהֲמִיתוּ, following \mathcal{G} ; \mathcal{A} וְלֵהֲמִיתוּ.
 (14) וַיֹּאמְרוּ, following \mathcal{G} καὶ λέγουσιν; \mathcal{A} וַתֹּאמְרוּ. 15
- (18) For an attempt to explain the problematic נִוִּית (Q^{er}t נִוִּית) see in particular DR. ברמה should not be supplied here with \mathcal{G} and \mathcal{S} for the same reason that in v. 22 it should be stricken out.
- (20) וַיִּרְאוּ, following \mathcal{G} καὶ εἶδαν; \mathcal{A} וַיִּרְאוּ.
 קָהֳלָה, following \mathcal{G} ἐκκλησίαν (analogously also \mathcal{C} and \mathcal{S}) as in Neh. 5, 7, offers the 20 easiest solution, even though it is possible that \mathcal{G} himself reached this sense for the ἄπ. λεγ. לְהִקָּת of \mathcal{A} by guess-work.
 מִנְּצִיחַ, excellent emendation of KL's for נִצַּב of \mathcal{A} , which after עָמַד is quite impossible; it is likely that for this reason \mathcal{S} and \mathcal{I} simply pass it over, whereas it was read by \mathcal{G} (καθεστηκώς). But the basis of \mathcal{C} 's מִלֵּי is either, as KL. assumes, 25 מִנְּצִיחַ, or \mathcal{C} introduced the correct word of his own motion.
- (22) הִגְדִּיל, following \mathcal{G} τοῦ ἄλω; \mathcal{A} הִגְדִּיל, sufficiently refuted by בּוֹר.
 בְּשָׂפֵי, following \mathcal{G} ἐν τῷ Σεφει; \mathcal{A} בְּשָׂכּוֹ.
 בְּנוִית. Here also \mathcal{A} and all Versions add a ברמה; but this is nonsensical, since Saul is in Ramah when he makes his inquiry, and the inhabitants of the place 30 would not add the name of their own city for further definition. The narrator does not use it in the similar case, v. 18.
- (23) מִשָּׂם, following \mathcal{G} ἐκεῖθεν; \mathcal{A} שָׂם.
- 20 (2) הִלִּילָה לָּהּ, following \mathcal{G} ἠμῶς σοι; \mathcal{A} omits לָּהּ. See above on 14,45. 35
 לֹא יַעֲשֶׂה Q^{er}t; K^{ethib} לֹא יַעֲשֶׂה לוֹ.
- (3) וַיִּשָּׁבֶע עוֹד רוּר \mathcal{G} ; וַיִּשָּׁבֶע עוֹד רוּר \mathcal{A} ; וַיִּשָּׁבֶע עוֹד רוּר \mathcal{A} ; appears to have arisen by dittography after the ע of וישבע had crept in.
- (4) תֹּאמַר, following \mathcal{G} ἐπιθυμεί; \mathcal{A} תֹּאמַר.
 (5) לֹא אֶשָּׁב, following \mathcal{G} ; \mathcal{A} omits לֹא. 40
- (6) עַד הָעָרֶב, following \mathcal{G} ; \mathcal{A} + הַשְּׁלִשִׁית.
 (6) עַד בֵּית־לֶחֶם, following \mathcal{G} ἕως εἰς; \mathcal{A} omits עַד.
 (8) עַם־עֵבֶרֶךְ, following \mathcal{G} μετά; \mathcal{A} עַל.
- (12) עַד יְהוָה, following \mathcal{S} ; \mathcal{A} יְהוָה alone; \mathcal{G} Κύριος ὁ θεός I. οἶδεν, whence יִרְעֵ is also possible. The loss of either would be easily accounted for. 45
- מִחָר; \mathcal{A} and all Versions + הַשְּׁלִשִׁית. As in v. 5 corrected to agree with the event (v. 27 ff.); here it has found its way into \mathcal{G} also. So WE.
- (13) וַיִּטַּב, with WE. for וַיִּיטֵב of \mathcal{A} , arising from misunderstanding of the אַת. It is remarkable that this verse, which is evidently the immediate continuation of v. 12, begins over again with Jonathan's promise to David. It would perhaps be better 50 to transpose and fill out the sentence: וְכִי יִטַּב אֶל־א' אֲתִּיהִר' ע' כִּה יַעֲשֶׂה י"י לִיה' [כי ייטב אל-א' אתיהיר' ע' כה יעשה יי' ליה' וכה יסיף [אם לא אשלח אלך] וגליתי וגו' though not in particulars, by \mathcal{L} .

- 17 (save Num. 24, 1 κατά τὸ εἰωθός), particularly 8, 3, 10; 20, 25, renders this phrase by ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. On the other hand, the literal retranslation gives the fine sense *one step and another, a few paces*, and is, therefore, to be adopted. After these words נסח כי לא נסח is not impossible, it is rendered by 6L.
- וַיִּסְרֹם מַעְלָיו, following 6L καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ; 6M וַיִּסְרֹם הָיָה מַעְלָיו. The 5 interpolated הָיָה is an *explicitum* due to the erroneous pointing of the verb. The words relegated to the foot of the page give us a second receptacle for the stones beside the לִיקוּט, which is absurd. Since moreover the ו before לִיקוּט should with 6L be stricken out, it becomes apparent that they are a marginal explanation of this word, which is not found elsewhere. 10
- (42) עָלַם, see on 16, 12; 6M עָם-.
- (46) פָּגַרְהָ וַיִּגְנֶרְהָ, following 6L τὰ κῶλα σου καὶ τὰ κῶλα; 6M only פָּגַר, which in accordance with Am. 8, 3, but against the preponderance of usage, might be considered as a collective.
- (48) וַיְהִי 6M; וַיְהִי 6L. See on 1, 12, where the case is precisely the same. 15
- (49) אַחַת אַבְנֵי אֶחָד, following 6L λίθον ἓνα; 6M omits אַחַת.
- בְּעֵר הַכּוֹבֵעַ, following 6L διὰ τῆς περικεφαλαίας; 6M omits. These two additions of 6L are not indeed necessary, but good, and considering the excellence of that text, to be esteemed much more highly than the additions of 6S. So KL.
- (52) גַּת, following 6L Γεθ and the second half-verse; 6M גַּת.
- הַשְּׁעָרִים, following 6L τῶν πυλῶν; 6M שְׁעָרִים. Against taking it as a proper name (as in Jos. 15, 36) see WE. 20
- 18 (3) לְרוֹד, because Jonathan remains sole subject to the end of the sentence; 6M וְרוֹד, which, if understood in the same sense, is defensible. See WE., whom KI. mis- 25 understands when he strikes out וְרוֹד supposedly in agreement with him; for WE. has no idea of striking out the second half of ב, 16, 1 to which he refers. There is an attractiveness about KL's בְּרִית פְּלֶחַ, following 6L Διαὺ δ βασιλεύς, especially as the following διαθήκην according to 6A is to be stricken out. Still the order of the words causes difficulty. 30
- (5) יִשְׁכִּיל, see in justification DR., who cites Jer. 15, 6. 6L correctly renders συνιῶν, though the adoption of מִשְׁכִּיל, which would only imperfectly express the sense, need not follow. יִשְׁכִּיל בְּכָל א' יִשׁ שְׂאוֹל belongs at the same time to וַיִּצַּא ד' and to יִשְׁכִּיל (cf. v. 14).
- לְשׁוֹר Q^erê; K^ethib לְשׁוֹר. 35
- (6) בְּמַחְלוֹת, simplest reconstruction of the text for וְהַמְחָלוֹת of 6M, allowed by WE. who himself prefers to emend, following 6L וְהַמְחָלוֹת לְקִרְאָת ד' מִכ' ע' י' בְּתַפְסִים וְגו', But the text of 6L cannot be safely used here, where it is making connection after the long omission. It is inadmissible with KI. to blend the two.
- (7) בְּאַלְפִּיִּי Q^erê; K^ethib בְּאַלְפִּיִּי. 40
- (8) רַבּוֹת הַרְקָבוֹת, following 6L τὰς; 6M רַבּוֹת.
- (9) עֵינֵי עֵינֵי Q^erê; K^ethib עֵינֵי.
- (11) וַיִּטַּל, following 6L (6A) καὶ ἦρεν and 6C וַיִּטַּל; 6M וַיִּטַּל.
- (14) בְּכָל, following 6L ἐν πάσαις; 6M לְ.
- דַּרְכֵי דַרְכֵי Q^erê; K^ethib דַּרְכֵי. 45
- (16) לְפָנֵי הָעַם, following 6L πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ; 6M לְפָנֵיהֶם.
- (18) תְּחִי מִשְׁפַּחַת אָבִי 6M; תְּחִי מ' א' was originally a correct gloss upon תְּחִי, subsequently the latter was no longer understood and incorrectly pointed.
- (22) עֲבָרְיוֹ Q^erê; K^ethib עֲבָרְיוֹ.
- (26) The concluding words relegated to the foot of the page are wanting in 6L. They 50 betray themselves as an exaggerative gloss on v. 27 by presupposing a fixed limit of time for the procuring of the foreskins; perhaps even (without the ו) originally an explanation of וַיִּמְלֹאם. So WE.

- 16 KL. be adopted as **וּסְמְכוּ אֹתִי בִּי**, but represents a paraphrase compromising between the two readings.
- (7) **בְּאֲשֶׁר יֵרָאֶה הָאָדָם יֵרָאֶה הָאֱלֹהִים**, following **Ⓞ**; **Ⓜ** omits **כ** before **אשר** and the last two words, which were overlooked on account of their close resemblance to the preceding. It is unnecessary to make the divine names uniform; if undertaken, then not both times with DR. **יהוה**, but following **Ⓞ** and on account of the above oversight, the converse. 5
- (11) After **עור** **Ⓜ** adds **שָׁאַר**; **Ⓞ** omits.
נִשָּׁב, rightly DR. especially in view of **Ⓢ** **נִסְתַּחֲר**; **Ⓜ** **נִסְכַּב**. Cf. DR.
- (12) **עֲלֶם יִפֶּה ע' 17,42** the best to be made of the impossible **עֲלֵם יִפֶּה** of **Ⓜ**. Cf. **עֲלֵם** only 17,56. 10
- (16) The words as far as **לְאֲרֻנְנוּ**, following **Ⓞ**; in **Ⓜ** **יֵאֱמֹר-נָא אֲרֻנְנוּ ע' לִפ' וּבְקִשׁוֹ** **Ⓜ**. The disorder is due to the fact that **אֲרֻנְנוּ**, being mistaken for the subject, was shifted to the head of the sentence.
יֵרַע נִגְנָן, another reading, presupposing omission of **יֵרַע** which, however, 15 is protected by **Ⓞ**.
- (20) Of the words from **חֲמֹר** to **לֶחֶם** **Ⓜ** has but these two, a positive impossibility. The emendations for **חֲמֹר**, TH. **חֲמֹר** following **Ⓞ** **Ⓢ** **χομορ**, WE. **עֶשְׂרָה** or **חֲמִשָּׁה**, must give way to **Ⓞ** **ὄνον καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμον ἄρτων**. Thence KL. derives the text here adopted, save that for **γόμον** he inserts **חֲמֹר** following **Ⓞ** **an omer of grain**, as TH. previously. But since the admissibility of this is doubtful and **γόμος** in Ex. 23,5; 2 K. 5,17 translates **מִשָּׂא**, this word is here adopted and accordingly the easy explanation of the omission in **Ⓜ** given up. From **מִשָּׂא** regress to **חֲמִשָּׁה** would also be possible. 20
- 17 (4) **מִמְעַרְכוֹת**, following **Ⓞ** **ἐκ τῆς παρατάξεως**, in the singular also vv. 8.10 &c.; **Ⓜ** **מִמְחַנְנוֹת**. 25
- (6) **וּמִצַּחַת**, plur. following **Ⓞ**; **Ⓜ** **וּמִצַּחַת**.
 (7) **וְחֵץ Q^crê**; **K^cthib** **וְחֵץ**.
 (8) **בְּהָרוּ**, following **Ⓞ** **ἐκλάεσθε**; **Ⓜ** **בְּרוּ**. 30
- (12) **בְּאֲנָשִׁים**, following **Ⓞ** **ἐν ἔτεσιν**; **Ⓜ** **בְּאֲנָשִׁים**.
 (13) Before **אֲהָרִי** **Ⓜ** **+ הֵלְכוּ**, not rendered by **Ⓞ** **Ⓢ** **Ⓢ**, and beside **וַיֵּלְכוּ** superfluous.
 (17) **וְעֶשְׂרָה** **Ⓜ** **לֶחֶם**. The article is necessary; it dropped out after **וְעֶשְׂרָה**.
 (20) **יֵצֵא** in lieu of **הַיֵּצֵא** of **Ⓜ**, with WE. DR.; TH. referring to EW. 342^b, regards the emendation with DE WETTE as needless, while KL. defends the traditional 35 reading.
- (23) **מִמְעַרְכוֹת Q^crê**; **K^cthib** **ממערות** clerical error.
 (32) **אֲרָם** **Ⓜ** **Ⓞ** **τοῦ κυρίου μου**; **Ⓜ** **אֲרָם**.
 (34) **וְהִדְּבֹב**, v. 36 **אֲתֵּ-הִדְּבֹב**; so correctly with DR. following the preceding **הָאֲרִי** and **אֶת-הָאֲרִי**; in **Ⓜ** contrariwise the **אֶת** is added where it cannot be used, omitted where necessary. 40
- (38) **וּבֹבַע** **Ⓜ** **וּבֹבַע**, **Ⓞ** **וּבֹבַע** **Ⓜ** **וּבֹבַע**. **כ** instead of **ק** with KL. following v. 5; in Ez. 23,24 **קֹבַע** is erroneous (cf. CORN.). **וּבֹבַע** instead of **וּבֹבַע** is at least harsh; **Ⓞ** and **Ⓢ** do not render **בֹּבַע**. KL. emends **וּבֹבַע** in place of **וּבֹבַע**. This indeed spoils the grotesque touch and is certainly not original, but it is probable that some earlier scribe regarded it as an improvement, and that our **וּבֹבַע** comes by way of this stepping stone. 45
 The second half-verse is wanting in **Ⓞ** and is a gloss due to misunderstanding of **וּבֹבַע**.
- (39) **וַיֵּלֵא**, following **Ⓞ** **καὶ ἐκοπίασεν**; **Ⓜ** **וַיֵּלֵא**. 50
וַיֵּלֵא anticipates the words of David. The clause is wanting in **Ⓞ**, which has instead **ἄπαξ καὶ δὶς**. KL. adopts from this **וַיֵּלֵא**, which, so far as sense goes, is possible, but is not acceptable, since **Ⓞ** everywhere

- 14 WE. rejects it as a later addition (DR. and KI. express no opinion), *viz.* that it is irreverent to interrupt the decision half-way, and that the uncertainty would be intolerable, is insufficient; the people's dread of losing in either case one of their leaders overbears all other considerations. Further the sentence is necessary to give perfect point to Saul's utterance in v. 39. 5
- (44) לִי, following \mathfrak{G} μοι and usage; \mathfrak{A} . 5
- (45) Before חִי־יְהוָה \mathfrak{A} has חָלִילָה, not expressed by \mathfrak{G} . As חלילה nowhere appears without ל (in 20,2 also לך is to be supplied from \mathfrak{G}) the word should be stricken out with KL. as a dittogram of the two following. 5
- (47) וַיִּשַׁע, following \mathfrak{G} ἐσώζετο; \mathfrak{A} וַיִּשַׁע. 10
- (49) וַיִּשְׂוּ, following \mathfrak{G} ἑσσοῦσθε, \mathfrak{G} ἑσσοῦ; \mathfrak{A} וַיִּשְׂוּ. The former is certainly derived from אֲשִׁוּיָהוּ אֲשִׁוּיָהוּ (*cf.* WE.). DR.'s assertion that no such name as *man of Jah* was in use, is sufficiently refuted by אישבעל, hence the return to יִשְׂוּיָהוּ is needless. 10
- (51) בְּנֵי, KL. DR. (appealing to JOS. *Ant.* vi, 6,6); \mathfrak{A} בְּנֵי. 15
- 15 (2) שָׁם is only feebly supported by 1 K. 20,12; KL.'s שָׁמָּה has much in its favor. 20
- (3) וְהַחֲרַמְתָּ וְאֶת־, following \mathfrak{G} αὐτὸν καὶ, which is correct according to the context; וְהַחֲרַמְתָּ אֶת־ \mathfrak{A} . 20
- (4) בְּמֵלָאִים = מְלָאִים Jos. 15,24; so DR. KI. instead of בְּמֵלָאִים of \mathfrak{A} . The second half-verse is a statistical gloss wanting in \mathfrak{G} . For 200,000 in the first half-verse \mathfrak{G} has 400,000; whether the former was already exaggerated, and from what number cannot be determined. 20
- (5) וַיִּגְרַב, really only the correction of an orthographic error for \mathfrak{A} וירב, undoubtedly mispointed וַיִּגְרַב. 25
- (6) קָנִי, WE. instead of קָנִי. The alternative is הַקָּנִי.
- (7) מְטִילָם, WE. instead of מְטִילָה of \mathfrak{A} . *Cf.* WE. and DR.
- (9) הַשְּׂמָנִים וְהַקָּרִים, WE., principally on the ground of \mathfrak{C} and \mathfrak{S} (\mathfrak{G} differs widely against \mathfrak{A} וְהַשְּׂמָנִים וְעַל־הַקָּרִים \mathfrak{A} וְהַשְּׂמָנִים וְעַל־הַקָּרִים, following \mathfrak{G} ἔργον ἡ τιμωμένον καὶ ἐξουδενωμένον ἐξωλέθησαν; \mathfrak{A} וְהַשְּׂמָנִים וְעַל־הַקָּרִים \mathfrak{A} וְהַשְּׂמָנִים וְעַל־הַקָּרִים). It is better to omit the article before the noun than to insert it twice; נִמְבוּה is a pure monstrosity; וְנִמְאָסָה should probably be inserted in lieu of וְנִמְאָסָה, although \mathfrak{C} and \mathfrak{S} support אֶתָּה, and and it can very well stand. 30
- (11) וַיִּצַר, DR., here and ב,6,8, a good substitute for וַיִּחַר; see his discussion, in which 35 other possibilities are also weighed.
- (12) הַצִּיב, following \mathfrak{G} ἀνέστακεν; \mathfrak{A} מַצִּיב, which does not suit the context.
- (16) וַיֹּאמֶר Q^erê; K^ethib וַיֹּאמֶר.
- (18) After כלותם there follows in \mathfrak{A} אֶתָּם, which is impossible; besides elimination, which would be preferable, there is the alternative of reading אֶתָּם; which 40 of the two underlies \mathfrak{C} and \mathfrak{S} is indeterminable; \mathfrak{I} usque ad internecionem eorum favors elimination.
- (20) אָכַן, \mathfrak{A} אֲשֶׁר, so also \mathfrak{G} (διὰ τὸ) and \mathfrak{C} ; not expressed by \mathfrak{S} . In recent times usually not translated as being an equivalent of the 'recitativum' (Ew. 338^b), but this is poorly supported by ב,1,4 (against DR.). An adversative particle can 45 scarcely be spared; \mathfrak{I} renders well *inmo*, KI., though without emendation, *ich habe ja*. Hence אָכַן is to be conjectured.
- (28) מְמַלְכֶת, \mathfrak{A} מְמַלְכֹת, an awkward form rightly removed by WE. 50
- 16 (4) וַיֹּאמְרוּ, following \mathfrak{G} εἶπαν; \mathfrak{A} וַיֹּאמְרוּ. 50
- (5) וַיִּשְׂמְחֶם אֶת־יְהוָה, with TH. and WE. following \mathfrak{G} καὶ εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ σήμερον; \mathfrak{A} וַיִּשְׂמְחֶם אֶת־יְהוָה, bald repetition from the preceding and following words and v. 3. \mathfrak{G} καὶ ἀνακλίθητε μετ' ἐμοῦ σήμερον εἰς τὴν θυσίαν should not with

- 14 26^a which it erroneously anticipates. \mathcal{U} και Ιααλ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος, \mathcal{L} και δρυμὸς ἦν μελισσῶνος, in which δρυμὸς and μελισσῶν are still a duplicate translation (*cf.* v. 26). See WE. and DR.
- (26) הַלֶּךְ דָּבַר, following \mathcal{U} ἐπορεύετο λαλῶν=הלך דובר or דבר; the ו may also be readily supplied from the following ואין \mathcal{M} , through misunderstanding of the unusual collective דבר for דברה *bee*, reads דבש הַלֶּךְ דָּבַר.
- מְשִׁיב, following \mathcal{U} ἐπιστρέφω, the usual rendering of השיב, as immediately after in the succeeding verse, where we should expect the same expression; on the contrary it is never employed for השיג, as here \mathcal{M} מְשִׁיג.
- (27) ותראנה Q^erê; K^ethib ותראנה. 10
- (28^b) ויעף העם, certainly a gloss from v. 31^b, first repeated on the margin at v. 29 as a justification of Jonathan's words (WE.).
- (30) כִּי עָתָה רָבְתָה הַמִּכָּה, following \mathcal{U} ὅτι νῦν ἂν μείζων ἢ πληγὴ, unquestionably correct as against לא רבתה מכה of \mathcal{M} . The ה of the article has dropped out after רבתה, or else was joined to רבת to make the common form of the 3 s. f. The לא is inserted through misunderstanding. 15
- (31) מִמַּמְקָשׁ אֶלְנָהּ \mathcal{M} , בְּמַמְקָשׁ עַד הַלַּיְלָה. KL. is right in saying that the context requires not a locality but the time of day, explaining how the people, who had so faithfully kept the oath, now came to eat flesh (v. 32). We may add that an extension of the battle to Aijalon would necessarily imply so prolonged a pursuit of the enemy (25 miles in a straight line) that v. 36ff. would thus be made very difficult. Still KL's (ה)שָׁמֵשׁ עַד לַיְלָה goes beyond the mark and perhaps even lessens the achievement. \mathcal{U} offers correctly ἐν Μαχαμας; for the אילנה omitted by \mathcal{U} עַד הַלַּיְלָה is the best emendation if some resemblance of the letters be taken into account; after v. 24 one would expect עַד הָעֶרֶב. 25
- (32) שלל ויעש K^ethib השלל ויעט Q^erê; K^ethib ויעש and שלל. 25
- (33) היום, following \mathcal{U} ἐνταῦθα; \mathcal{M} היום.
- (34) בְּיָדוֹ, following \mathcal{U} τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ; \mathcal{M} בְּיָדוֹ. The next word in \mathcal{M} הַלַּיְלָה is wanting in \mathcal{U} , scarcely admissible grammatically, and besides superfluous and objectionable; it would be necessary to omit it with WE. KI. DR.(?), did not KL's לַיְלָה afford an easy and most welcome substitute. 30
- (36) ונבכה \mathcal{M} , ונבנה \mathcal{U} does not suit the context (WE.), *cf.* v. 32; it should not, however, be replaced by ונבקה, but by ונכה, which was at first miswritten ונכה. וי הכהו נקרה ה' אל־האלהים \mathcal{M} ; ויאמר לכהו הקרה הלם את האפוד. This is unexampled, וי הכהו נקרה impossible, and besides a wholly colorless expression for that which here, according to v. 18f. and the instances there cited, is certainly to be expected. The original text has here been altered in almost the same way as there, though somewhat more skilfully, only here \mathcal{U} also has not escaped the alteration. It is scarcely possible that the priest had first to call attention to the oracle, so that הכהו would be correct, and we should need to assume that something has fallen out. See BUDDE, *Richt. u. Sam.* p. 206. 40
- (38) בְּמִי, following \mathcal{I} *per quem*; \mathcal{M} בְּמִה, \mathcal{U} ἐν τινί is ambiguous.
- (39) וְשָׁנָה, WE., following \mathcal{U} ἀποκριθῆ=ישנה; in v. 41, however, \mathcal{U} renders the correct וְשָׁנָה also by εἶπα; \mathcal{M} וְשָׁנָה. 45
- (41) אֶל־ + יהוה \mathcal{U} ; \mathcal{M} before יהוה. The sentence after the first ישראל, from למה to וישראל, from \mathcal{U} ; \mathcal{M} omits, the error being again occasioned by identity of ending. For the retranslation *cf.* WE. and DR.
- הַמִּיִּם, so following \mathcal{U} and the incorporated sentence. 50
- (42) The sentence after בני, from את אשר to יוצתו בנו, inserted with TH. and KL. following \mathcal{U} ; it dropped out from \mathcal{M} for the reason that in the last five words it corresponds almost literally with the preceding sentence. The ground on which

- 14 (2) *במגורן* by the *threshing-floor* (WE.) instead of *במגורן* of *Al*. There is neither room here for the name of a place, nor would Migron (Is. 10,28) be admissible here. KL. *במגורש*, a word scarcely old enough to be used here.
- (5) After *האחר* *Al* + *מצפון*, scarcely translatable and superfluous, probably a mere differentiated dittogram of *מצפון*. *U* omits.
- (7) *כל-אשר לבבך נטה לו*, following *U* *πᾶν ὃ ἐάν ἡ καρδία σου ἐκκλίνει (U. θελήσῃ)*; instead of *נטה, נטה*, *is* also possible. *Al* *בלבבך* as in the common phrase, and then in order to obtain sense, *נטה לך*.
- לבבך* at the end, following *U*; in *Al* overlooked after *לבבך*.
- (11) *העבברים*, excellent emendation of HITZ. (*Gesch. Isr.* p. 135); *עברים*. What WE. adduces to the contrary is inconclusive; the proverb, if it be assumed to be such, is applied to the particular case in a taunting way. The article has dropped out after *הנה*.
- (12) *המצב*, so with WE., following 13,23; 14,1.4.6.11.15; *Al* here only *המצב*.
- (13) *ויפלו*, following *U* *ἐπέβλεψαν*; *Al* *ויפלו*.
- (14) The sentence indicated by dots at the foot of the page reads in *Al* *כבצי מענה צמד שרה* as it were the half of a furrow of a yoke of land, certainly not original. WE. (*cf.* also DR.) has made it very probable that *U* *ἐν βολίσι καὶ κόχλαξεν τοῦ πεδίου* represents the original words = *בהצים ובנצרי השרה* (neither of the scholars named is responsible for the bracketed letters). But this would be a misplaced gloss on v. 13, intended to explain how the Israelites came to be possessed of arms in spite of 13,19ff. Afterwards, in the new position the attempt was probably made to adapt the words to the context.
- (15) *ובשרה*, following *U* *καὶ*; *Al* omits *ו*.
- ובקל*, following *U* *καὶ πᾶς ὁ λαός*; *Al* *ובקל*.
- (16) *ההמון*, following *U* *ἡ παρεμβολή*; *Al* *ההמון*.
- והלם והלם*, following *U* *ἐνθεν καὶ ἐνθεν*; *Al* *והלם והלם*.
- (18) *האפור*, following *U* *τὸ ἐφοῦδ' ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ ἐφοῦδ'* (*cf.* 23,9; 30,7, also v. 3 above); *Al* *ארון האלהים כיהיה ארון האלהים*, meaningless, notwithstanding the unmistakable intention of the alteration.
- לפני בני*, following *U* *ἐνώπιον* *Israhel* and *Al* *ובני* (DR.).
- (21) *אשר*, following *U* *οἱ ὄντες*; *Al*.
- סביב*, following *U* *ἀνεστράφησαν*; *Al* *סביב*.
- (23f.) The whole sentence from *ועל העם* to *ונר גדול* in v. 24 after *U*, unquestionably original; *Al* closes v. 23 with *בית און* and has at the beginning of v. 24 nothing but *ואיש-שראל נגש*, here impossible after 13,6 and having nothing to correspond in *U*. Justification is only required for the retranslation *ונר הגיר* for *U* *ἠγνόνθησεν ἄγνοιαν*, which TH. WE. DR. KI. well render in literal translation *שנה שגגה* (*cf.* *U* Lev. 4,13; 1 S. 26,21). But the judgment *Saul had committed a great error* is so far from being the view of the narrator that he puts it in Jonathan's mouth in v. 29f. It is one of KL's most acute observations that *U* is a (barely noticeable) corruption of *ἠγνισεν ἄγνείαν*. This is in Num. 6,1ff. = *ונר*, and this reading is to be adopted and not with KL. to be replaced by the late and colorless expression *אסר אסר* (KL. incorrectly *אסר*) found only in Num. 30,45 which besides is only possible in conjunction with *על נפש בלי*. Lev. 22,2; Ez. 14,7; Zech. 7,3, perhaps also Hos. 9,10, suffice to show that *נור* is not exclusively employed of the Nazirite vow in the stricter sense. Any one who is skeptical about this may prefer a *נדר נדר*, for which, of course, the translation *ἀγνίζω ἄγνείαν* is quite as unexampled as for *אסר אסר*.
- (24) *ויאל*, following *U* *καὶ ἀπάται*, of course Hif.; *Al* *ויאל* might also be intended in the same sense (GES.-K.²⁵ 76,2^c).
- (25) *וכל-הארץ באו בניער ויהי רבש*. Of this ^a as far as *ביער* is a dittogram of

- 13 the place of the שתי, read by **A** after the retained ו — it may with **WE**. be regarded as a differentiated dittogram of the first three letters of שנים. In place of שנים, if we attribute sufficient intelligence to the glossator to attribute to Saul a reign of more than ten years, we should write with **WE**. שנה. Since the verse, which is wanting in **G**, has nothing to do with the composition of the sources, and the Deuteronomistic redaction is not wont to proceed so timidly, it is relegated to the foot of the page. 5
- (2) אִישׁ, following **G** ἀνδρῶν; **A**.
בְּנֵי is found in **S** only and is perhaps an addition there; but it is indispensable in connection with the first mention of Jonathan (*cf.* v. 16), and might easily be overlooked between יונתן and בנבעת. **KL**.’s assumption that mention had already been made of him in the original narrative has too little probability in view of the excellent connection between **II**, 15 and **I3**, 2. 10
- (3) לְאָמֵר פִּשְׁעוֹ הַעֲבָרִים, following **G** ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι (העבדים); **A** וְיִשְׁמְעוּ instead of פִּשְׁעו, probably by accident from וישמעו in the first half of the verse. The sentence, which stands in the Versions as well as in **A** at the end of the verse, unquestionably belongs after the second פלשתים. Either it was first overlooked and afterward re-inserted from the margin, receiving a wrong position (so apparently **WE**. who does not make it quite clear whether he considers it original), or its displacement occurred only in consequence of corruption and **G** was conformed to **A**. 15
- (4) At the end **A** adds הַגְּלִילָה, an interpolation designed to prepare the way for a further one in vv. 7^b-15^a. 20
- (5) שְׁלֹשִׁים, following **G** **L**; **A** and **G** **V** שְׁלֹשִׁים.
- (6) רָאָה, following **G** εἶδεν, necessary on account of לו; **A** רָאוּ. 25
After גּוֹשׁ, **A** + הָעַם, not rendered by **G** and not in place until the new principal clause ויתחבאו וגו’.
- A**. וּבְחֹרִים, emendation (suggested by **EW**.) for וּבְחֹרִים of **A**.
(7^b-15^a) The interpolation prepared for by **IO**, 8 (*cf.* **I3**, 4). It is clear at first glance how exactly 15^b joins on to 7^a, while 15^a leads back to 7^a. 30
- (7) וְעֵבֶר, **KL**. very acutely for וְעֲבָרִים of **A** (originally וְעֲבָרִים), which **G** read וְעֲבָרִים. **WE**. and **KI**. have the good but less easy מעברות הירדן (originally ויעברו מעברות הירדן).
- (8) אַחֲרָיו, following **G** ἄπο ὀπισθεν αὐτοῦ; **A** אַחֲרָיו.
- (9) וַיִּהְיֶה, (*cf.* **IO**, 8) Q^erê; K^ethib וַיִּהְיֶה.
- (10) אָמַר, following **G** εἶπεν; **A** אָמַר, overlooked after אָמַר. 35
וַיִּפְץ, according to usage elsewhere (*cf.* **II**, 11; **I4**, 34); **A** וַיִּפְץ, which would be causative.
- (11) נִפְץ, according to usage elsewhere; **A** נִפְץ.
- (12) לָא, following **HITZIG** and **WELHAUSEN**; **A** לָא, defended by **DRIVER**.
- (13) וַיָּבֵא מִן הַגְּלִיל לְיָדָה לְרִכְבּוֹ, following **G**; **A**, an oversight arising from homœoteleuton with מן הגלגל (*cf.* **IO**, 1). 40
- (14) הַגְּבֵעַ, following **G** Γαβέε; **A** הַגְּבֵעַ.
- (15-22) A manifest interpolation of impossible purport; moreover it severs the last of the movements of the Philistines in v. 23 from v. 18, with which it is immediately connected. 45
- (16) אָמַר Q^erê; K^ethib אָמַר.
- (17) דָּרְבָנוּ, following **G** τὸ δρέπανον αὐτοῦ (so also **S**); **A** מִחֲרָשָׁתוֹ which has already been mentioned once.
- (18), **A** הַפְּצִירָה בַּיָּם;, **A** וְלִשְׁלֹשׁ קִלְשׁוֹן, both untranslatable and impossible to emend satisfactorily (see the commentaries). 50
- (19) מִכְּמֶשׁ, following **G** Μαχέμας; **A**. Necessary to complete the construction of מלחמת, overlooked in consequence of this word.

- 10** nation of the conjectured clause was due, not to corruption of the text, but to the redaction, in behalf of 10, 1.
- (26) בני התיל, following \mathcal{G} υιοί δυνάμεων; \mathcal{A} omits בני.
- 11** (1) ויהי כמחדש as initial clause of c. 11, following \mathcal{G} καὶ ἐγένετο ὡς μετὰ μῆνα (*cf.* Gen. 38, 24); \mathcal{A} ויהי כמחריש as the close of c. 10 with an unsatisfactory sense. 5
- (3) אנשי, following \mathcal{G} ἄνδρες; \mathcal{A} וקני. The former is more probable according to v. 9f.
- (4) נבעת שאול, \mathcal{G} εἰς Γαθα πρὸς Σαουλ, certainly incorrect but a just inference from c. 10, 17 ff.
- (6) בשמעו ק^erê; K^ethib שמעו. 10
- (7) ואתר שמואל, interpolation probably not as old as the redactional vv. 12-14, but a mere gloss derived from them.
ויעקו, following \mathcal{G} καὶ ἐβόησαν=ויעקו; more characteristic (*cf.* 13, 4) than ויצאו of \mathcal{A} , which seems to be conformed to the beginning of the verse.
- (8^b) Statistical gloss of the usual kind. 15
- (9) ויאמר, following \mathcal{G} καὶ εἶπεν; of \mathcal{A} is due to the gloss in v. 7.
בהם ק^erê; K^ethib בהם.
- (11) בני, following \mathcal{G} τοὺς υἱοὺς Αμμων; \mathcal{A} omits בני.
- 12** (3) ענו כי, following \mathcal{G} ἀποκριθητε κατ' ἐμοῦ, certainly original; the loss of the words 20
in \mathcal{A} after בני is both explicable and instructive.
- (5) ויאמרו, following \mathcal{G} καὶ εἶπαν; \mathcal{A} ויאמר, but accompanied by the note ויאמרו סביר (on which see DRIVER).
- (6) לאמר עד, following \mathcal{G} λέγων μάρτυς; \mathcal{A} .
- (7) ואנידה לכם, following \mathcal{G} καὶ ἀπαγγελωῦμίην; \mathcal{A} . 25
- (8) ויענום מצרים, following \mathcal{G} καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος; \mathcal{A} omits through oversight occasioned by similar ending (as to the Hebrew words see DR.).
ויוציאו, \mathcal{A} ויוציאו; a correct deduction of WE.'s from the following emendation.
וישיבם, following \mathcal{G} καὶ κατῴκησεν αὐτούς; \mathcal{A} וישבו, error in supplying the vowel-letter. 30
- (9) ויבין מלך, following \mathcal{G} λαβεις βασιλέως (*cf.* Jud. 4, 2, 7); \mathcal{A} .
- (10) ויאמר ק^erê; K^ethib ויאמר.
- (11) ברך, following \mathcal{G} and \mathcal{S} for the impossible ברך of \mathcal{A} . Still the most obvious emendation; עברך is not satisfactory.
- (13) After בחרתם \mathcal{A} אשר שאלתם, eliminated in accordance with \mathcal{G} , though found in \mathcal{G} L. 35
- (14) At the end of the verse we are somewhat tempted to supply with KL., following \mathcal{G} L καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς, ויצילכם, and thus to remove the obnoxious aposiopesis, since the loss of the word after אלהיכם would be readily explicable. But the expression would be much too brief for the style of this passage; the words are, therefore, an effort of the translator to relieve the difficulty. Probably the sentence 40 originally began with וראו אהך like v. 24 and was first brought into confusion through careless interpolation by RD (*cf.* the ולא, which is only suitable to אה).
- (15) וקמלכם להאבירכם, following \mathcal{G} L καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν ἐξολοθρεῖσαι ὑμᾶς. \mathcal{G} V translates only the first of the two words, \mathcal{A} offers instead of both simply ובאבתים; the scribe skipped from the second letter of the first to the third of the second 45 word, and then made the best he could of it. So KL. correctly.
- (21) After תסורו \mathcal{A} has a meaningless כי, not rendered by \mathcal{G} .
- (23) ברךך, with WE. in consonance with usage; \mathcal{A} ברךך.
- 13** (1) Since Saul neither became king at the age of *one* year, and must have reigned for 50 more than two years, WE. is right in holding that the verse is only the unfilled scheme for data which were considered indispensable (*cf.* ב, 2, 10; 5, 4, and frequently). A space should be left, therefore, after בן for the number, and likewise in

- 9 שָׁמְרוּ לָהּ לְאָלֵל עִם הַקְּרָאִים, a purely conjectural reconstruction;
 אִל שָׁמֹר לָהּ לְאִמֵּר הָעַם קְרָאתִי אִל, which is quite impossible, only שָׁמֹר or שָׁמֵר might be retained. I have endeavored to secure the closest possible approximation to the Hebrew letters.
- (25) וַיִּרְבְּרוּ לְשֹׂאוֹל עַל הַגָּג וַיִּשְׁכְּבוּ: following Θ καὶ διέστρωσαν τῷ Σαουλ ἐπὶ τῷ δόματι 5 καὶ ἐκοιμήθη; אִל וַיִּשְׁכְּמוּ וַיִּגְגּוּ: וַיִּרְבְּרוּ עִם שֹׂאוֹל עַל הַגָּג, a manifest corruption.
- (26) הַגָּגה Q^crê, easier than the K^ethib הַגָּג which may be due to influence from v. 25. הוא וַיִּשְׁמוּאֵל, gloss (WE.); in Θ שְׁנִיחַ is wanting.
- (27) אִל after לפנינו + וַיַּעֲבֵר, stricken out in accordance with Θ ; it is certainly incorrect. 10
- 10 (1) The long insertion after הַלֵּא from מִשְׁחָהּ to הָאוֹת verbally following Θ ; omitted in אִל from the fact that the eye glanced over from the first מִשְׁחָהּ to the second. The sentence is indispensable.
- (2) אִל בְּצִלְצַח. The name of a locality after the explicit localization given is 15 not to be expected, yet no other sense can be got out of it. The Versions afford no help. Exact information as to the whole case and the origin of the corruption is to be found in KL. after his own style. The result is that he strikes out בְּצִלְצַח and for בנימין reads מְנַבְעַת בְּנִימִין בְּנָבוֹל בְּנִימִין. The latter contains a sound idea; the statement, however, would be looked for after אַנְשִׁים, in some such form as 20 מְשִׁירָה.
- וְרָאָג, the participle is better than אִל וְרָאָג.
- (3f.) שְׁתִּי ל' אִל, שְׁתִּי כְּרוֹת ל'; ש' כְּרוֹת ל' אִל, שְׁלֹשֶׁת כְּלוּבֵי לָהֶם. The wrong gender of the two numerals, the ἄρξεία of Θ which may represent not only כְּלִי but also כְּלוּבֵי, the δύο ἀπαρχὰς ἄρτων in v. 4 corresponding to a misread ל' בכרות', apart 25 from material grounds, are enough to give great probability to these two emendations of KL.'s.
- (5) וַיְצִיב, following Θ Νασειβ, Θ^L νασοιβ (cf. 13, 3); אִל וַיְצִיב.
- (7) כֵּל, following Θ πάντα; אִל לָהּ, probably a scribal error from the similar word just preceding. 30
- (8) An interpolation to prepare the way for the section 13, 7^b—15^a, like the latter totally unsuited to the context.
- (9) וַיְהִי אִל, וַיְהִי אִל, probably a scribal error in the expectation that Samuel's prediction extended further (DR.); Θ καὶ ἐγενήθη which is not exactly decisive. The words removed, if genuine, should not appear until after v. 10 (cf. 6^b); they 35 are, therefore, in all probability a marginal gloss inserted in the wrong place, like 9, 9.
- (10) וַיִּבְאוּ שָׁם אִל, following Θ καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν; אִל וַיִּבְאוּ שָׁם.
- (13) תְּבִיחָה, emendation of WE.; אִל incorrectly תְּבִיחָה, Θ εἰς τὸν βουνόν=הַגְּבַעְתָּהּ, probably a mere attempt to emend. 40
- (16) The second half-verse only weakens the sense, and by its colorless expression and the word מְלוּכָה gives the impression of a gloss.
- (19) לֹא, following Θ οὐχί; אִל לֹא.
- (21) לְמִשְׁפַּחְתּוֹ Q^crê; K^ethib without ם.
- (22) וַיִּקְרִיבוּ לְבָרִים, necessary supplementation from Θ καὶ προσάγουσιν τὴν φυλὴν 45 Ματθαί εἰς ἄνδρας; overlooked by אִל on account of similarity.
- (22) הִבָּא עוֹד הָלֵם אִישׁ, following Θ εἰ ἔρχεται ὁ ἀνήρ ἐνταῦθα; אִל הִבָּא עוֹד הָלֵם אִישׁ; the הִבָּא עוֹד was added after the sentence had become meaningless through loss of the article.
- (24) In the original text a sentence must have preceded וַיִּרְעוּ which in briefest form 50 may have read וַיִּמְשַׁחְהוּ לְמֶלֶךְ; for the shout which ensues is the plaudit of the coronation, and without the corresponding act the whole is incomplete. The analysis of the book leads to the same result (cf. 12, 1; 15, 1). Perhaps the elimi-

- 6 המשים אלף איש, gloss, a monstrous result of the extension of the plague in א, which subsequently crept into G also, as long since observed (*cf.* TH.).
- 7 (2) וַיָּנֻחוּ, following G ἐπέβλεψεν, GL ἐπέστρεψεν; א וַיָּנֻחוּ.
At the close after יהוה GL + ἐν εἰρήνῃ, whence KL infers בָּשֻׁלָה *they returned unto JHVH at Shiloh* (for the Shilonite JHVH see above on 3,20f.). The connection with v. 3 would then be much better, but v. 17 stands opposed. 5
- (6) א + שם, striken out in accordance with G.
(9) ויעלה Q^erê; K^ethib ועלה.
(12) הַיָּשָׁה, following G τῆς παλαιάς and 2 Ch. 13, 19; א הַשָּׁן.
עַד הַנֶּקֶה א, following WE's conjecture for א עַד הַנֶּקֶה א. The expression must relate to the stone set up. This itself is a *marzeba*, and the reading very likely was once וַיָּשָׁמָה מִצֵּבָה (see above on 6, 14). 10
- 8 (3) בָּרְרָכָיו Q^erê; K^ethib בררכו.
(8) לִי, following G μοι; א לִי. 15
(12) מְאֹת, מְאֹת, alternative.
(13) Following S we may take as an alternative to רְקֻמֹת, רְקֻמֹת, *embroiderers in colors*.
(16) בְּקָרִיכִם, following G τ. βουκόλια ὑ.; א בְּחֻרִיכִם. 20
- 9 (1) גִּבְעָתָהּ, מְנַבְּעָתָהּ, בְּרִימִין is inserted by WE. Mention of the place of abode is indispensable, (G, KL.) does not suffice.
בְּרִימִין א, אִישׁ בְּרִימִין א. That a further unnamed ancestor should be mentioned is unexampled and absurd. The text as restored probably was originally in apposition to Kish himself, and suffered displacement, when, after the loss 25
of the name of his home, he seemed to be already designated as a Benjamite.
(2) The second half-verse is an interpolation from 10, 23, where alone this standard of measurement has a proper sense; the connection also is bad.
(4) וַיַּעֲבֹר, three times instead of וַיַּעֲבֹר of א, following G διήλθον and the third occurrence of the word in א. 30
(8) וַנִּתְּתָהּ, following G δώσεις; א וַנִּתְּתִי.
(9) An ancient marginal gloss on the latter part of v. 11 inserted in the wrong place (so THENIUS).
(12) לְפָנֶיךָ הָאֵל עָתָה כְּהִיּוֹם, following G κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· νῦν διὰ τὴν ἡμέραν; א לְפָנֶיךָ מֵהָרָא הָיּוֹם. The letters הר are not represented in G. LAG. (*griech. Übers.* 35
d. Prov. p. iii f.) filled them out to הרָאָה and adopted the reading, WE rejected it as a (correct) *explicitum*; a third alternative is presented in our restoration of the text. A complete lack of expressed subject is not easy to suppose.
(14) הַשַּׁעֵר, following v. 18 (not G which has in both instances הַעֵיר, as has א in v. 14). So THENIUS. 40
(16) עָנִי, following G ταπεινώσω; א, explicably enough before עָמִי.
(19) וְאַכְלָתָּ, following G καὶ φάγε, corresponding to relations of rank and to all other forms in the context; א וְאַכְלָתֶם.
(20) שְׁלֹשֶׁת יָמִים, with WE.; א הַיָּמִים (see in DR. an attempt to justify).
(21) שְׁבַטִי, שְׁבַטִי א, which is unquestionably incorrect. One might read שְׁבַטִי in the 45
sense of *my tribe* or as ancient ending of the constr.; but we have probably to do with a scribal error following the preceding שְׁבַטִי. Whether in קַמְנִי also, is doubtful.
(24) וְהָאֵלֶּה, א, undoubtedly wrong הָעֵלֶּה. The choice between הָאֵלֶּה *fat tail* (GEIGER, *Urschr.* p. 380) and הַכְּלֵיָה *kidney* (KL.) would be in the strictest sense 50
a matter of taste, were not the thigh and the *liya* (fat of the tail) to the present day the choice pieces offered to the guest (*cf.* ZDPV. vi, 98 and NESTLE, *Marg. u. Mater.* p. 13 f.). Moreover the sing. כְּלֵיָה does not elsewhere appear in the OT.

- 5 (6) בַּעֲפָלִים, Q^{re} here and throughout (vv. 9.12; 6,4.5; Deut. 28,27) undoubt-
edly a euphemism.
- (7) ויאמרו, should be ויאמרו.
- (9) והנה יד יהוה seems to be a gloss from v. 6, the immediate subject of יד is הארון. So KL.
- 6 (1) וַתִּשְׂרֹץ אֲרָצָם עֲבָרִים, following Θ καὶ ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύσας. For the justification
of the assumption see on v. 4f.
- (3) אָתָם, following Θ εἰ ἐξαποστέλλετε ὑμεῖς, a necessity; \mathbb{A} .
- (4) לָכֵם, \mathbb{A} לְכֵם, certainly incorrect. Θ ὑμῖν κ. τ. α. υ. και τῷ λαῷ. לְכֵם is also
possible. KL. לְכֵם-הָעָם.
- In v. 4 after והב \mathbb{A} + והב וַתִּמְשֶׁה עֲבָרֵי זָהָב + \mathbb{A} in v. 5 after ועשיתם \mathbb{A} + וְצִלְמֵי עֲפָלִיכֶם + \mathbb{A} , both
 \mathbb{A} . The additions are made with the object of connecting the various golden
images with the same plague, that of the tumors, but have the additional effect
of making v. 5 as far as הארץ entirely superfluous, so that with WE. (BLEEK⁴, p. 209)
it would have to be stricken out. But הַמִּשְׁחִיתִם אֶת-הָאָרֶץ in v. 5^a is protected by
וּמַעַל-אֲרָצְכֶם at the end of the verse. Now, *your mice that lay waste the land* can-
not be simply *field-mice*, but must indicate some damage done to the fields at
that time. On the other hand, if the representation of the tumors by mice (HITZ.
WELLHAUSEN) had been as natural and generally understood as the case
would here require, the instances would have to be more numerous and
in part clearer than those presented by HITZ. (*Gesch. Isr.* pp. 125.222; *Philister*,
p. 201). Thus even in \mathbb{A} the plague of actual mice upon the fields retains its
place, and consequently their introduction in accordance with Θ in v. 1 (see above)
is justified. On the other hand, in 5,6 as elsewhere in Θ , new additions seem to
have crept in. The assumption of a *lacuna* between 5,12 and 6,1 (KL.) is not
indispensable, but commends itself.
- (11) V. 11^b is put beneath the text as a gloss imperfectly attached (so KL.); nor can ואת
הארנו be permitted (with WE.) to remain; in Θ V the last three words are wanting.
Instead of the elimination the text of Θ L is possible: ואת ע' הו' ואת צ' מ' שמו בארנו
מצודו (*cf.* v. 8).
- (13) לְרֵאוֹתַי, Θ εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς; \mathbb{A} לְרֵאוֹתַי.
- (14f.) וַיִּשְׂמוּ שָׁם עֲמָה, \mathbb{A} only וַיִּשְׂמוּ, Θ V καὶ ἔσδησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῆ, unquestionably original.
The omission in \mathbb{A} , if not accidental, is a consequence of the gloss v. 15. Since
WE. this needs not further to be proved such; only the whole verse should be
stricken out, not merely a part as far as עלות, as is manifest from הוּא בְיוֹם הַהוּא
itself. These effects appear more feebly even in Θ L with its καὶ ἔσδη ἐκεῖ παρὰ λίθον
μέγαν, which can have been derived from no other source than the text of Θ V.
Further אבן גדולה can be nothing but an ancient euphemism for מצבה, as also
in 18^b, where the palliation was perhaps carried further. This, however, is ex-
ceeding our task of restoring the text.
- (17.18^a) A palpable statistical gloss (WE.), yet on account of 18^a older than the
removal of the plague of mice in \mathbb{A} (6,1.4f.). The fact that the number
of golden mice in 6,5 seemed to be left indeterminate — in fact determined
together with the number of tumors in v. 4 — is here taken advantage of for ex-
aggeration.
- (18^b) וַיַּעַר אֶבֶן הַנִּי, וַיַּעַר אֶבֶן הַנִּי, Θ καὶ ἔως λίθου, so also \mathcal{C} , whence WE. draws the correct
inference (*cf.* Gen. 31,52; Jos. 24,27; Is. 30,8 and see below on 7,12). WE.
וַיַּעַר הָאֶבֶן, DR. וַיַּעַר הָאֶבֶן, while slightly preferable from a grammatical point of
view, occasion increased difficulty when compared with \mathbb{A} .
- (19) וַיִּבְנֵהוּ, following Θ καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ιεχονίου, of which \mathbb{A} has 50
only preserved the fragment וַיִּבְנֵהוּ. וַיִּבְנֵהוּ is a happy suggestion of KL.'s for ἀσμενίζειν
rejoice, which in Θ only occurs here (*cf.* Ex. 18,9).
בָּהֶם, following Θ ἐν αὐτοῖς, \mathbb{A} בָּקֶם.

- 4 **איש ישׂראל** is better, following **ἄνθρωπος Ἰσραηλ**; **איש** omits **איש**.
וַיָּבֹאוּ as simpler should receive preference over **וַיָּבֹאוּ** of the Versions. The change of subject offers no difficulty (against KL. KI).
- (3) **אָרוֹן אֱלֹהֵינוּ**, following **ὁ βωθρὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν**; **אָרוֹן אֱלֹהֵינוּ**, the Deuteronomic formula inserted here by a later hand instead of *ark of our God* so appropriate in the direct discourse. Similarly **בְּרִית** is inserted twice in v. 4 and once in v. 5 where it is wanting in **ἄ**, whereas from v. 6 on **א** agrees with **ἄ** in the use of the ancient shorter expression.
- וַיִּצֵא אֱלֹהֵי יְהוָה אֶת אֲרֹן יְהוָה**. **Ἐξελθέτω ἐκ μέσου ἡμῶν** which WE. rightly rejected, but **ἄ** (**ἄ^A** also) has **ἐν μέσῳ**, by which **וַיִּצֵא** is corroborated.
- א** after **יהוה + צָבָאוֹת**, against **ἄ**. Further both texts have **יֹשְׁבֵי הַקְּרָבִים**, here relegated to the foot of the page as a gloss (cf. KUEN., *Ond.*² i, p. 391 and WE. on 2, 6, 2).
- וַשְּׁנֵי**, following **ἄ καὶ ἀμφοτέρω**; **וַשְּׁנֵי**, which gives a quite different and intrinsically unsatisfactory sense, employed by KUENEN in attacking the unity of cc. 4-6 and 1-3 (cf. BUDDE, *Richt. u. Sam.* p. 194f.).
- (7) Between **אָמְרוּ** and **אֵל** **א** has only **בָּא אֱלֹהִים**, an expression acknowledging that **ἸΗΥΗ** is God alone, and accordingly impossible in the mouth of the Philistines. Now **ἄ** presents in the first place after **אלהים**, **πρὸς αὐτοῦς=אלהם**, then correctly the plur. **ἤκαστον=בָּאוּ** (cf. v. 8); further, **ἄ** presents instead of **οἱ θεοὶ** of **ἄ** correctly **[ὁ θεὸς] αὐτῶν=אלהיהם**; finally both forms of the text have **οὗτοι (οὗτος) οἱ θεοὶ (ὁ θεός)**, which cannot by any means be passed over with WE. The text obtained thence is **אלה אלהיהם באו אלהים אלה** *these are their gods, they are come unto them into the camp*, whence **א** is readily explicable. On the other hand, **א** seems better than **ἄ** **οὗτοι ἡμῶν** **Κύριε σήμερον** (in case **οὗτοι ἡμῶν** is with WE. to be stricken out). KL.'s alteration based essentially upon it is impossible, since here after v. 6 an utterance of the Philistines, not of the Israelites, is to be expected.
- (8) **וּבְדָבָר**, following WE. DR. KI.; **א** **בְּדָבָר**, **ἄ** adds **καὶ**.
- (12) **בְּנִימִין**, following **ἄ Ἰεμεινάος**, WE. KL.; **א** **בְּנִימִין**.
- (13) **בְּיַד הַדְּרָךְ**, with WE. KI. (only **לִיד**) in exact agreement with **ἄ παρὰ τὴν πύλην σκοπεύσων τὴν ὁδὸν** (cf. 2, 18, 4; Nah. 2, 2); **א** **בְּיַד הַדְּרָךְ** (**Q** **יָד**); DR. compromises between the two **מִיָּד הַדְּרָךְ**, which is also possible (cf. 2, 15, 2). For **בִּיד** instead of **לִיד** see on v. 18.
- (15) After v. 15 of **א**, **ἄ** repeats v. 14, whence WE. has rightly inferred that v. 15 was not inserted in **ἄ** until later. In WE.'s opinion this was due to accident, inasmuch as the verse is important. This is not possible, since the clause adopted above (at the end of c. 3) from **ἄ**, **ועלי וקן מאד וגו'**, which is wanting in **א** (cf. also 3, 2^b and 4, 18^a), appears in its stead. V. 15 is, therefore, relegated to the foot of the page as a gloss; an alternative would be to ascribe it to the redaction.
- (18) **בִּיד** with WE. KI. in spite of DR.'s doubts is probably correct in accordance with **ἄ ἐχόμενος=בְּיָד**. Usually, it is true, we have **לִיד**, but cf. Zech. 4, 12. In view of this we should doubtless emend in v. 13 **בִּיד**. **א** **בְּעַד יָד**, whence KL. **בְּעַד יָד הַשְּׂעִיר**.
- (19) **וַיָּמָת**, **א** **וַיָּמָת**, scarcely admissible.
- (22) A gloss to preclude the idea that the death of both his sons could be as grievous as the loss of the ark. So THEN.
- וַיָּבֹאוּ בֵּית דָּגוֹן וַיָּרְאוּ**, following **ἄ**; **א** (cf. WE.).
- 5 (3) **עַל פָּנָיו**, here and in v. 4 following **ἄ**; **א** **לפניו** (cf. WE.).
- וַיִּהְיֶה כִּי הִשְׁכִּימוּ**, following **ἄ**; **א** a bare **וישכימו** as in v. 3.
- (4) **גִּוּוֹ**, LAG. (*Proph. Chald.* p. li) following **ἄ ἡ ῥάχις Δαφτων** and **ἄ** **גופיה** and **ἄ** made the absurd **דָּגוֹן**. A possible alternative would be **גִּוּוֹ דָּגוֹן**; WE.'s **דָּגוֹן** goes too far.

- 2 (32), **א**, **צ**ר **מְעַן** **א**, for which a suitable emendation is still wanting. Cf. the similar passage v. 29. Without the **צ** the reading **מְעַן** mentioned there would be acceptable here. For **צ** one might conjecture **ע**, as a grudging witness.
- (33) **נִכְשָׁה** and **עֵינֶיהָ**, following **ט**; **א** **נִכְשָׁה** and **עֵינֶיהָ**; perhaps **וְלֹהֲרָאִיב** should be read. 5
וְלֹהֲרָאִיב; orthography requires **וְלֹהֲרָאִיב**; perhaps **וְלֹהֲרָאִיב** should be read. 5
בְּחָרֵב אֲנָשִׁים, following **ט** $\acute{\epsilon}\nu$ $\rho\omicron\mu\phi\alpha\acute{\iota}\tau\alpha$ $\acute{\alpha}\nu\delta\rho\omega\tilde{\nu}$, **א** \wedge **בְּחָרֵב**; KL's **בְּחָרֵב אֲנָשִׁים** fails to remove the harshness and does not mean *as the youngest among men*.
- 3 (1) **א** **נִכְרַץ**. Instead of this solitary Nif'al read according to the general usage of the language the Qal **פָּרַץ**. The **נ** is dittography from **חֹוּן** (WE). 10
 (3) **וְעֵינֶיהָ** Q^erê; K^ethîb **וְעֵינֶיהָ**.
 (4) Double **שְׁמוּאֵל**, following **ט**; in **א** the only remnant of the first is **א**. The repetition of the name in address is characteristic, cf. v. 10.
 (6) Between the two **שְׁמוּאֵל** **א** has **וְיָקָם**, not rendered by **ט**. The word in **א** has been supplied after v. 8, but in the wrong place. 15
 (7) **יָדַע**, according to rule (cf. GES.-K.²⁵ 107, 1, rem. 1), and **יָגֵלָה**, likewise in v. 3, in place of **יָדַע** of **א**.
 (10) **שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל** should be retained notwithstanding **ט** and KL.
 (13) **וְהַגְדִּיתָ**. So KL. in accordance with v. 15; **א** and **ט** **וְהַגְדִּיתָ**.
 Before **א** **אֲשֶׁר** **א** reads **בְּעֹן**, superfluous and grammatically bad; **ט** has $\acute{\epsilon}\nu$ $\acute{\alpha}\delta\iota\kappa\alpha\acute{\iota}\alpha\varsigma$ 20
 $\tau\acute{\iota}\omega\tilde{\nu}$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\sigma\omicron$, that is **בְּעֹן בְּנֵי**, which the context proves incorrect even if with **ט** we leave out **אֲשֶׁר יָדַע**. Accordingly **בְּעֹן** is a superfluous explanatory gloss. So WE.
לְהֵם, following **ט** $\theta\epsilon\acute{o}\nu$; **א** has through loss of **א** the meaningless **לְהֵם**.
 (15) **וַיִּשְׁכַּם בְּבֹקֶר**, from $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\omega}\theta\eta\rho\iota\sigma\epsilon\nu$ $\tau\acute{o}$ $\pi\rho\omega\acute{\iota}$ of **ט**; \wedge **א** by oversight after **הַבֹּקֶר**.
 (18) **וְעֵינֶיהָ** Q^erê; correct interpretation of the K^ethîb **בְּעֵינֶיהָ**. 25
 (20.21) V. 20 is wanting in **ט**, likewise the last three words of **א** in v. 21 **וַיְהִי הַיּוֹה**.
 In the place of the latter **ט** gives a sentence completely corresponding to v. 20, which is doubtless nothing but a free translation of v. 20. This verse accordingly is transposed here, because the connection seems better thus, and the three words are stricken out. 30
 At the end of c. 3 **ט** has the additional sentence $\kappa\alpha\iota$ $\eta\lambda\epsilon\iota$ $\rho\rho\epsilon\sigma\beta\upsilon\tau\eta\varsigma$ $\sigma\phi\acute{o}\delta\rho\alpha$, $\kappa\alpha\iota$ $\omicron\acute{\iota}$ $\upsilon\iota\omicron\iota$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ $\rho\omicron\pi\omicron\rho\epsilon\upsilon\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\iota$ $\acute{\epsilon}\pi\omicron\rho\omicron\rho\epsilon\upsilon\omicron\nu\tau\omicron$, $\kappa\alpha\iota$ $\rho\omicron\nu\eta\eta\rho\acute{\alpha}$ $\acute{\eta}$ $\delta\acute{o}\delta\omicron\varsigma$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\omega\tilde{\nu}$ $\acute{\epsilon}\nu\omega\pi\iota\omicron\nu$ $\kappa\upsilon\rho\acute{\iota}\omicron\upsilon$, derived unquestionably from the Hebrew and probably genuine, which is therefore incorporated after v. 20 in literal retranslation.
 Ingenious, but quite too bold, is KL's emendation of v. 21 obtained by trans- 35
 positions and the addition of the bracketed words: **וַיְהִי הַיּוֹה** **וַיִּסַּף** [**אָרוֹן**] **כִּי נִגְלָה** [**אָרוֹן**] **וַיְהִי הַיּוֹה**, then 4, 1^a and the addition from **ט** **וְעֵלֵי וְגו'**, the latter as the initial clause of c. 4. To this text he links c. 7, 2.
- 4 (1) V. 1^a reads in **א** **וַיְהִי כְּכָרְשְׁמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל**. The clause would be tolerable at 40
 the close of c. 3 in the sense that Samuel's oracles spread everywhere, but it would be superfluous, and ill-constructed in place of **וַיְהִי הַיּוֹה כְּכָרְשְׁמוּאֵל** or the like. Since its place is occupied in **ט** by an entirely different sentence, the clause in **א** may well be regarded as written to fill its present position, in the sense that Samuel summoned all Israel to the war. It should, therefore, be stricken out. 45
 The restored beginning from **וַיְהִי לְמַלְחָמָה** is a literal retranslation of the beginning in **ט**, which is certainly genuine: $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\epsilon}\zeta\epsilon\nu\eta\theta\eta$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\alpha\acute{\iota}\varsigma$ $\acute{\eta}\mu\acute{\epsilon}\rho\alpha\iota\varsigma$ $\acute{\epsilon}\kappa\epsilon\acute{\iota}\nu\alpha\iota\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\sigma\upsilon\nu\alpha\theta\rho\acute{\omicron}\iota\zeta\omicron\nu\tau\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\lambda\lambda\omicron\phi\upsilon\lambda\omicron\iota$ $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}$ $\iota\sigma\rho\alpha\eta\lambda$ $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\varsigma$ $\rho\acute{o}\lambda\epsilon\mu\omicron\nu$. \wedge **א**.
לְקָרְאָתָם, so **ט** $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\varsigma$ $\acute{\alpha}\pi\acute{\alpha}\nu\tau\eta\sigma\iota\nu$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\iota\delta\acute{\iota}\varsigma$; **א** **לְקָרְאָתָם פְּלִשְׁתִּים**, a necessity after the disappearance of the initial clause. 50
וְעֵינֶיהָ is better, and supported by 5, 1; 7, 12 against **הָאָבִו** of **א**.
 (2) **וַתָּמַט**, from $\acute{\epsilon}\kappa\lambda\iota\nu\epsilon\nu$ of **ט**; **א** **וַתָּמַט**, instead of which, however, we should expect **וַתִּנְטַט**.

- side by side are tautological, the \mathfrak{B} bad. \mathfrak{G} correctly τοῖς ἐρχομένοις θύσαι Κυρίῳ ἐν Σηλωμ, only that the \mathfrak{S} should be retained, and בשלה connected directly with ליהוה, a point which \mathfrak{G} misunderstood. So KL.
- (15) \mathfrak{M} points ויאמר, but \mathfrak{G} is more correct, καὶ ἔλεγεν (not καὶ εἶπεν). The change to ויאמר is not required, a different pointing is sufficient. 5
K^ethib לו ואמר; the Q^erê לא is beyond question correct.
- (17) \mathfrak{G} omits האנשים, presumably solely for the reason that it so remarkably duplicates the הנערים beside it. However, נערים designates the two as sons of Eli, while אנשים describes their age without reference to any one else. KL's attempt goes 10
too far.
- (20) וישלם, following \mathfrak{G} ἀποτίσαι; \mathfrak{M} ישם.
השאלה; \mathfrak{M} שאל, \mathfrak{G} [ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ] ἔχρησας [Κυρίῳ] for the loan which 15
thou hast lent to JHVH, accordingly=השאלה, since only the Hif'il has this sense (Ex. 12,36, and above 1,28), whereas שאל means borrow (Ex. 3,22; 11,2; 12,35). In the same way \mathfrak{S} . This sense according to 1,28 is here the 15
only admissible one, only it requires the 3. f. sing. The emendation שאלה (TH. DR.) accordingly is incorrect; so far as the sense is concerned, the pointing שאל that which is borrowed by JHVH (WE. KL.) would do; KL's שאל יהוה is better: that which JHVH hath borrowed. But the form must be 20
adapted to the speech of the woman in 1,28. The double השאלה, one beside the other, was not understood and gave occasion to alterations. Still simpler would be יהוה אשר השאלה. The השאלה incorrectly read as a noun had then to 20
come before אשר, and a substitute was carelessly inserted in the right place.
- והקלה, following \mathfrak{G} καὶ ἀπῆλθεν; the ὁ ἄνθρωπος following is an explanatory addition. \mathfrak{M} והלכו. 25
- (21) ויפקד, following \mathfrak{G} καὶ ἐπεσκέψατο; \mathfrak{M} כִּי־פָקֵד.
After חנה + ותהי, to be eliminated with \mathfrak{G} ; עור is omitted by \mathfrak{M} , \mathfrak{G} correctly εἶτι.
- (22) The concluding sentence of \mathfrak{M} relegated to the foot of the page is still wanting 30
in \mathfrak{G} (\mathfrak{G}^A and \mathfrak{G}^L have already supplied it); it is an exaggerative gloss after a well known taste, sufficiently recognizable from the אהל מועד.
- (23) After שמע \mathfrak{M} + רעים, אֶת־דְּבָרֶיכֶם רעים, at the close אלה, both additions wanting in \mathfrak{G} ; the 30
first at any rate is a consequence of the gloss in v. 22. — Instead of העם \mathfrak{G} has עַם־יְהוָה, which may be adopted with WE. and KI.
- (25) ופללו with WE., ופללו \mathfrak{M} . The acc. is scarcely admissible; for the plur. and the 35
use of אלהים cf. the striking explanation Ex. 22,6-8. The ותפלל of \mathfrak{M} which follows may be retained, if the assumption be made that the Hithp. means *conduct oneself as* מפלל; otherwise יפלל would have to be substituted.
- (27) עבדים, following \mathfrak{G} δούλων; \mathfrak{M} . The omission was due to oversight after במצרים.
- (28) MARTI (in A. KAYSER'S *Theologie des Alten Testaments*, 2 ed., 1894), cancels לפני 40
with \mathfrak{G} as well as בר in 22,18, and understands by אפור not the garment of 2,18, but the image of 14,3.
לאֲכֹלָה at the close, following \mathfrak{G} εἰς βρώσιν; \mathfrak{M} . Its genuineness is established 40
by the יאכלון in the fundamental passage Deut. 18,1.
- (29) ולמה, with KL. following \mathfrak{G} καὶ ἵνα τί, a necessity if the interrogative particle be 45
retained in v. 27; \mathfrak{M} omits the ו.
. . . . No satisfactory restoration has yet been found for the מעון of \mathfrak{M} . The most worthy of mention would be KL's מעון . . . תביט why lookest thou covetously following the Q^erê עין 18,9. The reading of \mathfrak{M} agrees with the ו of the K^ethib there (עון). Cf. v. 32.
- לעני, following \mathfrak{G} ἐμπροσθέν μου; \mathfrak{M} לעמי. HITZ. WE. KL. DR. KI. reproduce 50
from \mathfrak{G} לפני; but לעני is easier compared with \mathfrak{M} and, at the same time, so satisfactory that it deserves the preference, although elsewhere it is rendered otherwise by \mathfrak{G} .

- I και ἔφαρξεν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς και ἔπιεν, which is beyond question the translation of genuine words. Probably they were omitted from **A** in order to remove the contradiction with v. 8 as corrupted; **WE**. for the same reason mistakenly eliminates here the ותאכל of **A** also. — לא הפילה with **KL**. from **G** οὐ συνέπεσεν ἔτι (*cf.* **JER.** 3, 12; **Gen.** 4, 5 f.); לא היירלה **A**. 5
- (20) **A** ותהר חנה א, after הנמים, **G** correctly και κατέλαβεν και ἐγένετο, only that חנה should be retained. — לתקופת, better perhaps, in accord with all other places, לתקופת (**KL**).
- (22) **A** ונראה, for הנראה of **A**, with **KL**. following **GEIGER** (*Urschrift*, p. 337 ff.). One might be tempted to read נראה, in order to obtain here also the perf. cons.; but 10 since everywhere else (**Ex.** 23, 15; 34, 20, 23; **Deut.** 16, 16; 31, 11; **Is.** 1, 12; **ψ** 42, 3) the alteration undertaken from a sense of reverence extends only to the vowels, it is better here to restrict ourselves to these and to explain the form as an impf.
- (23) **A** דברו, **G** and **S** have the second person in agreement with the context.
- (24.25) **A** בפרים שלשה, **G** ἐν μόσχῳ τριετίζοντι=שם שלשה בפר. In the first place the מ was 15 attached wrongly to the preceding word, then the vowel-letter supplied and the gender made to correspond. — At the end **A** has + והנער נער, which is meaningless; **G** in place of this και τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν, which is superfluous. If, however, **G** is right in v. 25 with ἡ μῆτηρ τοῦ παιδαρίου=אם הנער, for ארתהנער of **A**, then we may doubtless with **WE**. **DR**. **KI**. remove these words to the end of 20 v. 25, without needing to follow their example in introducing ותבוא instead of ונבוא in accordance with the προσήγαγεν of **G** (προσηλθεν **G**).
- (28) At the end of the verse **A** has ליהוה שם ליהוה, wanting in **G**. Instead of this **G** has at the beginning of 2, 11 the exactly corresponding addition και κατέλιπεν 25 αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου, ליהוה שם לפני ותניחתו שם, which agrees far better with the context. It is manifest that Hannah's psalm (2, 1-10) has been inserted in **A** at a point three words further on than in **G**, and the last words before it — and likewise after it — in **A** have suffered a corresponding alteration.
- 2 (2) **A** כיראין בלחך א. The member is too short; the restoration of אל after אין is suggested 30 by **B**, 22, 32. The omission of the word is easily accounted for. **G** cannot be used for an emendation. **KL**. eliminates the member as a gloss, which may be allowed as a possible alternative.
- (3) **K^{ethib}** ולא. **G** και θεὸς ἐτοιμάζων might afford ואל הכן but is probably a mere facilitation of the translation. A better reading would be ואלהינו חכן, since the נ 35 would thus be retained. If אל is original we ought to read עללתו, and in any case it is simplest to construe the passage with Nif'al according to **Ez.** 18, 25 ff.; 33, 17. 20.
- (5) **A** הקלו ער עקי א. **REIFMANN** (cited by **DR**.) and **KL**. emend עבר instead of the troublesome ער; but **KL**'s attempt to obtain this reading from **G** is unsuccessful. 40
- (9) חסירו **Q^{erê}**; **K^{ethib}** חסירו.
- (10) ויתו of **A** is fully as good as וחת of **G**. On the other hand, וצלו of **A** is hard and inept; we should read עליון, and instead of ורעם prefer the pointing ורעם (*cf.* **ψ** 2, 9). — מריביו **Q^{erê}**; **K^{ethib}** מריבו.
- (11) See above on 1, 28. The last four words of the text as there restored **G** has here 45 at the beginning, and proceeds thereafter και ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ=ותלך הרמתה which should be inserted in place of **A**'s על-ביתו הר' ואלקנה הר' ואלך.
- (12.13) **V.** 13^a as far as העם is by **3** properly connected with v. 12: they cared neither for *JHVH* nor for the duty, &c.; otherwise we should expect 'ומ' instead of 'ומ'; moreover משפט, meaning at the least *prescriptive usage*, would scarcely be the right 50 word for the abuse. Further **A** ארתהעם; read, after **G** παρὰ τοῦ λαοῦ and **SC**, מאת.
- (14) **A** וכלה בו א is meaningless, **G** has εαυτῶ=לו. — **A** omits ליהוה שם, ליהוה שם and בשלה

- I *al.* conjecture, on the other hand, that in the source from which these chapters are derived Eli had been previously mentioned. Much more probably עלי כהן alone (*cf.* v. 9; 2, 11 עלי הכהן) was the original reading; instead of Eli his sons have been inserted from 2, 12ff. by some one to whom the main consideration was the punishment inflicted on them; G afterwards supplied Eli.
- (5) אָפִים אֱלֵי. Good, as far as the sense goes, would be the translations of *tristis*, that of G בְּחִירָה *a choice portion*, and that of many moderns *a portion as great as two*, but all lack support in usage. The last sense KL. tries to obtain by means of conjecture: כְּפִי שְׁנַיִם (Deut. 21, 17; 2 K. 2, 9), abbreviated כְּפִי ב' whence by corruption אָפִים. From the πλῆν of G (expanded by KL. for his text to διπλῆν) REINKE (in DRIVER) WE. DR. KITTEL emend to אָפִים; this, however, gives no satisfactory sense. G also was doubtless only guessing. As Elkanah's disposition must have been apparent in his features in order to affect Hannah, אָפִים is probably correct; the deficiency before the word would be best supplied by מָר, *cf.* מָר נַפְשׁ v. 10.
- (6.7) V. 6 is a marginal gloss drawn from daily life, intended to heighten Hannah's woes and to make her conduct in v. 7^b ff. more readily explicable. The repetition 6^b=5^{bβ} is bad, but easily intelligible as a re-insertion of the old reading after the interpolation; there is no allusion on Elkanah's part to these vexations, and וּכְן יַעֲשֶׂה at the beginning of v. 7 demands uninterrupted connection with 20 v. 5; we have no right to smooth over by reading יַעֲשֶׂה (TH. WE.), or תַּעֲשֶׂה (SS *sicque faciebat . . . et sic provocabat*); on the contrary, we are constrained to point עֲלָתָה instead of עֲלָתָה (*cf.* v. 3). Furthermore בֵּן תִּכְעַסְנָהּ is also a marginal gloss, quite without syntactic connection. — Within the limits of the first gloss the word הִרְעִמָהּ is doubtful; the usual rendering *to provoke her to wrath* is 25 superfluous and questionable. KL. emends רָהַמָהּ, which agrees well enough with the gloss.
- (8) וְהֵאמֵר לוֹ הֲנִי אֲרָנִי וְיֵאמֵר לָהּ, according to G καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐγώ, κύριε· καὶ εἶπεν αὐτῇ. The clause is wanting in A, but according to 3, 4.8. 16 is characteristic of this narrative and accordingly to be regarded as original, in distinction 30 from numerous expansions of G. The omission is easily accounted for (WE. notwithstanding) by the eye's glancing over from לוֹ וְהֵאמֵר to לָהּ וְיֵאמֵר, proceeding thus simply with Elkanah's words.
- (9) וְהֵאמֵר לוֹ הֲנִי אֲרָנִי וְיֵאמֵר לָהּ. Of this וְהֵאמֵר לוֹ is a trivial addition which G does not reproduce; on the other hand, G presents at this point the indispensable καὶ κατέστη ἐνώπιον Κυρίου=וְהֵאמֵר לָהּ. The rest is in contradiction 35 to v. 7f., and moreover בְּשָׁלָהּ is intolerable. Hence many adopt the reading of G ἐσθίειν αὐτούς=אָכְלָם; WE. moreover points very acutely בְּשָׁלָהּ (*cf.* Num. 6, 19 and below c. 2, 15). However, this also is impossible, since Hannah in v. 18 finds her friends still at the repast. All requirements are met by the emendation of 40 KL. adopted in the text, inasmuch as it does no great violence to the text and has strong support in אָכְלָהּ. As to לְשָׁבָהּ *cf.* c. 9, 22, and v. 18 of our chapter in the text restored from G.
- (12) וְהֵאמֵר לוֹ הֲנִי אֲרָנִי וְיֵאמֵר לָהּ. To appeal to G καὶ ἐγενήθη in behalf of this change is not allowable. However, the use of the perfect with simple וּ *cop.* is surely nowhere less 45 permissible than in this formula, which in the form וְהֵאמֵר for the past, mostly for the future, is introduced for the very purpose of removing every possible doubt as to the time. The same thing is observable in 10, 9; 17, 48; 25, 20. Here the loss of the ם is readily to be accounted for since it was preceded by a וּ; the mutilated word was then incorrectly completed.
- (15) וְהֵאמֵר לוֹ הֲנִי אֲרָנִי וְיֵאמֵר לָהּ, according to Ez. 3, 7 *obstinate*; G has ἡ σκληρὰ ἡμέρα=*קָשֶׁת יוֹם* as in Job 30, 25.
- (18) וְהֵאמֵר לוֹ הֲנִי אֲרָנִי וְיֵאמֵר לָהּ. G has for וְהֵאמֵר לוֹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς

••••• Critical Notes on Samuel •••••

Book 1.

- 1 (1) **א** הרמתים, name of a place not otherwise known, usually considered the equivalent of רמה הרמה (7, 17 &c.); KLOSTERMANN points well **מ**ן הרמתים, gentilicium of רמה (1 Chr. 27, 27). The peculiar expression depends upon the אחד (cf. 2 K. 4, 22 &c.); this word, therefore, must be genuine, though it does not appear in **ס**. — **א** צופים, a grammatically impossible addition to הרמתים (cf. DR.); **ס** Σειφα = ציפי, whence WELLH. has rightly צופי (cf. 9, 5). — Last word **א** אִפְרָתִי; we should expect האפרתי or אִישׁ אפרתי; **ס** has correctly Ερραμ. **א** wishes to indicate that 10
רַפָּח is a person, not a locality.
- (3) **א** עלי [קָפְנִי וּפְנָחַם] כְּהֵנָּה [ים], **ס** Ηλει καὶ κ. τ. λ. The mention of Eli is indispensable, whence THENIUS and KLOSTERM. emend from **ס** עלי ושני וגו'. WE.

* The text of the Books of Samuel belongs to the class of the worst preserved in the OT.; but, on the other hand, the Versions, especially **ס**, afford far larger resources for its restoration than in the case of most of the other books. In addition to the Versions the parallel texts in Chron. & ψ 18 are, of course, to be made the most of. It is the merit of OTTO THENIUS (*Die Bücher Samuelis*, 1842; here referred to as TH.) to have been the first to perceive both facts and to have made the first comprehensive attempt at restoration, although in many respects an inadequate one. FRIEDRICH BÖTTCHER in his book *Neue Exegetisch-kritische Ahvenlese zum Alten Testament*, Part i, 1863, discussed the text of the Books of Sam. through nearly 200 pages, contradicting THENIUS in many points, and the latter replied in the second edition of his commentary, 1864. Both works have become almost completely antiquated through the brilliant book of JULIUS WELLHAUSEN, *Der Text der Bücher Samuelis untersucht*, 1871 (here WE.). With less strictness of method, but with great boldness and extraordinary acuteness, AUGUST KLOSTERMANN next attempted the reconstruction of the text (*Kurzgefasster Kommentar*, &c., edited by STRACK and ZÖCKLER, Part iii, 1887; here KL.). S. R. DRIVER (*Notes on the Hebrew Text of the Books of Samuel*, 1890; here DR.), on the contrary, proceeds with the greatest philological caution and employs the text of these books as an introduction to textual criticism of the Old Testament in general, without attempting an exhaustive treatment of the problem. R. KITTEL, according to the preface in collaboration with the editor (*Die Heilige Schrift des AT. herausgegeben von E. KAUTZSCH*, fasc. 4 and 5, 1891; here KL.), emends with sound judgment to such a degree as seems indispensable to the understanding of the text. Finally E. NESTLE (*Marginalien und Materialien*, 1893, pp. 13-23) offers a number of notes on the text of Samuel, of which, however, but few can be made of direct service for the original text.

	22 ויצנתך תִּסְפְּנֵי:	
	37 תרחיב צעדי תחתני	
	ולא מערו קרסלי:	
	38 ארדפה איבי ואשיגם	
	ולא אשוב עד כלתם:	
5	39 ואמחצם ולא יכלו קום	
	ויפלו תחת רגלי:	
	מ ותאזרני חיל למלחמה	
	תבריע קמי תחתני:	
10	41 ואיבי ניתתה לי ערף	
	משנאי יאצמיתם:	
	42 ישועו ואין מושיע	
	אל יהוה ולא ענם:	
	43 יאשחקם כעפר ארץ	
	כטיט חוצות אדקם:	
15	44 ותפלמני מריבי עם	
	תשימני לראש גוים	
	עם לא ידעתי יעבדני:	

20 ואלה דברי דוד האחרנים 23,א

	23 שמש בקר לא עבות	גאם דוד בן ישי
	מגיב ממטר דשא מארץ:	וגאם הגבר הקם על
25	ה כי לא כן ביתי עם אל	משיח אלהי יעקב
	כי ברית עולם שם לי	ונעים זמרות ישראל:
	ערוכה בכל ושמרה	2 רוח יהוה דבר בי
	כי כל ישעי וכל חפצי הלא יצמיח:	ומלתו על לשוני:
30	6 ובליעל כקוץ מדבר כלם	3 אמר אלהי ישראל
	כי לא ביד יקדו:	לי דבר צור ישראל
	7 ואש אלהים יגע בהם	מושל בארם צדיק
	לא ימלט ברזל ועץ חנית	מושל ירא את אלהים:
35	ובאש שרוף ישרפו:	4 וכאור בקר יורח

	וידבר דוד ליהוה את דברי השירה הזאת ביום הציל יהוה אתו מכף כל	22,א
	איביו ומכף שאול: ויאמר	2
	יהוה סלעי ומצדתי ומפלטי לי:	
	אלהי צורי אחסה בו	3
	מגני וקרן ישעי	
	משגבי ומנוסי	
	משעי מחמס תשעני:	
	מהלל אקרא יהוה	4
	ומאיבי אושע:	
5	22 ימשני ממים רבים:	
	18 יצילני מאיבי כי עיני	
	משנאי כי אמצו ממני:	
	19 יקדמני ביום אידי	
	ויהי יהוה למשען לי:	
	כ ויצאני למרחב	
	יחלצני כי חפץ בי:	
10		
	21 יגמלני יהוה כצדקתי	ה
	כבר ידי וישוב לי:	
	22 כי שמרתי דרכי יהוה	6
	ולא רשעתי מאלהי:	
	23 כי כל משפטי לנגדי	7
15	וחקתיו לא אסיר מני:	
	24 ואהיה תמים לו	
	ואשתמרה מעוני:	
	כה וישב יהוה לי כצדקתי	
20	כבר ידי לנגד עיניו:	
	26 עם חסיד תתחסה	8
	עם - תמים תתקם:	
	27 עם יברך תתגבר	9
	ועם עקש תתפתל:	
25	28 ואת עם עני תושע	
	ועיני כל רמים תשפיל:	
	29 כי אתה תאיר ניר	
	ויהוה יגיה חשכי:	
30	ל כי בכה ארץ נדיר	
	באלהי אדלג שור:	
	31 היא אל תמים דרכו	
	מגן הוא לכל החסים בו:	
	32 כי מי אל מבלעדי יהוה	
35	ומי צור מבלעדי אלהינו:	
	33 האל המעורגי חיל	
	ויתן תמים דרכו:	
	34 משוה רגלי כאילות	
	ועל במות יעמידני:	
40	לה מלמד ידי למלחמה	
	ינחת קשת נחושה זרעתי:	
	36 ותתן לי מגן ישעך	
	כי אפפני משברי מות	
	נחלי בליעל יבעתני:	
	חבלי שאול סבני	
	קדמני מקשי מות:	
	בצר לי אקרא יהוה	
	ואל אלהי אשוע	
	וישמע מהיכלו קולי	
	ושועתי תבא באזניו:	
	8 ותגעש ותרעש הארץ	
	ומוסדות הרים ירגזו	
	ויתגעשו כי חרה לו:	
	9 עלה עשן באפו	
	ואש מפיו תאכל	
	נחלים בערו ממנו:	
	י ומ שמים יורד	
	וערפל תחת רגליו:	
	11 וירכב על כרוב ויעף	
	וידיא על כנפי רוח:	
	12 וישת חשך יסתר	
	סביבתיו ספתו	
	13 תשכת מים עבי שחקים:	
	מננה נגדו עביו בערו	
	ברק ונחלי אש:	
	14 וירעם מן שמים יהוה	
	ועליון יתן קולו:	
	15 וישלח חצים ויפיצם	
	ברקים בירק והחם:	
	16 ויראו אפיקי ים	
	יגלו מסדות תבל	
	בגערתך יהוה	
	מנשמת רוח אפך:	

22,31 (א) אמרת יהוה צרופה

Sam.

17 ישלח ממרום יקחני

7

- 20,א וישם נקרא איש בליעל ושמו שבע בן בכרי איש ימיני ויתקע בשופר ויאמר
2 אין לנו חלק בדוד ולא נחלה לנו בבן ישי איש לאהליו ישראל: ויעל כל איש
ישראל מאחרי דוד אחרי שבע בן בכרי ואיש יהודה דבקו במלכם מן הירדן
ועד ירושלים:
- 3 ויבא דוד אל ביתו ירושלים ויקח המלך את עשר - פלגשי-ו אשר הניח
לשמור הבית ויתנם בית משמרת ויכלכלם ואליהם לא בא ותהיינה צרות עד
יום מתן אלימנזת חיית:
- 4 ויאמר המלך אל עמשא הזעק לי את איש יהודה שלשת ימים ואתה פה
6.ה. עמד: וילך עמשא להזעיק את יהודה ויאחר מן המועד אשר יעדו -דוד-: ויאמר
דוד אל אבישי עתה יצאנו שבע בן בכרי מן אבשלום אתה קח את עבדי
7 אדניך ורדף אחריו פן ימצאו לו ערים בצרות וינצל לעינינו: ויצאו אחרי-ו אבשי
יואב והכרתי והפלתי וכל הגברים ויצאו מירושלים לרדף אחרי שבע בן בכרי:
8 ו-הם עם האבן הגדולה אשר בגבעון ועמשא בא לפניהם ויואב רץ לקראתו
ויואב יחרב בידו מתחת: לָבְשׁוּ וְעַלְיָם יְהַגְרוּ: חרב מצמדת על מתניו בתערה
9 וה-א יצא-ה ותפל: ויאמר יואב לעמשא השלום אתה אחי ותחזי יד ימין יואב
י בוקן עמשא לנשק לו: ועמשא לא נשמר בחרב אשר ביד יואב ויכהו בה אל
החמש וישפך מעיו ארצה ולא שנה לו וימת ויואב ואבישי אחיו רדף אחרי שבע
11 בן בכרי: ואיש עמד עליו מנערי יואב ויאמר מי אשר חפץ ביואב ומי אשר
12 לדוד אחרי יואב: ועמשא מתגלל בדם בתוך המסלה וירא האיש כי עמד כל
13 העם ויפס את עמשא מן המסלה השרה וישלך עליו בגד: ויהי-ו כאשר הִטְיָה
20 מן המסלה עבר כל איש אחרי יואב לרדף אחרי שבע בן בכרי:
14 ויעבר בכל שבטי ישראל ויקלְהוּ ויבאו אבלה בית מעכה וכל הַבְּכָרִים
טו ויקְהִלּוּ ויבאו - אחריו: ויבאו ויצרו עליו באבלה בית המעכה וישפכו סללה אל
העיר ותצא: [אשה חכמה מן העיר]: ותעמד בתל וכל העם אשר את יואב
16 מ-חשבים להפיל החומה: ותקרא □ שמעו שמעו אמרו נא אל יואב קרב עד הנה
25 ואדברה אליך: ויקרב אליה ותאמר האשה אתה יואב ויאמר אני ותאמר לו
18 שמע דברי אמתך ויאמר שמע אנכי: ותאמר לאמר יִבְרַךְ יִדְבְּרוּ בראשונה לאמר
19 שאול ישאלו באבל ויִבְרַךְ יִתְמוּ אֶשְׂרֵי-שׁ מ-ו אמוני ישראל אתה מבקש
כ להשחית עיר ואם בישראל למה תבלע נחלת יהוה: ויען יואב ויאמר חלילה
21 חלילה לי אם אבלע ואם אשחית: לא כן הדבר כי איש מהר אפרים שבע בן
30 בְּכָרִי שְׂמוּ נְשֵׂא יָדוֹ כַּמֶּלֶךְ בְּדוֹד תְּנוּ אֹתוֹ לְבָרוּ וְאַלְכֶה מֵעַל הָעִיר וְתֹאמַר הָאִשָּׁה
22 אל יואב הנה ראשו משלך אלך בעד החומה: ותבוא האשה -אל העיר ותדבר-
אל כל העם בחכמתה ויכרתו את ראש שבע בן בכרי וישלכו אל יואב ויתקע
בשפר ויפצו מעל העיר איש לאהליו ויואב שב ירושלים אל המלך:
- 35 ויואב יעל כל הצבא ויבְנִיה בן יהוידע על הַבְּרִי ועל הפלתי: ואד-ג-רם
24.23 על המס והיושפט בן אחילוד -מוכיר: ושישא ספר וצדוק ואביתר כהנים: וגם
26.כה עירא היתרי היה כהן לדוד:

19. וישב המלך ויבא עד הירדן ויהודה בא הגלגלה ללכת לקראת המלך להעביר
 את המלך את הירדן: וימהר שְׁמֵעִי בן גֵּרָא בן הימיני אשר מבְּחורים וירד עם
 איש יהודה לקראת המלך דוד ואלף איש עמו מבנימין: וציבא נער בית שאול
 וחמשת עשר בניו ועשרים עבדיו אתו: וצלחו הירדן לפני המלך: ו-עב-דו-ה העב-ד-ה
 לעביר את בית המלך ולעשות הטוב בעיניו: 5
- וְשִׁמְעִי בן גֵּרָא נפל לפני המלך בעברו בירדן ויאמר אל המלך אל יחשב לי אדני עון
 ואל תזכר את אשר העוה עבדך ביום אשר יצא אדני המלך מירושלם לשום המלך אל
 לבו: כי ידע עבדך כי אני חטאתי והנה באתי היום ראשון לכל בית יוסף לרדת
 לקראת אדני המלך: ויען אבישי בן צרויה ויאמר התחת זאת לא יומת שמעי כי
 קלל את משיח יהוה: ויאמר דוד מה לי ולכם בני צרויה כי תהיו לי היום לשמן
 היום יומת איש בישראל כי הלוא ידעת-ם: כי היום אני מלך על ישראל: ויאמר
 המלך אל שמעי לא תמות וישבע לו המלך: 10
- ומריבעל: בן שאול ירד לקראת המלך ולא עשה רגליו ו-לא עשה ידיו: ולא
 עשה שפמו ואת בגדיו לא כבס למן היום לכת המלך עד היום אשר בא בשלום:
 ויהי כי בא מירושלם לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי
 מריבעל: ויאמר אדני המלך עבדי רמני כי אמר ל-ו- עבדך -חבשה לי החמור
 וארכב עליה ואלך את המלך כי פסח עבדך: וירגל בעבדך אל אדני המלך
 ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך: כי לא היה כל בית אבי כי אם
 אנשי מות לאדני המלך ותשת את עבדך באכלי שלחנך ומה יש לי עוד צדקה
 ולזעק עוד אל המלך: ויאמר לו המלך למה -תרבה- עוד דבריך אמרתי אתה ל
 וציבא תחלקו את השרה: ויאמר מריבעל אל המלך גם את הכל יקח אחרי אשר
 בא אדני המלך בשלום אל ביתו: 15
- וברולי הגלעדי ירד מרגלים ויעבר את המלך ל-שלחו את בְּמָהֶם בכורו: 32
 וברולי זקן מאד בן שמנים שנה והוא כלכל את המלך ב-שָׁבְתוֹ במחנים כי איש
 גדול הוא מאד: ויאמר המלך אל ברולי אתה עבר אתי וכלכלתי את-שיב-תך
 עמדי בירושלם: ויאמר ברולי אל המלך כמה ימי שני חיי כי אעלה את המלך לה
 ירושלם: בן שמנים שנה אנכי היום האדע בין טוב לרע אם ימעם עבדך
 את אשר אכל ואת אשר אשתה אם אשמע עוד בקול שְׁרִים ושרות
 ולמה יהיה עבדך עוד למשא אל אדני המלך: כמעט יעבר עבדך ל- את המלך
 ולמה יגמלני המלך הגמולה הזאת: ישב נא עבדך ואמת בעירי עם קבר אבי
 ואמי והנה עבדך בְּמָהֶם יעבר עם אדני המלך ועשה לו את אשר טוב בעיניך: 37
 ויאמר המלך אתי יעבר בְּמָהֶם ואני אעשה לו את הטוב בעיניך וכל אשר תבחר
 עלי אעשה לך: ויעבר כל העם את הירדן והמלך ע-מד- וישק המלך לברולי
 ויברכהו וישב למקומו: 38
- ויעבר המלך הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל עם יהודה -עברים- את המלך
 וגם חצי עם ישראל: והנה כל איש ישראל באים אל המלך ויאמרו אל המלך
 מדוע גנבון אחינו איש יהודה ויעברו את המלך ואת ביתו את הירדן וכל אנשי
 דוד עמו: ויען כל איש יהודה על איש ישראל כי קרוב המלך אלי ולמה זה
 חרה לך על הדבר הזה האכול מן המלך אם נשאת נשא לנו: ויען איש
 ישראל את איש יהודה ויאמר עשר ידות לי במלך וגם ב-כ-ר- אני ממך ומדוע
 הקלתני ולא היה דברי ראשון לי להשיב את מלכי ויקש דבר איש יהודה מדבר
 איש ישראל: 41

- 18,19 ואחימעץ בן צדוק אמר ארוצה נא ואבשרה את המלך כי שפמו יהוה מיד
 כ איביו: ויאמר לו יואב לא איש בשרה אתה היום ובשרת ביום אחר והיום
 21 הזה לא תבשר כי על יכָּבֶּה בן המלך מת: ויאמר יואב לכושי לך הגד למלך אשר
 22 ראיתו וישתחו יִהְיֶה לְיוֹאֵב וירץ: ויסף עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב
 5 ויהי מה ארְצָה נא גם אני אחרי הכושי ויאמר יואב למה זה אתה רץ בני ולכה
 23 אין בשרה יִמְצָאת: «ויאמר» יהי מה ארוץ ויאמר לו רוצן וירץ אחימעץ דרך
 24 הככר ויעבר את הכושי: ודוד יושב בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער
 כה אל החומה וישא את עיניו וירא והנה איש רץ לבדו: ויקרא הצפה ויגד למלך
 26 ויאמר המלך אם לבדו בשורה בפיו וילך הלוך וקרָב: וירא הצפה איש אחר רץ
 10 ויקרא הצפה אל הַשַּׁעֲרַ ויאמר הנה איש «אחר» רץ לבדו ויאמר המלך גם זה
 27 מבשר: ויאמר הצפה אני ראה את מרוצת הראשון כמַרְצַת אחימעץ בן צדוק
 28 ויאמר המלך איש טוב זה ואל בשורה טובה יבוא: ויקר־בֹּ אחימעץ ויאמר אל
 המלך שלום וישתחו למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך יהוה אלהיך אשר סגר את
 29 האנשים אשר נשאו את ידם באדני המלך: ויאמר המלך שלום לנער לאבשלום
 ויאמר אחימעץ ראיתי ההמון הגדול «כִּשְׁלַח» יואב «את עבדך ולא ידעתי מה:»
 15 ויאמר המלך סב התיצב כה ויסב ויעמד: והנה הכושי בא ויאמר הכושי יתבשר
 31.לֹ אדני המלך כי שפטך יהוה היום מיד כל הקמים עליך: ויאמר המלך אל הכושי
 32 השלום לנער לאבשלום ויאמר הכושי יהיו כנער איבי אדני המלך וכל אשר קמו
 עליך לרעה:
 19,א וירגז המלך ויעל על עליית השער ויבך וכה אמר בִּבְכֻתוֹ בני אבשלום
 20 בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתיך אבשלום בני בני:
 3 ותהי התשעה ביום ההוא לאבל לכל העם כי שמע העם ביום ההוא לאמר
 4 נעצב המלך על בנו: ויתגנב העם ביום ההוא לבוא העיר כאשר יתגנב העם
 ה הנכלמים בנוסם במלחמה: והמלך יֵלֶאֱמֶה את פניו ויועק המלך קול גדול בני
 25 אבשלום אבשלום בני בני:
 6.2 ויגד ליואב הנה המלך בכה ו־מ־תֵּאבֵּל על אבשלום: ויבא יואב אל המלך
 הבית ויאמר הובשת היום את פני כל עבדיך הממלטים את נפשך היום ואת
 7 נפש בניך ובנתיך ונפש נשיך ונפש פלגשיך: לאהבה את שנאיך ולשנא את
 אהביך כי הגדת היום כי אין לך שרים ועבדים כי ידעתי היום כי לא אבשלום
 8 חי וקָלְנוּ היום מתים כי אז ישר בעיניך: ועתה קום צא ודבר על לב עבדיך כי
 30 ביהוה נשבעתי כי אינך יוצא אם ילון איש אתך הלילה ורעה לך זאת מכל
 9 הרעה אשר באה עליך מנעריך עד עתה: ויקם המלך וישב בשער ולכל העם
 הגידו לאמר הנה המלך יושב בשער ויבא כל העם לפני המלך:
 1 וישראל גם איש לאהליו | ויהי כל העם נדון בכל שבטי ישראל לאמר
 המלך הצילנו מכף איבנו והוא מלטנו מכף פלשתים ועתה ברח מן הארץ
 11 «וממלכת» מעל אבשלום: ואבשלום אשר משחנו עלינו «למלך» מת במלחמה ועתה
 12.א,12.ב למה אתם מתרשים להשיב את המלך: ודבר כל ישראל בא אל המלך < | והמלך
 דוד שלח אל צדוק ואל אביתר הכהנים לאמר דברו אל זקני יהודה לאמר למה
 13 תהיו אחרנים להשיב את המלך אל ביתו: < אחי אתם עצמי ובשרי אתם ולמה
 14 תהיו אחרנים להשיב את המלך: ולעמֶשֶׂא תמרו הלוא עצמי ובשרי אתה כה
 יעשה לי אלהים וכה יוסיף אם לא שר צבא תהיה לפני כל הימים תחת יואב:
 15 וַיִּמַּט את לבב כל איש יהודה כאיש אחד וישלחו אל המלך שוב אתה וכל
 עבדיך:

- וירדו שם: ותקח האשה ותפרש את המֶסֶךְ על פני הבאר ותשמה עליו הרפות 17,19
 ולא נודע דבר: ויבאו עבדי אבשלום אל האשה הביתה ויאמרו איה אחימעץ כ
 ויהונתן ותאמר להם האשה עברו . . . המים ויבקשו ולא מצאו וישבו ירושלים:
 והיה אחרי לכתם ויעלו מהבאר וילכו ויגדו למלך דוד ויאמרו אל דוד קומו ועברו 21
 5 מהרה את המים כי ככה יעץ עליכם אחיתפל: ויקם דוד וכל העם אשר אתו
 ויעברו את הירדן עד אור הבקר עד אחד לא נעדר אשר לא עבר את הירדן:
 ואחיתפל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבש את החמור ויקם וילך אל ביתו אל 23
 עירו ויצו אל ביתו ויִחַנֵק וימת ויקבר בקבר אביו:
 ודוד בא מחנִימה ואבשלם עבר את הירדן הוא וכל איש ישראל עמו: ואת 24.כה
 10 עִמְשָׂא שם אבשלם תחת יואב על הצבא ועמשא בן איש ושמו יִתְרָא הישמעאלי
 אשר בא אל אביגל בת יִשָׁי אחות צרויה אם יואב: ויחן ישראל ואבשלם ארץ 26
 הגלעד:
 ויהי כבוא דוד מחנִימה ושבי בן נחש מרבת בני עמון ומכיר בן עמיאל 27
 מִלֵּא דָךְר וברזלי הגלעדי מרגלים: הִבִּיאוּ עֲרִשְׁת־משכב ומרבדים וספות וכלי 28
 15 יוצר וחטים ושערים וקמח וקלי ופול ועדשים - : ודבש וחמאה וצאן וְשִׁפּוֹת בקר 29
 הגישו לדוד ולעם אשר אתו לאכול כי אמרו העם רעב וענף וצמא במדבר:
 ויפקד דוד את העם אשר אתו וישם עליהם שרי אלפים ושרי מאות: וישלש- 2.א,18
 דוד את העם השלשית ביד יואב והשלשית ביד אבישי בן צרויה אחי יואב
 20 והשלשית ביד אֶתִי הגתי ויאמר המלך אל העם יצא אצא גם אני עִמְכֶם: ויאמר
 העם לא תצא כי אם נוס ננוס לא ישימו אלינו לב ואם ימתו תצנינו לא ישימו
 אלינו לב כי א-תה כמנו עשרה אלפים ועתה טוב כי תהיה לנו מעיר לְעִז־ר:
 ויאמר אליהם המלך אשר ייטב בעיניכם אעשה ויעמד המלך אל יד השער וכל 4
 העם יצאו למאות ולאלפים: ויצו המלך את יואב ואת אבישי ואת אֶתִי לאמר ה
 25 לֵאמֹר לִי לנער לאבשלום וכל העם שמעו בצות המלך את כל השרים על דבר
 אבשלום: ויצא העם השדה לקראת ישראל ותהי המלחמה ביער . . . : וינגפו 7.6
 שם עם ישראל לפני עבדי דוד ותהי - המִגֵּפָה גדולה ביום ההוא עשרים אלף
 8 -איש-: ותהי שם המלחמה נפ־צִיַת על פני כל הארץ ויָרָב היער לאכל בעם
 מאשר אכלה החרב ביום ההוא:
 ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת 9
 30 שוֹבֵךְ הָאֵלָה הגדולה ויחוק ראשו באלה ויִת־ל- בין השמים ובין הארץ והפרד
 אשר תחתיו עבר: וירא איש אחד ויגד ליואב ויאמר הנה ראיתי את אבשלם י
 תלוי בָּאֵלָה: ויאמר יואב לאיש המגיד לו והנה ראית ומדוע לא הכיתו שם ארצה 11
 ועלי לתת לך עשרה כסף והגרה אחת: ויאמר האיש אל יואב וְלֹא אֲנִכִי נִשְׁקַלְ 12
 על כפי אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באונינו צוה המלך אתך ואת 35
 אבישי ואת אתי לאמר שמרו ל-י בנער באבשלום: או עשיתי בנפשו שקר וכל 13
 דבר לא יפחד מן המלך ואתה תתיצב מנגד: ויאמר יואב לא כן -אֲנִכִי- אֶת־לָהּ 14
 לפניך ויקח שלשה ש-לח־ים בכפו ויתקעם בלב אבשלום עודנו חי בלב האלה:
 ויסבו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את אבשלום וימתהו: ויתקע יואב בשפר 16.ט
 40 וישב העם מדרך אחרי ישראל כי חשך יואב את העם: ויקחו את אבשלום
 וישלכו אתו ביער אל הפחת הגדול ויצבו עליו גל אבנים גדול מאד וכל ישראל
 נסו איש לאהל־ו־: ואבשלם לקח ויצב לו בחי־ו־ את ה-מצבת אשר בעמק 18
 המלך כי אמר אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבת על שמו ויקרא לה
 יד אבשלום עד היום הזה:

- 16 אבישי ואל כל עבדיו הנה בני אשר יצא ממעי מבקש את נפשי ואף כי עתה בן
 12 הימיני הנחו לו ויקלל לו ויקלל כי אמר לו יהוה: אולי יראה יהוה בעֲנִי-י והשיב יהוה לי
 13 טובה תחת קללתי היום הזה: וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעו הלך בצלע ההר
 14 לעמטו הלוך ויקלל ויסקל באבנים לעמטו ועפר בעפר: ויבא המלך וכל העם
 5 אשר אתו . . . עיפים וינפש שם:
- 16.10 ואבשלום וכל - איש ישראל באו ירושלם ואחיתפל אתו: ויהי כאשר בא
 חושי הארכי רעה דוד אל אבשלום ויאמר חושי אל אבשלום יהי המלך יחי המלך:
 18.17 ויאמר אבשלום אל חושי זה חסדך את רעך למה לא הלכת את רעך: ויאמר
 חושי אל אבשלום לא כי אשר בחר יהוה והעם הזה וכל איש ישראל לֵי-י אהיה
 10 ואתו אשב: והשנית למי אני אעבד הלוא לפני בנו כאשר עבדתי לפני אביך בן
 19 אהיה לפניך:
 21.2 ויאמר אבשלום אל אחיתפל הבו לכם עצה מה נעשה: ויאמר אחיתפל אל
 אבשלום בוא אל פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע כל ישראל כי
 22 נבאשת את אביך וחזקו ידי כל אשר אתך: ויטו לאבשלום האהל על הגג ויבא
 15 אבשלום אל פלגשי אביו לעיני כל ישראל: ועצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם
 23 כאשר ישאל בדבר האלהים בן כל עצת אחיתפל גם לרוד גם לאבשלום:
- 17.8 ויאמר אחיתפל אל אבשלום אבחרה נא לֵי-י שנים עשר אלף איש ואקומה
 2 וארדפה אחרי דוד הלילה: ואבוא עליו והוא יגע ורפה ידים והחרדתי אתו וגם
 3 כל העם אשר אתו והפיתי את המלך לבדו: ואשיבה כל העם אליך כשוב
 ה־כֶּלֶה: אֶל-י איש־ה רק נפש איש־י אֶחָד-י אתה מבקש כל העם יהיה שלום:
 7.4 ויִישֶׁר הדבר בעיני אבשלום ובעיני כל זקני ישראל: ויאמר אבשלום קרא-י נא
 6 גם לחושי הארכי ונשמעה מה בפיו גם הוא: ויבא חושי אל אבשלום ויאמר
 25 אבשלום אליו לאמר כדבר הזה דבר אחיתפל הנעשה את דברו אם אין אתה
 7 דבר: ויאמר חושי אל אבשלום לא טובה העצה אשר יעץ אחיתפל בפעם הזאת:
 8 ויאמר חושי אתה ידעת את אביך ואת אנשיו כי גברים המה זמרי נפש המה
 9 כדוב שפול בשדה ואביך איש מלחמה ולא ילין את העם: הנה עתה הוא
 נחבא באחת הפחתים או באחד המקומות והיה כנפלא בעם ונפלא בהם בתחלה
 10 ושמע השמע ואמר היתה מִנְפֵה בעם אשר אחרי אבשלום: וה־יֶה-י גם בן חיל
 30 אשר לבו כלב האריה הַמָּס ימס כי ידע כל ישראל כי גבור אביך ובני חיל אשר
 11 אתו: כי יעצתי הַאֶסֶף וְאֶסֶף עֲלֶיךָ כל ישראל מִדָּן ועד באר שבע כחול אשר
 12 על הים לרב ופניך הלכים בקרב־ם: ובאנו אליו באח־ד המקומת אשר נמצא
 שם ונחנו עליו כאשר יפל הטל על האדמה ולא נוֹתֵר בו ובכל האנשים אשר
 13 אתו גם אֶחָד: ואם אל עיר וְיֶה-יִמֵנו כל ישראל אל העיר והיא חבלים
 35 וסחבנו את־ה עד הנחל עד אשר לא נמצא שם גם צרור: ויאמר אבשלום וכל
 14 איש ישראל טובה עצת חושי הארכי מעצת אחיתפל ויהוה צוה להפך את עצת
 אחיתפל הטובה לבעבור הביא יהוה אל אבשלום את הרעה:
 10 ויאמר חושי אל צדוק ואל אביתר הכהנים כזאת וכזאת יעץ אחיתפל את
 16 אבשלום ואת זקני ישראל וכזאת וכזאת יעצתי אני: ועתה שלחו מִהֶרָה והגידו לדוד
 40 לאמר אל תלך הלילה בעֲבֹרוֹת המדבר וגם עבור תעבור פן יבלע למלך ולכל
 17 העם אשר אתו: ויהונתן ואחיעזר עמדים בעין רַגֵל והלכת השפחה והגידה להם
 18 והם ילכו והגידו למלך דוד כי לא יוכלו להראות לבוא העירה: וירא אתם נער
 ויגד לאבשלום וילכו שניהם מִהֶרָה ויבאו אל בית איש בבִּחְרִים ולו באר בחצרו

- אתה אתנו שוב ושוב עם המלך כי נכרי אתה וגם גלה אתה מ־מקומך: תמול כ. 15
 בואך והיום אני עֵךְ עֵמְנו ללכת ואני הולך על אשר אני הולך שוב והשב את
 אחיך עֵמְךָ ויהוה יעשה עֵמְךָ חסד ואמת: ויען אתי את המלך ויאמר חי יהוה
 וחי אדני המלך כִּי־ בִמְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אִם לָמוֹת אִם לְחַיִּים כִּי
 שֵׁם יִהְיֶה עִבְדְּךָ: ויאמר דוד אל אתי לך ועבר ויעבר אתי הגתי וכל אנשיו וכל
 הַטָּף אֲשֶׁר אִתּוֹ: 5
 וכל הארץ בוכים קול גדול וכל העם עברים והמלך עֵמְדֵי בנחל קדרון וכל
 העם עברים על פני־ דרך הַיּוֹת־ אֲשֶׁר בְּ־מִדְבַר: והנה גם צדוק וְאֶבְיָתָר־ נְשֵׂאִים אֵת
 אַרְוֶן הָאֱלֹהִים וַיִּצְקוּ אֵת אַרְוֶן הָאֱלֹהִים: עד תם כל העם לעבור מן העיר: ויאמר כה
 הַמֶּלֶךְ לְצִדּוֹק וְלֵאבִיתָר־ הַשִּׁבְיָ: אֵת אַרְוֶן הָאֱלֹהִים הָעִיר וְיִשָּׁב בִּמְקוֹמוֹ־ אִם אֲמַצָּא
 חַן בְּעֵינֵי יְהוָה וְהַשְּׁבִי וְהִרְאִנִי אִתּוֹ וְאֵת נְהוֹי: ואם כה יאמר לא חפצתי בך
 הַנְּנִי יַעֲשֶׂה לִּי כְּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו: ויאמר המלך אל צדוק הכהן ר־אֵה־ אֵתָהּ אֵתָהּ
 וְאֶבְיָתָר־ שְׁבִי־ הָעִיר בְּשָׁלוֹם וְאֲחִימֵעַץ בְּנֵךְ וַיְהוֹנָתָן בֶּן אֶבְיָתָר שְׁנֵי בְּנִיכֶם אִתְּכֶם:
 רְאוּ אֲנִי מִתְמַהֲמָה בְּעִבְרוֹת הַמִּדְבַר עַד בּוֹא דְבַר מַעֲמֹכֶם לְהַגִּיד לִּי: וישב צדוק
 וְאֶבְיָתָר אֵת אַרְוֶן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלַם וַיִּשָּׁב־ שָׁם: ודוד עלה במעלה הויתים עלה ל
 וְבוֹכָה וְרָאֵשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יַחַף וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ חֲפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ
 עִלָּה וּבִכְהָ: 15
 וְל־דוד הֶגְיָד לֵאמֹר אֲחִיתָפֵל בְּקִשְׁרִים עִם אֲבִשְׁלוֹם וַיֹּאמֶר דוד סכל נא את
 עֵצַת אֲחִיתָפֵל יְהוָה: ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחווה שם לאלהים והנה
 20 לְקִרְאָתוֹ חוֹשֵׁי הָאֲרָכִי רַעַה דוד קרוע כתנתו ואדמה על ראשו: ויאמר לו דוד
 אִם עִבְרַת אֲתִי וְהִית עָלֵי לְמִשְׁאָ: ואם העיר תשוב ואמרת לאבשלום עבדך אני
 הַמֶּלֶךְ אֲדִיָּה עֶבֶד אֲבִיךָ אֲנִי מֵאֹז וְעַתָּה וְאֲנִי עִבְדְּךָ וְהִפְרַתָּה לִּי אֵת עֵצַת אֲחִיתָפֵל:
 וְהָלוֹא עֵמְךָ שֵׁם צִדּוֹק וְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים וְהִיא כָּל הַדְּבַר אֲשֶׁר תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ לָהּ
 תִּגִּיד לְצִדּוֹק וְלֵאבִיתָר הַכֹּהֲנִים: הִנֵּה שָׁם עִמָּם שְׁנֵי בְּנֵיהֶם אֲחִימֵעַץ לְצִדּוֹק וַיְהוֹנָתָן
 25 לְאֶבְיָתָר וְשִׁלְחָתָם בִּידָם אֵלָי כָּל דְּבַר אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ: ויבא חושי רעה דוד העיר
 וְאֲבִשְׁלוֹם יָבוֹא יְרוּשָׁלַם: 37
- 16 ודוד עבר מעט מהראש והנה ציבא נער מרייבעל לקראתו וצמד חמרים א.
 חֲבָשִׁים וְעִלְיָהֶם מֵאֲתִים לָחֶם וּמֵאֵה צְמוּקִים וּמֵאֵה קִיץ וּגְבַל יִין: ויאמר המלך אל
 30 צִיבָא מִזֶּה אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמוּרִים לְבֵית הַמֶּלֶךְ לָרֶכֶב וְהַלְחֵם וְהַקִּיץ לְאֲכֹל
 הַנְּעָרִים וְהַיִּין לְשִׁתּוֹת הַיַּעֲף בְּמִדְבַר: ויאמר המלך ואיה בן אדניך ויאמר ציבא אל
 הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יִשְׁיְבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֵת מִמְלַכְי־ת אֲבִי:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִבָּא הִנֵּה לָךְ כָּל אֲשֶׁר לְמַרְיָב־עַל וַיֹּאמֶר צִיבָא הַשְּׁתַחֲוִיתִי אֲמַצָּא
 חַן בְּעֵינֵיךְ אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ: 4
 וַיִּבֹּא הַמֶּלֶךְ דוד עד בחורים והנה משם איש יוצא ממשפחת בית שאול ה
 וְשֵׁמוֹ שִׁמְעִי בֶן גֵּרָא יֹצֵא יֹצֵא וּמְקַלֵּל: ויסקל באבנים את דוד ואת כל עבדיו
 הַמֶּלֶךְ דוד וכל העם וכל הגברים מימינו ומשמאלו: וכה אמר שִׁמְעִי בְּקַלְלוֹ צֹא
 7 צֹא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל: הַשִּׁיב עֲלֶיךָ יְהוָה כָּל דְּמוּ בֵּית שְׂאוּל אֲשֶׁר מִלְכַת
 8 תַּחְתָּיִם וַיִּתֵּן יְהוָה אֵת הַמְּלוּכָה בְּיַד אֲבִשְׁלוֹם בְּנֵךְ וְהַנֶּךְ בְּרַעַתְךָ כִּי אִישׁ דְּמוּם
 40 אֵתָהּ: ויאמר אבישי בן צרויה אל המלך למה יקלל הכלב המת הזה את אדני
 הַמֶּלֶךְ אַעֲבֵרָה נָא וְאִסְרִיהָ אֵת רֹאשׁוֹ: ויאמר המלך מה לי ולכם בני צרויה כי יקלל י
 וְכִי יְהוּה אָמַר לוֹ קָלַל אֵת דוד וְמוֹי יֹאמֶר מְדוּעַ עֲשִׂיתָה כֵּן: ויאמר דוד אל 11

14.22 את אבשלום: ויפל יואב אל פניו ארצה וישתחו ויברך את המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך אשר עשה המלך את דבר עבדו: ויקם יואב וילך גשורה ויבא את אבשלום ירושלם: ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני לא יראה ויסב אבשלום אל ביתו ופני המלך לא ראה:^א

29.28 וישב אבשלום בירושלם שנתים ימים ופני המלך לא ראה: וישלח אבשלום 5 אל יואב לשלח אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שנית ולא אבה לבוא: ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל ידי ולו שם שערים לכו והציתו־הָ 31 באש ויציתו עבדי אבשלום את החלקה באש: ויקם יואב ויבא אל אבשלום 32 הביתה ויאמר אליו למה הציתו עבדך את החלקה אשר לי באש: ויאמר אבשלום אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחה אתך אל המלך לאמר למה 10 באתי מגשור טוב לי עד אני שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון והמתני: ויבא יואב אל המלך ויגיד לו ויקרא אל אבשלום ויבא אל המלך וישתחו > על אפיו ארצה לפני המלך וישק המלך לאבשלום:

15.א ויהי מאחרי כן ויעש לו אבשלום מרכבה וסוסים וחמשים איש רצים לפניו: 15 2 והשכים אבשלום ועמד על יד דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא אל המלך למשפט ויקרא אבשלום אליו ויאמר אי מזה עיר אתה ויאמר מאחד שבטי ישראל עבדך: ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים ונלחיים ושמע אין לך מאת המלך: ויאמר אבשלום מי ישמני שפט בארץ ועלי יבא כל איש אשר יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו: והיה בקרב איש להשתחות לו ושלח את ידו 20 והחזיק לו ונשק לו: ויעש אבשלום כדבר הזה לכל ישראל אשר יבאו למשפט אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל:

7 ויהי מקץ ארבע> שנים> ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון: כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור בארם לאמר 8 אם >ה־שָׁב ישבני יהוה ירושלם ועבדתי את יהוה >ב־חברון>: ויאמר לו המלך לך 9 בשלום ויקם וילך חברונה: וישלח אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר 11 כשמעכם את קול השפר ואמרתם מלך אבשלום בחברון: ואת אבשלום הלכו 12 מאתים איש מירושלם קראים והלכים לתמם ולא ידעו כל דבר: וישלח אבשלום >ויקרא> את אחיתפל הגילני יועץ דוד מעירו מגלה בזבחו את הזבחים ויהי הקשר 30 אמן והעם הולך ורב את אבשלום:

14.13 ויבא המגיד אל דוד לאמר היה לב איש ישראל אחרי אבשלום: ויאמר דוד לכל עבדיו אשר אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלם מהרו ללכת פן ימהר והשגנו והדיח עלינו את הרעה והכה העיד לפי 10 חרב: ויאמרו עבדי המלך אל המלך ככל אשר יבחר אדני המלך הנה עבדך: 16 ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב המלך את עשר נשים פלגשים לשמר 35 הבית:

18.17 ויצא המלך וכל >עבדיו> ברגליו ויעמדו בית המרחק: וכל >העם> עברים על ידו וכל הכרתי וכל הפלתי וכל >אנשי אֶת־י> הגתי> שש מאות איש אשר באו 19 ברגלו מגת עברים על פני המלך: ויאמר המלך אל אתי הגתי למה תלך גם

(א) כה.14 וכאבשלום לא היה איש יפה בכל ישראל לחלל מאד מכף רגלו ועד קרקדו לא היה בו 26 מום: ובגלחו את ראשו והיה מקץ ימים לימים אשר יגלח כי כבד עליו וגלחו ושקל את שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך: ויגלדו לאבשלום שלושה בנים ובת אחת ושמה 27 תמר היא היתה אשה יפת מראה:

- מיום ענתו את תמר אחתו: ועתה אל ישם אדני המלך אל לבו דבר לאמר כל 13,33
 בני המלך מתו כי אם אמנון לבדו מת | ויתר אחיו שלום: וישא הנער הצפה 34
 את עיניו וירא והנה עם רב הלכים בדרך הרגים במוךרד ויבא הצפה ויגד
 למלך ויאמר אנשים ראית- מדרך חרגים מצד ההר: ויאמר יונדב אל המלך לה
 הנה בני המלך באו כדבר עבדך כן היה: והיה ככלתו לדבר והנה בני המלך 5
 באו וישאו קולם ויבכו וגם המלך וכל עבדיו בכו בכי גדול מאד: ויתאבל המלך 36
 על בנו כל הימים | ואבשלום ברח וילך אל תלמי בן עמייהויד^א מלך גשור: ויהי 37^b
 שם שלש שנים:
- 10 ותקל רוח- המלך לך את אל אבשלום כי נחם על אמנון כי מת: וידע 14,8,39
 יואב בן צריה כי לב המלך על אבשלום: וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה 2
 חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית
 כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת: ובאת אל המלך ודברת אליו כדבר 3
 הזה וישם יואב את הדברים בפיה:
 ותב-א- האשה התקעית אל המלך ותפל על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר 4
 הושעה המלך הושעה: ויאמר לה המלך מה לך ותאמר אכל אשה אלמנה ה
 אני וימת אישי: ולשפחתך שני בנים וינצו שניהם בשדה ואין מציל ביניהם ויך- 6
 האחד את אחיו וימת אתו: והנה קמה כל המשפחה על שפחתך ויאמרו תני 7
 את מכה אחיו ונמתהו בנפש אחיו אשר הרג ונשמירה גם את היוורש וכפו את
 גחלתי אשר נשארה לבלתי שום לאישי שם ושארית על פני האדמה: ויאמר 8
 המלך אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך: ותאמר האשה התקועית אל המלך 9
 עלי אדני המלך העון ועל בית אבי והמלך וכסאו נקי: ויאמר המלך המדבר
 אליך והבאתיו אלי ולא יסוף עוד לנעת בך: ותאמר יוכר נא המלך את יהוה 11
 אלהיך מהרבית נאל הרם לשחת ולא ישמידו את בני ויאמר הי יהוה אם יפל
 משערת בנך ארצה: 25
- 13,12 ותאמר האשה תדבר נא שפחתך אל אדני המלך דבר ויאמר דברי: ותאמר
 האשה ולמה חשבתה כזאת על עם אלהים ומדבר המלך הדבר הזה היה: כאשר
 לבלתי השיב המלך את נדחו: כי מות נמות וכמים הנגרים ארצה אשר לא יאספו 14
 ולא ישא אלהים נפש חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח: ועתה אשר באתי 15
 לדבר אל המלך אדני את הדבר הזה כי יראני העם ותאמר שפחתך אדברה 30
 נא אל המלך אולי יעשה המלך את דבר אמתו: כי ישמע המלך להציל את
 אמתו מכף האיש המבקש- להשמיר אתי ואת בני יחד מנחלת אלהים: ותאמר 17
 שפחתך יהיה נא דבר אדני המלך למנחה כי כמלאך האלהים כן אדני המלך
 לשמע הטוב והרע ויהוה אלהיך יהי עמך: ויען המלך ויאמר אל האשה אל נא 18
 תכהדי ממני דבר אשר אנכי שאל אתך ותאמר האשה ידבר נא אדני המלך:
 ויאמר המלך היד יואב אתך בכל זאת ותען האשה ותאמר הי נפשך אדני המלך 19
 אם אש להמין ולהשמיל מכל אשר דבר אדני המלך כי עבדך יואב הוא צוני
 והוא שם בפי שפחתך את כל הדברים האלה: לבעבור סבב את פני הדבר עשה 2
 עבדך יואב את הדבר הזה ואדני חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת את כל
 40 אשר בארץ:
 ויאמר המלך אל יואב הנה נא עשיתי את הדבר הזה ולך השב את הנער 21

- 13 ה. תגיד לי ויאמר לו אמנון את תמר אחות אבשלום אחי אני אהב; ויאמר לו יהונדב שכב על משכבך והתחל וּבא אביך לראותך ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי ותברני לחם ועשתה לעיני את הבריה למען אשר אראה ואכלתי מידה:
- 6 וישכב אמנון ויתחל ויבא המלך לראותו ויאמר אמנון אל המלך תבוא נא 5
7 תמר אחותי ותלבב לעיני שתי לבבות ואברה מידה: וישלח דוד אל תמר הביתה
8 לאמר לכי נא בית אמנון אחיך ועשי לו הבריה: ותלך תמר בית אמנון אחיה
9 והוא שכב ותקח את הבצק ותלוש ותלבב לעיניו ותבשל את הלבבות: ותקרא את
10 את הַמְשָׁרָה וַיִּצַק לפניו וימאן לאכול ויאמר אמנון הוציאו כל איש מעלי ויצאו
11 כל איש מעליו: ויאמר אמנון אל תמר הביאי הבריה החדר ואברה מידך ותקח
12 תמר את הלבבות אשר עשתה ותבא לאמנון אחיה החדרה: ותגש אליו לאכל
13 ויחוק בה ויאמר לה בואי שכבי עמי אחותי: ותאמר לו אל אחי אל תענני כי
14 לא יעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת: ואני אנה אוליך את חרפתי
15 ואתה תהיה כאחד הנבלים בישראל ועתה דבר נא אל המלך כי לא ימנעני
16 ממך: ולא אבה לשמע בקולה ויחוק ממנה ויענה וישכב יָאָתָהּ:
- 17 וישנאָהּ אמנון שנאה גדולה מאד כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה
18 אשר אהבה ויאמר לה אמנון קומי לכי: ותאמר לו אל אחי כי >גדולה הרעה
19 הזאת מאחרת אשר עשית עמי לשלחני ולא אבה לשמע לה: ויקרא את נערו
20 משרתו ויאמר שלחו נא את זאת מעלי החוצה ונעל הדלת אחריה: ויצא אותה
21 משרתו החוץ ונעל הדלת אחריה: ותקח תמר אפר על ראשה וכתנת הפסים אשר
22 עליה קרעה ותשם ידה על ראשה ותלך הלוך וועקה: ויאמר אליה אבשלום אחיה
23 האמינון אחיך היה עמך ועתה אחותי החרישי אחיך הוא אל תשיתי את לבך
24 לדבר הזה ותשב תמר יָשָׁב וּשְׁמָמָה בית אבשלום אחיה: והמלך דוד שמע את
25 כל הדברים האלה ויחר לו מאד -ולא עצב את רוח אמנון בנו כי אהבו כי
26 בכורו הוא-: ולא דבר אבשלום עם אמנון למרע ועד טוב כי שנא אבשלום את
27 אמנון על דבר אשר ענה את תמר אחתו:
- 28 ויהי לשנתיים ימים ויהיו גזוים לאבשלום בבעל חצור אשר עם <ע-פר-ון-
29 ויקרא אבשלום לכל בני המלך: ויבא אבשלום אל המלך ויאמר הנה נא גזוים
30 כה לעבדך ילך נא המלך ועבדיו עם עבדך: ויאמר המלך אל אבשלום אל בני אל
31 נא נלך כלנו ולא נכבד עליך ויפצרו בו ולא אבה ללכת ויברכהו: ויאמר אבשלום
32 ולא ילך נא אתנו אמנון אחי ויאמר לו המלך למה ילך עמך: ויפצרו בו אבשלום
33 וישלח אתו את אמנון ואת כל בני המלך:
34 ויעש אבשלום משתה כמשתה המלך- ויצו אבשלום את נעריו לאמר ראו
35 נא כטוב לב אמנון ביני ואמרתיו אליכם הכו את אמנון והמתם אתו אל תיראו
36 הלוא כי אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני חיל: ויעשו נערי אבשלום לאמנון
37 כאשר צוה אבשלום ויקמו כל בני המלך וירכבו איש על פרדו וינסו: והיה המה
38 בדרך והשְׁמָעָה באה אל דוד לאמר הכה אבשלום את כל בני המלך ולא נותר
39 מהם אחד: ויקם המלך ויקרע את בגדיו וישכב ארצה וכל עבדיו <ה-נצבים-עליו-
40 קרעו- בגדי-הם: ויען יונדב בן שְׁמָעָה אחי דוד ויאמר אל יאמר אדני את כל
הנערים בני המלך המיתו כי אמנון לבדו מת כי על פי אבשלום היתה שימה

- וַיַּחַר אַף דָּוִד בְּאִישׁ מָאֵד וַיֹּאמֶר אֵל נָתָן חַי יְהוָה כִּי בֵן מוֹת הָאִישׁ הָעֵשָׂה זֹאת: ה' 12,5
 וְזֹאת הִכְבִּשְׁה יְשׁוּלָם שֶׁ-בַעְתִּים עֶקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא 6
 חָמַל: וַיֹּאמֶר נָתָן אֵל דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי מִשְׁחַתֵּיךָ 7
 לַמֶּלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְאֲנֹכִי הַצֹּלְתִיךָ מִיַּד שְׂאוּל: וְאַתָּנָה לָךְ אֶת בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת 8
 נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחִיקֶךָ וְאַתָּנָה לָךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה וְאִם מֵעַט וְאִסְפָּה לָךְ 5
 כְּהֵנָה וְכֵהֵנָה: מְדוּעַ בֵּוִית אֶת דְּבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינַיִךְ אֶת אֹרֵיחַ הַחֲתִי 9
 הַכִּית בַּחֶרֶב וְאֶת אֲשֶׁתוֹ לָקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה וְאַתָּה הֲרַגְתָּ בַּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן: וְעַתָּה י
 לֹא תִסּוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד עוֹלָם עֶקֶב כִּי בִוְתָנִי וְתִקַּח אֶת אִשְׁתֵּי אֹרֵיחַ הַחֲתִי 11
 לְהִיּוֹת לָךְ לְאִשָּׁה: כֹּה אָמַר יְהוָה הֲנִנִּי מִקִּיָּם עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלִקְחָתִי אֶת 12
 נְשֵׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרַעֲךָ וְשָׁכַב עִם נְשֵׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת: כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ 10
 בְּסֹתֵר וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה נֶגְדְךָ כָּל יִשְׂרָאֵל וְנֶגְדְךָ הַשֶּׁמֶשׁ: וַיֹּאמֶר דָּוִד 13
 אֵל נָתָן חֲטָאתִי לַיהוָה וַיֹּאמֶר נָתָן אֵל דָּוִד גַּם יְהוָה הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא 14
 תָּמוּת: אֲפֹס כִּי נֶאֱזַן נֹאצָּת אֶת יְהוָה בְּדַבְּרֵי הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיְלֹד לָךְ מוֹת 14
 יָמוּת: 15
 וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל בֵּיתוֹ וַיִּגַּף יְהוָה אֶת הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אִשְׁתֵּי אֹרֵיחַ לְדָוִד וַיֵּאֲנָשׁ: טו
 וַיִּבְקֹשׁ דָּוִד אֶת הָאֱלֹהִים בְּעַד הַנְּעָר וַיִּצַּם דָּוִד צוּם וּבָא וּלְן וּשְׁכַב אֲרֻצָּה: וַיִּקְמוּ 17,16
 זְקֵנֵי בֵיתוֹ עֲלָיו לְהַקִּימוֹ מִן הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא בָרָה אֲתָם לֶחֶם: וַיְהִי בַיּוֹם 18
 הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיֶּלֶד וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ כִּי מָת הַיֶּלֶד כִּי אָמְרוּ הֵנָּה בְּהִיּוֹת 19
 הַיֶּלֶד חַי דְּבַרְנוּ אֵלָיו וְלֹא שָׁמַע בְּקוֹלָנוּ וַאֲיֵךְ נֹאמַר אֵלָיו מָת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה: 20
 וַיִּרְא דָּוִד כִּי עַבְדָּיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבִן דָּוִד כִּי מָת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל עַבְדָּיו הֲמָת 19
 הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מָת: וַיִּקָּם דָּוִד מִהָאָרֶץ וַיִּרְחֹץ וַיִּסֶּךְ וַיַּחֲלֹף שְׂמֹלְתֵּי: וַיָּבֵא בֵּית יְהוָה כ
 וַיִּשְׁתַּחוּ וַיָּבֵא אֶל בֵּיתוֹ וַיִּשְׂאֵל וַיִּשְׁמָעוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכְלוּ: וַיֹּאמְרוּ עַבְדָּיו אֵלָיו מָה 21
 הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ בְּעַד: הַיֶּלֶד חַי צָמָת וְתִבְכַּךְ וְכֹאשֶׁר מָת הַיֶּלֶד קָמָת וְתֹאכַל 22
 לֶחֶם: וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צָמָתִי וְאִבְכַּה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדַע יִתְּנֵנִי יְהוָה 22
 וְחַי הַיֶּלֶד: וְעַתָּה מָת לָמָּה זֶה אֲנִי צָם הַאוֹכֵל לְהִשְׁבֹּעַ עוֹד אֲנִי הֵלֶךְ אֵלָיו וְהוּא 25
 לֹא יָשׁוּב אֵלַי: 23
 וַיִּנָּחַם דָּוִד אֶת בַּת שֶׁבַע אֲשֶׁתוֹ וַיָּבֵא אֵלָיָה וַיִּשְׁכַּב עִמָּה <וְתַהֲרֵר> וְתִלְדַּךְ בֶּן 24
 וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וַיְהוֶה אֲהַבּוּ: וַיִּשְׁלָם: בֵּיד נָתָן הַנְּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ כֹּה 26
 יִדְיָדָה בְּעַבּוֹר יְהוָה: 27
 וַיִּלְחַם יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכְּד אֶת עִיר הַמַּיִם: וַיִּשְׁלַח יוֹאָב מַלְאָכִים אֶל 27,26
 דָּוִד וַיֹּאמֶר גִּלְחָתִי בְּרַבָּה גַּם לְכַדְתִּי אֶת עִיר הַמַּיִם: וְעַתָּה אֲסַף אֶת יֹתֵר הָעָם 28
 וְחָנָה עַל הָעִיר וְלִכְדָּהּ פֶּן אֲלַכְּד אֲנִי אֶת הָעִיר וְנִקְרָא שְׁמִי עֲלֶיהָ: וַיֹּאסֶף דָּוִד אֶת 29
 כָּל הָעָם וַיֵּלֶךְ רַבְתָּה וַיִּלְחַם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ: וַיִּקַּח אֶת עֶטְרַת מַלְכָם מֵעַל רֹאשׁוֹ ל
 וּמִשְׁקָלָהּ כִּכָּר זָהָב וַיִּבְהַ אֲבָן יִקְרָה וְתַהֲי עַל רֹאשׁ דָּוִד וְשִׁלַּל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה 35
 מְאֹד: וְזֹאת הָעָם אֲשֶׁר בָּהּ הוֹצִיא וַיִּשֶׁם בְּמִגְרָה וּבְחֶרֶץ הַבְּרוֹל וּבְמִגְזְרוֹת הַבְּרוֹל 31
 וְהֶעֱבִיד: אוֹתָם בְּמִלְכָּם: וְכֵן יַעֲשֶׂה לְכָל עַרְי בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּשֶׁב דָּוִד וְכָל הָעָם 32
 יְרוּשָׁלָּם: 30
- וַיְהִי אַחֲרָי כֵּן וְלֹאבְשָׁלוֹם בֶּן דָּוִד אַחֲזָת יָפָה וַשְׁמָה תִּמְר וַיִּאֲהַבְּהָ אֲמִנּוֹן א' 13,40
 בֶּן דָּוִד: וַיִּצַּר לְאֲמִנּוֹן לְהַתְחַלּוֹת בְּעַבּוֹר תִּמְר אַחֲזָתוֹ כִּי בְּתוּלָה הָיָה וַיִּפְלֵא בְּעֵינָיו 2
 אֲמִנּוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוֹמָה: וְלֹאֲמִנּוֹן רַע וַשְׁמוּ יוֹנָדָב בֶּן שְׁמֵעָה אֹחֵי דָוִד וַיּוֹנָדָב 3
 אִישׁ חֶכֶם מְאֹד: וַיֹּאמֶר לוֹ מְדוּעַ אַתָּה כֹּכָה דַל בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּבַקֵּר בְּבַקֵּר הַלּוֹא 4

- II,2 ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה
 3 רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד: וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר
 4 הלווא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי: וישלח דוד מלאכים ויקחה
 ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה:
 6.ה ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי: וישלח דוד אל יואב
 7 שלח אלי את אוריה החתי וישלח יואב את אוריה אל דוד: ויבא אוריה אליו
 8 וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה: ויאמר דוד לאוריה רד
 9 לביתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת המלך: וישכב
 י אוריה פתח בית המלך את כל עבדי אדניו ולא ירד אל ביתו: ויגדו לדוד לאמר
 10 לא ירד אוריה אל ביתו ויאמר דוד אל אוריה הלווא מדרך אתה בא מדוע לא
 11 ירדת אל ביתך: ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה ישבים בספות
 12 ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות
 13 ולשכב עם אשתי חי יהוה: והי נפשך אם אעשה את הדבר הזה: ויאמר דוד אל
 אוריה שב בזה גם היום ומחר אשלחך וישב אוריה בירושלם ביום ההוא:
 15 וממחרת ויקרא לו דוד ויאכל לפניו וישת וישפרהו ויצא בערב לשכב במשכבו
 עם עבדי אדניו ואל ביתו לא ירד:
 10.14 ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה: ויכתב בספר לאמר
 16 הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונפה ומת: ויהי
 בשמור יואב אל העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם:
 17 ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה
 19.18 החתי: וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה: ויצו את המלאך לאמר
 כ ככלותך את כל דברי המלחמה לדבר אל המלך: והיה אם תעלה חמת המלך
 ואמר לך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הלווא ידעתם את אשר ירו מעל החומה:
 21^b ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת:
 23.22^a וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל דברי המלחמה: ויאמר המלאך אל
 22^b.24^a דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונתיה עליהם עד פתח השער:
 ויראו המוראים אל עבדיך מעל החומה וימותו מעבדי המלך ויחר לדוד על יואב
 ויאמר אל המלאך למה נגשתם אל העיר להלחם הלא ידעתם את אשר תפו מעל
 החומה מי הכה את אבימלך בן ירבעל הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל
 החומה וימת בתבין למה נגשתם אל החומה: ויאמר המלאך: גם עבדך אוריה
 24^b החתי מת: ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ידע בעיניך את הדבר
 26 הזה כי כזה וכזה תאכל החרב החזק מלחמתך אל העיר והרסה והזקה: ותשמע
 27 אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה: ויעבר האבל וישלח דוד
 ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן
- 35
- II,2^a וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני יהוה: וישלח יהוה את נתן הנביא אל
 דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת עשיר ואחד עשיר ואחד ראש:
 3.2 ילעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד: ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קמנה
 אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו
 4 תשכב ותהי לו כבת: ויבא הלק ללאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקריו
 40 לעשות לארח הבא לו ויקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו:

(2) II,21^a מי הכה את אבימלך בן ירבעל הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתבין למה נגשתם אל החומה

ויהי בחפזה לגנוס ויפל ויפסח ושמו מרִיבֵעֵל: ויאמר לו המלך איפה הוא ויאמר 9.4
 ציבא אל המלך הנה הוא בית מכיר בן עמיאל בלו דבר:
 וישלח המלך דוד ויקחהו מבית מכיר בן עמיאל מִלֹּד דָּבָר: ויבא מרִיבֵעֵל ה.6
 בן יהונתן בן שאול אל דוד ויפל על פניו וישתחו ויאמר דוד מרִיבֵעֵל ויאמר
 5 הנה עבדך: ויאמר לו דוד אל תירא כי עשה אעשה עמך חסד בעבור יהונתן
 אביך והשבתי לך את כל שדה שאול אביך ואתה תאכל לחם על שלחני תמיד:
 וישתחו ויאמר מה עבדך כי פנית אל הכלב המת אשר כמוני: ויקרא המלך אל 9.8
 ציבא נער שאול ויאמר אליו כל אשר היה לשאול ולכל ביתו נתתי לבן אדניך:
 ועבדת לו את האדמה אתה ובניך ועבדיך והבאת והיה לבן אדניך לחם ואכלו
 10 ומרִיבֵעֵל בן אדניך יאכל תמיד לחם על שלחני ולציבא חמשה עשר בנים
 ועשרים עבדים: ויאמר ציבא אל המלך ככל אשר יצוה אדני המלך את עבדו 11
 כן יעשה עבדך ומרִיבֵעֵל אכל על שלחן דוד כאחד מבני המלך: ולמרִיבֵעֵל ה.12
 בן קטן ושמו מיכא וכל מושב בית ציבא עבדים למרִיבֵעֵל: ומרִיבֵעֵל ישב 13
 בירושלם כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל והוא פסח שתי רגליו:

15

ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך ב. בנו תחתיו: ויאמר דוד אעשה 10,2.8
 חסד עם חנון בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו ביד
 עבדיו אל אביו ויבאו עבדי דוד ארץ בני עמון: ויאמרו שרי בני עמון אל חנון 3
 אדניהם המכבד דוד את אביך בעיניך כי שלח לך מנחמים הלוא בעבור חקר את
 20 העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את עבדיו אליך: ויקח חנון את עבדי דוד ויגלה
 את חצי זקנם ויכרת את מַדְיֵיהֶם בחצי עד שתותיהם וישלחם: ויגדו לדוד וישלח ה
 לקראתם כי היו האנשים כנלמים מאד ויאמר המלך שבו בירחו עד יצמח זקנכם
 וישבתם:
 ויראו בני עמון כי נבאשו ברוד וישלחו בני עמון וישכרו את ארם בית רחוב 6
 25 ואת ארם צובא עשרים אלף רגלי ואת מלך מעכה ו. ואיש טוב שנים עשר אלף
 איש: וישמע דוד וישלח את יואב ואת כל י. צבא הגבורים: ויצאו בני עמון 8.7
 ויערכו מלחמה פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש טוב ומעכה לבדם בשדה:
 וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל גִּיְהוּרִים בִּישְׂרָאֵל 9
 ויערך לקראת ארם: ואת יתר העם נתן ביד יֶאֱבִישִׁי אַחִיו ויערך לקראת בני 1
 30 עמון: ויאמר אם תחזק ארם ממני והיתה לי לישועה ואם בני עמון יחזקו ממך
 והלכתי להושיע לך: חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד אֶרְצֵיךָ אֱלֹהֵינוּ ויהוה יעשה 12
 הטוב בעיניו: ויגש יואב והעם אשר עמו למלחמה בארם וינסו מפניו: ובני עמון 14.13
 ראו כי נס ארם וינסו מפני אבישי ויבאו העיר וישב יואב מעל בני עמון ויבא
 ירושלם:
 וירא ארם כי נגף לפני ישראל ויאספו יחד: וישלח הַדִּידְעוּר ויצא את ארם 16.10
 35 אשר מעבר הנהר ויבאו תִּלְיָאִים וְשׁוּבְךְ שֵׁר צבא הַדִּידְעוּר לפניהם: ויגד לדוד 17
 ויאסף את כל ישראל ויעבר את הירדן ויבא חלאמה ויערכו ארם לקראת דוד
 וילחמו עמו: וינס ארם מפני ישראל ויהרג דוד מארם שבע מאות רכב וארבעים 18
 אלף אִישׁ: ואת שובך שר צבאו הכה וימת שם: ויראו כל המלכים עבדי הַדִּידְעוּר 19
 40 כי נגפו לפני ישראל וישלמו את ישראל ויעבדום ויראו ארם להושיע עוד את
 בני עמון:

ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלכים וישלח דוד את יואב ואת עבדיו II,8
 עמו ואת כל ישראל וישחתו את בני עמון ויצרו על רבה דודו ישב בירושלם:

24,18 ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארְיֹנָה
 19 ב היבסי: ויעל דוד כדבר גד כאשר צוה יהוה: וישקף ארְנָה וירא את המלך ואת
 עבדיו עברים אֵלֵיוּ וְאַרְנָה דש חטים ויצא ארונה וישתחו למלך אפיו ארצה:
 21 ויאמר ארונה מדוע בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את
 22 הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקה
 5 ויעל אדני המלך הטוב בעיני: ראה הבקר לעלה והמרגלים וכלי הבקר לעצים:
 23 הכל נתן עבד אדוני המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך יהוה אלהיך ירצך:
 24 ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה
 כה אלהי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם
 10 דוד מזבח ליהוה ויעל עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל
 ישראל:

21,א ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד את פני יהוה
 2 ויאמר יהוה עֵל־שָׂאוּל וְעֵל־בֵּית־הַדָּמִים עַל אֲשֶׁר הָמִית אֶת הַגִּבְעֹנִים: ויקרא
 15 המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבענים לא מבני ישראל המה כי אם מיתר
 האמרי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכתם בקנאתו לבני ישראל:
 3 ויאמר דוד אל הגבענים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה:
 4 ויאמרו לו הגבענים אין לי כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית
 ה בישראל ויאמר מה אתם אמרים אעשה לכם: ויאמרו אל המלך האיש אשר
 6 פָּלְגָנוּ וְאֲשֶׁר דָּמָה לַה־שִׁמְדָנוּ מִהַתִּיצֵב בְּכָל גֹּבַל יִשְׂרָאֵל: וַיָּתֵן לָנוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים
 8 מִבְּנֵינוּ וְהוֹקְעֵנוּם לַיהוָה בַּגְּבֻעִי: בִּיהָר יהוה ויאמר המלך אני אתן: ויקח המלך
 9 את שני בני רָצְפָה בַת אִיֵּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׂאוּל אֶת אַרְמִנִי וְאֶת מַפְבְּעֵל וְאֶת
 9 חֲמִשַׁת בְּנֵי מִרְיָם בַּת שָׂאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעַדְרִיאֵל בֶּן בְּרוּזִי הַמַּחְלָתִי: ויתנם ביד
 הגבענים ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו שבעתם יחד והם המתו בימי קציר
 25 ה־רֵאשִׁיטִים:

1 ותקח רָצְפָה בַת אִיֵּה אֶת הַשֵּׁק וְתַטְּהוּ לָהּ אֶל הַצּוּר מִתְחַלַּת קֶצֶר שְׁעָרִים
 1 עד נִתְּךְ מִיָּם עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְלֹא נִתְּנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם לְנוּחַ עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת
 11 חֵיט הַשֶּׁדֶה לִילָה: וַיִּגַּד לְדוֹד אֶת אֲשֶׁר עָשְׂתָה רָצְפָה בַת אִיֵּה פִלְגֵשׁ שָׂאוּל:
 12 וַיִּשְׁלַח דוֹד וַיִּקַּח אֶת עֲצֻמוֹת שָׂאוּל וְאֶת עֲצֻמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵאֵת בַּעְלֵי יִבֶשׁ
 30 גִלְעָד אֲשֶׁר נָגְבוּ אֹתָם מֵרֶחֶב בֵּית שֵׁן אֲשֶׁר תְּלוּם שָׁמָּה פִּלְשֵׁתִים בְּיוֹם הַפּוֹת
 13 פִּלְשֵׁתִים אֶת שָׂאוּל בְּגִלְבָּעוּ: וַיַּעַל מִשָּׁם אֶת עֲצֻמוֹת שָׂאוּל וְאֶת עֲצֻמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ
 14 וַיֹּאסְפוּ אֶת עֲצֻמוֹת הַמּוֹקְעִים: וַיִּקְבְּרוּ אֶת עֲצֻמוֹת שָׂאוּל וַיְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְאֶת עֲצֻמוֹת
 הַמּוֹקְעִים בְּאַרְצוֹ בְּנִימֹן בְּצִלְעַת בְּקִבְרֵי קִישׁ אֲבִיו וַיַּעֲשׂוּ כֹל אֲשֶׁר צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲתֵר
 אֱלֹהִים לְאַרְצוֹ:

35 9,א ויהי אחרי כן ויאמר דוד הכי יש עוד אשר נותר לבית שאול ואעשה עמו
 2 חסד בעבור יהונתן: ולבית שאול עבד ושמו ציבא ויקראו לו אל דוד ויאמר
 3 המלך אליו האתה ציבא ויאמר עבדך: ויאמר המלך האפס עוד איש לבית שאול
 ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר ציבא אל המלך עוד בן ליהונתן נכה רגלים:
 4.4^b בן חמש שנים היה כבא שמעת שאול ויהונתן מזורעאל ותשאהו אמנתו ותנם

21,7 (2) ויחמל המלך על מריבעל בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד ובין
 יהונתן בן שאול:

(3) 9 תחלת קציר שערים

- וַיִּגְדְּלוּ לְדוֹד בָּנִים בַּחֲבֵרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אֲמִנּוֹן לְאַחֵינוּעַם הַיּוֹרְעָאֵלִית׃ וּמִשְׁנֵהוּ 3.3.2
 בְּלֵאבֶּ: לְאַבְיָגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמֶלִי וְהַשְּׁלֹשִׁי אַבְשָׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בַת תַּלְמִי מֶלֶךְ
 גִּשׁוֹר׃ וְהַרְבִּיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן חַנִּיָּה וְהַחֲמִישִׁי שִׁפְטִיָּה בֶן אַבְיָטָל׃ וְהַשְּׁשִׁי יִתְרָעַם ה.4
 לְעִגְלָה אֵשֶׁת יִצְחָק אֱלֹהֵי דָּוִד בַּחֲבֵרוֹן׃
- 5 וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פְּלִגְשִׁים וְנָשִׁים בִּירוּשָׁלַם אַחֲרָיו בְּאוֹ מִחֲבֵרוֹן וַיִּגְדְּלוּ עוֹד לְדָוִד 5.13
 בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיְלָדִים לּוֹ בִירוּשָׁלַם שְׁמוֹעַ וְשׁוּבָב וְנָתָן וְשִׁלְמָה׃ וַיִּבְחַר ט.14
 וְאֵלִישִׁעַ וְנָפֹץ וַיִּפְעִי׃ וְאֵלִישִׁעַ וַיִּבְעֵלִידַע וְאֵלִיפְלַט׃ 16
 בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבַּעִים שָׁנָה מֶלֶךְ׃ בַּחֲבֵרוֹן מֶלֶךְ עַל יְהוּדָה ה.4.5
 שִׁבְעַת שָׁנִים וְשֵׁשׁ חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁנָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 וַיְהוּדָה׃ 10
- 8.16.15 וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָּוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה לְכָל עַמּוֹ׃ וַיּוֹאֵב 8.16.15
 בֶּן צְרוּיָה עַל הַצְּבָא וַיְהוֹשֶׁפֶט בֶּן אַחִילֹוד מִזִּכּוּר׃ וְצִדְקָה [] וַיִּצְאָבִיתָר בֶּן יִצְחָק מֶלֶךְ [] בֶּן 17
 אַחִיטּוֹב [] כְּהֵנִים וַיִּשְׂאָה סוֹפֵר׃ וּבְנִיהוּ בֶן יְהוֹיָדָע עַל הַכֹּרֶתִי וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי דָּוִד 18
 כְּהֵנִים הֵיוּ׃
- 15 אִי־סֵת יְהוּדָה אֵת דָּוִד בְּיָמָיו הֵימָּה לֵאמֹר לֶךְ מִנָּה אֵת יִשְׂרָאֵל וְאֵת יְהוּדָה׃ א.24
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל יוֹאֵב וְאֶל שָׂרֵי הַחֵיל אֲשֶׁר אִתּוֹ שְׁמוֹ נָא בְּכָל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן 2
 וְעַד בָּאֵר שִׁבְעָה וּפְקִדוֹ אֵת הָעָם וַיִּדְעֵתִי אֵת מִסְפַּר הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאֵב אֶל הַמֶּלֶךְ 3
 וַיֹּסֶף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָעָם כֹּהֶם וְכֵהֶם מֵאָה פַעֲמַיִם וְעַיְנֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ רְאוּת
 20 וְאֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לְמָה פָּחַץ בְּדַבַּר הַזֶּה׃ וַיַּחֲזֹק דָּבַר הַמֶּלֶךְ עַל יוֹאֵב וְעַל שָׂרֵי הַחֵיל 4
 וַיֵּצֵא יוֹאֵב וְשָׂרֵי הַחֵיל מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֵת הָעָם אֵת יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבְרוּ אֵת ה.4
 הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲלֹו מִלְּעֵר וְיָמֵן הָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל הַגָּד וְאֶל יַעֲזֹר׃ וַיָּבֹאוּ 6
 הַגִּלְעָדָה וְאֶל אֶרֶץ הַחֲתִיִּים קְדֵש־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹאוּ דָגָה יָמֵן׃ סִבְבוּ אֶל צִדְדוֹן׃ וַיָּבֹאוּ 7
 מִבְּצֵר צֹר וְכָל עָרֵי הַחֲתוּי וְהַכְּנַעֲנִי וַיֵּצְאוּ אֶל נָגַב יְהוּדָה בָּאֵר שִׁבְעָה׃ וַיִּשְׁטוּ בְּכָל 8
 25 הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תְּשֻׁעָה חֲדָשִׁים וְעֵשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלַם׃ וַיִּתֵּן יוֹאֵב אֵת מִסְפַּר 9
 מִפְּקֹד הָעָם אֶל הַמֶּלֶךְ וְתֵהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ חֵיל שִׁלָּף חֶרֶב וְאִישׁ
 יְהוּדָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ׃
- וַיֵּךְ לֵב דָּוִד אֶתּוֹ אַחֲרָיו בֶּן כִּי־ סָפַר אֵת הָעָם וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל יְהוָה חַטָּאתִי י
 מֵאֵד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה יְהוָה הֶעֱבֵר נָא אֵת עֵינֶיךָ עָלַי וְדַבֵּר כִּי נִסְכַּלְתִּי מֵאֵד׃ וְדַבֵּר 11.1
 30 יְהוָה הִי' אֵל גַּד הַנְּבִיא חֹזֶה דָּוִד לֵאמֹר׃ הַלֹּךְ וְדַבַּרְתָּ אֵל דָּוִד כֵּת אֲמַר יְהוָה 12
 שְׁלֹשׁ אַנְכִי נֹוֹמֵה׃ עֲלֶיךָ בַּחֲרֵךְ לֶךְ אַחַת מֵהֶם וְאַעֲשֶׂה לֶךְ׃ הַתְּבוֹא לֶךְ שְׁלוֹשָׁה 13.1
 שָׁנִים רֹעֵב בָּאֶרֶץ וְאִם שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים גָּסָךְ לִפְנֵי צִיָּדֶךָ וְהוֹאֵר רֹדְפֶךָ וְאִם הַיּוֹת
 13.1.11.13 שְׁלֹשֶׁת יָמִים דַּבֵּר בָּאֶרֶץ׃ וַיִּקֶם דָּוִד בְּבֹקֶר וַיָּבֵא גַד אֶל דָּוִד וַיִּגַּד לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ׃ 13.1.11.13
 עַתָּה דַע וְרָאָה מָה אֲשִׁיב שְׁלַחִי דַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל גַּד צֹר לִי מֵאֵד נִפְלָה נָא 14.13.1
 35 בִּיד יְהוָה כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וּבִיד אָדָם אֵל אִפְלָה׃ וַיִּבְחַר לוֹ דָּוִד אֵת הַדָּבָר טו
 וְהַיּוֹמִים יָמֵי קִצּוֹר חַטָּיִם וְתִתְּחַל הַמִּגְפָּה בְּעַם־ וַיָּקִי אֵת הַמֶּלֶךְ הַמִּגְפָּה בְּעַם מִדָּן
 וְעַד בָּאֵר שִׁבְעָה שָׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח יְדוֹ יְרוּשָׁלַם לְשַׁחֲתָהּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל 17.16.1
 יְהוָה בְּרַאתוֹ אֵת הַמֶּלֶךְ הַמַּכָּה בְּעַם וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנִכִי חַטָּאתִי וְאֲנִכִי הַעֲנִיתִי
 וְאֵלֶּה הַצָּאֵן מֵהַ עֵשׂוּ תֵהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבְכִיתֵנִי אֲבִי׃ וַיִּנְחַם יְהוָה אֶל הָרַעָה וַיֹּאמֶר 16.1
 40 לְמַלְאָךְ הַמְּשַׁחֵתִי בְּעַם רַב עַתָּה הִרְרָךְ יָדְךָ וּמַלְאָךְ יְהוָה הִיָּה עִם גִּרְוֹן־ךָ הַיְבֵסִי׃

7,14 מַמְלַכְתּוֹ: אֲנִי אֵהְיֶה לוֹ לֹאֵב וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבָן אֲשֶׁר בְּהִעֲוֹתוֹ וְהִכְחַתִּיו בְּשִׁבְטֵי
 טו אֲנָשִׁים וּבִגְנָעֵי בְנֵי אָדָם: וְחֹסְדִי לֹא יֵאֱסֹפֶנּוּ מִמֶּנּוּ כִּי אֲשֶׁר הִסְרֵתִי מֵאֲשֶׁר הִיָּה
 17.16 לְפָנָי: וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד עוֹלָם לְפָנָי כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נֶכּוֹן עַד עוֹלָם: כִּלְכַל
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחֲזִיּוֹן הַזֶּה כֵּן דַּבֵּר נָתַן אֶל דָּוִד:
 18 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לְפָנָי יֵהוּהּ וַיֹּאמֶר מִי אֲנֹכִי אֲדֹנָי יֵהוּהּ וּמִי בֵּיתִי כִּי
 19 הִבִּיאֲתָנִי עַד הַלֵּם: וְתִקְשֵׁן עוֹד זֹאת בְּעֵינַיִךְ אֲדֹנָי יֵהוּהּ וְתִדְבַר גַּם אֶל בֵּית עֲבָדְךָ
 כ לְמִרְחוֹק וַיִּתְּרָאֲנִי דַּוִּי־יְהוָה הָאָדָם «לְעֹלָם» אֲדֹנָי יֵהוּהּ: וּמֵהּ יוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר
 21 אֵלַיךְ וְאַתָּה יָדַעַת אֶת עֲבָדְךָ אֲדֹנָי יֵהוּהּ: בַּעֲבוּר «עֲבָדְךָ» עֲשִׂיתָ «לְהוֹדִיעַ אֶת עֲבָדְךָ»
 22 אֶת כָּל הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת: עַל כֵּן גְּדַלְתָּ «אֲדֹנָי יֵהוּהּ» כִּי אֵין כְּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים
 23 זֹלָתְךָ כִּלְכַל אֲשֶׁר שָׁמְעֵנוּ בְּאֲזִינוֹ: וּמִי כַעֲמֶךָ «יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד» בְּאַרְצָךָ אֲשֶׁר
 הַלְכָהּ אֱלֹהֵינוּ לְפָדוֹת לּוֹ לְעַם וּלְשׁוֹם לּוֹ שֵׁם וּלְעֲשׂוֹת לָהֶם «גְּדוּלוֹת» וְנִרְאוֹת לְגִרְשֵׁי
 24 מִפְּנֵי עַמּוֹ: גּוֹיִם וְאֱלֹהִים: וְתִכְוֶנֶן לְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעַם עַד עוֹלָם וְאַתָּה
 כה יֵהוּהּ הֵייתָ לָהֶם לְאֱלֹהִים: וְעַתָּה «אֲדֹנָי יֵהוּהּ» הַדְּבַר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל עֲבָדְךָ וְעַל
 26 בֵּיתוֹ הִקֵּם עַד עוֹלָם וְעָשָׂה כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּגְדַּל שִׁמְךָ עַד עוֹלָם לֵאמֹר יֵהוּהּ
 27 צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עֲבָדְךָ דָּוִד יִהְיֶה נֶכּוֹן לְפָנָי: כִּי אַתָּה יֵהוּהּ
 צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גִּלִּיתָהּ אֶת אֶזְנוֹ עֲבָדְךָ לֵאמֹר בֵּית אֲבִנָּה לְךָ עַל כֵּן מִצֵּא
 28 עֲבָדְךָ אֶת לְבֹו לְהִתְפַּלֵּל אֵלַיךְ אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת: וְעַתָּה אֲדֹנָי יֵהוּהּ אַתָּה הוּא
 29 הָאֱלֹהִים וְדַבְּרִיךָ יִהְיוּ אִמַּת וְתִדְבַר אֶל עֲבָדְךָ אֶת הַטּוֹבָה הַזֹּאת: וְעַתָּה הוּאֵל
 וּבְרַךְ אֶת בֵּית עֲבָדְךָ לְהוֹיֵת לְעוֹלָם לְפָנָי כִּי אַתָּה אֲדֹנָי יֵהוּהּ דִּבַּרְתָּ וּמִבְּרַכְתְּךָ
 20 וַיִּבְרַךְ בֵּית עֲבָדְךָ לְעוֹלָם:

8,א וַיְהִי אַחֲרָיִם כֵּן וַיֵּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכְנַעֲם וַיִּקַּח דָּוִד אֶת מִיד
 פְּלִשְׁתִּים:
 2 וַיֵּךְ אֶת מוֹאָב וַיִּמְדַּם בַּחֶבֶל הַשָּׂכָב אֹתָם אֶרְצָה וַיִּמְדַּד שְׁנֵי חֲבָלִים לְהַמִּית
 וּמֹלֵא הַחֶבֶל לְהַחִיּוֹת וְתָהִי מוֹאָב לְדוֹד לְעַבְדִּים נְשָׂאֵי מִנְחָה:
 25 וַיֵּךְ דָּוִד אֶת הַדְּדֵעוֹר בֶּן רַחֵב מֶלֶךְ צוּבָה בִּלְכַתּוֹ לְהַצִּיב יָדוֹ בְּנִקְהָר: וַיִּלְכַּד
 4.3 דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת פְּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיַּעֲקֹר דָּוִד אֶת כָּל
 ה הַרְכָב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רֶכֶב: וַתָּבֹא אֲרָם דְּמִשְׁק לְעוֹר הַדְּדֵעוֹר מֶלֶךְ צוּבָה וַיֵּךְ
 6א דָּוִד בְּאֲרָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ: וַיִּשֶׂם דָּוִד נְצִיבִים בְּאֲרָם דְּמִשְׁק וְתָהִי אֲרָם
 7 לְדוֹד לְעַבְדִּים נוֹשְׂאֵי מִנְחָה: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת שְׁלֹמִי הַזֹּהָב אֲשֶׁר הָיוּ «עַל עַבְדֵי
 30 הַדְּדֵעוֹר וַיָּבִיאוּם יְרוּשָׁלַם: וּמִטְּבִית וּמִבְּרַתִּי עָרֵי הַדְּדֵעוֹר לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נַחֲשֵׁת
 הַרְבֵּה מְאֹד:
 9 וַיִּשְׁמַע תְּעִי־ מֶלֶךְ חַמַּת כִּי הִכָּה דָּוִד אֶת כָּל חֵיל הַדְּדֵעוֹר: וַיִּשְׁלַח תְּעִי־
 אֶת «הַדְּזֹרֵם» בְּנוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְשַׁאֵל לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בְּהַדְּדֵעוֹר
 וַיִּכְהוּ כִּי אִישׁ מִלְחָמוֹת תְּעִי־ הִיָּה הַדְּדֵעוֹר וּבִידוֹ הָיוּ כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב וְכָלִי
 35 13 נַחֲשֵׁת: וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם «וּבִשְׁבוּ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת אֲרָם» הִכָּה אֶת אָדָם: בְּנִיֵּא מֶלֶךְ
 14 שְׁמוֹנֶה עָשָׂר אֶלֶף: וַיִּשֶׂם בְּאֲדוֹם נְצִיבִים כִּלְכַל אֲדוֹם שֵׁם נְצִיבִים וַיְהִי כָּל אֲדוֹם
 עַבְדִּים לְדוֹד וַיּוֹשַׁע יֵהוּהּ אֶת דָּוִד בְּכָל אֲשֶׁר הִלְךְ:

(א) 7,13 הוּא יִבְנֶה בֵּית לְשִׁמּוֹ וּבְנִנְתִּי אֶת כֶּסֶף מַמְלַכְתּוֹ עַד עוֹלָם:

(ב) 8,6 וַיִּשַׁע יֵהוּהּ אֶת דָּוִד בְּכָל אֲשֶׁר הִלְךְ

(ג) 12,11 גַּם אַתָּם הַקְּדִישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִיהוָה עִם הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הַקְּדִישׁ מִכָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ: מֵאֲדָם־ וּמִמוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמִעַמְלָק וּמִשְׁלַל הַדְּדֵעוֹר בֶּן רַחֵב מֶלֶךְ צוּבָה

- האלהים אל עגלה חדשה וישארו מבית אבינדב אשר בנגבעה ועזא ואחיו בני 6
אבינדב נהגים את העגלה - :ועזא הלך- עם ארון האלהים ואחיו הלך לפני הארון: 4
ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יהוה בכל יעז ובשירים ובכנרות ובנבלים ה
ובתפים ובמנענעים ובצלצלים: ויבאו עד גרן יכרזן וישלח עזה את ידו אל 6
ארון האלהים ויאחו בו כי שמטו הבקר: ויחר אף יהוה בעזה ויכהו שם האלהים 7
על אשר שלח ידו על הארון: וימת שם לפני אלהים: ויצר לדוד על אשר פרץ 8
יהוה פרץ בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד היום הזה:
וירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון יהוה: ולא אבה 9
דוד להסיר אליו את ארון יהוה על עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדם הגתי:
וישב ארון יהוה בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך יהוה את עבד אדם 10
ואת כל ביתו:
ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה את בית עבד אדם ואת כל אשר לו 12
בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד
בשמחה: ויהי כי צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים ויזבח שור ומריא: ודוד 14,13
מכרכר בכל עז לפני יהוה ודוד חגור אפוד בד: ודוד וכל בית ישראל מעלים 15
את ארון יהוה בתרועה ובקול שופר: והיה ארון יהוה בא עיר דוד ומיכל בת 16
שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפאז ומכרכר לפני יהוה ותבו
לו בלבה: ויבאו את ארון יהוה ויצגו אתו במקומו בתוך האהל אשר נטה לו 17
דוד ויעל דוד עלות לפני יהוה ושלמים: ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים 18
ויברך את העם בשם יהוה צבאות: ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש 19
ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל העם איש
לבתו:
וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה 2
נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות
אחד הרקים: ויאמר דוד אל מיכל לפני יהוה ארקה אשר בחר בי מאביך ומכל 21
ביתו לצות אתי נגיד על עם יהוה על ישראל ושחקתי לפני יהוה: ונקלתי עוד 22
מואת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה: ולמיכל בת 23
שאול לא היה לה ילד עד יום מותה:
- ויהי כי ישב המלך בביתו ויהוה הניח לו מסביב מכל אביו: ויאמר המלך 7,2,8
אל נתן הנביא ראה נא אנכי וישב בבית ארוים וארון האלהים ישב בתוך
היריעה: ויאמר נתן אל המלך כל אשר בלבבך לך עשה כי יהוה עמך: 3
ויהי בלילה ההוא ויהי דבר יהוה אל נתן לאמר: לך ואמרת אל עבדי אל 4
דוד כה אמר יהוה האתה תבנה לי בית לשבתי: כי לא ישבתי בבית למיום 6
העלתי את בני ישראל ממצרים ועד היום הוה ואהיה מתהלך במאהל אל אהלי 35
וממשכן אל משכן: בכל אשר התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את אחד 7
שפטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי את ישראל לאמר למה לא בניתם לי בית
ארוים: ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אני לקחתך מן 8
הגוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי על ישראל: ואהיה עמך בכל אשר הלכת 9
ואכרתה את כל איביך מפניך ועשתי לך שם כשם הגדלים אשר בארץ: ושמותי י 40
מקום לעמי לישראל ונמעתיו ושכן תחתיו ולא ירגו עוד ולא יספו בני עולה
לענותו כאשר בראשונה - למן היום אשר צויתי שפטים על עמי ישראל והניחתי 11
לי מכל איביו: והגני מגיד לך כי בית יעשה לך יהוה: והיה כי ימלאו ימך 12
ושכבת את אבתך והקימתי את זרעך אחריך אשר יצא ממעיך והכינת את

- 23,12 ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים והעם גם מפני פלשתים: ויתיצב בתוך החלקה ויצילה ויך את פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה:
 אלה עשו שלשת הגברים: 17^b
- 18 ואבישי אחי יואב בן צרויה הוא ראש השלשים- והוא עורר את חניתו על
 19 שלש מאות חלל ולו שם בשלשים: מן השלשים- הג: נכבד ויהי להם לשר 5
 כ ועד השלשה לא בא: ובניהו בן יהוידע - איש חייל- רב פעלים מקבצאל הוא
 הכה את שני- בני- הארי: אל מחבאם: והוא ירד והכה את הארי: בתוך הבמ: 21
 ביום השלג: והוא הכה את איש מצרי איש- מדיה וביד המצרי חנית וירד אליו
 22 בשבט ויגזל את החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו: אלה עשה בניהו בן יהוידע
 23^b ולו שם ג'שלשה הגברים: וישימהו דוד אל משמעתו: 10
- 24 עשהאל אחי יואב בשלשים אלהנן בן דודו: מיבית לחם: שמה החרדי אליקא
 27-26 החרדי: חליץ הפלטי עירא בן עקש התקעי: אביעזר הענתתי: סיבכי הקשתי:
 29,28 צלמון האחתי מהרי הנטפתי: חלדי: בן בענה הנטפתי אמי בן ריבי מגבעת בני
 ל בנימן: בניהו היפרעתי: חורי מנחלי געש: אביבעל בית: הערכתי עזמות
 33-32 הפתרימי: אליחבא השעלכני - ישן הגוני: יהונתן ו-בן: שמה החררי אחיאם 15
 34 בן שרר החררי: אליפלט בן אחספי בית: המעכתי אליעם בן אחיתפל הגלני:
 37-36 חצרו הכרמלי פערי הארבי: יגאל בן נתן מצבה בני הנדי: צלק העמוני נחרי
 39-38 הבארתי נשא כל יואב בן צרויה: עירא החרדי גרב החרדי: אוריה החתי כל
 שלשים ושבעה:
- 13 וירדו שלשה- מהשלשים- ויבאו ע-ל א-צ-ר אל דוד אל מצדת- עדלם 20
 טו וחית פלשתים הנה בעמק רפאים: ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבאר
 16 בית לחם אשר בשער: ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים וישאבו מים
 מבאר בית לחם אשר בשער וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם ויסך אתם
 17^a ליהוה: ויאמר חלילה לי מיהוה מעשתי ואת הוא: דם האנשים ההלכים בנפשותם
 25 ולא אבה לשתותם:
- 5,6; א, וי-ס-ף דוד את כל בחר ב ישראל שלשים אלף: וילך המלך ואנשיו
 ירושלם אל היבסי וישב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא תבוא הנה כי אם יסייך
 8^a,7^a העורים והפסחים: וילכד דוד את מצדת ציון: ויאמר דוד ביום ההוא כל מפה
 9 יבوسی ויגע יבצור: את הפסחים ואת העורים לא שנה: נפש דוד: וישב דוד 30
 י במצדה ויקרא לה עיר דוד ויבנה- דוד סביב מן המלוא וביתה: וילך דוד הלך
 11 וגדול ויהוה אלהי צבאות עמו: וישלח חירם מלך צר מלאכים אל דוד ועצי ארזים
 וחרשי עץ וחרשי אבן קיר ויבנו בית לדוד:

- 12 וידע דוד כי הכינו יהוה למלך על ישראל וכי נשא ממלכתו בעבור עמו 35
 6, ישראל: ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו בעלת יהודה להעלות משם את
 3 ארון האלהים אשר נקרא שם - יהוה צבאות ישב הכרבים עליו: וירכבו את ארון

(א) 23,23^a מן השלשים נכבד ואל השלשה לא בא

(ב) 14 ודוד או במצודה ומצב פלשתים או בית לחם:

(ג) 5,6 לאמר לא יבוא דוד הנה

(ד) 7^b היא עיר דוד

(ה) 8^b על כן יאמרו עור ופסח לא יבוא אל הבית

את רכב ואת בענה אחיו בני רמון הבארתי ויאמר להם חי יהוה אשר פדה את
נפשי מכל צרה: כי המניד לי לאמר הנה מת שאול והוא היה כמבשר בעיניו
ואחזה בו ואהרגהו בצקלג • לתתי לו בשרה: אף כי אנשים רשעים הרגו את
איש צדיק בביתו על משכבו ועתה הלוא אבקש את דמו מידכם ובערתי אתכם
מן הארץ: ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם ויתלו
על הברכה בחברון ואת ראש אישבעלי לקחו ויקברו בקבר אבנר בחברון:

ויבאו כל שבטי ישראל אל דוד חברונה ויאמרו להננו עצמך ובשרך •
אנחנו: גם אתמול גם שלשום בהיות שאול מלך עלינו אתה היית המוציא
והמביא את ישראל ויאמר יהוה לך אתה תרעה את עמי את ישראל ואתה
תהיה לנגיד על ישראל: ויבאו כל זקני ישראל אל המלך חברונה ויכרת להם
המלך דוד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את דוד למלך על ישראל:
וישמעו פלשתים כי משחו את דוד למלך על ישראל ויעלו כל פלשתים
לבקש את דוד וישמע דוד וירד אל המצודה: ופלשתים באו וינטשו בעמק
רפאים: וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה אל פלשתים הַתַּתְּנֵם בידי ויאמר יהוה
אל דוד עלה כי נתן אתן את הפלשתים בידך: ויבא דוד בבעל פריצים וכס שם
דוד ויאמר פרץ יהוה את איבי לפני כפרץ מים על כן קרא שם המקום ההוא
בעל פריצים: ויעזבו שם את אלהיהם וישאם דוד ואנשיו:
ויסיפו עוד פלשתים לעלות וינטשו בעמק רפאים: וישאל דוד ביהוה ויאמר
לא תעלה <לקראתם> • סב אל אחריהם ובאת להם ממול יהבכאים: ויהי בשמעך
את קול היצעדה בראשי הבכאים או תחרץ כי אז יצא יהוה לפניך להכות
במחנה פלשתים: ויעש דוד כן כאשר צוהו יהוה ויך את פלשתים מגבעון עד
באך גזר:

ותהי עוד מלחמה לפלשתים את ישראל וירד דוד ועבדיו עמו [וישבו בלבב] •
וילחמו את פלשתים: • • • • • אשר בילידי הרפאים ומשקל קיובעו
שלש מאות • שקל נחשת והוא חגור • • • • • ויאמר להכות את דוד: ויעור לו
אבישי בן צרויה ויך את הפלשתי וימתהו או נשבעו אנשי דוד • לאמר לא תצא
עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל:
ויהי אחרי כן ותהי עוד המלחמה בגב עם פלשתים או הכה סַכְּבֵי הַחֲשֵׁתִי
את סף אשר בילידי הרפאים:
ותהי עוד המלחמה בגוב עם פלשתים ויך אלחנן בן יעירי • בית הלחמי
את גלית הגתי ועץ חניתו כמנור ארנים:
ותהי עוד מלחמה בנת ויהי איש מדיה ואצבעת ידיו ואצבעות רגליו שש כ
ושש עשרים וארבע מספר וגם הוא ילד להרפאים: ויחרף את ישראל ויכהו
יהונתן בן שמעון אחי דוד:
את ארבעת אלה ילד להרפאים בנת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו:

אלה שמות הגברים אשר לדוד יִשְׁבַע־עַל בן יִבְדִּיאֵל הַחֲכַמְנִי ראש השלשה: •
הוא עוזר את חניתו על שמנה מאות הלל בפעם אחת: ואחריו אלעזר
בן הדן האחחי בשלשה יִהְגְּבִרִים הוא היה עם דוד בִּפְסֵם דַּמִּים וִיפְלִשְׁתִּים
נאספו שם למלחמה ויעלו איש ישראל לפניהם: • והוא קם ויך בפלשתים עד
כי יגעה ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש יהוה תשועה גדולה ביום ההוא והעם
ישבו אחריו אך לפשט: ואחריו שְׁמֵה בן אָגָא הַהַרְרִי וַיֵּאֱסַפוּ פְּלִשְׁתִּים לְתָתֶיהָ

- 3,17 ודבר אבנר היה עם זקני ישראל לאמר גם תמול גם שלשם הייתם מבקשים
 18 את דוד למלך עליכם: ועתה עשו כי יהוה אמר אל דוד לאמר ביד דוד עבדי
 19 א-ושיע את עמי ישראל מיד פלשתים ומיד כל איביהם: וידבר גם אבנר באזני
 בנימין וילך גם אבנר לדבר באזני דוד בחברון את כל אשר טוב בעיני ישראל
 ב ובעיני כל בית בנימן: ויבא אבנר אל דוד חברון ואתו עשרים אנשים ויעש דוד
 21 לאבנר וילאנשים אשר אתו משתה: ויאמר אבנר אל דוד אקומה ואלכה ואקבצה
 אל אדני המלך את כל ישראל ויכרתו אתך ברית ומלכת בכל אשר תאזן נפשך
 וישלח דוד את אבנר וילך בשלום:
 22 והנה עבדי דוד ויואב באים- מהגדוד ושלל רב עם הביאו ואבנר איננו
 23 עם דוד בחברון כי שלחו וילך בשלום: ויואב וכל הצבא אשר אתו באו ויגדו
 24 ליואב לאמר בא אבנר בן נר אל המלך וישלחוהו וילך בשלום: ויבא יואב אל
 כה המלך ויאמר מה עשית הנה בא אבנר אליך למה זה שלחתו וילך הלוך: -הלא-
 ידעת את אבנר בן נר כי לפתתך בא ולדעת את מוצאך ואת מְבוּאֵךְ ולדעת
 26 את כל אשר אתה עשה: ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישבו
 27 אתו מבור הַסֶּרֶה ודוד לא ידע: וישב אבנר חברון ויטהו יואב אל -ר-ךְ השער
 15 לדבר אתו בשלי ויכהו שם -אל- החמש וימת בדם עשהאל אחי- יואב:
 28 וישמע דוד מאחרי כן ויאמר נקי אנכי וממלכתי מעם יהוה עד עולם מדמי
 29 אבנר בן נר: יתלו על ראש יואב ואל כל בית אביו ואל יִרְתָּ מִבֵּית יואב זב
 31 ומצרע ומחזיק בפלך ונפל בחרב וחסר לחם: ויאמר דוד אל יואב ואל כל העם
 אשר אתו קרעו בגדיכם וחרגו שקים וספרו לפני אבנר והמלך דוד הלך אחרי
 20 המטה: ויקברו את אבנר בחברון וישא המלך את קולו ויבך אל קבר אבנר
 33 ויבכו כל העם: ויקנן המלך אל אבנר ויאמר
 הכמות נבל ימות אבנר: 3,34 ורגליך לא לנחשתים הגשו
 34 ידיך לא אִסְרוּת כנפול לפני בני עֲוֹלָה נפלת
 לה ויספו כל העם לבכות עליו: ויבא כל העם להברות את דוד לחם בעוד היום
 25 וישבע דוד לאמר כה יעשה לי אלהים וכה יסיף כי אם לפני בוא השמש אטעם
 36 לחם או כל מאומה: וכל העם הכירו וייטב בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני
 37 כל העם טוב: וידעו כל העם וכל ישראל ביום ההוא כי לא היתה מהמלך להמית
 38 את אבנר בן נר: ויאמר המלך אל עבדיו הלווא תדעו כי שר וגדול נפל היום
 39 הוזה בישראל: ואנכי היום רך וישח מִמֶּלֶךְ והאנשים האלה בני צרויה קשים
 30 ממני ישלם יהוה לעשה הרעה כרעתו:

- 4,א וישמע -אישבעל- בן שאול כי מת אבנר -בן נר- בחברון וירפו ידיו וכל
 2 ישראל נבהלו: ושני אנשים שרי גדודים היו -לאישבעל- בן שאול שם האחד
 בענה ושם השני רכב בני רמון הבארתי מבני בנימן כי גם בארות תחשב על
 35 בנימן: ויברחו הבארתיים גתִימה ויהיו שם גרים עד היום הזה: וילכו בני רמון
 הבארתי רכב ובענה ויבאו כחם היום אל בית אישבעל והוא שכב את משכב
 6 הצהריים: וְהַיְיָה -שְׁעֶרְת- הבית -סַקְלָה- חטים ותישן- ורכב ובענה אחיו
 7 נמלטו: ויבאו הבית והוא שכב על מטתו בחדר משכבו ויכהו וימתהו ויסירו
 8 את ראשו ויקחו את ראשו וילכו דרך הערבה כל הלילה: ויבאו את ראש אישבעל
 40 אל דוד חברון ויאמרו אל המלך הנה ראש אישבעל בן שאול איבך אשר בקש
 9 את נפשך ויתן יהוה לאדני המלך נקמות היום הוזה משאול ומורעו: ויען דוד

(ז) 3,5 ויואב ואבישי אחיו הרגו לאבנר על אשר המית את עשהאל אחיהם בנבעון במלחמה:

ויצא אבנר בן נר ועבדי אישבעל בן שאול ממחנות גבעונה: ויואב בן
 צרויה ועבדי דוד יצאו <מחברון> ויפגשו על ברכת גבעון וישבו אלה על הברכה
 מזה ואלה על הברכה מזה: ויאמר אבנר אל יואב יקומו נא הנערים וישחקו
 לפניו ויאמר יואב יקמו: ויקמו ויעברו במספר שנים עשר לבנימן <לאישבעל> 14
 5 בן שאול ושנים עשר מעבדי דוד: ויחזקו איש <ידו> בראש רעהו וחרבו בצד 16
 רעהו ויפלו יחדו ויקרא למקום ההוא חלקת הצדאים אשר בגבעון:
 ותהי המלחמה קשה עד מאד ביום ההוא ויגנף אבנר ואנשי ישראל לפני 17
 עבדי דוד: ויהיו שם שלשה בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל ועשהאל קל ברגליו 18
 כאחד הצבים אשר בשדה: וירדף עשהאל אחרי אבנר ולא נטה ללכת על הימין 19
 10 ועל השמאל מאחרי אבנר: ויפן אבנר אחריו ויאמר האתה זה עשהאל ויאמר כ
 אנכי: ויאמר לו אבנר נטה לך על ימינך או על שמאלך ואחז לך אחד מהנערים 21
 וקח לך את חלצתו ולא אבה עשהאל לסור מאחוריו: ויסף עוד אבנר לאמר אל 22
 עשהאל סור לך מאחרי למה אפפה ארצה ואיך אשא פני אל יואב אחיך: וימאן 23
 לסור ויכהו אבנר <אֶחָךְ> נִית אל החמש ותצא החנית מאחוריו ויפל שם וימת 24
 15 תחתיו: וירדפו יואב ואבישי אחרי אבנר והשמש באה והמה באו עד גבעת
 אמה אשר על פני הדרך <במדבר גבעון>: ויתקבצו בני בנימן אחרי אבנר ויהיו כה 26
 לאגדה אחת ויעמדו על ראש גבעת אמה: ויקרא אבנר אל יואב ויאמר הלנצח 27
 תאכל חרב הלוא ידעתה כי מרה תהיה באחרונה ועד מתי לא תאמר לעם
 לשוב מאחרי אחיהם: ויאמר יואב חי האלהים כי לולא דברת כי <אֵזוּ> <הבקר> 28
 נעלה העם איש מאחרי אחיו: ויתקע יואב בשופר ויעמדו כל העם ולא ירדפו 29
 עוד אחרי ישראל ולא יספו עוד להלחם: ואבנר ואנשיו הלכו בערבה כל הלילה
 ההוא ויעברו את הירדן וילכו כל הבתרון ויבאו מחנים: ויואב שב מאחרי אבנר ל
 ויקבץ את כל העם ויפקדו מעבדי דוד תשעה עשר איש ועשהאל: ועבדי דוד 31
 הכו מבנימן <באנשי אבנר שלש מאות וששים איש>: וישאו את עשהאל ויקברוהו 32
 25 בקבר אביו אשר בית לחם וילכו כל הלילה יואב ואנשיו ויָאָר להם בחברון:

ותהי המלחמה ארכה בין בית שאול ובין בית דוד ודוד הלך וחזק ובית א
 3,13.12
 7.6 שאלו הלכים ודלים: וואבנר היה מתחזק בבית שאול: ולשאול פלגש ושמה^b
 רצפה בת איה <ויקחה אבנר> ויאמר <אישבעל בן שאול> אל אבנר מדוע באתה
 אל פלגש אבי: ויחר לאבנר מאד על דברי אישבעל: ויאמר הראש כלב אנכי 30
 אשר ליהודה היום <העֵשָׂה חסד עם בית שאול אביך אל אחיו ואל מרעהו ולא
 המציתך ביד דוד ותפקד עלי עון> <אשה היום>: כה יעשה אלהים לאבנר וכה 31
 יסיף לו כי כאשר נשבע יהוה לדוד כי כן אעשה לו: להעביר הממלכה מבית י
 35 שאלו ולהקים את כסא דוד על ישראל ועל יהודה מן ועד באר שבע: ולא יכל
 עוד להשיב את אבנר דבר מיראתו אתו: וישלח אבנר מלאכים אל דוד <חברונה> 32
 לאמר כרתה בריתך אתי והנה ידי עמך להסב אליך את כל ישראל: ויאמר טוב 33
 אני אכרת אתך ברית אך דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר לא תראה את פני
 כי אם <הביאת> את מיכל בת שאול בבאך לראות את פני: וישלח דוד מלאכים 34
 אל אישבעל בן שאול לאמר תנה את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי במאה
 40 ערלות פלשתים: וישלח אישבעל ויקחה מעם אישה <מעם פלטיאל בן ליש>: 35
 וילך אתה אישה הלך ובכה אחריה עד בתרים ויאמר אליו אבנר לך שוב וישב: 36

(א) 2,23 ויהי כל הבא אל המקום אשר נפל שם עשהאל וימת ויעמדו

(ב) 3,6 ויהי בהיות המלחמה בין בית שאול ובין בית דוד

I,9.8 אלי ואמר הנני: ויאמר לי מי אתה ויאמר אליו עמלקי אנכי: ויאמר אלי עמד
 י נא עלי ומתתני כי אחוני השבץ כי כל עוד נפשי בי: ואעמד עליו ואמתתהו
 כי ידעתי כי לא יהיה אחרי נפלו ואקה הנור אשר על ראשו והצעדה אשר על
 II זרעו ואביאם אל אדני הנה: ויחזק דוד בכגדיו ויקרעם וגם כל האנשים אשר
 12 אתו: ויספרו ויבכו ויצמו עד הערב על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם יהוה כי
 13 נפלו בחרב: ויאמר דוד אל הנער המגיד לו אי מזה אתה ויאמר בן איש גר
 14 עמלקי אנכי: ויאמר אליו דוד איך לא יראת לשלח ירך לשחת את משיח יהוה:
 16.10 ויקרא דוד לאחד מהנערים ויאמר גש פגע בו ויכהו וימת: ויאמר אליו דוד דמיך
 על ראשך כי פיך ענה בך לאמר אנכי מתתי את משיח יהוה:

10 ויקנן דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו: הנה כתובה על ספר
 18^b.17 הישר: ויאמר 18^a

	I מנשרים קלו מאריות גברו יבני יהודה יקשת:	
	22 ^a .b קשת יהונתן לא נשוג אחור הקצבי ישראל	19
15	וחרב שאול לא תשוב ריקם: על במוותך חלל	
	24 בנות ישראל אל שאול בכינה איך נפלו גבורים:	
	המלבשכם שני עם עדנים אל תנידו בנת	כ
	המעלה עדי זהב על לבושך: אל תבשרו בחוצת אשקלון	
	כה איך נפלו גבורים פן תשמחנה בנות פלשתים	
20	בתוך המלחמה: פן תעלונה בנות הערלים:	
	יהונתן לבי: יבמוותך חלל הרי בגלבע אל ירד טל	21
	26 צר לי עליך אחי יהונתן ואל מטר עליכם שדי יתקמות	
	נעמת לי מאד נפלאות: כי שם נגעל מנן גבורים:	
	אהבתך לי מאהבת נשים: מנן שאול בלי משיח בשמן	
25	27 איך נפלו גברים מדם חללים מחלב גבורים:	22 ^a
	ויאבדו כלי מלחמה: שאול ויהונתן הנאהבים והנעימים	23
		בחייהם ובמותם לא נפרדו:

2,א ויהי אחרי כן וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה באחת ערי יהודה ויאמר
 2 יהוה אליו עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברנה: ויעל שם דוד וגם שתי
 3 נשיו אחינעם היוזעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי: ואנשיו אשר עמו העלה דוד איש
 4 וביתו וישבו בערי חברון: ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה
 ה ויגדו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד קברו את שאול: וישלח דוד מלאכים
 אל אנשי יביש גלעד ויאמר אליהם ברכים אתם ליהוה אשר עשיתם החסד הזה
 6 עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: ועתה יעש יהוה עמכם חסד ואמת וגם
 7 אנכי אעשה אתכם הטובה יתחת אשר עשיתם הדבר הזה: ועתה תחזקנה ידיכם
 והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם:

8 ואבנר בן נר שר צבא אשר לשאול לקח את אישבעל בן שאול ויעברוהו
 9 מחנים: וימלכהו אל הגלעד ואל האשתי ואל יזרעאל ועל אפרים ועל בנימן ועל
 י^b ישראל כלה: אך בית יהודה היו אחרי דוד:

(2) 2.1 בן ארבעים שנה אישבעל בן שאול במלכו על ישראל שנים מלך

(3) II ויהי מספר הימים אשר היה דוד מלך בחברון על בית יהודה שבע שנים וישיהו חרשים:

הארץ; ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה והוא עטה מעיל וידע שאול
 כי שמואל הוא ויקד אפים ארצה וישתחו: ויאמר שמואל אל שאול למה הרגותני
 להעלות אתי ויאמר שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי
 ולא ענני עוד גם ביד הנבאים גם בחלמות ואקראה לך להודיעני מה אעשה:
 5 ויאמר שמואל ולמה תשאנני ויהוה סר מעליך ויהי עם רעך: ויעש יהוה לך
 17-16 כאשר דבר בידי ויקרע יהוה את הממלכה מידך ויתנה לרעך לדוד: כאשר לא
 18 שמעת בקול יהוה ולא עשית חרון אפו בעמלק על כן הרבר הזה עשה לך יהוה
 היום הזה: ויתן יהוה גם את ישראל עמך ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמך
 19 נפלים: גם את מחנה ישראל יתן יהוה ביד פלשתים: ויבהל שאול ויפל מלא
 10 קומתו ארצה כפי ירא: מאד מדברי שמואל גם כח לא היה בו כי לא אכל לחם
 כל היום וכל הלילה: ותבא האשה אל שאול ותרא כי נבהל מאד ותאמר אליו
 21 הנה שמעה שפחתך בקולך ואשים נפשי בכפי ואשמע את דבריך אשר דברת
 אלי: ועתה שמע נא גם אתה בקול שפחתך ואשמה לפניך פת לחם ואכול ויהי
 22 כך כח כי תלך בדרך: וימאן ויאמר לא אכל ויפצרו בו עבדיו וגם האשה וישמע
 23 לקלם ויקם מהארץ וישב אל המטה: ולאשה עגל מרבק בבית ותמהר ותזבחהו
 15 ותקח קמח ותלש ותפחו מצות: ותנש לפני שאול ולפני עבדיו ויאכלו ויקמו כה
 וילכו בלילה ההוא:

ופלשתים נלחמו: בישראל וינסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים א,31
 20 בהר הגלבוע: וידבקו פלשתים את שאול ואת בניו ויכו פלשתים את יהונתן ואת
 אבינדב ואת מלכישוע בני שאול: ותכבד המלחמה אל שאול וימצאהו המורים
 3 בקשת מהמורים: ויאמר שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה
 4 פן יבואו הערלים האלה והתעללו בי ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד ויקח
 שאול את החרב ויפל עליה: וירא נשא כליו כי מת שאול ויפל גם הוא על ה
 25 חרבו וימת עמו: וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו - ביום ההוא יחדו: ויראו
 אנשי ישראל אשר בערי העמק ואשר בערי הירדן כי נסו אנשי ישראל וכי
 מתו שאול ובניו ויעזבו את עריהם וינסו ויבאו פלשתים וישבו בהן:
 8 ויהי ממחרת ויבאו פלשתים לפשט את החללים וימצאו את שאול ואת
 שלשת בניו נפלים בהר הגלבוע: ויכרתו את ראשו ויפשמו את כליו וישלחו
 9 בארץ פלשתים סביב לבשר את עצביהם ואת העם: וישמו את כליו בית
 30 עשתרת ואת גויתו יקעו בחומת בית שן:
 12-11 וישמעו אליו ישיבי יביש גלעד את אשר עשו פלשתים לשאול: ויקומו כל
 איש חיל וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית בניו מחומת בית שן
 ויבאו יבשה ויספדו להם שם: ויקחו את עצמתיהם ויקברו תחת האשל ביבשה
 13 ויצמו שבעת ימים:

ויהי אחרי מות שאול ודוד שב מהכות את העמלקי וישב דוד בעקלג ימים א,1
 שנים: ויהי ביום השלישי והנה איש בא מן המחנה מעם שאול ובגדיו קרעים
 2 ואדמה על ראשו ויהי בבאו אל דוד ויפל ארצה וישתחו: ויאמר לו דוד אי מזה
 3 תבוא ויאמר אליו ממחנה ישראל -אנ- נמלטתי: ויאמר אליו דוד מה היה הדבר
 4 הגד נא לי ויאמר אשר נס העם מן המלחמה וגם הרבה נפל מן העם וימתו
 7 וגם שאול ויהונתן בנו מתו: ויאמר דוד אל הנער המגיד לו איך ידעת כי מת
 6 שאול ויהונתן בנו: ויאמר הנער המגיד לו נקרא נקריתי בהר הגלבוע והנה
 7 שאול נשען על הניתו והנה הרכב והפרשים הדביקהו: ויפן אחריו ויראני ויקרא

- 30,11.^a אשר פגרו מעבר את נחל הבשור | וירדף דוד הוא וארבע מאות איש: וימצאו
 12 איש מצרי בשדה ויקחו אותו אל דוד ויתנו לו לחם ויאכל וישקהו מים: ויתנו לו
 פלח דבלה ושני צמקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא אכל לחם ולא שתה מים
 13 שלשה ימים ושלשה לילות: ויאמר לו דוד למי אתה ואי מזה אתה ויאמר נער
 14 מצרי אנכי עבד לאיש עמלקי ויעובני אדני כי חליתי היום שלשה: ו-אנחנו 5
 פשמנו -על- נגב הכרתי ועל אשר ליהודה ועל נגב כלב ואת צקלג שרפנו באש:
 15 ויאמר אליו דוד התורדני אל הגדוד הזה ויאמר השבעה לי באלהים אם תמיתני
 16 ואם תסגרני ביד אדני ואוררך אל הגדוד הזה: וירדהו והנה נמשים על פני כל
 הארץ אכלים ושתים וחגגים בכל השלל הגדול אשר לקחו מארץ פלשתים ומארץ
 17 יהודה: ויבא אלהם: ו-דוד יזיכם מהנשף ועד הערב להחרמם ולא נמלט מהם 10
 18^a איש כי אם ארבע מאות איש נער אשר רכבו על הגמלים וינסו: ויצל דוד את
 19 כל אשר לקחו עמלק: ולא נעדר להם מן הקמץ ועד הגדול ו-ומשלל יועד² בנים
 כ ובונות ועד כל אשר לקחו להם הכל השיב דוד: ויקח-ו את כל הצאן והבקר
 וינהגו לפני-ו ויאמרו זה שלל דוד:
 21 ויבא דוד אל מאתים האנשים אשר פגרו מלכת אחרי דוד וישיבם בנחל 15
 הבשור ויצאו לקראת דוד ולקראת העם אשר אתו ויגש דוד את העם וישאל-ו
 22 להם לשלום: ויען כל איש רע ובליעל מהאנשים אשר הלכו עם דוד ויאמרו יען
 אשר לא הלכו עמי לא נתן להם מהשלל אשר הצלנו כי אם איש את אשתו
 23 ואת בניו וינהגו וילכו: ויאמר דוד לא תעשו כן אח-י אשר נתן יהוה לנו
 24 וישמר אתנו ויתן את הגדוד הבא עלינו בידנו: ומי ישמע לכם לדבר הזה כי
 כה כחלק ה-רר במלחמה וכחלק הישב על הכלים יחדו יחלקו: ויהי מהיום ההוא
 ומעלה וישמה לחק ולמשפט לישראל עד היום הזה:
 26 ויבא דוד אל צקלג וישלח מהשלל לוקני יהודה לרעהו לאמר הנה לכם
 28,27 ברכה משלל איבי יהוה: לאשר בבית-ו ולאשר ברמ-ת נגב ולאשר ביתר: ולאשר
 29 בערעה: ולאשר בשפמות ולאשר באשתמע: ולאשר ב-כרמ-ל ולאשר בערי 25
 ל הירחמאלי ולאשר בערי הקיני: ולאשר בחרמה ולאשר בכור עשן ולאשר בעתך:
 31 ולאשר בחברון ולכל המקמות אשר התהלך שם דוד הוא ואנשיו:

- 28,4 ויקבצו פלשתים ויבאו ויחנו בשונם ויקבץ שאול את כל ישראל ויחנו
 6,ה בגלבע: וירא שאול את מחנה פלשתים וירא ויחרד לבו מאד: וישאל שאול 30
 7 ביהוה ולא ענהו יהוה גם בחלמות גם באורים גם בנביאים: ויאמר שאול לעבדיו
 8 בקשו לי אשת בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו אליו הנה
 אשת בעלת אוב בעין דוד: ויתחפש שאול וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני
 אנשים עמו ויבאו אל האשה לילה ויאמר קסומי נא לי באוב והעלי לי את אשר
 9 אמר אליך: ותאמר האשה אליו הנה אתה ידעת את אשר עשה שאול אשר 35
 הכרית את האבות ואת הירעני-ם מן הארץ ולמה אתה מתנקש בנפשי להמיתני:
 11,י וישבע לה שאול ביהוה לאמר חי יהוה אם יקרך עון בדבר הזה: ותאמר האשה
 12 את מי אעלה לך ויאמר את שמואל העלי לי: ותרא האשה את שמואל ותזעק
 13 בקול גדול ותאמר האשה אל שאול לאמר למה רמיתני ואתה שאול: ויאמר לה
 המלך אל תיראי כי מה ראית ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עלי מן 40

30,18^b (ז) ואת שתי נשיו הציל דוד

28,3 (פ) ושמואל מת ויספרו לו כל ישראל ויקברוהו ברמה -בעירו ושואל הסיר את האבות ואת הירענים מהארץ:

דוד ואנשיו ויפשטו אל > הגִזְרֵי וְהַעֲמִלְקִי כִּי הִנֵּה יִשְׁבוֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִן־לֵם 27
 בּוֹאֵךְ שׁוֹרֵה וְעַד אָרֶץ מִצְרַיִם; וְהִכָּה דָוִד אֶת הָאָרֶץ וְלֹא יִחִיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה 9
 וְלִקַּח צֶאֱן וּבִקֵּר וְחִמְרִים וּגְמָלִים וּבַגְדִים וַיֵּשֶׁב וַיָּבֵא אֶל אַכִּישׁ; וַיֹּאמֶר אַכִּישׁ אֶן־י
 פִּשְׁטַתֶּם הַיּוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד עַל נֹגֵב יְהוּדָה וְעַל נֹגֵב הַיַּרְחֵמָאֵלִי וְעַל־נֹגֵב הַקְּנִי;
 וְאִישׁ וְאִשָּׁה לֹא יִחִיֶּה דָוִד לְהַבִּיא גֵת לְאָמֵר פֶּן יִגְדוּ עֲלֵינוּ > כִּה עֲשֵׂה דָוִד וְכִה 11
 מִשְׁפָּטוֹ כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר יֵשֶׁב בְּשַׂדֵּה פְּלִשְׁתִּים; וַיֹּאמֶן אַכִּישׁ בְּדוֹד לְאָמֵר הַבֹּאֵשׁ 12
 הַבֹּאֵשׁ בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל וְהִיָּה לִי לְעֵבֶד עוֹלָם;

וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת מַחְנֵיהֶם לְצַבָּא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר א, 28
 אַכִּישׁ אֶל דָּוִד יָדַע תְּדַע כִּי אֲתִי תִצָּא בַמַּחְנֶה אֶתָּה וְאֲנִשְׁךָ; וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל 10
 אַכִּישׁ לִכֵּן >עַתָּה תְּדַע אֶת־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עִבְדְּךָ וַיֹּאמֶר אַכִּישׁ אֶל דָּוִד לִכֵּן שָׁמַר
 לְרֵאשֵׁי אֲשִׁימְךָ כָּל הַיָּמִים;

וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת כָּל מַחְנֵיהֶם אֶפְקָה וַיִּשְׂרָאֵל חָנִים בְּעֵין אֲשֶׁר בְּיֹרְעָאֵל; א, 29
 וּסְרַנֵי פְּלִשְׁתִּים עִבְרִים לְמֵאוֹת וְלֵאלֹפִים וְדוֹד וְאֲנִשָּׁיו עִבְרִים בְּאַחְרָנָה עִם אַכִּישׁ; 2
 וַיֹּאמְרוּ שְׂרֵי פְּלִשְׁתִּים מַה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אַכִּישׁ אֶל שְׂרֵי פְּלִשְׁתִּים הֲלוֹא זֶה 15
 דָּוִד עֶבֶד שְׂאוּל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִיָּה אֲתִי זֶה יָמִים אוֹ זֶה שְׁנַת־יָם וְלֹא מִצְאָתִי
 בּוֹ מְאוֹמָה מִיּוֹם נִפְלוֹ >אֶל־ עַד הַיּוֹם הַזֶּה; וַיִּקְצַפוּ עָלָיו שְׂרֵי פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ 4
 לוֹ שְׂרֵי פְּלִשְׁתִּים הֲשִׁב אֶת הָאִישׁ וַיֵּשֶׁב אֶל מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הִפְקַדְתּוֹ שֵׁם וְלֹא יִרַד
 עִמָּנוּ בַמַּלְחָמָה וְלֹא יִהְיֶה לָנוּ לְשֹׁטֵן בַּמַּלְחָמָה וּבְמָה יִתְרַצֶּה זֶה אֶל אֲדֹנָיו הֲלוֹא 20
 בְּרֵאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם; הֲלוֹא זֶה דָּוִד אֲשֶׁר יַעֲנֵנו לוֹ בַּמַּחְלוֹת לְאָמֵר הִכָּה שְׂאוּל
 בְּאַלְפֵיָם וְדוֹד בְּרַבְבַּת־יָם; וַיִּקְרָא אַכִּישׁ אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ חֵי יְהוָה כִּי יִשֶׁר אֶתָּה 6
 וְטוֹב בְּעֵינֵי צֵאתְךָ וּבֵאֵךְ אֲתִי בַמַּחְנֶה כִּי לֹא מִצְאָתִי בְךָ רַעַה מִיּוֹם בּוֹאֵךְ אֲלֵי
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא טוֹב אֶתָּה; וְעַתָּה שׁוֹב וּלְךָ בְּשָׁלוֹם וְלֹא תַעֲשֶׂה 7
 רַע בְּעֵינֵי סְרַנֵי פְּלִשְׁתִּים; וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אַכִּישׁ כִּי מַה עֲשִׂיתִי וּמַה מִּצְאָת עִבְדְּךָ 8
 מִהַיּוֹם אֲשֶׁר הִיָּיתִי לַפְּנִיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאִיבֵי אֲדֹנֵי 25
 הַמֶּלֶךְ; וַיַּעַן אַכִּישׁ וַיֹּאמֶר אֶל דָּוִד יָדַעְתָּ > כִּי טוֹב אֶתָּה בְּעֵינֵי כַּמְלֹאֵךְ אֱלֹהִים אֵךְ
 שְׂרֵי פְּלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא יַעֲלֶה עִמָּנוּ בַּמַּלְחָמָה; וְעַתָּה הֲשַׁכְּמָ בְּבִקֵּר וְעַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ *
 אֲשֶׁר בָּאוּ אֲתָךְ >וְהִלְכַתֶּם אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הִפְקַדְתִּי אֶתְכֶם שֵׁם וְדַבֵּר בְּלִיעַל אֶל
 תִּשְׁמַע בְּלִבְבְּךָ כִּי טוֹב אֶתָּה לַפְּנֵי־וְהִשְׁכַּמְתֶּם בְּבִקֵּר וְאוֹר לְכֶם וּלְכוּ; וַיִּשְׁכַּם דָּוִד 11
 30 הוּא וְאֲנִשָּׁיו לְלַכַּת בְּבִקֵּר לְשׁוֹב אֶל אָרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יֹרְעָאֵל;

וַיְהִי בַבָּא דָּוִד וְאֲנִשָּׁיו צָקְלָג בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעַמְלִקִי פִּשְׁטוֹ אֶל נֹגֵב וְאֶל צָקְלָג א, 30
 וַיְכּוּ אֶת צָקְלָג וַיִּשְׂרְפוּ אֶתָּה בָּאֵשׁ; וַיִּשְׁבוּ אֶת הַנְּשִׁים >וְאֶת כָּל־ אֲשֶׁר בָּה מִקָּטָן 2
 וְעַד גְּדוֹל לֹא הָמִיתוּ אִישׁ וַיִּנְהֲגוּ וַיִּלְכוּ לְדַרְכָּם; וַיָּבֵא דָוִד וְאֲנִשָּׁיו אֶל הָעִיר וְהִנֵּה 3
 שְׂרוּפָה בָּאֵשׁ וְנִשְׁיָהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם נִשְׁבּוּ; וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת 35
 קוֹלָם וַיִּבְכוּ עַד אֲשֶׁר אֵין בָּהֶם כַּח לְבָבוֹת; וְתִצֵּר לְדוֹד מֵאֵד כִּי אָמְרוּ הָעָם
 לְסַקְלוּ כִּי מֵרָה נִפְשׁ כָּל הָעָם אִישׁ עַל בְּנֵיָם וְעַל בְּנֹתָיו
 וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו; וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אַבִּיתָר הַכֹּהֵן בֶּן אַחִימֵלֵךְ הַגִּישָׁה 7
 נָא לִי הָאֶפֶוד וַיִּנְשׂ אַבִּיתָר אֶת הָאֶפֶוד אֶל דָּוִד; וַיִּשְׂאֵל דָּוִד בַּיהוָה לְאָמֵר >הֲ־אֶרְדָּף 8
 אַחֲרֵי הַגְּדוּד הַזֶּה הָאֲשִׁינָנוּ וַיֹּאמֶר לוֹ רַדָּף כִּי הִשַּׁג תִּשְׁיָג וְהִצַּל תִּצַּל; וַיִּלְךְ דָּוִד 9^a
 הוּא וְשֵׁשׁ מְאוֹת >ה־אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֵאוּ עַד נַחַל הַבְּשׂוֹרָה; וַיַּעֲמְדוּ מֵאַתִּים אִישׁ־ב־ 40

(א) 30. וַיִּשְׂאֵל דָּוִד וַיִּנְשׂוּ אַחִינֹעַם הַיֹּרְעֵלִית וְאִבְיָנִיל אֶת־נָכַל הַכְּרַמְלִי;

(ב) 9^b וְהַנּוֹתְרִים עִמָּדוּ

- 26,3 איש בחורי ישראל לבקש את דוד במדבר זיף; ויחן שאול בגבעת התכילה אשר על פני הישימן על הדרך ודוד ישב במדבר וירא כי בא שאול אחריו המדברה:
- 7.4 וישלח דוד מרגלים וידע כי בא שאול אל נכון; ויקם דוד ויבא אל המקום אשר הנה שם שאול וירא דוד את המקום אשר שכב שם שאול ואבנר בן נר שר צבאו ושאוול שכב במעגל והעם חנים סביבתו¹⁰; ויען דוד ויאמר אל אחימלך 5 החתי ואל אבישי בן צרויה אחי יואב לאמר מי ירד אתי אל שאול אל המתנה ויאמר אבישי אני ארד עמך; ויבא דוד ואבישי אל העם לילה והנה שאול שכב 7 ישן במעגל וחניתו מעוכה בארץ מראשתו¹⁰ ואבנר והעם שכבים סביבתו¹⁰; ויאמר אבישי אל דוד סגר אלהים היום את איך¹⁰ בידך ועתה אפנו נא בחנית ובארץ 9 פעם אחת ולא אשנה לו; ויאמר דוד אל אבישי אל תשחיתוהו כי מי שלח ידו 10 במשיח יהוה ונקה; ויאמר דוד חי יהוה כי אם יהוה יגפנו או יומו יבא ומת או במלחמה ירד ונספה; חלילה לי מיהוה משלח ידי במשיח יהוה ועתה קח נא 11 את החנית אשר מראשתו¹⁰ ואת צפחת המים ונלכה לנו; ויקח דוד את החנית ואת צפחת המים **מ-מראשתי**¹⁰ וילכו להם ואין ראה ואין יודע ואין מקיץ כי 12 כלם ישנים כי תרדמת יהוה נפלה עליהם;
- 14.13 ויעבר דוד העבר ויעמד על ראש ההר מרחק רב המקום ביניהם; ויקרא 14.13 דוד אל העם ואל אבנר בן נר לאמר הלוא תענה אבנר ויען אבנר ויאמר מי אתה קראת אל המלך; ויאמר דוד אל אבנר הלוא איש אתה ומי כמוך בישראל 15 ולמה לא שמרת אל אדניך המלך כי בא אחר העם להשחית את המלך אדניך; 16 לא טוב הדבר הזה אשר עשית חי יהוה כי בני מות אתם אשר לא שמרתם על אדניכם על משיח יהוה ועתה ראה אי חנית המלך וא¹⁰ צפחת המים אשר 17 מראשתו¹⁰; ויכר שאול את קול דוד ויאמר הקולך זה בני דוד ויאמר דוד קולי אדני המלך; ויאמר למה זה אדני רדף אחרי עבדו כי מה עשיתי ומה בידי 18 רעה; ועתה ישמע נא אדני המלך את דברי עבדו אם יהוה הסיתך בי ירח מנחה 19 ואם בני האדם ארורים הם לפני יהוה כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת יהוה 25 לאמר לך עבד אלהים אחרים; ועתה אל יפל דמי ארצה מנגד פני יהוה כי יצא מלך ישראל לבקש את **נפשי** כאשר ירדף הקרא בהרים; ויאמר שאול חטאתי 21 שוב בני דוד כי לא ארע לך עוד תחת אשר יקרה נפשי בעיניך היום הזה הנה הסכלתי ואשגה הרבה מאד; ויען דוד ויאמר הנה חנית המלך ויעבר אחד 22 מהנערים ויקחה; ויהוה ישיב לאיש את צדקתו ואת אמנתו אשר נתנך יהוה 23 היום ביד¹⁰; ולא אביתי לשלח ידי במשיח יהוה; והנה כאשר גדלה נפשך היום 24 הזה בעיני כן תגדל נפשי בעיני יהוה ויצלני מכל צרה; ויאמר שאול אל דוד כה ברוך אתה בני דוד גם עשה תעשה וגם יכל תוכל וילך דוד לדרכו ושאוול שב 26 למקומו;
- 27,8 ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד ביד שאול אין לי טוב כי **אם**- 35 המלט אמלט אל ארץ פלשתים ונואש ממני שאול לבקשני עוד בכל גבול ישראל 2 ונמלטתי מידו; ויקם דוד ויעבר הוא ושש מאות איש אשר עמו אל אביש בן מעוך מלך גת; וישב דוד עם אכיש בנת הוא ואנשיו איש וביתו דוד ושתי נשיו 3 אחינעם הירועאלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי¹⁰; ויגד לשאוול כי ברח דוד גת 4 ולא י¹⁰סף עוד לבקשו; ויאמר דוד אל אכיש אם נא מצאתי חן בעיניך יתנו לי 5 מקום באחת ערי השדה ואשבה שם ולמה ישב עבדך בעיר הממלכה עמך; 6 ויתן לו אכיש ביום ההוא את צקלג לכן היתה צקלג למלכי יהודה עד היום הזה; 8.7 ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים וארבעה חדשים; ויעל

- מהמדבר לברך את אדנינו ויִבְעַט בהם: והאנשים טבים לנו מאד ולא הכלמנו טו, 25
 ולא פקדנו מאומה כל ימי התהלכנו אתם בהיותנו בשדה: חומה היו עלינו 16
 גם לילה גם יומם כל ימי היותנו עמם רעים הצאן: ועתה דעי וראי מה תעשי 17
 כי כלתה הרעה אל אדנינו ועל כל ביתו והוא בן בליעל מדבר אליו: ותמהר 18
 אביגיל ותקח מאתים לחם ושנים נבלי יין וחמש צאן עשוות וחמש סאים קלי 5
 ומאה צמקים ומאתים דבלים ותשם על החמרים: ותאמר לנעריה עברו לפני הנני 19
 אחריכם באה ולאִישה נבל לא הגידה: והיא רכבת על החמור וירדת בסתר כ
 החר והנה דוד ואנשיו ירדים לקראתה ותפגש אתם: ודוד אמר אך לשקר שמרתי 21
 את כל אשר לזה במדבר ולא נפקד מכל אשר לו מאומה וישב לי רעה תחת
 טובה: כה יעשה אלהים ל־דוד וכה יסיף אם אשאיר מכל אשר לו עד אור 10
 הבקר משתין בקיר:
 ותרא אביגיל את דוד ותמהר ותרד מעל החמור ותפל לפני דוד על אפיה 23
 ותשתחו ארץ | > על רגליו: ותאמר בי אני אדני העון ותדבר נא אמתך באוניך 24
 ושמע את דברי אמתך: אל נא ישים אדני את לבו אל איש הבליעל הזה על כה
 נבל כי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו ואני אמתך לא ראיתי את נערי 15
 אדני אשר שלחת: ועתה אדני הי יהוה וחי נפשך אשר מנעך יהוה מבוא ברמים 26
 והושע ידך לך ועתה יהיו כנבל איביך והמבקשים אל אדני רעה: ועתה הברכה 27
 הזאת אשר הביאתי: שפחתך לאדני ונתנה לנערים המתהלכים ברגלי אדני: שא 28
 נא לפשע אמתך כי עשה יעשה יהוה לאדני בית נאמן כי מלאמות יהוה אדני
 נלחם ורעה לא תמצא כך מימך: וְקָם אדם לרדףך ולבקש את נפשך והיתה 29
 נפש אדני צרורה בצרור החיים את יהוה אלהיך ואת נפש איביך יקלענה בתוך
 כף הקלע: והיה כי יעשה יהוה לאדני ככל אשר דבר את הטובה עליך וצנך ל
 לנגיד על ישראל: ולא תהיה זאת לך לפוקה: ולמכשול לב לאדני - לשפך דם 31
 חנם ולהושיע -ד- אדני לו והיטב יהוה לאדני וזכרת את אמתך: ויאמר דוד 32
 לאביגיל ברוך יהוה אלהי ישראל אשר שלחך היום הזה לקראתי: וברוך מעמך 25
 וברוכה את אשר כלתני היום הזה מבוא ברמים והושע ידי לי: ואולם חי יהוה 34
 אלהי ישראל אשר מנעני מהרע אתך כי לולי מהרת ותבא־י לקראתי כי אם
 נותר לנבל עד אור הבקר משתין בקיר: ויקח דוד מידה את אשר הביאה לו לה
 ולה אמר עלי לשלום לביתך ראי שמעתי בקולך ואשא פניך: ותבא אביגיל אל 36
 נבל והנה לו משתה בביתו כמשתה המלך ולב נבל טוב עליו והוא שפר עד 30
 מאד ולא הגידה לו דבר קטן וגדול עד אור הבקר: ויהי בבקר בצאת היין מנבל 37
 ותגד לו אשתו את הדברים האלה וימת לבו בקרבו והוא היה לאבן: ויהי כעשרת 38
 -ימים ויגף יהוה את נבל וימת:
 וישמע דוד כי מת נבל ויאמר ברוך יהוה אשר רב את ריב חרפתי מיד 39
 נבל ואת עבדו חשך מרעה ואת רעת נבל השיב יהוה בראשו וישלח דוד וידבר 35
 באביגיל לקחתה לו לאשה: ויבאו עבדי דוד אל אביגיל הכרמלה וידברו אליה מ
 לאמר דוד שלחנו אליך לקחתך לו לאשה: ותקם ותשתחו אפים ארצה ותאמר 41
 הנה אמתך לשפחה לרחץ רגלי עבדי אדני: ותמהר ותקם אביגיל ותרכב על 42
 החמור וחמש נערותיה -הלכת לרגלה ותלך אחרי מלאכי דוד ותהי לו לאשה:
 ואת אחינעם לקח דוד מיזרעאל ותהיין גם שתיהן לו לנשים: ושאל נתן את 44-43
 מיכל בתו אשת דוד לפלמי בן ליש אשר מגלים:

ויבאו הזפים אל שאול הנבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר -עמנו- בנבעת 26.^א
 החכילה על פני השימון: ויקם שאול וירד אל מדבר זויף ואתו שלשת אלפים 2

- 24.7 הנה אנכי נתן את איבך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך. ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה את הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא: ויִקְנַע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום אל שאול: 8^a
6.ה^b ויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשאול בלמט: ויהי אחרי כן ויך לב דוד אתו על אשר כרת את יִנְנָי -המעיל- אשר לשאול: 5
- 9.8^b ושאל קם מהמערה וילך בדרך: ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדני המלך ויבט שאול אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו: ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי אדם לאמר הנה דוד מבקש רעתך: 1
11 הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמא-אן- 11
12 להרגך ו-א-חם עליך ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא: ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע וראה 13
13 כי אין בידי רעה ופשע ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה: ישפט 13
14 יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי לא תהיה בך: אחרי מי יצא מלך 14
15 ישראל אחרי מי אתה רדף אחרי כלב מת אחרי פרעש אחד: והיה יהוה לדון 15
16 ופשט ביני ובינך וירא וירב את ריבי וישפטני מידך: והיה ככלות דוד לדבר את 16
17 הדברים האלה אל שאול ויאמר שאול הקלך זה בני דוד וישא שאול קלו ויבך: 17
18 ויאמר אל דוד צדיק אתה ממני כי אתה נמלתני הטובה ואני נמלתיך הרעה: 18
19 ואת-ה' הגדלת היום את אשר עשיתה אתי טובה - אשר סגרני יהוה בידך ולא 19
20 כ הרגתני: וכי ימצא איש את איבו ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלמך טובה תחת 20
21 היום הזה אשר עשיתה לי: ועתה הנה ידעתי כי מלך תמלוך וקמה בידך 21
22 ממלכת ישראל: ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד 22
23 את שמי מבית אבי: וישבע דוד לשאול וילך שאול אל ביתו ורוד ואנשיו 23
25,א עלו על המצודה: וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספרו לו ויקברו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר מעון:

25

- 2 ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד ולו צאן שלשת אלפים ואלף 2
3 עזים ויהי בנזו את צאנו בכרמל: ושם האיש נבל ושם אשתו אבגיל והאשה 3
4 טובת שכל ופת תאר והאיש קשה רוע מעללים והוא קָלֶבֶט: וישמע דוד במדבר 4
ה כי גזו נבל את צאנו: וישלח דוד עשרה נערים ויאמר דוד לנערים עלו כרמלה 5
6 ובאתם אל נבל ושאלתם לו בשמי לשלום: ואמרתם כה ל-א-חי ואתה שלום 6
7 וביתך שלום וכל אשר לך שלום: ועתה שמעתי כי גזוים לך עתה הרעים אשר 7
8 לך היו עמנו לא הכלמנום ולא נפקד להם מאומה כל ימי היותם בכרמל: שאל 8
את נעריך ויגידו לך וימצאו הנערים חן בעיניך כי על יום טוב בא-נו תנה נא 9
את אשר תמצא ידך לעבדיך ולבנך לדוד: 9
- 9.9 ויבאו נערי דוד וידברו אל נבל ככל הדברים האלה בשם דוד וינחו: ויען 9
נבל את עבדי דוד ויאמר מי דוד ומי בן ישי היום רבו עבדים המתפרצים איש 10
11 מפני אדניו: ולקחתי את לחמי ואת -א-ני ואת טבחתי אשר טבחתי לגזוי ונתתי 11
12 לאנשים אשר לא ידעתי אי מזה המה: ויהפכו נערי דוד לדרכם וישבו ויבאו 12
13 ויגידו לו ככל הדברים האלה: ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש את חרבו ויחגרו 13
איש את חרבו ויחגר גם דוד את חרבו ויעלו אחרי דוד כארבע מאות איש 40
ומאתים ישבו על הכלים: 40
14 ולאבגיל אשת נבל הגיד נער אחד מהרעים לאמר הנה שלח דוד מלאכים

23,4 ביהודה יראים ואף כי נלך קעלה אל מערכות פלשתים: ויוסף עוד דוד לשאול
ביהוה ויענהו יהוה ויאמר קום רד קעילה כי אני נתן את פלשתים בידך: וילך ה
דוד ואנשיו¹⁰ קעילה וילחם בפלשתים וינהג את מקניהם ויך בהם מכה גדולה
וישע דוד את ישרי קעלה:»

5 ויגד לשאול כי בא דוד קעילה ויאמר שאול סג⁷-ר אתו אלהים בידי כי נסגר
לבוא בעיר דלתים ובריה: וישמע שאול את כל העם למלחמה לרדת קעילה לצור
אל דוד ואל אנשיו: וידע דוד כי עליו שאול מהריש הרעה ויאמר אל אביתר
הכהן הגישה האפוד: ויאמר דוד יהוה אלהי ישראל שמע שמע עבדך כי מבקש
שאול לבא אל קעילה לישחת לעיר בעבורי: ⁸ ועתה- הירד שאול כאשר שמע
10 עבדך יהוה אלהי ישראל הגד נא לעבדך ויאמר יהוה ירד: ויאמר דוד היסגרו
בעלי קעילה אתי ואת אנשי ביד שאול ויאמר יהוה יסגרו: ויקם דוד ואנשיו
13 כשש מאות איש ויצאו מקעילה ויתהלכו באשר יתהלכו ולשאול הגד כי נמלט
דוד מקעילה ויחדל לצאת: וישב דוד במדבר במצודות וישב בהר במדבר זוף
14 ויבקשהו שאול כל הימים ולא נתנו אלהים בידו:

15 ויבא דוד כי יצא שאול לבקש את נפשו ודוד במדבר זוף יב¹⁰-חרשה: ויקם
ויהונתן בן שאול וילך אל דוד חרשה ויחזק את ידו באלהים: ויאמר אליו אל
17 תירא כי לא תמצאך יד שאול אבי ואתה תמלך על ישראל ואנכי אהיה לך
למשנה וגם שאול אבי ידע כן: ויכרתו שניהם ברית לפני יהוה וישב דוד יב¹⁸-חרשה:
20 ויהונתן הלך לביתו:

ויעלו זפים אל שאול הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר עמנו במצודות
19 יב¹⁰-חרשה בגבעת החכילה אשר מימין הישימון: ועתה לכל אנת נפשך המלך לרדת
כ רד ולנו הסגירו ביד המלך: ויאמר שאול ברכים אתם ליהוה כי המלתם עלי: 21
25 לכו נא הכינו עוד ודעו וראו את מקומו אשר תהיה רגלו-המתרה- שם כי אמר
אלי ערם יערם הוא: וראו ודעו והלכתי אתכם והיה אם ישנו בארץ וחפשתי
23 אתו בכל אלפי יהודה: ויקומו וילכו זיפה לפני שאול ודוד ואנשיו במדבר מעון
24 בערבה אל ימין הישימון: וילך שאול ואנשיו לבקש-ו- ויגדו לדוד וירד הסלע כה
א-ש-ר- במדבר מעון וישמע שאול וירדף אחרי דוד מדבר מעון: וילך שאול
26 ו-אנשיו- מצד ההר מזה ודוד ואנשיו מצד ההר מזה והיה דוד נחפז ללכת מפני
27 שאול ושאול ואנשיו עטרים אל דוד ואל אנשיו לתפשם: ומלאך בא אל שאול
לאמר מהרה ולכה כי פשטו פלשתים על הארץ: וישב שאול מרדף אחרי דוד
28 וילך לקראת פלשתים על כן קראו למקום ההוא סלע המחלקות:

35 ויעל דוד משם וישב במצודות עין גדי: והיה כאשר שב שאול מאחרי פלשתים א.2,24
ויגדו לו לאמר הנה דוד במדבר עין גדי: ויקח שאול שלשת אלפים איש בחור
3 מכל ישראל וילך לבקש את דוד ואנשיו על פני צורי היעלים: ויבא אל גדרות
4 הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול להסך את רגליו ודוד ואנשיו בירכתי
המערה ישיבים: ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר יהוה אליך³ה

(x) 23,6 ויהי בברח אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו:

(z) xi היסגרני בעלי קעילה בידו

(y) 23 מכל המחבאים אשר יתחבא שם ושבתם אלי אל נכון

21,13 שאלו באלפיו ודוד ברבבתיו: וישם דוד את הדברים האלה בלכבו וירא מאד מפני
 14 איש מלך גת: וישגה את טעמו בעיניהם ויתהלל בידם וית-ף על דלתות
 ט השער ויורד רירו אל זקנו: ויאמר איש אל עבדיו הנה תראו איש משתגע למה
 16 תביאו אותו אלי: חסר משגעים אני כי הבאתם את זה להשתגע עלי הוה יבא
 5 אל בתי:

22,א וילך דוד משם וימלט אל מצדת עדלם וישמעו אחיו וכל בית אביו וירדו
 2 אליו שמה: ויתקבצו אליו כל איש מצוק וכל איש אשר לו נשא וכל איש מר
 3 נפש ויהי עליהם לשר ויהיו עמו כארבע מאות איש: וילך דוד משם מצפה מואב
 10 ויאמר אל מלך מואב י-שב- נא אבי ואמי אתכם עד אשר אדע מה יעשה לי
 10.4 אלהים: וי-ץ-חם את פני מלך מואב וישבו עמו כל ימי היות דוד במצודה: ויאמר
 גר הנביא אל דוד לא תשב במצפה לך ובאת לך ארץ יהודה וילך דוד ויבא
 יער חרת:

6 וישמע שאלו כי נודע דוד ו-ה-אנשים אשר אתו ושאלו יושב בגבעה תחת
 7 האשל ברמה והניתו בידו וכל עבדיו נצבים עליו: ויאמר שאלו לעבדיו הנצבים
 עליו שמעו נא בני ימיני גם לכלכם יתן בן ישי שדות וקרמים ו-כלכם ישים
 8 שרי אלפים ושרי מאות: כי קשרתם כלכם עלי ואין גלה את אזני בכרת בני עם
 בן ישי ואין ח-מל- מכם עלי וגלה את אזני כי הקים בני את עבדי עלי לארב
 9 כיום הוה: ויען דאג האדמי והוא נצב על עבדי שאלו ויאמר ראיתי את בן ישי
 1 בא נבה אל אחימלך בן אחטוב: וישאל לו ביהוה וצידה נתן לו ואת חרב גלית
 הפלשתי נתן לו:

11 וישלח המלך לקרא את אחימלך בן אחטוב הכהן ואת כל בית אביו
 12 הכהנים אשר כנב ויבאו כלם אל המלך: ויאמר שאלו שמע נא בן אחטוב
 13 ויאמר הנני אדני: ויאמר אל-יו שאלו למה קשרתם עלי אתה ובן ישי בתתך לו
 14 לחם וחרב ושאלו לו באלהים לקום אלי לארב כיום הזה: ויען אחימלך את
 המלך ויאמר ומי בכל עבדיך כדוד נאמן וחתן המלך ו-ש-ר- כ-ל משמעתך ונכבד
 ט בביתך: היום החלתי לשאלו לו באלהים חלילה לי אל ישם המלך בעבדו דבר
 16 ו-בכל בית אבי כי לא ידע עבדיך בכל זאת דבר קטן או גדול: ויאמר המלך
 17 מות תמות אחימלך אתה וכל בית אביך: ויאמר המלך לרצים הנצבים עליו סבו
 והמיתו כהני יהוה כי גם ידם עם דוד וכי ידעו כי ברח הוא ולא גלו את אזני-
 18 ולא אבו עבדי המלך לשלח את ידם לפגע בכהני יהוה: ויאמר המלך לדויג סב
 אתה ופגע בכהנים ויסב דויג האדמי ויפגע הוא בכהנים וימת ביום ההוא שמנים
 19 וחמשה איש נשא אפוד בד: ואת נב עיר הכהנים הכה לפי חרב מאיש ועד
 35 אשה מעולל ועד יונק ושור וחמור ושה לפי חרב:
 21,ב וימלט בן אחד לאחימלך בן אחטוב ושמו אביתר ויברח אחרי דוד: ויגד
 22 אביתר לדוד כי הרג שאלו את כהני יהוה: ויאמר דוד לאביתר ידעתי ביום
 ההוא כי שם דויג האדמי כי הגד יגיד לשאלו אנכי ו-ת-בתי בכל נפש בית
 23 אביך: שבה אתי אל תירא כי אשר יבקש את נפשך יבקש את נפשי כי
 40 משמרת אתה עמדי:

23,א ויגדו לדוד לאמר הנה פלשתים נלחמים בקעילה והמה שסים את הגרנות:
 2 וישאל דוד ביהוה לאמר האלך והכיתי בפלשתים האלה ויאמר יהוה אל דוד לך
 3 והכית בפלשתים והושעת את קעילה: ויאמרו אנשי דוד אליו הנה אנחנו פה

- ויסתר דוד בשדה ויהי החדש וישב המלך על הלחם לאכול: וישב המלך 20,24
 על מושבו כפעם בפעם אל מושב הקיר ויקד-ם יהונתן וישב אבנר מצד שאול
 ויפקד מקום דוד: ולא דבר שאול מאומה ביום ההוא כי אמר מקרה הוא בלתי 26
 טהור הוא כי לא -מִקְרָה: ויהי ממחרת החדש -ביום- השני ויפקד מקום דוד 27
 ויאמר שאול אל יהונתן בנו מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם: 5
 ויען יהונתן את שאול נשאל נשאל דוד מעמדי עד בית לחם: ויאמר שלחני נא 29,28
 כי זבח משפחה לנו בעיר ו-י-צו-י לי -אֶחָי- ועתה אם מצאתי חן בעיניך אמלטה
 נא ואראה את אחי על כן לא בא אל שלחן המלך: ויחר אף שאול ביהונתן 6
 ויאמר לו בן נעות המרדות הלא ידעתי כי -חבֵר- אתה לבן ישי לבשתך ולבשת
 ערות אמך: כי כל הימים אשר בן ישי חי על האדמה לא תפון אתה ומלכותך 10
 ועתה שלח וקח אתו אלי כי בן מות הוא: ויען יהונתן את שאול אביו ויאמר 32
 אליו למה יומת מה עשה: ו-יִמְלֶה- שאול את החנית עליו להכתו וידע יהונתן כי 33
 קָל־תָּה - מעם אביו להמית את דוד: ויקם יהונתן מעם השלחן בחרי אף ולא 34
 אכל ביום החדש השני לחם כי נעצב אל דוד כי הכלמו אביו:
 ויהי בבקר ויצא יהונתן השדה למועד דוד ונער קטן עמו: ויאמר לנער רץ 36.ה
 מצא נא את החצים אשר אנכי מורה הנער רץ והוא ירה החצי להעברו: ויבא 37
 הנער עד מקום החצי אשר ירה יהונתן ויקרא יהונתן אחרי הנער ויאמר הלא
 החצי ממך והלאה: ויקרא יהונתן אחרי הנער מִקְרָה חושה אל תעמד וילקט 38
 נער יהונתן את החצים ו-יִבֶּא אל אדניו: והנער לא ידע מאומה אך יהונתן 39
 ודוד ידעו את הדבר: ויתן יהונתן את כליו אל הנער אשר לו ויאמר לו לך 20
 הביא העיר: הנער בא ודוד קם מאצל ה-א-ר-גב ויפל לאפיו ארצה וישתחו שלש 41
 פעמים וישקו איש את רעהו ויבכו איש את רעהו עד - הַגְּדֹל: ויאמר יהונתן 42
 לדוד לך לשלום -אשר נשבענו שנינו אנחנו בשם יהוה - יהוה יהיה ביני וביניך
 ובין זרעי ובין זרעך עד עולם: ויקם וילך ויהונתן בא העיר: 21.א

25

- ויבא דוד נבה אל אחימלך הכהן ויחרד אחימלך לקראת דוד ויאמר לו 2
 מדוע אתה לבדך ואיש אין אתך: ויאמר דוד לאחימלך הכהן המלך צניג דבר 3
 -היום- ויאמר אלי איש אל ידע מאומה את הדבר אשר אנכי שלחך ואשר צויתך
 ואת הנערים וי-עֲדֹתִי אל מקום פלגי אלמני: ועתה -אִם- יש תחת ירך חמשה 4
 לחם תנה בידי או הנמצא: ויען הכהן את דוד ויאמר אין לחם חל - תחת ידי 5
 כי אם לחם קדש יש אם נשמרו הנערים אך מאשה: ויען דוד את הכהן ויאמר 6
 לו כי אם אשה עֲצָרָה לנו כתמל שלשם בצאתי ויהיו כלי הנערים קדש ואף
 כי היום יקדש-י בכלי: ויתן לו הכהן קדש כי לא היה שם לחם כי אם לחם 7
 הפנים המוסרים מלפני יהוה לשום לחם חם ביום הלקחו: ושם איש מעבדי 8
 שאול ביום ההוא נעצר לפני יהוה ושמו דאג האדמי אביר הר-צִיִּים אשר לשאול: 35
 ויאמר דוד לאחימלך -רָאָה הֲיִישׁ פֶּה תחת ירך חנית או חרב כי גם חרבי וגם
 כלי לא לקחתי בידי כי היה דבר המלך נחוץ: ויאמר הכהן חרב גלית הפלשתי 9
 אשר הכית בעמק האלה הנה היא לומה בשמלה אחרי האפוד אם אתה תקח
 לך קח כי אין אחרת וזלתי בזה ויאמר דוד אין כמותה תננה לי: 10

40

- ויקם דוד ויברח ביום ההוא מפני שאול ויבא אל אכיש מלך גת: ויאמרו 12.11
 עבדי אכיש אליו הלא זה דוד מלך הארץ הלא לזה יענו במחלות לאמר הכה

19,טו וישלח שאול את המלאכים לראות את דוד לאמר העלו אתו במטה אלי להמיתו:
17,16 ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטה וכביר העזים מראשתיו: ויאמר שאול
אל מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את איבי וימלט ותאמר מיכל אל שאול הוא
אמר אלי שלחני למה אמיתך:

5 ודוד ברח וימלט ויבא אל שמואל הרממה ויגיד לו את כל אשר עשה לו
18 שאול וילך הוא ושמואל וישבו בניית: ויגיד לשאול לאמר הנה דוד בניית ברמה:
19 וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד וירא-ו את <קהלת הנביאים נפאים ושמואל
21 עמוד <מ-נצח> עליהם ותהי על מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו גם המה: ויגדו
10 לשאול וישלח מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה ויסף שאול וישלח מלאכים
22 שלשים ויתנבאו גם המה: וילך גם הוא הרממה ויבא עד בור הגרן אשר בשפ-ו
23 וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בניית: וילך <מ-שם אל נוי ברמה
24 ותהי עליו גם הוא רוח אלהים וילך הלך ויתנבא עד באו בניית ברמה: ויפשמ
גם הוא בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל ויפל ערם כל היום ההוא וכל הלילה
15 על כן יאמרו הגם שאול בנביאים:

20,א ויברח דוד מניית ברמה ויבא ויאמר לפני יהונתן מה עשיתי מה עוני ומה
2 חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי: ויאמר לו חלילה לך לא תמות הנה
לא יעשה אבי דבר גדול או דבר קטן ולא יגלה את אזני ומדוע יסתור אבי
3 ממני את הדבר הזה אין זאת: וישב-ו דוד ויאמר ידע ידע אביך כי מצאתי
20 חן בעיניך ויאמר אל ידע זאת יהונתן פן יעצב ואולם חי יהוה וחי נפשך כי
4 כפשע בני ובין המות: ויאמר יהונתן אל דוד מה תא-והי נפשך ואעשה לך:
ה ויאמר דוד אל יהונתן הנה חדש מחר ואנכי ישב לא- אשב עם המלך לאכול
6 ושלחתי ונסתרתי בשדה עד הערב: אם פקד יפקדני אביך ואמרת נשאל נשאל
7 ממני דוד לרויך עד- בית לחם עירו כי זבח הימים שם לכל המשפחה: אם כה
25 יאמר טוב שלום לעבדך ואם חרה יחרה לו דע כי כלתה הרעה מעמו: ועשית
8 חסד עם- עבדך כי בברית יהוה הבאת את עבדך עמך ואם יש בי עון המיתני
9 אתה ועד אביך למה זה תביאני: ויאמר יהונתן חלילה לך כי אם ידע אדע כי
י כלתה הרעה מעם אבי לבוא עליך ולא אתה אגיד לך: ויאמר דוד אל יהונתן
11 מי יגיד לי או מה יענך אביך קשה: ויאמר יהונתן אל דוד לכה ונצא השדה
12 ויצאו שניהם השדה: ויאמר יהונתן אל דוד עד- יהוה אלהי ישראל כי אחקר
את אבי כעת מחר והנה טוב אל דוד ולא אז אשלח אליך וגלית את אונך:
13 כה יעשה יהוה ליהונתן וכה יסיף כי ייטב אל אבי את הרעה עליך וגלית
14 את אונך ושלחתך והלכת לשלום ויהי יהוה עמך כאשר היה עם אבי: וילא-
15 אם עודני חי וילא תעשה עמדי חסד יהוה: ואם מות- אמות ו לא תכרית את
17,16 חסדך מעם ביתי עד עולם וילא- בהכרת יהוה את איבי דוד איש מעל פני
הארמה: וייפרת- שם יהונתן <מ-עם בית דוד ובקש יהוה מיד איבי דוד: ויוסף
18 יהונתן להשבע- לדוד באהבתו אתו כי אהבת נפשו אהבו: ויאמר לו יהונתן
19 מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך: ושלשת תפקד מאד ובאת אל המקום אשר
כ נסתרת שם ביום המעשה וישבת אצל הארגב הלוי: ואני אשלש ב-חצים צדי-ה
21 אורה לשלח לי למטרה: והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר
אמר לנער הנה החצי- ממך והנה קחנו ב-אה כי שלום לך ואין דבר חי יהוה:
23,22 ואם כה אמר לעלם הנה החצי- ממך והלאה לך כי שלחך יהוה: והדבר אשר
דברנו אני ואתה הנה יהוה ביני וביןך עד עולם:

ויהוה עמו: וירא שאול אשר הוא משכיל מאד ויגד מפניו: וכל ישראל ויהודה ט. 18,16
אהב את דוד כי הוא יוצא ובא לפני ה-ע-ם:

ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן לך לאשה אך היה 5
לי לבן חיל והלחם מלחמות יהוה ושאול אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד
פלשתים: ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי חיי? ב ישראל כי אהיה חתן 18
למלך: ויהי בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי 19
לאשה:
ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשאול וישר הדבר בעיניו: ויאמר 21. ב
שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד 10
בשמים תתחתן בי היום: ויצו שאול את עבדיו דברו אל דוד בלט לאמר הנה 22
חפץ בך המלך וכל עבדיו אהבוך ועתה התחתן במלך: וידברו עבדי שאול 23
באוני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם התחתן במלך ואנכי
איש רש ונקלה: ויגדו עבדי שאול לו לאמר כדברים האלה דבר דוד: ויאמר 24. ב
שאול כה תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים להנקם 15
באיבי המלך ושאול חשב להפיל את דוד ביד פלשתים: ויגדו עבדיו לדוד את 26. א
הדברים האלה וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך: ויקם דוד וילך הוא 27
ואנשיו ויך בפלשתים מאת- איש ויבא דוד את ערלתיהם וימל-א-ם למלך
להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה: וירא שאול וידע כי יהוה 28
עם דוד ו-כ-י כל -שרא-ל אהבתהו: ויאסף שאול ל-ירא מפני דוד עוד ויהי שאול 29
איב את דוד כל הימים: ויצאו שרי פלשתים ויהי מדי צאתם שכל דוד מכל עבדי ל
שאול וייקר שמו מאד:

וידבר שאול אל יונתן בנו ואל כל עבדיו להמית את דוד ויהונתן בן שאול 8, 19
חפץ בדוד מאד: ויגד יהונתן לדוד לאמר מבקש שאול אבי להמיתך ועתה השמר 25
גא בבקר -ונחבאת זיושבת ב-סתר: ואני אצא ועמדתי ליד אבי בשדה אשר אתה 3
שם ואני אדבר בך אל אבי וראיתי מה והגדתי לך: וידבר יהונתן בדוד טוב אל 4
שאול אביו ויאמר אליו אל יחטא המלך בעבדו בדוד כי לוא חטא לך וכי מעשיו 5
טוב לך מאד: וישם את נפשו בכפו ויך את הפלשתי ויעש יהוה תשועה גדולה 6
לכל ישראל ראית ותשמח ולמה תחטא בדם נקי להמית את דוד חנם: וישמע 30
שאול בקול יהונתן וישבע שאול חי יהוה אם יומת: ויקרא יהונתן לדוד ויגד לו 7
יהונתן את כל הדברים האלה ויבא יהונתן את דוד אל שאול ויהי לפניו כאתמול
שלשום:
ותוסף המלחמה להיות ויצא דוד וילחם בפלשתים ויך בהם מכה גדולה וינסו 8
מפניו: ותהי רוח -אלהים- רעה אל שאול והוא בביתו יושב וחנניתו בידו ודוד 35
מנגן ביד-ו: ויבקש שאול להכות בחנית בדוד ובקיר ויפטר מפני שאול ויך את
החנית בקיר ודוד נס וימלט-: ויהי- בלילה -ה-הוא וישלח שאול מלאכים אל 11
בית דוד לשמרו -להמיתו בבקר ותגד לדוד מיכל אשתו לאמר אם אינך
ממלט את נפשך הלילה מחר אתה מומת: ותגד מיכל את דוד בעד החלון וילך 12
ויברח וימלט: ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה ואת כביר העוים שמה 13
מראשתו ותכס בבגד: וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד ו-אמר-ו- חלה הוא: 14

18,26^b (א) ולא מלאו הימים

- 17,42 הלך וקרב אל דוד והאיש נשא הצנה לפניו: ויבט הפלשתי ויראה את דוד
 43 ויבוהו כי היה נער ואדמני עליהם יפה מראה: ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב
 44 אנכי כי אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו: ויאמר הפלשתי
 מה אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף השמים ולבהמת השדה: ויאמר דוד
 אל הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם יהוה
 5 צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת: היום הזה יסגרך יהוה בידי והכתוך
 46 והקרת את ראשך מעליך ונתתי פגרך ופגרי- מחנה פלשתים היום הזה לעוף
 47 השמים ולחית הארץ וידעו כל הארץ כי יש אלהים לישראל: וידעו כל הקהל
 הזה כי לא בחרב ובחנית יהושיע יהוה כי ליהוה המלחמה ונתן אתכם בידו:
 48 ויהי כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימהר דוד וירץ המערכה לקראת
 49 הפלשתי: וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן -אחת- ויקלע ויך את
 הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן -בעד הכובע- במצחו ויפל על פניו ארצה:
 5 ויחוק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימתהו וחרב אין ביד דוד:
 51 וירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה מתערה וימתתהו ויכרת
 52 בה את ראשו ויראו הפלשתים כי מת גבורם וינסו: ויקמו אנשי ישראל ויהודה
 15 וירעו וירדפו את הפלשתים עד בואך גת- ועד שערי עקרון ויפלו חללי פלשתים
 53 בדרך -ה-שערים ועד גת ועד עקרון: וישבו בני ישראל מדלק אחרי פלשתים
 54 וישפו את מחניהם: ויקח דוד את ראש הפלשתי ויבאהו ירושלם ואת כליו שם
 באהלו:
 20 ובראות שאול את דוד יצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר הצבא בן
 56 מי זה הנער אבנר ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי: ויאמר המלך שאל
 57 אתה בן מי זה העלם: וכשוב דוד מהבות את הפלשתי ויקח אתו אבנר ויבאהו
 58 לפני שאול וראש הפלשתי בידו: ויאמר אליו שאול בן מי אתה הנער ויאמר דוד
 בן עבדך ישי בית הלחמי:
 25 ויהי ככלתו לדבר אל שאול ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויאהבו יהונתן
 18,א כנפשו: ויקחהו שאול ביום ההוא ולא נתנו לשוב בית אביו: ויכרת יהונתן
 3,2 ל-דוד ברית באהבתו אתו כנפשו: ויתפשט יהונתן את המעיל אשר עליו ויתנהו
 4 לדוד ומדיו ועד חרבו ועד קשתו ועד חגרו: ויצא דוד בכל אשר ישלחנו שאול
 ה ישיביל וישמהו שאול על אנשי המלחמה וייטב בעיני כל העם וגם בעיני
 30 עבדי שאול:
 6 ויהי בבואם בשוב דוד מהבות את הפלשתי ותצאנה הנשים מכל ערי
 7 ישראל לש-סר -במחלות לקראת שאול המלך בתפים בשמחה ובשלשים: ותענינה
 35 הנשים המשחקות ותאמרן
 הכה שאול באלפ-סו
 ודוד ברכבתיו:
 8 ויחר לשאול מאד וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד -ה-רכבות ולי
 9 נתנו האלפים ועוד לו אך המלוכה: ויהי שאול ע-סו את דוד מהיום ההוא והלאה:
 ויהי ממחרת ותצלח רוח אלהים רעה אל שאול ויתנבא בתוך הבית ודוד
 40 מנגן בידו כיום ביום והחנית ביד שאול: ו-פ-ל שאול את החנית ויאמר אפה
 בדוד ובקיר ויסב דוד מפניו פעמים:
 13,12 וירא שאול מלפני דוד כי היה יהוה עמו ומעם שאול סר: ויסרהו שאול
 14 מעמו וישמהו לו שר אלף ויצא ויבא לפני העם: ויהי דוד -ב-בל דרכ-סו משכיל

- 17,9 איש וירד אלי: אם יוכל להלחם אתי והפני והיינו לכם לעבדים ואם אני אוכל לו והכתינו והייתם לנו לעבדים ועברתם אתנו: ויאמר הפלשתי אני חרפתי את מערכות ישראל היום הוזה תנו לי איש ונלחמה יחד: וישמע שאול וכל ישראל את דברי הפלשתי האלה ויחתו ויראו מאד:
- 5 ודוד בן איש אפרתי הוזה מבית לחם יהודה ושמו ישי ולו שמונה בנים והאיש בימי שאול וקן בא בשנים: וילכו שלשת בני ישי הגדלים - אחרי שאול למלחמה ושם שלשת בניו אשר הלכו במלחמה אליאב הבכור ומשנהו אבינדב והשלשי שמה: ודוד הוא הקטן ושלשה הגדלים הלכו אחרי שאול: ודוד הלך ושב מעל שאול לרעות את צאן אביו בית לחם: ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיצב ארבעים יום: ויאמר ישי לדוד בנו קח נא לאחיך איפת הקליא הוזה ועשרה הלחם הוזה וחרץ המחנה לאחיך: ואת עשרת חריצי החלב האלה תביא לשר האלף ואת אחיך תפקד לשלום ואת ערבתם תקח: ושאל והמה וכל איש ישראל בעמק האלה נלחמים עם פלשתים: וישכם דוד בבקר ויטש את הצאן על שמר וישא וילך כאשר צוהו ישי ויבא המעגלה והחיל ויצא אל המערכה והרעו במלחמה: ותערך ישראל ופלשתים מערכה לקראת מערכה: ויטש דוד את הכלים מעליו על יד שומר הכלים וירץ המערכה ויבא וישאל לאחיו לשלום: והוא מדבר עמם והנה איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מגת ממערת-כות פלשתים וידבר כדברים האלה וישמע דוד: וכל איש ישראל בראותם את האיש וינסו מפניו ויראו מאד: ויאמר איש ישראל הראיתם האיש העלה הוזה כי לחרף את ישראל עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול ואת בתו יתן לו ואת בית אביו יעשה חפשי בישראל: ויאמר דוד אל האנשים העמדים עמו לאמר מה יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הלז והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי הערל הוזה כי חרף מערכות אלהים חיים: ויאמר לו העם כדבר הוזה לאמר כה יעשה לאיש אשר יכנו: וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף אליאב בדוד ויאמר למה זה ירדת ועל מי נמשת מעט הצאן ההנה במדבר אני ידעתי את זדנך ואת רע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת: ויאמר דוד מה עשיתי עתה הלוא דבר הוא: ויסב מאצלו אל מול אחר ויאמר כדבר הוזה וישבהו העם דבר כדבר הראשון:
- 30 וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול ויקהו: ויאמר דוד אל שאול אל יפל לב אדני- עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הוזה: ויאמר שאול אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הוזה להלחם עמו כי נער אתה והווא איש מלחמה מנעריו: ויאמר דוד אל שאול רעה היה עבדך לאביו בצאן ובא הארי והדוב ונשא שה מהעדר: ויצאתי אחריו והכתינו והצלתי מפיו ויקם עלי והחוקתי בוקנו והכתינו והמיתו: גם את הארי גם את- הדוב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל הוזה כאחד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים: ויאמר דוד יהוה אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב הוא יצילני מיד הפלשתי הוזה ויאמר שאול אל דוד לך ויהוה יהיה עמך:
- 38 וילבש שאול את דוד מדיו ו-כובע נחשת על ראשו: ויחגר דוד את חרבו מעל למדיו ו-לא- ללכת פעם ופעמים- ויאמר דוד אל שאול לא אוכל ללכת באלה כי לא נסיתי ויס-ר- מעליו: ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלקי אבנים מן הנחל וישם אתם - בילקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי: וילך הפלשתי

(x) 17,38 וילבש אתו שריון

(β) מ בכלי חרעים אשר לו

15.34. וילך שמואל הרמתה ושאל עלה אל ביתו גבעת שאול: ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו כי התאבל שמואל אל שאול

16, א ויהוה נחם כי המליך את שאול על ישראל: ויאמר יהוה אל שמואל
 5 עד מתי אתה מתאבל אל שאול ואני מאסתיו ממלך על ישראל מלא קרנדך
 2 שמן ולך אשלחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו לי מלך: ויאמר
 שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר יהוה עגלת בקר תקח בידך
 3 ואמרת לזבח ליהוה באתי: וקראת לישי בזבח ואנכי אודיעך את אשר
 4 תעשה ומשחת לי את אשר אמר אליך: ויעש שמואל את אשר דבר יהוה ויבא
 ה בית לחם ויחרדו וקני העיר לקראתו ויאמר- שלם בואך: ויאמר שלום לזבח
 ליהוה באתי התקדשו ושמח-תם אתי -היום- ויקדש את ישי ואת בניו ויקרא להם
 7.6 לזבח: ויהי בבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד יהוה משיחו: ויאמר יהוה
 אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא כ-אשר
 8 יראה האדם -יראה האלהים- כי האדם יראה לעינים ויהוה יראה ללבב: ויקרא
 9 ישי אל אביגדב ויעברוהו לפני שמואל ויאמר גם בזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי
 י שמה ויאמר גם בזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר
 11 שמואל אל ישי לא בחר יהוה באלה: ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים ויאמר
 עוד - הקטן והנה רעה בצאן ויאמר שמואל אל ישי שלחה וקחנו כי לא נ-שב
 12 עד באו פה: וישלח ויביאהו והוא ארמוני על-ים יפה עינים וטוב ראי ויאמר
 13 יהוה קום משחתו כי זה הוא: ויקח שמואל את קרן השמן וימשה אותו
 בקרב אחיו ותצלח רוח יהוה אל דוד מהיום ההוא ומעלה ויקם שמואל וילך
 הרמתה:

14.15 ורוח יהוה סרה מעם שאול ובעתתו רוח רעה מאת יהוה: ויאמרו עבדי
 16 שאול אליו הנה נא רוח אלהים רעה מבעתך: יאמר- נא - עבדיך לפניך -בבקשו
 25 -לאדנינו- איש ידע -נגן בכנור והיה בהיות עליך רוח אלהים רעה ונגן בידו
 18.17 וטוב לך: ויאמר שאול אל עבדיו ראו נא לי איש מיטיב לנגן והביאתם אלי: ויען
 אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש
 19 מלחמה ונכון דבר ואיש תאר ויהוה עמו: וישלח שאול מלאכים אל ישי ויאמר
 כ שלחה אלי את דוד בנך אשר בצאן: ויקח ישי חמור -וישם עליו משא- לחם
 21 ונאד יין וגדי עזים אחד וישלח ביד דוד בנו אל שאול: ויבא דוד אל שאול
 22 ויעמד לפניו ויאהבהו מאד ויהי לו נשא כלים: וישלח שאול אל ישי לאמר
 23 יעמד נא דוד לפני כי מצא חן בעיני: והיה בהיות רוח אלהים אל שאול ולקח
 דוד את הכנור ונגן בידו ורוח לשאול וטוב לו וסרה מעליו רוח הרעה:

17, א ויאספו פלשתים את מחניהם למלחמה ויאספו שוכה אשר ליהודה ויחנו בין
 2 שוכה ובין עוקה באפס דמים: ושאל ואיש ישראל נאספו ויחנו בעמק האלה
 3 ויערכו מלחמה לקראת פלשתים: ופלשתים עמדים אל ההר מזה וישראל עמדים
 4 אל ההר מזה והגיא ביניהם: ויצא איש הבנים ממ-ערכ-ות פלשתים גלית שמו
 ה מגת גבהו שש אמות וזרת: וכובע נחשת על ראשו ושריון קשקשים הוא לבוש
 40 ומשקל השריון חמשת אלפים שקלים נחשת: ומצח-ת נחשת על רגליו וכידון
 6 נחשת בין כתפיו: ויעיץ חניתו כמנור ארנים ולהבת חניתו שש מאות שקלים
 7 ברזל ונשא הצנה הלך לפניו: ויעמד ויקרא אל מערכת ישראל ויאמר להם
 8 למה תצאו לערך מלחמה הלוא אנכי הפלשתי ואתם עבדים לשאול ב-חרו לכם

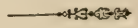
ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח יהוה למשחך למלך על עמו על ישראל א
 2 ועתה שמע לקול דברי יהוה: כה אמר יהוה צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק
 3 לישראל אשר שם לו בדרך בעלתו ממצרים: עתה לך והכיתה את עמלק
 והחרמתו ואת כל אשר לו ולא תחמל עליו והמתה מאיש עד אשה מעולל ועד
 5 יונק משור ועד שה מגמל ועד חמור: וישמע שאול את העם ויפקדם בִּשְׁלֹאִים
 6 מאתים אלף רגלי: ויבא שאול עד עיר עמלק ויארב בנחל: ויאמר שאול אל
 הקיני לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן אספך עמו ואתה עשיתה חסד עם כל בני
 7 ישראל בעלותם ממצרים ויסר קין מתוך עמלק: ויך שאול את עמלק מִשְׁפִּילִים
 8 בואך שור אשר על פני מצרים: ויתפש את אנג מלך עמלק חי ואת כל העם
 9 החרים לפי חרב: ויחמל שאול והעם על אנג ועל מיטב הצאן והבקר ה־שִׁמְנֵי-גִם
 10 ו־הַכְרִים ועל כל הטוב ולא אבו החריםם וכל מלאכה ג־בוה וגמ־אסת־
 החריםו:
 11 ויהי דבר יהוה אל שמואל לאמר: גחמתי כי המלכתי את שאול למלך כי
 12 שב מאחרי ואת דברי לא הקים ויצר לשמואל ויועק אל יהוה כל הלילה: וישכם
 15 שמואל לקראת שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא שאול הכרמלה והנה ה־צִיב
 לו יד ויסב ויעבר וירד הגלגל: ויבא שמואל אל שאול ויאמר לו שאול ברוך
 13 אתה ליהוה הקימתי את דבר יהוה: ויאמר שמואל ומה קול הצאן הזה באוני
 14 וקול הבקר אשר אנכי שמע: ויאמר שאול מעמלקי הביאום אשר חמל
 15 העם על מיטב הצאן והבקר למען זבח ליהוה אלהיך ואת היותר החרמנו: ויאמר
 16 שמואל אל שאול הרף ואגידה לך את אשר דבר יהוה אלי הלילה ויאמר לו
 20 דבר: ויאמר שמואל הלווא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך
 יהוה למלך על ישראל: וישלחך יהוה בדרך ויאמר לך והחרמתה את החטאים
 18 את עמלק ונלחמת בו עד כלותם -: ולמה לא שמעת בקול יהוה ותעט אל השלל
 19 ותעש הרע בעיני יהוה: ויאמר שאול אל שמואל איכף שמעתי בקול יהוה כ
 25 ואלך בדרך אשר שלחני יהוה ואביא את אנג מלך עמלק ואת עמלק החרמתי:
 22.21 ויקח העם מהשלל צאן ובקר ראשית החרם לזבח ליהוה אלהיך בגלגל: ויאמר
 שמואל
 החפץ ליהוה בעלות זבחים 23 כי חטאת קסם מרי
 כשמע בקול יהוה
 30 הנה שמע מזבח טוב
 יען מאסת את דבר יהוה
 להקשיב מחלב אילים: וימאסך ממלך:
 ויאמר שאול אל שמואל חטאתי כי עברתי את פי יהוה ואת דבריך כי יראתי
 את העם ואשמע בקולם: ועתה שא נא את חטאתי ושוב עמי ואשתחוו ליהוה: כה
 ויאמר שמואל אל שאול לא אשוב עמך כי מאסתה את דבר יהוה וימאסך יהוה
 26 מהיות מלך על ישראל: ויסב שמואל ללכת ויחוק בכנף מעילו ויקרע: ויאמר
 28.27 אליו שמואל קרע יהוה את ממלכת ישראל מעליך היום ונתנה לרעך הטוב
 ממך: וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם: ויאמר
 29 חטאתי עתה כבדני נא נגד זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי והשתחית ליהוה
 31 אלהיך: וישב שמואל אחרי שאול וישתחו שאול ליהוה:
 32 ויאמר שמואל הנישו אלי את אנג מלך עמלק וילך אליו אנג מעדנת ויאמר
 33 אנג אכן סר מר המות: ויאמר שמואל כאשר שפלה נשים חרבך כן תשכל מגשים
 אמך וישפך שמואל את אנג לפני יהוה בגלגל:

15.4 (a) ועשרת אלפים את איש יהודה

- 14,24 ושאל הזיר נזר גדול- ביום ההוא ויאל- שאול את העם לאמר ארור האיש
 כה אשר יאכל לחם עד הערב ונקמתי מאיבי ולא טעם כל העם לחם: ויער היה-
 26 על פני השדה: ויבא העם אל היער והנה הלק- דב-רו- ואין משי-ב- ידו אל פיו
 27 כי ירא העם את השבעה: ויונתן לא שמע בהשביע אביו את העם וישלח את
 5 קצה המטה אשר בידו ויטבל אותה ביערת הדבש וישב ידו אל פיו ות-אר-נה
 28 עיניו: ויען איש מהעם ויאמר השבע השביע אביך את העם לאמר ארור האיש
 29 אשר יאכל לחם היום: ויאמר יונתן עכר אבי את הארץ ראו נא כי ארו עיני
 ל כי טעמתי מעט דבש הזה: אף כי לוא אכל אכל היום העם משלל איביו אשר
 31 מצא כי עתה - רבתה ה-מכה בפלשתים: ויכו ביום ההוא בפלשתים -ב-מכמש
 32 עד הלילה: ויעף העם מאד: ויע-ט- העם אל ה-שלל ויקחו צאן ובקר ובני בקר
 33 וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם: ויגידו לשאול לאמר הנה העם חטאים ליהוה
 34 לאכל על הדם ויאמר בנדתם גלו אלי ה-ל-ם אבן גדולה: ויאמר שאול פצו בעם
 ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא
 תחטאו ליהוה לאכל אל הדם ויגשו כל העם איש -אשר- בידו ליהוה וישחטו
 15 לה שם: ויבן שאול מזבח ליהוה אתו החל לבנות מזבח ליהוה:
 36 ויאמר שאול נרדה אחרי פלשתים לילה ונג-ה בהם עד אור הבקר ולא
 נשאר בהם איש ויאמרו כל הטוב בעיניך עשה ויאמר ל-כהן ה-קרבה הלם את-
 37 הא-פוד: וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים התתנם ביד ישראל ולא
 38 ענתו ביום ההוא: ויאמר שאול גשו הלם כל פנות העם ודעו וראו במ-י היתה
 39 החטאת הזאת היום: כי חי יהוה המושיע את ישראל כי אם יש-נה- ביונתן בני
 20 כי מות ימות ואין ענתו מכל העם: ויאמר אל כל ישראל אתם תהיו לעבר אחד
 ואני ויונתן בני נהיה לעבר אחד ויאמרו העם אל שאול הטוב בעיניך עשה:
 41 ויאמר שאול - יהוה אלהי ישראל -למה לא ענית את עבדך היום אם יש בי או
 ביהונתן בני העון הזה יהוה אלהי ישראל הבה אורים ואם ישנו בעמך ישראל-
 42 הבה ת-מ-ים וילכד יונתן ושאל והעם יצאו: ויאמר שאול הפילו ביני ובין יונתן
 25 בני -את אשר ילכד יהוה ימות ויאמר העם אל שאול לא יהיה הדבר הזה ויחזק
 43 שאול מהעם ויפילו בינו ובין יונתן בנו- וילכד יונתן: ויאמר שאול אל יונתן
 הגירה לי מה עשית ויגד לו יונתן ויאמר טעם טעמתי בקצה המטה אשר בידי
 44 מעט דבש הנני אמות: ויאמר שאול כה יעשה ל-י- אלהים וכה יוסיף כי מות
 30 תמות יונתן: ויאמר העם אל שאול היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה
 הזאת בישראל - חי יהוה אם יפל משערת ראשו ארצה כי עם אלהים עשה היום
 46 הזה ויפרו העם את יונתן ולא מת: ויעל שאול מאחרי פלשתים ופלשתים הלכו
 למקומם:
- 47 ושאל לכד המלוכה על ישראל וילחם סביב בכל איביו כמואב ובבני עמון
 48 ובאדום ובמלכי צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה י-ש-ע: ויעש חיל ויך את
 עמלק ויצל את ישראל מיד שסוה:
 49 ויהו בני שאול יונתן ויש-ו- ומלכישוע ושם שתי בנתיו שם הבכירה מרב
 ג ושם הקטנה מיכל: ושם אשת שאול אחינעם בת אחימעץ ושם שר צבאו אבינר
 51 בן גר דוד שאול: וקיש אבי שאול ונר אבי אבנר בני- אביאל:
 40 ותהי המלחמה חזקה על פלשתים כל ימי שאול וראה שאול כל איש גבור
 52 וכל בן חיל ויאספהו אליו:

העם הנמצאים עמו כשש מאות איש: ושאל ויונתן בנו והעם הנמצא עמם 13,16
 ישיבים בנבע בנימן ופלשתים חנו במכמש: ויצא המשחית ממחנה פלשתים שלשה 17
 ראשים הראש אחד יפנה אל דרך עפרה אל ארץ שועל: והראש אחד יפנה דרך 18
 בית חרון והראש אחד יפנה דרך הגבע- הנשקף על גי הצבעים המדברה:
 5 והרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי אמר: פלשתים פן יעשו העברים חרב או 19
 חנית: וירדו כל ישראל הפלשתים ללמוש איש את מחרשתו ואת אָתו ואת קרדמו כ
 ואת דר-בנ: והיתה למחרשות ולאֹתים 21
 ולהקרדמים ולהציב הררבן: והיה ביום מלחמת -מכמש- ולא נמצא חרב וחנית 22
 ביד כל העם אשר את שאל ואת יונתן ותמצא לשאל וליונתן בנו: ויצא מצב 23
 10 פלשתים אל מעבר מכמש:

ויהי היום ויאמר יונתן בן שאל אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב 14,א
 פלשתים אשר מעבר הלו ולאביו לא הגיד: ושאל יושב בקצה הגבעה תחת 2
 הרמון אשר בַּמְנָרְן- והעם אשר עמו כשש מאות איש: ואחיה בן אחטוב אחי 3
 15 אי כבוד בן פינתם בן עלי כהן יהוה בשלה נשא אפוד והעם לא ידע כי הלך
 יונתן: ובין המעברות אשר בקש יונתן לעבר על מצב פלשתים שן הסלע מהעבר 4
 מזה ושן הסלע מהעבר מזה ושם האחד בוצץ ושם האחד סנה: השן האחד - ה
 מצפון מול מכמש והאחד מנגב מול גבע: ויאמר יהונתן אל הנער נשא כליו 6
 לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יהוה לנו כי אין ליהוה מעצור
 20 להושיע ברב או במעט: ויאמר לו נשא כליו עשה כל אשר -לבכך נִמְדָה: ל-י- 7
 הנני עמך כלבכך -לבב-: ויאמר יהונתן הנה אנחנו עברים אל האנשים ונגלינו 8
 אליהם: אם כה יאמרו אלינו דמו עד הגיענו אליכם ועמדנו תחתינו ולא נעלה 9
 אליהם: ואם כה יאמרו עלו עלינו ועלינו כי נתנם יהוה בידנו וזה לנו האות: י
 ויגלו שניהם אל מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה י-ע-י-ב-רים יצאים מן החרים 11
 25 אשר התחבאו שם: ויענו אנשי המצב- את יונתן ואת נשא כליו ויאמרו עלו
 אלינו ונודיעה אתכם דבר ויאמר יונתן אל נשא כליו עלה אחרי כי נתנם יהוה
 ביד ישראל: ויעל יונתן על ידיו ועל רגליו ונשא כליו אחריו ויפ-ג-ו לפני יונתן 13
 -ויָפֶם- ונשא כליו ממותת אחריו: ותהי המכה הראשנה אשר הכה יונתן ונשא 14
 כליו כעשרים איש: ותהי חרדה במחנה -י-ב-שדה ו-כל העם המצב והמשחית 15
 30 חרדו גם המה ותרגו הארץ ותהי לחרדת אלהים:
 ויראו הצפים לשאל בננימן והנה ה-מחנה- נמוג -הלם- והלם: ויאמר 17,16
 שאל לעם אשר אתו פקדו נא וראו מי הלך מעמנו ויפקדו והנה אין יונתן ונשא
 כליו: ויאמר שאל לאחיה הגישה -האפוד כי הוא היה נשא את האפוד- ביום 18
 ההוא -לפני- בני ישראל: ויהי עד דבר שאל אל הכהן וההמון אשר במחנה 19
 35 פלשתים וילך הלוד רוב ויאמר שאל אל הכהן אסף ידך: ויועק שאל וכל העם כ
 אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה היתה חרב איש ברעהו מהומה גדולה מאד:
 והעברים -אשר- היו לפלשתים כאתמול שלשום אשר עלו עמם במחנה -סבכו- 21
 גם המה להיות עם ישראל אשר עם שאל ויונתן: וכל איש ישראל המתחבאים 22
 בהר אפרים שמעו כי נסו פלשתים וידבקו גם המה אחריהם במלחמה: ויושע 23
 40 יהוה ביום ההוא את ישראל והמלחמה עברה את בית און וכל העם היה עם
 שאל כעשרת אלפים איש ותהי המלחמה נפוצת בהר אפרים:

12,12 ואת שמואל ויצל אתכם מיד איביכם מסביב ותשבו במח: ותראו כי נחש מלך בני עמון בא עליכם ותאמרו לי לא כי מלך ימלך עלינו ויהוה אלהיכם מלככם: ועתה הנה המלך אשר בחרתם - והנה נתן יהוה עליכם מלך: אם תיראו את יהוה ועבדתם אותו ושמתם בקולו ולא תמרו את פי יהוה והיתם גם אתם וגם המלך אשר מלך עליכם אחר יהוה אלהיכם: ואם לא תשמעו בקול יהוה ומריתם 5 את פי יהוה והיתה יד יהוה בכם וב-מלככם לה-אב-יד-כם: גם עתה התיצבו וראו את הדבר הגדול הזה אשר יהוה עשה לעיניכם: הלא קציר חטים היום אקרא אל יהוה ויתן קלות ומטר ודעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול לכם מלך: ויקרא שמואל אל יהוה ויתן יהוה קלת ומטר ביום ההוא וירא 18 כל העם מאד את יהוה ואת שמואל: ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד עבדיך אל יהוה אלהיך ואל נמות כי יספנו על כל חטאתינו רעה לשאל לנו מלך: 21 ויאמר שמואל אל העם אל תיראו אתם עשיתם את כל הרעה הזאת אך אל תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את יהוה בכל לבבכם: ולא תסורו - אחרי התהו 22 אשר לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה: כי לא יטש יהוה את עמו בעבור שמו 15 הגדול כי הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם: גם אנכי הלילה לי מחטא ליהוה 23 מחדל להתפלל בעדכם והוריתי אתכם בדרך הטובה והישרה: אך יראו את יהוה ועבדתם אותו באמת בכל לבבכם כי ראו את אשר הגדל עמכם: ואם הרע 24 תרעו גם אתם גם מלככם תספו:

20

13,2 ויבחר לו שאול שלשת אלפים איש- מישראל ויהיו עם שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואלף היו עם יונתן בננו- כנבעת בנימין ויתר העם שלח איש לאהליו: ויד יונתן את נציב פלשתים אשר כנבע וישמעו פלשתים [לאמר 3 <פש-עו העברים>] ושאלו תקע בשופר בכל הארץ: וכל ישראל שמעו לאמר הכה שאול את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול: 25 ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשת- אלף רכב וששת אלפים פרשים ועם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויהנו במכמש קדמת בית און: ואיש ישראל ראה- כי צר לו כי נגש - ויתחבאו העם במערות ובחוריים ובסלעים 7 ובצרחים ובברות: ועם רב עברו את הירדן ארץ גד וגלעד 8 ושאלו עודנו בגלגל וכל העם חרדו מ-אחריו: ויהי-הל שבעת ימים למועד 30 אשר אמר- שמואל ולא בא שמואל הגלגל ויפץ העם מעליו: ויאמר שאול הגשו אלי העלה והשלמים ויעל העלה: ויהי ככלתו להעלות העלה והנה שמואל 1 בא ויצא שאול לקראתו לברכו: ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש: 12 ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל לפני יהוה לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה: 35 ויאמר שמואל אל שאול נסכלת ילא שמרת את מצות יהוה אלהיך אשר צוך כי עתה הכין יהוה את ממלכתך אל ישראל עד עולם: ועתה ממלכתך לא תקום בקש יהוה לו איש כלבבו ויצוהו יהוה לנגיד על עמו כי לא שמרת 10 את אשר צוך יהוה: ויקם שמואל ויעל מן הגלגל וילך לדרכו ויתר העם עלה אחרי שאול לקראת עם המלחמה ויבא מן הגלגל- גבעת בנימן ויפקד שאול את 40

(א) 13,8 בן ... שנה שאול במלכו ו... שנה מלך על ישראל

(8) 4 הגלגל

לביתו: וגם שאול הלך לביתו גבעתה וילכו עמו -בני- החיל אשר נגע אלהים 10,26
בלבם: ובני בליעל אמרו מה ישענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה: 27

- II, א ויהי כמח-ד-ש | ויעל נחש העמוני ויחן על יביש גלעד ויאמרו כל אנשי א, 5
יביש אל נחש כרת לנו ברית ונעבדך: ויאמר אליהם נחש העמוני בזאת אכרות 2
לכם בנקור לכם כל עין ימין ושמתיה חרפה על כל ישראל: ויאמרו אליו -אנשי- 3
יביש הרף לנו שבעת ימים ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע
אתנו ויצאנו אליך: 4
ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באזני העם וישאו כל העם 4
את קולם ויבכו: והנה שאול בא אחרי הבקר מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי ה 10
יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יביש: ותצלח רוח אלהים על שאול -כ-שמעו את 6
הדברים האלה ויחר אפו מאד: ויקח צמד בקר וינתחהו וישלח בכל גבול ישראל 7
ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי שאול⁸ כה יעשה לבקרו ויפל פחד
יהוה על העם ויץ-עקו- כאיש אחד: ויפקדם בבוקר⁹: ויאמרו- למלאכים הבאים⁸ 9
15 כה תאמרון לאיש יביש גלעד מחר תהיה לכם תשועה כ-חם השמש ויבאו
המלאכים ויגידו לאנשי יביש וישמחו: ויאמרו אנשי יביש מחר נצא אליכם ועשיתם 1
לנו ככל הטוב בעיניכם: 11
ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה 11
באשמרת הבקר ויכו את -בני- עמון עד חם היום ויהי הנשארים ויפצו ולא נשאר 1
בם שנים יחד: ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשים 20
ונמיתם: ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה 13
בישראל: ויאמר שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה: וילכו 10, 14
כל העם הגלגל וימלכו שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחים שלמים
לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד:

25

- ויאמר שמואל אל כל ישראל הנה שמעתי בקלכם לכל אשר אמרתם לי א, 12
ואמליך עליכם מלך: ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושכתי ובני 2
הגם אתכם ואני התהלכתי לפניכם מנערי עד היום הזה: הנני ענו בי נגד יהוה 3
ונגד משיחו את שור מי לקחתי והמור מי לקחתי ואת מי עשקתי את מי רצותי 3
ומיד מי לקחתי כפר ואעלים עיני בו -ענו בי- ואשיב לכם: ויאמרו לא עשקתנו 4
ולא רצותנו ולא לקחת מיד איש מאומה: ויאמר אליהם עד יהוה בכם ועד ה 5
משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי מאומה ויאמרו-⁶ עד: ויאמר שמואל אל 6
העם -לאמר עד- יהוה אשר עשה את משה ואת אהרן ואשר העלה את אבותיכם
מארץ מצרים: 7
ועתה התיצבו ואשפטה אתכם לפני יהוה -ואגידה לכם- את כל צדקות 7 35
יהוה אשר עשה אתכם ואת אבותיכם: כאשר בא יעקב מצרים -ויענום מצרים- 8
ויועקו אבותיכם אל יהוה וישלח יהוה את משה ואת אהרן -ויצאו את אבותיכם 8
ממצרים וישי-בם- במקום הזה: וישכחו את יהוה אלהיהם וימכרו אתם ביד כסרא 9
שר צבא -בין מלך- הצור וביד פלשתים וביד מלך מואב וילחמו בם: ויועקו אל 9
יהוה ויאמרו-¹⁰ חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את הבעלים ואת העשתרות 10 40
ועתה הצילנו מיד איבינו ונעבדך: וישלח יהוה את ירבעל ואת ברק- ואת יפתח 11

II,7 (x) ואחר שמואל

8^b (β) והיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף

כה, 9 הקראים: ויאכל שאול עם שמואל ביום ההוא: וירדו מהבמה העיר -וירברו ל-שאול על הגג | וישכ-ב:

- 26 ויהי כעלות השחר ויקרא שמואל אל שאול הגנה- לאמר קומה ואשלחך ויקם
27 שאול ויצאו שניהם - החוצה: המה יורדים בקצה העיר ושמואל אמר אל שאול
א, 10 אמר לנער ויעבר לפנינו - ואתה עמד כיום ואשמיעך את דבר אלהים: ויקח 5
שמואל את פך השמן ויצק על ראשו וישקהו ויאמר הלאו -משחך יהוה לנגיד על
עמו על ישראל ואתה תעצר בעם יהוה ואתה תושיענו מיד איביו וזה לך האות-
2 כי משחך יהוה על נחלתו לנגיד: בלכתך היום מעמדי ומצאת שני אנשים
עם קבורת רחל בגבול בנימן ואמרו אליך נמצאו האתנות אשר הלכת
10 לבקש והנה נמש איך את דברי האתנות וידאג- לכם לאמר מה אעשה לבני: 10
3 וחלפת משם והלאה ובאת עד אלון תבור ומצאוך שם שלשה אנשים עלים אל
האלהים בית אל אחד נשא שלשה גדיים ואחד נשא שלשת כ-לובי- לחם ואחד
ה. 4 נשא גבל יין: ושאלו לך לשלום ונתנו לך שתי -ככרות- לחם ולקחת מידם: אחר
כן תבוא אל גבעת האלהים אשר שם נצי-ב- פלשתים ויהי כבאך שם העיר
15 ופגעת חבל נבאים ירדים מהבמה ולפניהם גבל ותף וחליל וכנור והמה מתנבאים: 15
7. 6 וצלחה עליך רוח יהוה והתנבית עמם ונהפכת לאיש אחר: והיה כי תבאינה
8 האתות האלה לך עשה -כל- אשר תמצא ירך כי האלהים עמך: וירדת לפני
הגלגל והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות לזבח זבחי שלמים שבעת ימים תחל
עד בואי אליך והודעתי לך את אשר תעשה:
9 ויהי- כהפנתו שכמו ללכת מעם שמואל- ויבאו כל האתות האלה ביום
י ההוא: ויבא- מ-שם הגבעתה והנה חבל נבאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים
11 ויתנבא בתוכם: ויהי כל יודעו מאתמול שלשם ויראו והנה עם נבאים נבא ויאמר
12 העם איש אל רעהו מה זה היה לבן קיש הגם שאול בנביאים: ויען איש משם
13 ויאמר ומי אביהם על כן היתה למשל הגם שאול בנביאים: ויכל מהתנבות ויבא
14 הביתה: ויאמר דוד שאול אליו ואל נערו אן הלכתם ויאמר לבקש את האתנות 25
טו ונראה כי אין ונבוא אל שמואל: ויאמר דוד שאול הגידה נא לי מה אמר לכם
16^a שמואל: ויאמר שאול אל דודו הגד הניד לנו כי נמצאו האתנות: ^β

18. 17 ויצעק שמואל את העם אל יהוה המצפה: ויאמר אל בני ישראל כה אמר
יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי את ישראל ממצרים ואציל אתכם מיד מצרים 30
19 ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם: ואתם היום מאסתם את אלהיכם אשר הוא
מושיע לכם מכל רעותיכם וצרתיכם ותאמרו ל-א- כי מלך תשים עלינו ועתה
כ התיצבו לפני יהוה לשבטיכם ולאלפייכם: ויקרב שמואל את כל שבטי ישראל
21 וילכד שבט בנימן: ויקרב את שבט בנימן למשפחת-¹⁰ ותלכד משפחת המטרי
-ויקריבו את משפחת המטרי לגברים- וילכד שאול בן קיש ויבקשהו ולא נמצא: 35
22 וישאלו עוד ביהוה הבא - הלם -ה-איש ויאמר יהוה הנה הוא נחבא אל הכלים:
23 וירצו ויקחהו משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם משכמו ומעלה:
24 ויאמר שמואל אל כל העם הראיתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל
כה העם וימשחהו למלך וירצו כל העם ויאמרו יהי המלך: וידבר שמואל אל העם את
משפט המלכה ויכתב בספר וינח לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם איש 40

10,9 (א) ויהפך לו אלהים לב אחר

16^b (β) ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר אמר שמואל

וימאנו העם לשמע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו: והיינו 8,19
 גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו ונלחם את מלחמתנו: וישמע 21
 שמואל את כל דברי העם וידברם באזני יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע 22
 בקולם והמלכת להם מלך ויאמר שמואל אל אנשי ישראל לכו איש לעירו:

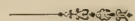
5

ויהי איש מגבעת בן ימין ושמו קיש בן אביאל בן צרור בן בכורת בן אפיח א.
 איש בן ימיני גבור חיל: ולו היה בן ושמו שאול בחור וטוב ואין איש מבני 2א
 ישראל טוב ממנו: ותאבדנה האתנות לקיש אבי שאול ויאמר קיש אל שאול 3
 בנו קח נא אתך את אחד מהנערים וקום לך בקש את האתנת: ויעברו בהר 4
 אפרים ויעברו בארץ שלשה ולא מצאו ויעברו בארץ שעלים ואין ויעברו בארץ 10
 ימיני ולא מצאו:

המה באו בארץ צוף ושאל אמר לנערו אשר עמו לכה ונשובה פן יחדל ה
 אבי מן האתנות ודאג לנו: ויאמר לו הנה נא איש אלהים בעיר הזאת והאיש 6
 נכבד כל אשר ידבר בא יבא עתה נלכה שם אולי יגיד לנו את דרכנו אשר
 הלכנו עליה: ויאמר שאול לנערו והנה נלך ומה נביא לאיש כי הלחם אזל מכלינו 7
 ותשורה אין להביא לאיש האלהים מה אתנו: ויסף הנער לענות את שאול ויאמר 8
 הנה נמצא בידי רבע שקל כסף ונתתה לאיש האלהים והניד לנו את דרכנו: 8
 ויאמר שאול לנערו טוב דברך לכה נלכה וילכו אל העיר אשר שם איש
 האלהים:

המה עלים במעלה העיר והמה מצאו נערות יצאות לשאב מים ויאמרו להן 11
 היש בזה הראה: ותענינה אותם ותאמרנה יש הנה לפניכם היא: עתה כהיום 12
 בא לעיר כי זבח היום לעם בבמה: כבאכם העיר כן תמצאון אתו בטרם יעלה 13
 הבמתה לאכל כי לא יאכל העם עד באו כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו
 הקראים ועתה עלו כי אתו כהיום תמצאון אתו: ויעלו העיר המה באים בתוך 14
 השער והנה שמואל יצא לקראתם לעלות הבמה: ויהוה גלה את און שמואל יום 25
 אחד לפני בוא שאול לאמר: כעת מחר אשלח אליך איש מארץ בנימן ומשחתו
 לנגיד על עמי ישראל והושיע את עמי מיד פלשתים כי ראיתי את עמי כי 16
 באה צעקתו אלי: ושמואל ראה את שאול ויהוה עננה והנה האיש אשר אמרתי 17
 אליך זה יעצר בעמי: ויגש שאול את שמואל בתוך השער ויאמר הנידה נא לי 18
 אי זה בית הראה: ויען שמואל את שאול ויאמר אנכי הראה עלה לפני הבמה 19
 ואכלת עמי היום ושלחתיך בפקר וכל אשר בלבבך אניד לך: ולאנתנות האבדות כ
 לך היום שלשת ימים אל תשם את לבך להם כי נמצאו ולמי כל חמדת ישראל
 הלוא לך ולכל בית אביך: ויען שאול ויאמר הלוא בן ימיני אנכי מקטני שבטי 21
 ישראל ומשפחתי הצערה מכל משפחות שבט בנימן ולמה דברת אלי
 כדבר הזה: 35

ויקח שמואל את שאול ואת נערו ויביאם לשכתה ויתן להם מקום בראש 22
 הקרואים והמה כשלשם איש: ויאמר שמואל למבנה תנה את המנה אשר נתתי 23
 לך אשר אמרתי אליך שים אתה עמך: וירם הטבח את השוק והאליה וישם 24
 לפני שאול ויאמר הנה הנשאר שים לפניך אכל כי למועד ישמרו לך לאכל עם

(2) 9,2^b משכמו ומעלה גבה מכל העם

(1) 9 לפנים בישראל כה אמר האיש בלכתו לדרוש אלהים לכו ונלכה עד הראה כי נביא היום
 יקרא לפני הראה:

- 7,2 ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה
 3 ויפנו כל בית ישראל אחרי יהוה: ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר
 4 אם בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את אלהי הנכר מתוכם והעשיתו
 5 והכינו לבבכם אל יהוה ועבדו לבדו ויצל אתכם מיד פלשתים: ויסרו בני
 6 ישראל את הבעלים ואת העשתרת ויעבדו את יהוה לבדו: ויאמר שמואל קבצו
 7 את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יהוה: ויקבצו המצפתה וישאבו מים
 8 וישפכו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא ויאמרו - חטאנו ליהוה וישפט שמואל את
 9 בני ישראל במצפה:
 10 וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל
 11 ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים: ויאמרו בני ישראל אל שמואל
 12 אל תחרש ממנו מועק אל יהוה אלהינו ויושיענו מיד פלשתים: ויקח שמואל מלה
 13 חלב אחד ויעלה עולה כליל ליהוה ויועק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו
 14 יהוה: ויהי שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה
 15 בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהם וינגפו לפני ישראל: ויצאו אנשי ישראל
 16 מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר: ויקח שמואל אבן
 17 אחת וישם בין המצפה ובין ה-שנה ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר יתהי
 18 כיה עזרנו יהוה: ויפגעו הפלשתים ולא יספו עוד לבוא בגבול ישראל ותהי יד
 19 יהוה בפלשתים כל ימי שמואל: ותשבנה הערים אשר לקחו פלשתים מאת ישראל
 20 לישראל מעקרון ועד גת ואת גבולן הציל ישראל מיד פלשתים ויהי שלום בין
 21 ישראל ובין האמרי:
 22 וישפט שמואל את ישראל כל ימי חייו: והלך מדי שנה בשנה וסבב בית
 23 אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל את כל המקומות האלה: ותשבתו הרמתה
 24 כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח ליהוה:
 25,2 א ויהי כאשר זקן שמואל וישם את בניו שפטים לישראל: ויהי שם בנו הבכור
 3 יואל ושם משנהו אביה שפטים בבאר שבע: ולא הלכו בניו בדרכי ויטו אחרי
 4 הבצע ויקחו שחד ויטו משפט: ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה:
 5 ויאמרו אליו הגה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו
 6 ככל הגוים:
 7 וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל
 8 אל יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא
 9 אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם: ככל המעשים אשר עשו לי- מיום העלתי
 10 אותם ממצרים ועד היום הזה ויעזבני ויעבדו אלהים אחרים כן המה עשים גם
 11 לך: ועתה שמע בקולם אך כי העד תעיד בהם והגדת להם משפט המלך אשר
 12 ימלך עליהם:
 13 ויאמר שמואל את כל דברי יהוה אל העם השאלים מאתו מלך: ויאמר זה
 14 יהיה משפט המלך אשר ימלך עליכם את בניכם יקח ושם לו במרכבתו וכפרשו
 15 ורצו לפני מרכבתו: ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים ולחיש הרישו ולקצר
 16 קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו: ואת בנותיכם יקח לרקחות ולמבחות
 17 ולאפות: ואת שדותיכם ואת כרמיכם וזיתיכם הטובים יקח ונתן לעבדיו: וזרעכם
 18 וכרמיכם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו: ואת עבדיכם ואת שפחותיכם ואת ב-קריכם
 19 הטובים ואת חמוריכם יקח ועשה למלאכתו: צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים:
 20 וזעקתם ביום ההוא מלפני מלככם אשר בחרתם לכם ולא יענה יהוה אתכם
 21 ביום ההוא:

- מקטן ועד גדול ויִשְׁתַּרְוּ להם עפלים: וישלחו את ארון האלהים עקרון ויהי כבוא 5:
 ארון האלהים עקרון ויועקו העקרנים לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל
 להמותני ואת עמי: וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו שלחו את ארון 11
 אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימית אתי ואת עמי כי היתה מהומת מות בכל
 העיר כבדה מאד יד האלהים שם: והאנשים אשר לא מתו הָבּוּ בעפלים ותעל 12
 שועת העיר השמים:
- ויהי ארון יהוה בשדה פלשתים שבעה חדשים -ותשרץ ארצם עכברים: ויקראו 6,2.א
 פלשתים לכהנים ולקכמים לאמר מה נעשה לארון יהוה הודיענו במה נשלחנו
 למקומו: ויאמרו אם משלחים -אתם- את ארון אלהי ישראל אל תשלחו אתו ריקם 3
 כי השב תשיבו לו אשם או תרפאו ונודע לכם למה לא תסור ידו מכם: ויאמרו 4
 מה האשם אשר נשיב לו ויאמרו מספר סרני פלשתים חמשה עפלי זהב - כי
 מנפה אחת לכ-ם ולסרניכם: ועשיתם - צלמי עכבריכם המשחיתם את הארץ ה
 ונתתם לאלהי ישראל כבוד אולי יקל את ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל ארצכם:
 ולמה תכבדו את לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה את לבם הלוא כאשר התעלל 6
 בהם וישלחום וילכו: ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת ושתי פרות עלות אשר 7
 לא עלה עליהם על ואסרתם את הפרות בעגלה והשיבתם בניהם מאחריהם
 הביתה: ולקחתם את ארון יהוה ונתתם אתו אל העגלה ואת כלי הזהב אשר 8
 השבתם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלחתם אתו והלך: וראיתם אם דרך 9
 גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את הרעה הגדולה הזאת ואם לא וידענו
 כי לא ידו ננעה בנו מקרה הוא היה לנו: 20
- ויעשו האנשים כן ויקחו שתי פרות עלות ויאסרום בעגלה ואת בניהם כלו י
 בבית: וישמו את ארון יהוה אל העגלה: וישרנה הפרות בדרך על דרך בית 12,11
 שמש במסלה אחת הלכו הלך וגעו ולא סרו ימין ושמאל וסרני פלשתים הלכים
 אחריהם עד גבול בית שמש: ובית שמש קצרים קציר חטים בעמק וישאו את 13
 עיניהם ויראו את הארון וישמחו ל-קרא-תו: והעגלה באה אל שדה יהושע בית 14
 השמשי ותעמד שם ו-ישמו- שם -עמה- אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת
 הפרות העלו עלה ליהוה: ו-חמשה סרני פלשתים ראו וישבו עקרון ביום ההוא: ו- 16
 ועד אבן- הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה עד היום הזה בשדה יהושע 18^b
 בית השמשי: ו-לא חדו בני יכניה- באנשי בית שמש כי ראו בארון יהוה ויך 19
 ב-הם שבעים איש^ו ויתאבלו העם כי הכה יהוה בעם מכה גדולה: ויאמרו אנשי כ
 בית שמש מי יוכל לעמד לפני יהוה האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו: 30
 וישלחו מלאכים אל יושבי קרית יערים לאמר השבו פלשתים את ארון יהוה רדו 21
 העלו אתו אליכם:
- ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יהוה ויבאו אתו אל בית אבינדב א
 בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה: 35

—*—*—*—*—*—*—*

- 6,11 (x) ואת הארגו ואת עכברי הזהב ואת צלמי טחריהם
- (?) ז: והלויים הורידו את ארון יהוה ואת הארגו אשר אתו אשר בו כלי זהב וישמו אל האבן
 הגדולה ואנשי בית שמש העלו עלות ויזבחו וזבחים ביום ההוא ליהוה:
- (?) ז: ואלה טחרי הזרב אשר השיבו פלשתים אשם ליהוה לאשרוד אחד לעוה אחד לאשקלון אחד
 17 (ז) לנת אחד לעקרין אחד: ועכברי הזהב מספר כל ערי פלשתים לחמשת הסרנים מעיר מבצר
 18^a ועד כפר הפרזי
- (?) ז: חמשים אלף איש 19

- 4 יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלה את ארון אלהינו ויציא בקרבנו
 4 וישענו מכף איבינו: וישלח העם שלה וישאו משם את ארון יהוה וישנו
 ה בני עלי עם ארון האלהים לפני ופינחס: ויהי כבוא ארון יהוה אל המחנה
 6 וירעו כל ישראל תרועה גדולה ומהם הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה
 5 ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה
 7 בא אל המחנה: ויראו הפלשתים כי אמרו אלהי-ים בא-ו אלהים אל המחנה
 8 ויאמרו או לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם: או לנו מי יצילנו מיד האלהים
 9 האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה ו-בדבר: התחוקו
 והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים
 י ונלחמתם: וילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהליו ותהי המכה גדולה
 11 מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון אלהים נלקח ושני בני עלי מתו
 חפני ופינחס:
 12 וירץ איש בנימנ- מהמערכה ויבא שלה ביום ההוא ומדיו קרעים ואדמה
 13 על ראשו: ויבוא והנה עלי יושב על הכסא ב-יד השער- מצפה ה-דרך כי היה
 14 לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותועק כל העיר: וישמע עלי
 15 את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי: ויאמר
 16 האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה
 17 היה הדבר בני: ויען המבשר ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה
 18 היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקח: ויהי כהזכירו
 20 את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית ב-יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי
 זקן האיש וכבוד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה:
 19 וכלתו אשת פינחס הרה ללת ותשמע את השמועה אל הלך ארון האלהים
 ב וימת חמיה ואישה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה צריה: וכעת מותה ותברנה
 21 הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה לבה: ותקרא לנער
 25 אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל אל הלך ארון האלהים ואל חמיה ואישה:
 5,2 א ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויבאהו מאבן העזר אשרודה: ויקחו
 3 פלשתים את ארון האלהים ויבאו אתו בית דגון ויצינו אתו אצל דגון: וישכימו
 4 אשדודים ממחרת ויבאו בית דגון ויראו והנה דגון נפל ע-ל פניו ארצה לפני
 30 ארון יהוה ויקחו את דגון וישבו אתו למקומו: ויהי כי השכימו בבקר ממחרת
 והנה דגון נפל ע-ל פניו ארצה לפני ארון יהוה וראש דגון ושתי כפות ידיו כרותות
 ה אל המפתן רק ג-ו: נשאר עליו: על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים בית
 6 דגון על מפתן דגון באשדוד עד היום הזה: ותכבד יד יהוה אל האשדודים וישמם
 7 ויך אתם בעפלים את אשדוד ואת גבוליה: ויראו אנשי אשדוד כי כן ואמרו לא
 8 ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו: וישלחו
 35 ויאספו את כל סרני פלשתים אליהם ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל
 ויאמרו גת יסב ארון אלהי ישראל ויסבו את ארון אלהי ישראל:
 9 ויהי אחרי הסבו אתו ותהי בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר

(x) 4+ ישב הכרבים

(β) ועלי בן תשעים ושמונה שנה ועיניו קמה ולא יכול לראות:

(γ) 22 ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים:

(δ) 5,9 יד יהוה

2,28 בית אביך בהיותם במצרים -עבדים- לבית פרעה: ובהר אתו מכל שבטי ישראל
 לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ואתנה לבית
 אביך את כל אשי בני ישראל -לאכלה-: ו-למה תבעמו בזבחי ובמנחתי אשר
 צויתי . . . ותכבד את בניך ממני להבריאתכם מראשית כל מנחת ישראל לע-י-י:
 5 לכן נאם יהוה אלהי ישראל אמור אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם
 ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד ובני וקלו: הגה ימים באים וגדעתי
 את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: והבטת . . . בכל אשר
 ייטיב את ישראל ולא יהיה זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם
 33 מזבחי לכלות את עיני-י- ו-ולאדיב את נפש-י- וכל מרבית ביתך ימותו -בחרב-
 אנשים: וזה לך האות אשר יבא אל שני בניך אל הפני ופינחם ביום אחד ימותו
 34 שניהם: והקמתי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה ובנתי לו בית נאמן לה
 35 והתהלך לפני משיחי כל הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו
 לאגרות כסף וככר לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם:

15 והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי ודבר יהוה היה יקר בימים ההם
 אין חוון פ-רץ: ויהי ביום ההוא ועלי שכב במקומו ועיניו החלו כהות לא יוכל
 לראות: ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים:
 3 ויקרא יהוה -שמו-אל שמואל ויאמר הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת
 לי ויאמר לא קראתי שוב שכב וילך וישכב: ויסף יהוה קרא עוד שמואל - שמואל
 6 וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל
 7 טרם י-דע את יהוה וטרם יגלה אליו דבר יהוה: ויסף יהוה קרא שמואל בשלישת
 8 ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: ויאמר
 9 עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך
 וילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יהוה ויתיצב ויקרא כפעם בפעם שמואל שמואל
 25 ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך:

11 ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו
 תצלינה שתי אזוני: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו
 12 קחל ובלה: והגדת- לו כי שפט אני את ביתו עד עולם - אשר ידע כי מקללים
 13 א-להם בניו ולא כהה כם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי
 14 בזבח ובמנחה עד עולם: וישכב שמואל עד הבקר -וישכם בבקר- ויפתח את
 30 דלתות בית יהוה ושמואל ירא מהניד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל
 16 ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תכתד
 17 ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסף אם תכתד ממני דבר מכל הדבר אשר
 18 דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא
 35 הטוב בעיניו יעשה:

21.19 ויגדל שמואל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: ויסף יהוה לקרואה
 בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל -: וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן -
 שמואל לנביא ליהוה -ועלי זקן מאד ובניו הלכו הלוך והרע דרכם לפני
 יהוה-:

40 והי -בימים ההם ויקבצו פלשתים על ישראל למלחמה- ויצא ישראל לקראת-ם-
 4 למלחמה ויחנו על -אבן העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת
 ישראל ותט- המלחמה וינגף -איש- ישראל לפני פלשתים ויכו במערכה בשדה
 3 כארבעת אלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו

I,27 יהוה: אל הנער הזה התפללתי ויתן יהוה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו:
 28 וגם אנכי השאלתיהו ליהוה כל הימים אשר היה הוא שאול ליהוה ו-תניחהו
 שם ל-פני יהוה:

5	2,6	והתפלל חנה ותאמר עלי לבי ביהוה	יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ויעל:
	7	רמה קרני ביהוה רחב פי על אויבי	יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם:
	8	כי שמחתי בישועתך: אין קדוש כיהוה	מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון
10		כי אין אל בלתיך ואין צור כאלהינו:	להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם
		אל תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם	כי ליהוה מצקי ארץ וישת עליהם תבל:
15	9	כי אל דעות יהוה ולוי נתכנו עללות:	רגלי חסידים ישמר ורשעים בחשך ידמו
		קשת גברים חתים ונכשלים אורו חיל:	כי לא בכח יגבר איש: יהוה יחתו מריבם
		שבעים בלחם נשכרו ורעבים חדלו עיבד	עליון בשמים יר-עם יהוה ידון אפסי ארץ
20		עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה:	ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו:
	11	ו-ת-לך - הרמתה - והנער היה משרת את יהוה את פני עלי הכהן:	

	12	ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יהוה ומשפט הכהנים מ-את העם:
25	14.13	כל איש זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר והמולג שלש השנים בידו: והכה בכיור או בדוד או בקלחת או בפרור כל אשר יעלה המולג יקח הכהן ל-ז ככה ועשו לכל ישראל הבאים שם ל-זבח ליהוה: גם בטרם יקטרון את החלב ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח ממך בשר מ-בשל כי אם חי: ויאמר אליו האיש קטר יקטרון כיום החלב וקח לך כאשר תאוה נפשך ואמר ל-א כי עתה תתן ואם לא לקחתי בחזקה: ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת יהוה:
	19.18	ושמואל משרת את פני יהוה נער חגור אפוד בד: ומעיל קטן תעשה לו כ אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את אישה לזבח את זבח הימים: וברך עלי את אלקנה ואת אשתו ואמר יש-ל-ם יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת השאלה אשר ה-ש-אלתי ליהוה והלך למקומו: ו-י-פקד יהוה את חנה - ותלד -עוד- שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה:
	23.22	ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל: ויאמר להם למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע - מאת כל העם -: אל בני כי לוא כה טובה השמעה אשר אנכי שמע מעברים עם יהוה: אם יחטא איש לאיש ופללי אלהים ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יהוה להמיתם: והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה וגם עם אנשים:
40	27	ויבא איש אלהים אל עלי ויאמר אליו כה אמר יהוה הנגלה נגליתי אל

שמואל

1 יהי איש אחד מן הרמתיים: ציפי-מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם א, 1
 2 בן אליהוא בן תחו בן צוף אפך-ים: ולו שתי נשים שם אחת חנה
 3 ושם השנית פננה והיה לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: ועלה האיש
 4 ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם
 5 עליו כהן ליהוה: והיה היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל
 6 בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה אחת. . . . כי את חנה אהב
 7 והיה סגר רחמה: וכן יעשה שנה בשנה מדי עליתה בבית יהוה ותבכה ולא
 8 תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה ותאמר לו הנני אדני ויאמר לה- למה
 9 תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים:
 10 ותקם חנה ופנתה אחר-ידה אכליה: בלשנה ותתיצב לפני יהוה ועלי הכהן
 11 ישב על הכסא על מזוזת היכל יהוה: והיא מרת גפשו ותתפלל על יהוה
 12 ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר יהוה צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני
 13 ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל ימי חייו
 14 ומורה לא יעלה על ראשו: ויהי כי הרבתה להתפלל לפני יהוה ועלי שמר את
 15 פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי
 16 לשפרה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינד מעליך: ותען חנה
 17 ותאמר לא אדני אשה קשת יום-אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את גפשי
 18 לפני יהוה: אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד
 19 הנה: ויען עלי ויאמר לבי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת
 20 מעמו: ותאמר תמצא שפחתך תן בעינד ותלך האשה לדרכה ותבא הלשכתה-
 21 ותאכל עם אישה ותשת-ופניה לא הפי-לה עוד:
 22 וישכימו בבקר וישתחו לפני יהוה וישבו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע
 23 אלקנה את חנה אשתו ויזכרה יהוה: [ותהר חנה] ויהי לתקפות הימים ותלד בן
 24 ותקרא את שמו שמואל כי מיהוה שאלתיו: ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח
 25 ליהוה את זבח הימים ואת נדרו: וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל
 26 הנער והביאתיו ונר-אה את פני יהוה וישב שם עד עולם: ויאמר לה אלקנה
 27 אישה עשי הטוב בעינד שבי עד גמלך אתו אך יקם יהוה את דברך-ותשב
 28 האשה ותינק את בנה עד גמלה אתו:
 29 ותעלה עמה כאשר גמלתו בפר משלש-ואיפה אחת קמח ונבל יין ותבאדו
 30 בית יהוה שלו: וישחטו את הפר ויבאו א-ם-הנער אל עלי [והנער עמה]: כה
 31 ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל

1.6 (α) וכעסו צרתה גם כעס בעבור הקעמה כי סגר יהוה בעד רחמה:

THE present edition of the Sacred Books of the Old Testament in Hebrew 1
 exhibits the reconstructed text on the basis of which the new translation
 of the Bible has been prepared by the learned contributors mentioned on the
 other page of the cover. It is, therefore, the exact counterpart of the English
 edition. Wherever the translation is based on a departure from the Received 5
 Text, the deviation appears here in the Hebrew text. Transpositions in the
 translation are also found here in the original.

Departures from the Received Text are indicated by diacritical signs:
 $\langle \rangle$ (*i. e.* V = *Versions*) designates a reading adopted on the authority of the
 Ancient Versions; $\langle \rangle$ (*i. e.* c = *conjecture*), conjectural emendations; and $\langle \rangle$ (*i. e.* 10
 ג = נקוד), changes involving merely a departure from the Masoretic points, or
 a different division of the consonantal text (*e. g.* זבוב ימות Eccl. 10, 1). א פסק 1
 indicates transposition of the Masoretic פסוק סוף; $\langle \rangle$ is used in cases where the
 קרי has been adopted instead of the כתיב, and $\langle \rangle$ for changes introduced on the
 strength of parallel passages. Doubtful words or passages are marked with 15
 notes of interrogation (†). Occasionally two diacritical marks are combined,
e. g. **, *i. e.* deviations from the Received Text suggested by the Versions as
 well as by parallel passages; or $\langle \rangle$, *i. e.* departures from the Masoretic points
 supported by the Versions, &c. — □ calls attention to transposed passages, *e. g.*
 8, 1, 20, the traditional position of the words in the Received Text being marked 20
 by □ while the transposed words are enclosed in []. In cases where two or
 three consecutive words are transposed the traditional sequence is indicated
 by 1 2 3 &c. respectively prefixed to the individual words (*e. g.* 8, 4, 13). Hopelessly
 corrupt passages are indicated by $\langle \rangle$, while asterisks * * * * point to *lacunæ*
 in the original. The text has been left unpointed except in ambiguous cases. 25
 It might be well to state here that Professor BUDE would have preferred
 not to employ any points at all except in the case of emended words or
 passages (see his remarks in the *Theol. Literaturzeitung*, Sept. 30, 1893, p. 496).
 The responsibility for the vocalization rests with the General Editor.

The Ancient Versions are referred to in the *Notes* under the following 30
 abbreviations: M = Masoretic Text; L = LXX; T = Targum; S = Peshita;
 V = Vetus Latina; J (*i. e.* St. Jerome) = Vulgate; A = Aquila; Θ = Theodotion;
 Σ = Symmachos. S denotes the Samaritan recension of the Pentateuch. CA
 means Codex Alexandrinus (A), CL = Lucianic recension (Λ), CM = Ambrosianus
 (F; — M = Mediolanensis), CS = Sinaiticus (8), CV = Vaticanus (B); CO is the 35
 Targum of Onkelos, CT = Targum of Pseudo-Jonathan; AV. = Authorized Version,
 RV. = Revised Version, OT. = Old Testament. It has not been deemed
 necessary to classify all the divergences exhibited by the Ancient Versions.
 As a rule, only those variations have been recorded on the authority of which
 an emendation has been adopted by the editor of the text. 40

The heavy-faced figures in the left margin of the *Notes* (1, 2, 3, &c.) refer
 to the chapters, the numbers in () to the verses of the Hebrew text. The mark ^
 means *omit(s)* or *omitted by*.

—••••• Explanation of the Colors •••••

As to the colors, LIGHT RED (8, 10, 8; 13, 7^b—15^a. 19—22) indicates some 45 later additions (prior to 650 B. C.) to the *Judaic* document (J²) the main body of which (J¹ compiled prior to 800) is printed black without any additional coloring. The older strata (prior to 750) of the *Ephraimitic* document (E¹) are printed in DARK BLUE (*e. g.* 8, 4—6), and the later strata (prior to 650) of the same narrative (E²) in LIGHT BLUE (*e. g.* 8, 1, 2). These light blue sections did not all 50 originate in the same period, but the latest of these subsequent additions to E (represented by 8, 7. 8. 10. 12; 2, 7) must have been added before 650. The combination of light red and light blue, *viz.* LIGHT PURPLE (*e. g.* 8, 10, 25—27) marks *redactional additions* (about 650) of the redactor of JE (R^{JE}), while LIGHT GREEN (*e. g.* 8, 2, 27—36) distinguishes the *Deuteronomistic* expansions (R^D) which 55 were added to JE in the course of the sixth century. YELLOW (*e. g.* 8, 20, 23—26) is used for secondary additions of the latest redactor (R^P) which are on a par with the latest redaction of the Hexateuch (444—400). The sections printed in DARK ORANGE (*e. g.* 8, 16, 1—13) represent late additions taken from M = *midrash* (2 Chr. 24, 27), *i. e.* a popular expansion of the book (after 400 B. C.) The latest 60 additions to the Books of Samuel, *viz.* the songs (8, 2, 1—10; 2, 22; 23, 1—7) are printed in LIGHT ORANGE. The arguments for these distinctions are given in the introductory remarks prefixed to the explanatory notes on the English translation of the book. In some passages printed at the bottom of the pages (*e. g.* p. 1. 2) the colors do not exactly indicate that these secondary additions 65 belong to R^{JE}, R^D, R^P, M, but simply that there exists a certain relationship between those glosses and the sections printed in purple, green, yellow, orange, respectively.

—••••• List of Contributors •••••

<p>Genesis: C. J. Ball (London).
 Exodus: Herbert E. Ryle (Cambridge).
 Leviticus: S. R. Driver and H. A. White (Oxford).
 Numbers: J. A. Paterson (Edinburgh).
 5 Deuteronomy: Geo. A. Smith (Glasgow).
 Joshua: W. H. Bennett (London).
 Judges: Geo. F. Moore (Andover).
 Samuel: K. Budde (Strassburg).
 Kings: B. Stade (Giessen) and F. Schwally (Strassburg).
 10 Isaiah: T. K. Cheyne (Oxford).
 Jeremiah: C. H. Cornill (Königsberg).
 Ezekiel: C. H. Toy (Cambridge, Mass.).
 Hosea: A. Socin (Leipzig).
 Joel: Francis Brown (New York).
 15 Amos: John Taylor (Winchcombe).
 Obadiah: Andrew Harper (Melbourne).
 Jonah: Friedrich Delitzsch (Breslau).
 Micah: J. F. McCurdy (Toronto).
 Nahum: Alfred Jeremias (Leipzig).</p> | <p>Habakkuk: W. H. Ward (New York). 20
 Zephaniah: E. L. Curtis (New Haven).
 Haggai: G. A. Cooke (Oxford).
 Zechariah: W. R. Harper (Chicago).
 Malachi: C. G. Montefiore and I. Abrahams (London).
 Psalms: J. Wellhausen (Göttingen). 25
 Proverbs: A. Müller* and E. Kautzsch (Halle).
 Job: Siegfried (Jena).
 Song of Songs: Russell Martineau (London).
 Ruth: C. A. Briggs (New York).
 Lamentations: M. Jastrow, Jr. (Phila- 30 delphia). †
 Ecclesiastes: Paul Haupt (Baltimore).
 Esther: T. K. Abbott (Dublin).
 Daniel: A. Kamphausen (Bonn).
 Ezra: } H. Guthe (Leipzig).
 Nehemiah: } 35
 Chronicles: R. Kittel (Breslau).</p> |
|---|---|

* Died September 12th 1892.

† Professor A. Kuenen who had agreed to do the book died December 10th 1891.

42063

Author Bible - Hebrew

Bible

Heb

Title The Sacred Books of the Old Testament, ed. by P. Haupt.
vol. 8, Samuel I & II, ed. by K. Budde.

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

